

בהפוך אותיות, כמו שכתוב: שגאה נפשו וגו' נלאיתי נשוא (ישעיה ח' י"ד), ועיין להלן בשיר זה על 185 שורה כ'.

בד הדברים האלה עד סוף כל המאמר הזה ענינם לקוח מפרשת ח' בישעיה מהחל ועד כלה (עם מעט נוספות), לפי דעתי בבאורה בבא"ח הגדפסים בסוף ספר ירמיה בתנ"ך שלי, ע"ש, וע"כ דברתי פה גם בלשונה וכנ"ל.

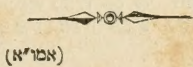
בז ענינו לקוח מן הכתוב (משלי ל' ל"א) ומלך אלקים עמו, לפי דעתי בבאורו כי פעל קום בקשור מלת עם יורה שאין לאויביו כל תקומה לפניו, על דרך מי יקום לי עם מרעים וגו' (תהלים ז"ד ט"ו):

בג הענין לקוח מן הכתוב (משלי כ"ה כ') מעדה בגד ביום קרה תומץ על נחר ושר בשירים על לב רע. ולפי דעתי בבאורו: כי בארץ קדם שאין שם ימי הקור כמו בארצותינו, הם קוראים ליום הגשם יום קרה, שאין בו אור וחום השמש שהוא שם כל הימים, והמכבש שם בגדו ביום זה ותולו בחוק ליבשו, לא ילבין הנגד אם גם ישים בתוך מי הכבוס תומץ ונתר (שמנקים בהם את הנגדים מן הכתמים, כמו שגא עוד פעם אחת בסה"ק, אם תכבסי בנתר וגו' נכתם עוקף לפני. ועיין גם מס' נדה פרק ט' משנה ו' וז'), כי עיקר הלבון הוא על ידי אור וחום השמש. וע"כ המליצה קרה לכבוס זה מעדה בגד, בשם הבינומי משרש עדי הפעיל, לב' הסוראות אשר בשרש זה מענין העברה ומענין עדי, כי חפצו להעביר הכתמים ולהלבינו להיות לו לעדי, ולפ"ז הוא משל נאות מאד אל הנמשל שם, ונאמר פה בלשון הכתוב הזה כנ"ל.

בח לקוח מדברי הכתובים (שמואל ח' י"ז י"ח) ואת אחיך תפקוד לשלום ואת ערבתם תקח, לפי דעתי בבאורו, שהקח מידם דבר שיהיה לי לאות נאמן ולערבון על שלומם וחייבם שלא נפלו במלחמה, כמו כתב ידס וכדומה, למען אוכל להאמין בבשורת שלומם אשר תביא אלי בפיך, ולא אחוש אולי תכחש לי לבל תחרידני פתאום, וע"כ נאמר גם פה השם הזה בכינוי כפי שגא בכתוב, ועיין רש"י ובאור ותרגומו שם, ודע להבדיל.

בט לקוח מן הכתוב (איוב ח' י"ד וט"ו) ונית עכביש מנפתו ישען על ביתו ולא יעמוד, יחזיק בו ולא יקום, לפי דעתי בבאורו, כי הפעלים ישען יעמוד יחזיק כלם מוסגים על העכביש שזכר, כאשר כל זה יפעל העכביש בהתקף אריות ביתו כידוע, ואין הכעלים נאותים לחול על הרשע כפי דעת המפרשים. אחר כתיב זאת נמאח באורי זה גם לאחד מחכמי העמים.

ל לקוח מן הכתוב (ישעיה מ"ד כ'): רועה אפר לב הותל הטהו, לפי דעתי בבאורו, שכבר נדפס בבא"ח בתנ"ך שלי (בסוף ס' יחזקאל) שהיה להם בהמות רועות באפר (שהוא במדבר שפירו שרוף כאפר, וכמו שאמרו באבנה סוף ביה"ט הלכות באפר) וגם בהמות רועות במגרש העיר, להחרוטים קראו ביותות ולראשונות מדבריות, ומוזן כי כל מי ביתי הוא ערום מן המדברי בנינו, ונרצות הנביא לקראו בשם המורה מאד על הבערות קראו בשם רועה אפר, פי"ה בהמה מדברית.

בפיהם ובספריהם הרבים לאין קץ, ומלאו בהם את פיות כל המון העם חסרי לב מהבין את לפניהם, אשר בפי ההמון הלא כל דבריהם ודרושיהם כמה להרשות ולגדופים, לשרה ולזעזועים, להתעורר מדרך האמת בתורה ובמלות, ולהדיח מכל חכמה ומדע, מכל לשון וספר, ומכל דעת פועל אלהים ומעשהו בעולמו, ועל רעהם זאת רמותי כמה ששמתי גם אני בשירי זה, את כל המאמרים האלה בפי האשה פתיות.

(יז) לקוח מן הכתובים (איוב י"ע י') יתני סביב ואלך ויסע כען תקותי, אשר אמר זאת על מה שלקח ה' מאתו החלה את בניו ומקנהו וכל קניניו, והח"ז נגע גם בנופו ובבשרו, וכאם מליטה זו שנית גם בקללת דוד את דואג בהללים (כ"ב ז'): גם אל יתן לנח יתן ויסתך מאהל ושרשך מארץ חיים סלה, כמובאר בדברי השיר הזה.

(יח) המליטה הזאת ידועה לבעלי ח"ן.

(יט) הענין כתוב לפי באורי על שם חמק בבא"ח בספרי תורת האדם (ירמיה ל"א כ"ב).

(כ) לקוח מדברי הכתוב (עזרא ד' י"ב) לדעת המבאר שם בשם געזעניוס.

(כא) כל הענין הזה לקוח מן הכתובים (הללים ס' י"ז וכו"ה י') לפי דעתי בהם בבאורי על הללים אשר אתי בכתובים, וזה לשוני שם: המלך המסורר לקח לו את הניזור הזה משעת בואו לרחוק באמצעי של חמין, ויאמר כי מואב הוא לו סיר הכה"ס שהוא האמצעי, ועל אדום אשליך נעלי שהוא הדום הרגלים שמעמידים אותו אל האמצעי לעמוד עליו ולבוא בקל אל תוך האמצעי, כשהוא גם היום, והרוחץ יגש ויעמוד על הדום הארץ שפלט כבר את כל בגדיו, ורק נעליו עודם על רגליו, שלא ידבק בהן עפר הארץ, ובטרם שיכנס אל תוך האמצעי ישליך על הדום את הנעלים מעל רגליו. וז"ל על אדום אשליך נעלי, ובלכת המלך לבית האמצעי לא לקח את אחד מעבדיו לשרתו שם כי אין כבודו לעמוד ערום בפני עבד, אבל יקח עמו אחד מרעיו השרים והוא ישרתנו, וז"ל עלי פלשת הטרועי, פי' את פלשת! היי לי לרעה לשרתני בסיר הרחמה, ובסימן ק"ח שם אמר: בהקון הלשון: עלי (בזיריה הלמ"ד) פלשת את רועי, ופירושו אקחנה לשרתני שם.

(כב) ליתר באור דברי השיר יענין הקורא בשירי שפת קדש מהנחת ב' 288 בסערה ע"ז שם.

(כג) הוא ביאור ענין השמות נשך ותרביה לפי פשטות הוראות שרשיהם, וכל ישרי לב ימצאו פה היתר ישר ונכון לקחת רוחים, לאיש אשר מעט כספו הוא מקור מחית נפשו ונפשות ביהו, כי באמת למה יחיו אחרים על כספו ולא יקח גם הוא את רעבון ביתו ממנו? והתורה הזכירה ע"ז רק למי שהוא אך כו"שך ואינו אריך לא כל כ"ה להרבות כספו ולמלא בו את אמתתו.

(כד) הדברים האלה נאמרו פה לפי דעתי כי שרש אהב צא משרש אהבם בהפך אלוהיות, וכן צא שרש ש"ח משרש נשא מענין משאל וסבל, וג"כ

על תלונה זו אמר משה (דברים א') ותרגמו בזה לי כס, וכן יאמר עליה (תהלים ק"ו כ"ה) וירגמו בזה ליהם, ע"ש. ושרש רעם יבוא גם על הכעס, כמו רעמו פנים, בעבור הרעמה, והז'ל שמשו בוגם על טעות דברים, כגם תרעמות. והנה כמו שזכיר משה אחר תלונתו זו גם מה שנגרמו ורבו בני מריבה, כמש"ש אח"ז גם כי התאסף ה' בגלגלכם לאמר גם אתה לא תבוא שם, כן גם יאמר שם (תהלים פ"ה) אחר סתר רעם, אבחקך על מי מריבה. וכן גם שם (תהלים ק"ו) יאמר אח"ז ויקיפו על מי מריבה. וזוהו בא ככתוב סתר רעם נגד מי מריבה, שענינם אחד מענין תלונה ותרעמות, רק א היתה בכתר וזו בגלוי.

י"א) דמיון שרש ב"ר לשרש ע"ר בהוראתם, ידוע, וא"כ בא השם בצורות על עזירת גשמים, כמוכח בירמיה פרשה י"א ח' וד' וככתוב האחרון שם.

י"ב) שרש גמל יורה בשול פרי די לרכו, ושרש קמל בקו"ף החוק מן הגימ"ל יורה בשול כל נמה יותר מדי עד שיקפה כאשן. וע' ב"ח" (ישעיה י"ט ו'), הנדפס בתנ"ך שלי סוף ספר יחזקאל) ובא רק בכתוב זה, והוא על קנה וסוף, יען שהם גדלים צמים וגדול בהם כח הנמיתה עד בלי די.

י"ג) לקוח מן הכתוב - (תהלים ע"ד ה') לפי דעתי בבאורו, ע"כ דנתי בלשונו מטעם האמור בהערה ו'. ומנהג זה וגורל כזה עודנו נהוג בין העמים הסלאוים גם היום.

י"ד) גם ענין זה לקוח מן הכתובים (תהלים ע"ז ב' ג') לפי דעתי בבאורם, שאמר דוד שיר זה לעדת וזית פלשתים בעת שעזבו את עזביהם בידו (שמואל ב' ה' ודה"י ח' י"ד) ויאמר: אמרת לה' (בנוכח לנקבה שהיא חית פלשתים) אדני אתה, פי' הנה דעתך בחלשות, כי כן אמנם אתה ה'! לאון כל אתה, יען כי אתה את כל בראת, אכל עובתי, פי' כל טובת האדם בארץ וכל הפאו הם בל עליך עוד, כ"א לקדושים אשר בארץ מסורים הם מידך, שהם שרי מעלה, או כהני דגון שהם קדושים בעיניך, והובלטו בארץ לדעתך, והם המה לפי אמונתך האדירים אשר כל הפאי הם, פי' בידם. ומבואר יותר בבאורי על תהלים אשר אתי בכתובים. וכתב פה בלשון הכתוב, לטעם האמור.

י"ה) לקוח מן הכתוב: על יומו נשמו אחרונים וקדמונים אחזו שער (איוב י"ח כ') לפי דעתי בבאורו כי בא אחזו שער נגד נשמו בחלק הראשון מן הפסוק, כי טבע האדם לאחזו בשערות ראשו ולמרטם בעת שיסתומם על מה, כאשר מלאנו גם בעזרא (ט' ג') וכשמעי את הדבר וגו' ואמרתם משער ראשי וגו' ואשנה משומם.

י"ז) על ידיעה זו שנספחה על בית יעקב אחר אשר כבר נסגרו כל דלתות שערי תורת ה' וכל תורות ה"ל, כבר נאחו גדולי אדירי התורה ותופשיה, וקראו למחזיקים בה: מאמיני העשיריות ומגשימי אלהות כו' וכנודע, מלבד אשר התעו רבים מן העם מפשטות דברי התורה ומפשטות מלותיה שהן האמתיות, ומלבד הרעות והתלאות הגדולות והנוראות אשר מלאו את בני עמנו לרגלי הידיעה הזאת, ככל משיחי הספק ודומיהם. ואם גם קת מחכמי הדורות ראו להפוך בזכותם ועשאוהו בלחץ ובדחק לחידות ולמשלים עפ"י הפילוסופיה הישנה אשר כבר עברה ונטלה מן עולם המדעים, עכ"ז גם הם בעצמם הודו ולא כחזו כי בואת הרעו מאד לעשות מחזיקי ידיעה הזאת לעם בני ישראל, וגדול עונם מנשוא, במה ששלחו דבריהם אלה התולה

(אמ"א)

הערות.

(א) עי' ביאור שם מ לך לדעתי כבא"ח שלי (שמואל א' ה') בפנים הספר שזהו מענין הו ל כ ה והנסגה, מיסוד לך ובמ"ם מפעיל מן האמתי"ו.

(ב) עי' ביאור הפעל מת לקחה כבא"ח שלי (יחזקאל א' ד'), ואח בספרי "תורת האדם" כי בא פעל זה רק ב' פעמים בשה"ק, ושניהם באחזו האש בדבר לה (שמות ט') כ"ד ויחזקאל א' ד'), על כן האש לוקחת א"ע מן הדבר הנוצר ונדעכת לרגעיים, וחשוב ותחלחו בו, וזה הוא מת לקחה. וגם לאש זו הנוצרת פה בשיר לא נקל הוא לאחזו בערים אשר ה ח כ מ ה תמלוך שמה.

(ג) וכן הלאה ד' 54. שרש פ ל א בהפעיל וביחס הפעול על האדם בא פעם אחת בשה"ק (ישעיה כ"ט י"ד): כנני יוסיף להפליא את העם הזה הפלא ופלא, ויורה לדעתי שיהיו חסרי לב מהבין ומדעתם בבת כל דבר, וכמו הנפעל כי יפלא ממך דבר, ועוד. וזה מ"ש אח"ו ואברהם חכמו ובינת כנניו וגו', וכ"ל שהיה זה במה שהאבד חכמתם ובינתם.

(ד) הכרשים הפך אבם יורו בטבע ובתחלה, ושרש כ ל ה יורה שמתחלה לא אבה אבל נראה והתרגל אח"כ ואין זה המקום לראיות, רק להבין דברי השיר, ועי' להלן ד' 57 מענה אמונה.

(ה) עי' בא"ח (ישעיה כ"ד ט"ז) בתנ"ך שלי, ומלאכי ב' ט"ז בספרי תורת האדם להבין כל המאמר הזה.

(ו) ענין כל המאמר הזה בשיר הוא לקוח מן הכתוב (מלאכי ב' ט"ז): ולא אחד עשה ושאר רוח לו ומה האחד מבקש זרע אלהים, וגשמתם ברוחם ולא תבגודו; ולפי דעתי כבאורי (תורת האדם שם) וע"כ כתבתיו גם בלשון זה הכתוב, כאומר דבר בשם אומריו.

(ז) שרש ר ד ר בהפעיל בא רק פעם אחת בשה"ק (שופטים כ' מ"ג): כתרו את בנימן הרדיו פו הו מוחם הדריכוהו, וא"כ יש לו גם הוראה מיוחדת, והוא שלא היה רדיפה להשיגם, רק רדיפה להביאם לנוח במקום ששם יהיה נקל לנזה אותם, וזה אשר כתרו אותם משני עבריו בדריפתם זו שלא ימלט לאחד מן האנשים, ויובן בזה גם כל המאמר בשיר.

(ח) השם ג י ל יבוא לדעתי על התגלות השמחה כמ"ש בשמחת דוד כהגלות נגלות, וכן נאמר בשמה לאיד, בנפול אויבך אל תשמה וכשלו אל יגל לך, שהזכיר תחלה גם על השמחה בלב, ועל שאין לזוות על דבר שכלב יאמר אח"ו שלפחות אל תגלה שמתקן בפעל, וכן בא גילת ורנן.

(ט) עי' ביאור הכ"ח אייבל (משלי י"א י"ג).

(י) רעם נדומם בקרב הענן, וכנה הכתוב לדעתי בשם סתר רעם (תהלים ע"ח ח') ונה שם למשל על תלונת העם בסתר אלהים בעדת המרגלים אשר

(אמרי"א)

בשם לשון נופל על לשון, והוא בב"ר פ' ל"א, עה"כ ויעש
 משה נחש נחשת.

עתה אין לנו כ"א להצטרך לפני המקנאים קנאת השקר
 והצביעות, ואומרים שהיא קנאת ה' צבאות, ואולי יריבו
 המה גם את ריבם אתנו, או ירגנו עלינו באהליהם, ואמרתי
 לקדם פניהם, בדברי הז"ל אשר יאמרו כי ישמעו אליהם,
 והיא המצוה הבאה בדבריהם, (יומא פ"ו ע"ב) מפרסמין את
 התנפים מפני חלול השם, שנאמר כו' הוא ימות כי לא
 הוהרתו וגו' ודמו מידך אבקש. ומי הכה המחללים שם
 ה' (הנקרא על ישראל עמו) בתוך כל העמים, יותר כאלה
 אשר יקנאו את קנאתם—כאשר כבר מודעת זאת בכל הארץ.
 ואמרו עוד (סוטה ט"א ע"ב) כל אדם שיש בו חנופה מביא
 אף לעולם כו', אין תפלתו נשמעת כו', אפילו
 עוברין שבמעי אמן מקללין אותו כו', נופל
 בגיהנם כו', ואמרו עוד (שם ט"ב ע"א) כל עדה שיש בה
 חנופה, מאוסה כנדה כו', לסוף גולה. ואם לא ישמעו
 גם לדבריהם ז"ל כדרכם, אשר זה לאות כי כבר נעקש גם
 לבם לאין מרפא עוד, וקראנו את דבר הנביא (ישעיה נ"ה)
 קרוב מצדיקי וגו' הן ה' אלהים יעזר לי!! אמן.

השלמתיו יום ג' י"א ניסן שנת ה' תר"ב עיר מולדתי ווילנא יע"א.

אד"ם הכהן לעבענזאהן.

חרבה) והקורא המבין ידע להלקם ולהפרידם בנמשל למיניהם כפי מציאותם בארץ, וכן ביהר המדברים פה אחוות מרעי שקר, בעלי הדרכים הרבים כמוהו. והנה בכל אלה אשר אמרתי לך פה על אודות מחברתי זו, תדע ובחנת אתה הקורא נבון דבר, כי עבודתי זו לא היתה עבודה אחת כ"א עבודה כפולה ומכופלת, כי אחת דברתי, ורבות בה שיערתי — .

והנה לשון כל המדברים האלה, הוא בדרך השיר, ובטורים שקולים בעלש עשרה, והשירים התרוויים רובם אחד עשר, והמלה הקיצונה בכל הדלתות כלן היא מלעיל, השו"א לא יבוא בראש כל מלה כי הוא אז הצי תנועה ואין לכפרו, כ"א החט"ף, הבא אז במספר להשמעו או כתנועה שלמה, ובתוך המלות עניהם נמהרים ואינם נשמעים היטב, לבוא במספר. והנה להיות ההתאחדות בשונים הוא מיסודי היופי, בחרה לה המליצה שהוא אחת מהכמות היופי, לבקש תמיד בשני מאמרים ההתאחדות, אם במלות דומות ועניהם שונים, או בעניהם דומים ומלותיהם שונות. משל הא' גר גדוד יגודנו וגו'. משל הב' עדה וצלה וגו'. והנה הדרך הב' רבה היא למאד על פני כל כתבי הקדש הכתובים במליצות השיר. והדרך הא' נמצאת בהם מעט מוער, למיעוט המלות הדומות בהברה ושונות בהוראה, והנה בשירנו זה הרחבנו את הדרך הקצרה הזאת עד למאד, להגדיל בזה תפארת לשוננו, כאשר תמצא בדברי המלכה בשתי מענות: א' מדבר בברכות בית המון (צד 266) והב' במארתו (צד 102—101), והם ב' מאמרים הפוכים בנושא אחד, ושניהם נאמרו כהחל ועד כלה בדרך המפוארה הזאת. (ובהעריכם זה לזה נמצא היופי בהם כפול כי הוא גם בטאמרים שלמים) ורבות כאלה על פני כל ההוברת, ויתרון רב וגדול ללשוננו בכח זה מכל הלשונות, ע"כ גם בה לבדה נמצאה דרך זו, ולא בזולתה. והז"ל קראו לה

דרך זו, להועיל ולתקון את אשר לא הועילו ותקנו כל הקדמונים בדרכים אחרים.

ודע עוד כי יסוד כל המשל הזה בשירנו, הוא כמו אבן פנה לבונים הנבונים בכל מין האדם כלו, (אם יביאם הצורך לזה) לבנות עליו איש איש את בית חומתו, אשר עליו יתיצב במרום קרתו, להגיד לעמו את משוגתו, בהחליפו את האמת והשקר בתמתו, בדעות מדות ומעשים, באחד מן הדרכים והאופנים האמורים למעלה; כי את אשר יעשה השכל באיש ואיש, אותו יעשה המשכיל בעם ועם, והוא לבחון להכיר ולהבדיל בין האמת, ובין השקר הלוכש בגדי אמת ויבוא תחתיו בשמו, ולעכלו ולהשליכו ולהדפו ממקומו זה מפני האמת הנכון; ואנחנו כאמר באנו לבנות הבית הזה על האבן־פנה הלוז, ראינו לבנותו לפי ההלכות מנהגי העם, הדור, והמקום, והעת, אשר עליהם יצאנו לדבר, כפי הנראה במשלי השיר הזה; וכל סופר מבין באדם, אשר יואיל לבנות הבית לפי עמו ודתו, מקומו וזמנו, והוציא לו את האבן הראשה הלוז, ובנה לו עליה כפי בינתו וכפי הטוב בעיניו ובעניניו, והאבן הזאת אשר יריתי לי פה, אך היא תהיה לו תמיד לראש פנה. והנה לרוב המון הליפות דרכי השקר באדם, כאמור למעלה, ראינו כי טוב הוא לשלמות התוכחה והמוסר, לכלול כל עניניהם יחד במשל הנשא במחברת הזאת כפי כל היכולת —. כי במשל השיר, אחד הוא המדבר, או אשר ידובר בו, והנמשלים אליהם הם המונים המונים, כאשר תראה (למשל) הצבועים בעם הם כמה מינים, ועניניהם על כן גם רבים ושונים, כאשר תמצא ראשיהם עפ"י חז"ל כבר נמנים (סיט"ה ספ"ג), ואחר כי מדה אחת לכלם היא מדת הצביעות, שהיא להתקדש עם הרעות, ע"כ הכנסנום כלם במשל בצבעון זה האחד, (אבל לא כל פרטי עניניהם ודרכי בטוייהם ותנועותיהם אשר לא יכולום ספרים

במאמר השני. ועוד יתהלך ברחבה בשתי הדרכים האלה, להוסיף גם דברים לא באו מפורש בשני המאמרים האלה, ויבינם הקורא מן האמור בהם, מלבד אשר מדי דברו ישמע הקורא מפיו לפעמים חדשות, בשמושי שרשי לשוננו, או בבאורי כתבי הקדש, כאשר נעירה עוד על קצתם בסוף הספר, (ולא כי באתי הלום ללמד זאת, מה שאין זה מקומו, רק כי הענין שרציתי להגיד שם, הוא לדעתי הענין האמור כבר בכתוב הסתום ההוא, ע"כ הגרתיו בלשוננו שם, כאומר דבר בשם אומרו, אבל בהרחבת דברים למען אשר עתה יובן היטב הענין הזה להקורא, ואם מדי קראו זאת יובן לו גם באור הכתוב ההוא, אין בזה היתרון כל חסרון כלל. וכן הוא הדבר גם בשרשים שזכרנו) מבלי אשר ינזר השיר בכל אלה מיושר דרכי הלשון ומיושר דרכו בהלקת המאמרים לפי ארחות ספור המשל לבדו, ואשר לזה באו לפעמים גם דברים במשל אשר אין לעומתם דבר בנמשל כי אם להוציא דבר המשל שלם ותמים, כאשר כבר עשו כן גם הנביאים מושלי המשלים, בידוע למשכילים.

וע"ד ההתולים אשר באו בו לרוב, הנה גם הוא דרך הקדש הוא, וכבר נגלה סודה גם לנביאים ולהכמים, וכל ספרי הקדש וספרי חז"ל יתנו עדיהם ויצדיקום, כי כן גם דרכם בקדש. והם גם אמרו: (מנילה כ"ה) כל ליצנותא אסורא בר מליצנותא דע"ג. והנה כל אשר תורת אמת בלבו, יודע מבין כי כל הענינים אשר יצא השיר הזה להתל במ, כלם דרכי ע"ג המה, והראויות ע"ז כבר ידועות למדי לישרי לב, ולעקשי לבב לא יועילו, ע"כ לעודף הוא להביאם הנה, אף כי גם רבו מהכילם פה, מלבד אשר דרך התהל הוא מן הדרכים הנכבדים בדרכי המליצה, ופעולתה חזקה מאד בגפש הקורא, וכבר הוכיחו זאת בדור אחרון, הספרים אשר דרכו

ונראה או אל האדם בשם אמת ובמקומו, והוא הוא כל עצמות כח השכל באדם, להכיר בהשגותיו בדעות את השקר המדומה לאמת, וכן במדות ובמעשים, (וההדמות הוה הוא הוא בגדי האמת אשר יתחפש במ השקר), ולהסיר בגדי אמת מעליו ולשכלו ולהשליכו הוצה. וכן הוא גם מקרה ספר ה' שהוא כל המציאות כלו, כי כן כל הנמצאים הם לבושי האמת המושג במ, והם גם הם בגדי אלהי אמת (וכאמור, ושוליו מלאים את ההיכל, כלבוש תחליפם ויחלופו) וכל המשיג בהם לא כפי מציאותם באמת, הוא גם הוא יפשיט את הנמצאים שהם הלבושים מעל האמת, וילביש בהם את שקריו, המה הילודים אל דמוניו, והוא גם הוא מכחש בה' ועובד לאל זר, ואלהי נכר, בחפאו על ה' דברים אשר לא כן, ומביא תועבה וגלולי שקר ומעמידם בבית ה'.

ועתה קורא יקר! אחרי אשר ערכנו לפניך בשני המאמרים האלה משפט המדברים ומעשיהם לפי מחקרי שמותם, ואח"ז גם כל הקורות אותם, שימה נא עתה הדברים האלה בפוך, כתבם על לוח לבך, והטה אזנך ושמע הפעם את כל דברי השירה הזאת, במשל רב אשר נשאנו על אודותם בהוברת זו השומה לעיניך, למען תדע ובחנת את כל דברי המשל הנמשך על פני כל המחברת הזאת, להישירם תמיד אל מול פני הנמשל, הערוך פה לפניך בעניי המאמרים האלה, כי לא על המשל לבדו יצא השיר לדבר בכל אחד ממאמריו (אשר אמנם גם הוא) (המשל לבדו) לא נופל הוא בטובו ויפיו, מכל בני גילו אשר נעשו כמתכונתו, ביד רבים מהכמי העמים, ומעטים מבני עמנו) כי אם עיניו תמיד בדברו באזני הקורא את דבר המשל, לענות בקול דברו זה גם על דבר הנמשל, אם בגדרי ומשפטי כחות הנפש, שהם המדברים האלה, וכפי אינר בארנום במאמר הראשון, ואם בקורותיהם ומעשיהם בארץ מגוריהם, כפי האמור

התפעט אותם השקר מעליו, ונדה אל ים האבדון ויכחד מן הארץ, כי בהסיר מעליו בגדי אמת אלה, שהם כל דברי התורה וכל אמרותיה, אשר המהבילים הלבישום אותו, הלא אז יסתר מעין אדם ויבוקש ואיננו עוד, כי מבלעדיהם בל יראה ובל ימצא לעולם, ונכרתה אז גם העקשות מלב כל בשר, בחזקת יד אמונת העם אשר שבו להאמין באמת, אחרי אשר נראה אליהם אז כאור פניו עין בעין, או אז התחדש צניט נעורי הברית אשר כרתו החכמה והעם להאמין אך באמת, וגם יאמינו בו לעולם; וקמה אז עצת המשביל הגדול מפי החכמה העליונה בדבר התורה, להאיר בה עיני כל האדם אשר על פני האדמה, והיא העת אשר אליה יקנו כל יושבי תבל להמלא כל הארץ יעה את ה', כי ימצאו את האמת גם בדברי תורתו, גם בכל פעלו ומעשי ידיו, על פי הישכל והאמונה יחדו, ובכל מבקשי אמת או כאור יזהירו, ומשוררי ציון שיר משכיל ישירו.

עד הנה קורות המדברים האלה על פני תבל ארצה. והנה הקורות האלה, להחליף האמת והשקר זה בזה ביד הצבועים, לפני העם. והעם יאמינו כפי הליפותם, אין זה מקרה קרה אך לתורת ה' לבדה, כי אם מקרה אחד היה אז לכל התורות ולכל הדתות בכל ארצות קדם, וככה יקרה שמה גם את הדתות המדיניות, גם בכל עם ועם עיר ועיר משפחה ומשפחה מכל גרי הארצות ההנה (ואף גם באיש ואיש מהם, כי כן ימצא כל אדם שם גם בנפשו כל המדות האלה וכל המקרה הזה) והוא להלביש הצבועים והרמאים את השקר בגדי אמת, ולקבל אותו כל ההמון תחתיו, בהטותם אליו כה האמתם, כי השקר כאשר הוא, שנוא הוא בעיני כל האדם, לא יצויר מציאותו ולא ידומה ולא יקובל בכל עת, כי אם תחת האמת, והוא כאשר ילבש את בגדיו

הסעיפים, יען כי על צוארם הם נרדפים — על כן פקו פליליה, כי רבה השערוריה, עד כי אלה ואלה באים כאחד בתלונה, על המשכיל הגדול והחכמה העליונה, וגם על עצתם הראשונה, אם בפיהם — ואם בלכם טמונה —, אלה בתורתם יתנו דופי, ואלה גם באמתיות הצפונות בה כלילות יופי, אלה במצות האלהיות שלחו ידם, ואלה אחוז רק בהם לברם, כעצת הצבועים אנשי סודם, רק למען יוכלו לעבור על כל תורות האדם, וירב כים שברם ויגדל מארץ אידם, כי היתה להם עצת ה' אך לפוקה ולמכעלה, גם היו בה להרפה ולקללה, בכל הארץ כלה, ועל זאת יתפלל כל משכיל ועל זה רוחם דוח, ובמסתרים תבכה נפשם מפני גוה, כאשר כל זה גם במשל השיר הובא.

ואל ה' אלהים אמת עוד עיני כל העם, כי בכל זאת לא ימאס תם, ולא יגעלם לכלות במ, למען השרידים ישרי לב ותמימים אשר בקרבם, ובאהרית הימים עוד יעבר זעם, ועוד יאמר להשיבם אליו כפעם בפעם, ויעיר עליהם את רוחו ממרום יופיע, ואת הוד קולו עם כוכבי בקר ישמיע, אל המשכילים המזהירים כזהר הרקיע, להצדיק את הרבים ולמצוא עון הצבוע ומצביע, כי ימציאו את האמת מארץ תצמח ולשחקים תרקיע, וצדק המשכיל הגדול נשקף משמים ועד ארץ יגיע, על אויביו יתגבר יצריח אף יריע, ודבר הוא אל המון העם ומשוגותיו יודיע, וראו כל העם מה היה להם ומה אליהם הגיע, ברשעת הצבועים אשר העמיקו לררשיע, אשר שמו במרום קנם והמרותם שאול יציע, עד שנגלה עליהם גם אז המשכיל הגדול המלאך המושיע, ונגלה אז גם כבוד החכמה העליונה בורוע תפארתה לעיני כל העם, בהגלות נגלות אליהם האמת בדברי התורה וחכמה, אשר דבריה המה בגדיו בגדי קדש אחרי אשר

שלמה, ואהבתם את הכדויות לא היתה אהבה תמימה, ולא בכל לבכם ובכל נפשם האמינו בהם, כי אם כמו שכפאם יד שולטת בהם, כי לבם בל עינם ורוחם לא נאמנה אתם, כי אך את המדברים הם מאמינים ולא את הדברים, וכלם מקבלים את דבריהם בלא המדה, ומדברים בם אך בלב ולב, כי לא יקובל השקר בעיני האהבה ובחוקת יד האמונה אשר יקובל בהם האמת, ומעת הגיעו אליהם דברי המהבילים להתעותם, החלה רוח רעה לבעתם, ואך קול פחדים באזניהם כל היום, ומורד ובהלה הובא בלבכם, מעת הובאו הדמויות הכוזבות בקרבם, כי לבם לא יתנבא אליהם רק רע כל היום, נבאו ולא ידעו מה זה, אמונתם בידם רופפה ורפויה, ודמעתם תמיד מצויה, מבלי דעת מוצא דבר, ולא אחרית וסוף דבר. ובמשמיות חדרי לבכם ינהו אדרי האמתיות הנכונות לעת תקה אונם שמין מנהם; אבל לבם לפיהם לא יגלה, כי רסן הצבועים בפיהם ומתגם בשפתותיהם, וידם תקיפה עליהם, להוליכם בעקלקלותיהם, כצאן למטבח ורחלים לפני גווזיהם, וילכו בלא כח ומבלי דעת לפני אלה רודפיהם, ועיניהם רואות כי במקום אשר נאמר להם, כי היא חכמתכם וגו', ואמרו רק עם חכם, וכי כלם נבונים, נהפנו עליהם האופנים, כי היו בעינים רק לקלם ולנאצות, וכסוחה בקרב חוצות, לראוה ולדראון ולדי קצף ולבוזין.

ויהי כל העם גדון, מרוב צרה ויגון, כצאן אדם באין ארון, והמהומה רבה בניניהם, כי נפרדו לכל מחלקותיהם, איש איש תועה לעברו, ישא נגעי לבבו ואת שברו, כלם נבוכים באין מורה, וכל צבוע לענה ורוש פורה, עד אשר חלק גם לב העם כהחלק דרכיהם, אשר נפלגו כפלגות צבועיהם, ואלה רעת אלה יהשבו בלבביהם, ויתרפו זה את זה כפי חרפותיהם—
וגם הרבמים והמשכילים הם נרפים, ופוסחים על שתי

הימים נעקש גם לבב כל העם עד לאין מרפא עוד, וכל רפואות תעלה אשר אמרו כל הכמי לב המשכילים השרירים, להעלות ארוכת לבב העם בפיהם ובספריהם היו ללא הועיל, כי היו גם כל דבריהם גם ספריהם לשמצה ולנאצה בקרב העם, והעם בעקשות לבם ופיהם יענו אך עזות ומרי לכל דברי המשכילים ולתוכחתם, לעת כי יבואו לדבר על לבם ולהוכיחם על פתיותם ועקשותם. ובכן עצת המשכיל הגדול מפי החכמה העליונה בדבר מתן התורה כמעט נשארה מעל — כי שבו כל העם לעשות כל אשר הזהירם מעשותם, ולהאמין כל אשר צום מהעלות על לב —.

עד אשר יצאה גם חמת ה' עד להשחית בם, וכאש בוערה נתכה בקרב העם, ותלהטו גם מסביב, ובאו להם כל דברי הברית האמורים בספר התורה, ועוד נוסף עליהם גם אשר לא כתוב, כעוֹתם גם את התורה לא ככתוב ולא כדָרוש, וכחוספם גם לעשות אשר לא כתוב ואשר לא דרוש, ואך זאת לבד: הרו והגו מלב דברי שקר (ישעיה נ"ט י"ג). וכל דברי הצומות וזעקתם, ורוב תפלותיהם ותורתם, שבו ריקם באין מענה וחנינה, ולא ידעו מה זה ועל מה זה ועד מתי קץ הפלאות, והטובות בכל הנבואות, לא הוות ולא באות, באין בהם מבין, כי אך על כל אלה, על כי נהפכו לפניהם כל דברי אלהים חיים, וכל דברי הנביאים והחכמים אחריהם עד להאמין ולעשות על פיהם כל אשר שנא ה', ולא שמו על לב (להטות און לדברי החכמים והמשכילים, כי אך לבושי התורה השומים על פני האמת, המה נותרו ונשארו בידם, והאמת נעדרת, והשקר הוא המתחפש בהם לעיניהם.

אבל גם אמונת העם בזרות אלה, לא היתה אמונה

על פני הארץ, היא להגא ולחרדת מות לכל הצבועים. ואנשי סרמה האלה, השוקעים במצולות ההבליים והשקרים, וכל הקרב לעורר את האמת הוא בעיניהם כמבקש את נפשם וכנותן חרב ביד העם להשמידם ולכלותם; ואת שקריהם בדעות מדות ומעשים, אשר הכניסו בדברי התורה וחכמיה, המה מהללים ומנשאים אותם בפני העם, ולכל הנתעה בהעתועיהם אלה יקראו שם תהלה, בחנופת לבם המלא חונף להחניף את הארץ, כי את אשר יהללו הצבועים המתקדשים האלה הוא המהולל, ולאיש אשר יתנו את תהלתם לו תהיה לנחלת עולמים, ותהלתו עומדת לעד בקהל רב; ובחכמי לב ומשכילי הדור ישימו דופי ותהלה, לתתם לשמה ולאֵלה, מבלי תת להם כל אמון ואחוות כבוד וחיית יד בקרב עמם ומולדתם, ואת כל שקריהם אלה אשר הרו והגו מלבם, ויפטירום בעומק שפה ובלעג לשונם, העלום עוד גם על ספר, וישרצו ספרים הרבה אין קץ, כרבות גם דרכי השקר לאין מספר, עד אשר מלאו ורבו על פני כל הארץ, וישימו נוספות על התורה והמצוה מרבה להכיל ויחפאו חרפות וגדופים על ה', הם כי לא להוכיר! עד כי גם תורתם גם אלהיהם איש לא יכיר, כי זרו גם לישרי לב הרבים אשר עוד בעם, אשר אין בהם עוד כל מכיר אותם, וכשל במ כת הסכל עוד משאגם —

ולב כל המון העם לתומו ולפתינותו, הולך הלוך יום ויום ונפתה אתריהם להאמין במ, כי הנובלים האלה מבינים המה את העם, את כל דברי התורות לכל יקריהם והבליהם, ולכל רעות רוח המתקדשת, ולכל עיח תפל המטהר, כי בנכליהם ובתרמיתם ידעו לעקש כל הישרה, ולישר כל המעקשים, לשום כל אור להשך וחשך לאור, וכרוב התעותם וכרוב התנכלותם אל העם, כן חומיפו כל העם להאמין בהם, עד אשר כרבית

הקדושות התינות מן החכמה העליונה, ויפשיטום מעל האמתיות הצפונות בהם, וילבישו בהם את כל שקריהם ובדיהם אשר בדאו מלבם, כי דרשו בהם דרשות של דופי, ויחפאו עליהם חזון שוא ותפל, ויתנבאו בהם משאות הבל ומדוחים, ויגלו פנים בתורה שלא כהליכות אמת, והמסכה צרה כהתכנס שקר בלבושי תורת אמת, הצליחה להתעות את העם לאמר לשקר כי הוא האמת אשר אמר לכם המשכיל הבא בשם החכמה העליונה להנחיל אתכם לאמונתכם, ויבצעו אשר זממו, ויכלו אשר החלו, ואשר חשבו מאז עתה נעשה, כי עתה נתנו המון העם את אמונתם לשקר המתחפש הזה. ואת האמת האמתית הכחידו תחת לשון התורה ויעלימוהו מעיני כל העם, באמרם כי הוא השקר אשר שנאה החכמה העליונה, ואשר צותה עליו לבערו ולהסתירו, במקום אשר לא יזכר ולא יפקד ולא יעלה על לב לעולם, ובכך החרימו אותו וכל דורשיו ומבקשי לראות פניו — והמשכיל הבא במסתרי התורה ומצא את האמת, והוציא את האמתיות אשר העלימום והסתירו והכחידום, להתענג עליהם ולחיות בהם, אך הוא לבדו, ענוש יענש בפליליהם, להכותו בלשון וביד, כי יערימו לאמר: פן יסית בהם המשכיל הזה המת ה', על כי לא כהו בו לגלות את השקר (לדבריהם), יחשוב ה' להם העון כאלו עשוהו בידיהם, לגלות את אשר צוה לכסותו ולטמנו ולהעלימו מעיניהם, אף כי הבא לגלותו ולהורות אותו לעם, בפיו או בכפר, הוא יחרם לאבדון ולדראון עולם כחוטא ומהטיא את העם, וכל אשר יכתוב ידו לאיש הזה לאמת, וכל הנקרא בשמו, ובזכרו ימנה, יתנוהו לקלם ולשנינה, בקרב כל העם, אותם ואת ספריהם, גם ישינום למכחשים ולממרים בעיני כל רואיהם, כי התגלות האמתיות

(אמ"א)

כלו בכל דברי שקר. אולם כאשר הקדים הוא המשכיל הגדול לבוא אל העם, בשם ה': החכמה העליונה השלמת הנרולה, ובשם אמת בחירה, האמינו בו כל העם כאחד אמונת אומן, ונפתה לבבם חיש כרגע אל החכמה ואל האמת, כי אדיר שמם בכל הארץ, ומפניהם נחתים כל יושבי תבל. וגם הצבועים וכל אנשי מרמה גם יחד נתנו תודתם, על אפם ועל המתם, להורות לעם בפיהם (ולבם בל עמם) לשמוע בקול היועץ הנאמן הזה, ללכת בעצתו, ולקבל את האמתיות כלם מפי החכמה העליונה ביד הציר השלוח אליהם המשכיל הגדול הזה, והוא גם הוא קבלת התורה בעמנו המודעת בכל אפסי ארץ.

אפס כי אחז בראות הצבועים ואנשי מרמה, כי עתה ישובו כל העם להאמין אך בדברי אמת לבדם, ככל אשר תשים לפניהם החכמה העליונה בתורת ה', והמה יגאלו מכהונתם, וילקח מהם לחם חיתם, הנתון להם מיד עדתם, ועוד תכלה אליהם גם הרעה מאת כל העם, כי יכירו הפעם בנכליהם ובתרמיתם אשר רמו אותם מלפנים להאמין אך בשוא נתעה, המה השקרים הילודים אל דמיונם אשר שנו באהבתו מנעוריהם, עד אשר השחיתו גם את דרכם על הארץ, וכלה גרש יגרשם עתה כל המון העם, ויבריחום מן גו, על כל הרעה אשר רמו להדיח עליהם, ואבד עתה כל מנום ומחסה לנפשם. על כן ברבות הימים הוסיפו להתנכל ולחרוש רעה, והעמיקו סרה עד להשחית ולהפר עצת עליון, ויתגוללו להתנפל על כל דברי התורה וחכמיה ז"ל, על הסאמרים והספורים, העדות החקים והמשפטים, המצות הדינים והפקודים, הנבואות והיעודים והעתידות, האגדות והחידות, אשר המה הלבושים והמעטפות אשר על האמתיות

שאת, וכפי ערך כח לכם לקבל, והיא היא אמנם תורת האלהים תורת חכמתו העליונה, המכילה בקרבה והקולטת בצפונותיה כל דבר אמת בדעות מדות ומעשי האדם, והיא כלילת ומכלול כל קושט ואמת. כוללת כל האדם בכל דור ובכל מקום, כיד חכמת האלהים, העליונה על כל כח חכמת אנוש. והתורה הזאת אשר היא כלבוש וכבגד יעטה את האמת, לא תוסר עוד מעליו כל הימים ועד עולמי עד, כי גם המשיגים בה אחרי כן וברבות הימים בחכמת אנוש, למצוא דעת את האמת הצפון בתוכה אל יתרו עוד להסיר מעליו את הבגדים האלה, אשר נראה בס אליהם או בעת ההיא, שהיא תורת האלהים הלוו, ולעזבם אך ביד העם, והם ישמחו במתנת הלקם להסתפק אך באמת המפשט לבדו —, כי הוא עון פלילי ומרי עצום, לגלות ולבלע את הקדש, ולהסיר את הפרכת מעל קדש הקדשים לעיני כל העם (כי אין מסתרים להסתיר אדם בארץ) וראו כל עם הארץ, ואמרו התורה הזאת אך חכמה היא, אשר יוכל גם האדם לדעת בה עד מה, ונקלתה היא לעיניהם ושבו גם הם להרוס ולעשות כמוהם —, ושב הדבר והיה כבתחלה, להפרד לכל מחלקותיהם, ובאין תורה ומוסר יפרע עם, אשר לא גם דעת ותבונה בו, לעשות איש כל הישר בעיניו כמקדם, ועצת החכמה העליונה ביד המשכיל הגדול תופר. והנה לולא מחר המשכיל הזה לבוא אל העם בעצה זו, שלוח מאת החכמה העליונה, כמעט הקדימוהו הסכלים וכל אנשי מרמה להנחיל כמו כן ובכל אלה, גם את כל דברי שקר אל המון העם, באשר הולידם להם דמיונם אשר אותו אהבו מנוער, והתרועע עמם מלדה ומבטן, ומה עוה מאהבת נעורים? — וכמעט כרתו גם הם את הברית הזאת עם כל העם, להתפתות אליהם בפתיותם, להאמין כל העם

עד שקם איש אלהים המשכיל הגדול בבני האדם, והוא פלא יועץ, הפליא עצה הגדיל תושיה מפי החכמה העליונה רוח אל עליון, וירא און ויתבונן כי אין טוב לפניהם, כי אם לבוא בברית עם כל העם וההמון כלו, בהנחיל להם כל דבר אמת בדעות מדות ומעשים, ערוכים ושמורים כלם יחד על ספר, ובמדה אחת וקצב אחד לכל האדם בארץ, כחכמים במשכילים וככל יתר המון עם הארץ. וכל האמתיות האלה תשמענה אזניהם מפי החכמה העליונה, אשר תלמדם אותם לעיני השמש תחת כל השמים, למען ידעו כלם בראותם עין בעין, כי אך אלה דברי אמת המה, יען כי מפי החכמד העליונה השלמת הגדולה המשחקת לפני אלהים והיא אצלו אמן המה נתונים אליהם, ולמען לא יחלק עוד העם בדעותיהם ובמעשיהם, איש איש לפי מדת שכלו לדעת — ולפי יוצר לבו להאמין — באמתיות אלה, (כאמור למעלה), וגם לבל יטו עוד אחרי ההבל לדמות או להאמין בשקר כימי קדם, כי אם כלם כאחד יהיו לאחדים בנהלת האמת, להאמין בו לעולם, כי עתה הופיע האמת עליהם מפי חכמת אל עליון ביד המשכיל הגדול בכל האדם. וגם כל הכמי לב ומשכילי העם לדורותם אחריהם, יאמינו לכל דברי האמת האלה, אם במרם יגיעו אל הימים להבינו ולדעתו, ואם בעמיקות אשר לא ישיגום לדעת עד עולם; וגם אלה המושגים אחרי כן, עיניהם יראו במ אז, כי את אשר ידעוהו היום, הוא הדבר הזה אשר האמינוהו מלפנים. אפס כי למען יקבלו גם העם הנלוו אשר כבר ברע הוא, את כל דברי האמת אשר לא עוד הסכנו במ, ולא נסו עוד באלה, ינתנו להם האמתיות היקרות והקדושות האלה, לומים ועטוים במכסה ומעטה חקים ומשפטים ועדות, עשויים לפי מנהגיהם ורגילותם מלפנים, וכפי אשר אהבה נפשם, וכאשר יוכלון

(אמ"א)

ההם, עד אשר כמעט הטו העם הרב גם את לבב הנלככים האלה אחריהם, ויתערבו בהם וישוו להם גם המה, ועם לא יבין וחסרי לב או נברו בארץ. והסכלים בסכלותם, אמרו להסב אליהם את המלוכה, מאת החכמים בחכמתם, ויתמכרו להאמין אך בשקר, ויואלו לתת כל כח האמנתם אשר בנפשם אליו ואל דבריו.

אך ברבות הימים ושכל האדם הולך הלוך וחזק בדור ודור, התחזקו משכילי עם לעמוד בפרץ ולהגן בעד נפשם להנצל כצבי מיד מורדי אור אלה, ותהי אך נפש החכמים להם לשלל, ויבדלו מכל העם ומההמון הרב, וינזרו מכל הקהל ומן העדה הרעה, כי הכירו את אלהי האמת ואת חכמתו העליונה ברב כח שכלם החזק, ויטהרו מכל חלאת הסכלים הרמאים והמשקרים, ואת כל שקריהם שלחו מקרב לבם, וישכלום וישליכום מתוך כל שבת תחכמוני, ומסוד מושב כל חכמי לב, ויתקדשו קדיש.

אבל העם כלו עודנו נתעה, וכל הסוניהם פרועים עד להשחית, כי אין בהם כל חכמה, ולא דעת ולא תבונה להם. וגם השכל אין אתם להכיר כל דבר השקר ולשכלו כמעשהו, ונהפוך הוא כי להיותם חסרי לב ונבערים מדעת, המה נפתים על נקלה להאמין לכל דברי הבל ורוח, ולכל דברי שקר כדרך הפתאים בפתייתם. ועוד גם זאת, הרע והמר מכל אלה, כי גם הנגע נראה בעם, וצרעת הממארת הרביקה במ. הם המה הצבועים המתקדשים לעיניהם לחיות להם למורי דרך, המאשרים המתעים אותם מדור דור, ומתפרצים לעלות ולמלאות מקום החכמים והמשכילים בעם, למען ימצאו חית ידם ביד ההמון, עם לא בינות ועם לא חכם.

העולה על רוחו, כן בדעות וכן במדות ומעשים, והם אמנם כל דרכי השקר הרובצים לפתח התאוה, וכרובם כן נמצאים הם על נקלה מאד וכל כבקשיהם לא ייעפו. שמה בעולם השקר רבו מאד הדעות, והן יוצאות ובאות, וכן גם המדות, לכל רוח פרודות, ופעולות רבות וערבות, לנפש התאוות, לא כן החכמה והשכל המה גודרי גדר בעד הדעות, ומבקשיהם ימצאים אך ביגיעות, וגבולות ישימו אל המעשים ומדות הנפש, לבלי תת להם הדרור והחופש, כיא ללכת בדרך אחד ומיוחד, דרך החיים דרך האמת. וזה הוא אשר אמרו גם חז"ל (ילקוט שם) אותיות של אמת מרוחקין זה מזה ושל שקר מקורבין, אמת קשה לעשות, ושקר עומד אחורי און כדתנא כו', ע"כ.

ואיך יאותו המון הסכלים אשר הם הרבים בארץ להכנע או תתת יד החכמים והמשכילים המעטים והיחידים בכל דור, ואף כי בימי קדם ימות עולם, לא אבו לשמוע בקולם, לבלתי לכת אחרי ערירות לבם הרע אשר יקרא להם דרור להשוב ולעשות ככל מעלות רוחם, וככל אשר יהיה שם רוח השקר ללכת אשר מלא כל הארץ דר כיו. על כן גברה יד הסכלים בימי קדם, ותעו ידם להתפרץ מפני אדוניהם החכמים אנשי אמת, אשר לא עצרו כח לעמוד בפני ההמון העם הרב הזה, וידברו באלהים ובמעשיו ככל אשר תשים סכלותם בפיהם דברי שקר הילודים לכת דמיונם אשר מבטן אמם ינתוהו באהבתם אותו, ולפיהם התהלכו גם במדות ומעשים עם כל האדם בארץ. ולאשר בלא תחבולות לא תעשה מלחמה, אף כי עם חכמי לב ומשכילי עם, נספתו עליהם גם אנשי דמים ומרמה ללחום מלחמתם ולהבוות החכמים והמעשילים בעיני כל העם, בנכליהם ובפתחותם בכזביהם ובתרמיתם, אשר בדאו מלבם, עד אשר נכבשה כל הארץ לפניהם, כי נלאו ידי החכמים המעטים והצעירים בימים

ואף כי בראשית ימות עולם ימי ילדות כל המין כלו, וגם אחרי כן לעומת הימים שאחריהם, ואם למעוט כחותיו אלה בתולדתו, לאשר לא רבים יחכמו ולא כל אדם איש בינות, אף כי הנשים והטף ובני ההמון הרב, כי בני העליה המעיט האלהים בארץ, לאשר יצר אותה לשבת, ואדם גם לעמל יולד בה לעבדה ולשמרה, ולא להיות אך שאול אל החכמה המדבקת אליה את בעליה לבלתי פנות עוד אל חיי הבלו, ובשגם המעטים בני העליה לא יעלו ממעל לגבול כח אנוש לעלות בסולם החכמה עד הראש, ולא יעמיקו מתחת לגבול עומק השגתו כי חכמת אנוש יש לה תכלה כמוהו, והחכמה העליונה רחבה מאד לאין תכלית. הנה גם במקום הזה לא קצרה יד יוצר האדם מהושיע יצירי ידיו קצרי יד אלה. וייצר ה' אלהים את האמונה ויביאה אל האדם להיות לעזר כנגדו, בעת אשר תקצר ידו, בכח שכלו ומעבדו, למצוא את האמת ולעמוד בסודו, כי אז תבוא האמונה כי יקרא אליה, לעבוד לו עבודת החכמה ולכהן תחתיה, ולשרת בקדש ככל אשר יושת עליה, מפי השכל אשר יתמוך ידיה. כי באמונתו (ר"ל כח ההאמנה אשר בנפשו) יוכל האדם להנחיל לנפשו כל דבר אמת, גם באשר יראה כי אזלת שם יד חכמתו, ען כי יקבל אותם או מפי החכמים והמשכילים הגדולים, או הנביאים מפי ה', וכפי אשר אך יש ער אז כח השכל אשר חלק לו ה', בעניו.

סוף דבר, ממשלת מלכות החכמה העליונה, רבה היא גם בארץ התחתונה, ועבודתה לא קשה היא לכל האדם גם בראשונה, כי חננו האלהים בכח חכמה ובינה, ויתן בעוזריו גם השכל והאמונה.

אבל יצר לב האדם רע מנעוריו בשגם הוא בשר, ובאנת נפשו יאהב להיות משולח הפשי כפרא, ונעוב לכל

זיבדלו אך ברב ובמעט, בכמות ואיכות לאין סוף. ולפי רוב ההשגה הזאת כן תרב השגתו גם את נפשו בעלת ההשגה ההיא, וגם את נפש כל המושגים האלה אשר הוא האלהים ית', ואז ינתה וינהל את נפשו גם במדות ובמעשים, בדרך הגברת המולכת הלזו, ולפיה יכונן גם כל מלאכתו בארץ, וכל מעשהו בימי חלדו.

ואם גם האדם הזה מצד נפש חיתו נמשל כבהמות נדמו, ובעיר פרא יולד אנוש סבלי אשר יוכל למצוא אף בנפשו מעט ההכמה אשר חנן אותו האלהים, אף כי לחפש לחרוש בה ולמצוא עד מה מתכמת יוצרו בכל מקומות ממשלתו; והמון מרבית כל מעשה האלהים נצבים לקראתו וסביב שמו על חכמתו הדלה החלשה והצעירה להגיד משפטו עליהם (באשר צלם אלהים בקרבן), מה, ואיך, על מה, ולמה, ולמי המה, אשר ע"כ יוציא עליהם משפט מעוקל וללא אמת, שהוא לא כפי המציאות, כ"א כפי יד הדמיון הנובר עליו, וכפי קצור וקט חכמתו הדלה מאד, אשר המשפט הלזה הבא גם בכח שתיהם הוא הוא השקר, ואחריו ימשוך האדם גם יתר הדעות המדות והמעשים; הן גם זאת ראה האלהים ויחמול על יצור כפיו האדם הזה, ויחוננהו בכח השכל, אשר בנפשו האלהית, הבוחן ומכיר את השקר הזה כי לא הוא, והכח הזה הוא לו לאדם בנתיבתו זו לאור, מפני חשך השקר, אשר ישופנו בכל הדרך אשר יתהלך בכח חכמתו ובינתו, עד אשר יביאהו למהו חפצו שהוא האמת; הלא הוא השכל המשכל כל ילדי שקר ילידי הדמיון אשר ימצא במהלך חכמת אנוש למצוא דעה, ויכחידם לפני האמת.

וגם במקום אשר שלשתם לא יועילו, וידי החוה"ב וגם ידי השכל נלאו, ואין לאל ידם להניע אל האמת ולמצוא אותו לדעת — אם בראשית ימי חלדו ימי הילדות והזעהרות

(אמ"א)

קורות המדברים האלה

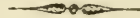
בארץ בני קדם.

כאשר אך בחכמה ה' יסד ארץ ומלואה. ובתבונתו (אשר ממנה) כונן שמים ואשר כם. ואך על פיה ודרכיה יעשו כל מעשיהם מעולם ועד עולם, וכאשר גם האדם בארץ הרודה בכל מלואה, לא השהו אלהים את חכמתו זאת גם הוא לחפש ולהתחקות על כל מעשה ה', למצוא מעם ודעת חכמת האלהים. היא אשר בכל המעשים האלה מראש ועד סוף, לפי מדת כח החכמה אשר חננו ה' (שהיא חלק הבינה), ואך על פיה ודרכיה יעשה גם הוא כל מעשהו בארץ, ואך בה ירדה בכל מלואה כי הוא צלם האלהים אשר נברא בו, ואך זה הוא תרוננו על כל נפש חיה בארץ, ואך בה יגיע לשלמות גופו ונפשו; היתה החכמה על כן המולכת והשלטת בשמים ובארץ, ומלכותה תפשוט בכל האדם על פני האדמה, והמלוכה אך לה יאתה להיות בני האדם כלם מבקשי פניה למצוא אותה בכל מעשה האלהים ממעל ומתחת לשמש, אם רב ואם מעט, וכפי אשר היא בהם במציאות, שהוא האמת; כי לפי רוב האמתיות האלה אשר תשיג יד חכמתו בהמון המעשים הרבים, כן תרבה נחלתו ואחוזתו באלהים ובחכמתו העליונה. כי אחד הם, וזה כל האדם. כי עינינו הרואות במצוא את מעשה האלהים כי חכמת האלהים והאדם אחת היא במין.

(אטו"א)

ומעשים האמתים כאמור, כי מציון תצא תורה ודבר ה' מירושלים.

עד הנה מחקרי שמות המדברים במחזה המחברת הלזו, לפי שמושי הלשון אשר ידברו בה, והיא לשוננו הקדושה בספרי הקדש. והנה להלוך ולהוכיח מכל המקומות שבאו בהם השמות והפעלים האלה (אשר בארנום במאמר זה) בכל ספרי הקדש, על אמתת כל הבאורים האלה, לא ימעט מהיות לספר גדול, ואין זה מקומו. אבל ישמע חכם ויוסיף להבין ולהשכיל למצוא דעת פשר כל המקראות אשר נזכרו בהם השמות והפעלים האלה, לפי הבאורים והמחקרים אשר מצאנו בהם, בשום לב אל כל האמור פה, וימצאם כלם על מכונם ואמתתם אלה, כי כן נמצאו גם אלינו כאשר דרשנום.

(אמר"א)

אח עקוב יעקב, שפירשו בו מלשון עקב, ע"ש שימת המערים את עקבו מאחורי רעהו והוא עומד ממולו מלפניו ומפילו אחור על עקבו זה. והוא משל לקוח ממעשה הנערים, ויהיה גם מרמה כמו כן, כי הונח ג"כ מתחלה על ההשלכה הפתאומית במשל הזה, ואח"כ הושאל על כל רמות איש את אחיו מבלי דעת, כהשאלת גם פעל עקב לענין זה, וגם הוא היודע ציר להלביש את השקר בגדי אמת, ולרמות בו את רעהו ולהפילו, ויבא העקב על עת העלמת הדבר בתחלה, וע"כ נקרא המארב בשם עקבו, והמרמה על עת ההתגלות אח"כ, כמו שהוא במשל, שימת העקב בסתר וההשלכה בגלוי.

חכמי לב. הם בעלי כח החכוך במחשבתם במדה רבה בתולדתם, כפי כל די כח האנושי, בכל מה שחפצם לבוא עד הקר אמתתו, שהיא החכמה: והנה יחס החכמה אל הלב, כמו חכם לב, חכמת לב, לבב חכמה, בלב נבון תנוח חכמה, יורה ג"כ אמתת באורנו בשם חכמה, כי הונחה בלשוננו רק על פעולת המחשבה, שהיא מיוחסת ג"כ בלשוננו אמנם אל הלב, כעדות הכתובים, מהשבות לבו, לב אדם יחשב דרכו, ודומיהם. וכן הוא יחוסי החכמה בכל ספרי הקדש.

והנה שמנו מושב החכמים האלה בשערים בעיר ועיר, שהוא שבת התחכמוני בימי וארצות קדם, כי שם ישבו כסאות למשפט, ואנחנו תרחבנוהו במשל השיר לעשותו גם מקום למודי החכמה בכלל. והשאלנו למדברים האלה שער עיר לזו הנמצאת בתורה, אשר זה שמה לראשונה, ומלשון ונלוזים במעגלותם, בבחינת העם היושב בה, ואשר נקרא לה אחרי כן השם בית אל, והיא סמוכה לכפר עמונה בית מעון המון, ולירושלים אשר שמנוה בית מושב החכמה העליונה (יהושע י"ח) עיר המלוכה, גם בדעות מדות

לא יקובל השקר לכל אדם כ"א בהתחפשו ללבוש בנדי
אמת, ולהקרא בשמו ולעלות תחתיו כמו שבא בשיר זה.
ואנחנו השאלנו לו גם השם התאר צבעון החוי הנמצא
בתורה, כי מעשהו כמעשה הנחש הקדמוני אשר נאמר בו
והנחש היה ערום כהרגומו וחויא כו'. ושמוהו גם למורה
המון, כאשר היה הנחש הזה למורה האדם ואשתו בפרי עץ
הרעת, אשר ממנו יצא המות הזה.

מרמה. השם הזה נודע למקור כל עקבה וערמה, תועה
ומבוכה, ולמוצא כל עול ונאצה, וכל משחת ופרצה,
והאיש בעל הכה הזה, כל משפטו להפוך כל שקר לאמת בעיני
רעהו, ובוזה יונהו וירמהו, יכשילנו ויצודנו, כי לא הצלח כל
מרמה מבלי אשר יתראה השקר אשר בקרבה לאמת בעיני
המרומה. והוא תומך ידי הסכלות בארץ, ויהי עמה בכל
אשר תלך. ומבלעדיו כבר לא היה לה שריד בארץ מפני
תנופת יד השכל, והוא גם רע צבעון ומכרו מנוער, וצבעון
מתחית הוא, והוא כלי המשחית אשר ביד צבעון מתחת
למדיו בנדי קדש, כי בעזרתו ובעצתו יתנכל צבעון לעשות
כל מעשהו האמור בו למעלה, וזה הדבר אשר יבדיל ביניהם,
כי כל אשר יעשה מרמה בהריצות מלאכתו, יעשהו צבעון
במכסה קדש אשר עליו מלמעלה, על כן כל חפץ מרמה אך
לכצע מעשהו, ואם גם יתגלה אחרי כן, וכל חפץ צבעון
להעלים דבר למען החוק בשם כבודו; והנה שרש זה השם
מרמה הוא רמה, והוראתו השלכה, כמו: רמה בים,
רומי קשת, רמת לחי, והוא בא אם ישכיל המשליך לעשות
מעשהו פתאום, בטרם יכיר האויב להזהר ממנו, כנראה
מכתובים אלה, בהשליך את האויב, או החץ והלחי על
האויב. והעם מרמה הבא על רמות איש את רעהו, הוא
שאול ג"כ מלעון השלכה, וכמו שיאמר בענין זה, כי כל

השם אל הלב ואל הפה, עקש לב, עקשות פה, תועבת
ה' עקשי לב.

צבעון. אנתנו מכנים בשם זה את המתקדשים והמטהרים:

בעם (כאשר כבר עשינו כן בשש"ק ב' צד 139)

אשר התמכרו לכל דבר שקר בדעות במדות ובמעשים, בסתרי
לבבם, והתעו את כל העם אחריהם בציירם את שקריהם
לאמת בעיני כל רואיהם, להאמין בם כי אך זה דרכם דרך
האמת יקרא, והמה המשיאים אם כן אמונת המון לשקר.
ועל אנשי אמת יאמרו כי אך שקר בימינם וכי הטוב והישר
אך לרדפם ולהדפם, והעם יעשו כן כי השקר שנוא ומתועב
והאמת יקר ואהוב בעיני כל האדם. אך לא בעיני צבעון העיפ
הצבוע המצטבע לעיני העם כקדושים אשר בארץ בהבליו
ובתעתועיו, ואומר לכל קרב אליך אל הנש בי כי קדשתיך
(ישעיה ס"ה ה') וישימום למאשרים והמה מתעי העם הזה (שם ס'
ס"ו), בדמות נביאי השקר אשר נאמר בם: ילבעו אדרת שער
למען כחש (זכריה י"ג), והמה בכל ידור ובכל עם, והשם הזה
קורא להם מפי חז"ל בשם ינאי המלך (סוטה פ"ג) אמר לה ינאי
לדביתו אל תתיראי מן הפרושים ולא ממי שאינם פרושים
אלא מן הצבועים עדומים לפרושים, שמעשיהם מעשה זמרי
ומבקשים שכר כפנתם, וראה והתבונן דברי חכמים וחידותם,
כי תפשו במשלם זה ב' הקצוות זמרי ופנתם, כי זה צבעון
לא לבד אשר נדמה לא' מן הפרושים ובאמת הוא עושה מעשה
זמרי, כי אם עוד יעמוק להערים ולרמות את העם, להתראות
עוד כפנתם פ' להיות עוד גם הוא כפנתם הרודף את זמרי
(שהוא המשכיל אשר יתנהו צבעון בעיני העם לזמרי).
והשכילו עד מאד במשלם זה, לצייר בו הגדר האמתי של
צבעון זה. ואמרו עוד שם, רבי דינא רבה ליתפרע מהני
דהפו גונדי, והוא כמו האדרת שער שיזכיר הנביא, כי אמנם

לב) להכירו ולשכלו, וכאמור ע"ז בכתובים: פן יפתה לבבכם, אם נפתה לבי, כיונה פותה אין לב, לזאת אנחנו מיתמים לו גם מדת הפתיות, ע"ש הכתוב פתיות ובל ידעה מה (משלי ט' י"ג) ולהמון תהיה לאשה, ע"ד פתי את אישך, והיא תסיתהו לתת את בתם האמונה לכל דורשיה, אם לאמת ואם לשקר, וגם לשניהם יחד, וכאמור פתי יאמין לכל דבר, כי שרש פתה ענינו הרחבה, כמו יפת אלהים, כשרש פתה, על רחב ופתיות הלב לקבל כל דבר שקר לאמת, וכן פותה שפתיו, עי' אוה"ש וסה"מ, והשכל הגדול עפ"י החכמה העליונה ישקוד על המון ופתיות להזהירם לתת את בתם זו אמונה אך לאמת וישכל מהם כל שקר, ואשרי איש שומע לו! —

עקשות. שרשו עקש, והוא מרכב מב' שרשים יסודיים, עק וקש, כפי הוראת הדגש המכפיל את הקו"ף, שרק עק הוא היסוד בכל השרשים מורי הפך הישר, כמו עקל עקב עקם עיק עקה, ושרש קש הוא היסוד בשרש קשה, ובהבלעת קו"ף הכפול בדגש כנהוג בלשון, נבנה משניהם השרש עקש, להורות התקשות ועקמימות באחד, והוא קשי והתקשות עקלקלות הלב עד לאין מרפא עוד, ואין כח ביד כל שכל להישירו עוד בכל מוסר העיכל, והנה המאמין לשקר בכל לב, כבר נעקם לבו, וברבות הימים יקעה את לבו העקום לבל יתישר עוד לעולם, והוא העקשות, וכל עמל המעכילים בו אז לבלתי הועיל. על כן שמנו בשיר את העקשות לבת שקר אשר ילדה לו האמונה (הנבוכה), אשר תענה עוות ותהפוכות לכל דברי שכל (כדרך המהבילים שכבר השתקעו באמונת הבל) כי אך משחת היא ואין בה עוד כל נכוחה, ובכתוב ונסמך התאר

נהולדת בהמות שדי, והוא נקודה פליאה ואות אמת, מהשתנות גם שם סכלות ועם שקר בענין זה, כי מה שהמשכיל מעביל ומפיל, הסכל מחולל ומוליד, אף כי לדעת געו' שגם שגר הוא מענין השלכה שאז יהיה גם הוא מענין סכל וכסלות ממש, ומענין נפל אשת והמפלת ומשכלת כאמור למעלה בשכל, ובחלוקף למנזר הלא גם ש' שגל מהם וממהם הוא. וכן בא שרש שלה על הלה בחי ובצמח, ישלחו כצאן עווליהם, חבליהם תשלחנה; ותשלח פארות, ישלח שרשיו (נעו' ט')

זלח נו' 4).

המון ופתיות. אנחנו מכנים את החשוכים בעם אשר לא נהלו בתודתם חלק רב בחכמה בינה

ועביל, בשם המון, להיותם הם הרבים במון האדם, וכשמוש שם עם הארץ. ולא אותם לבדם, כיא גם החכמים המשכילים במקום או בזמן אשר קצרה ידם להשיג ולהבין. על שם אחיהם המון יקראו אז גם הם בנהלתם זו, להטותם אז אחרי הרבים האלה. והם אשר יצטרכו אז בהשגת האמת לכת האמונה, לקוצר ידם אז בהכמה ובעביל, וכאשר כבר הונח השם הזה על העם הזה הכולל גם הנשים והמף, נוכל עוד לדרוש בו להרחבה, כי המון כמו אמון בחלוקף היא באלף, ויורה על רוב האמונה אשר במ הנקראת אמונה יתרה (מבטר גלויבטן) כי רבה היא תמיד כפי ערך מעוט החכמה, אחרי עיכבר נמצא כן גם בכתוב ואת יתר האמון (תחת ההמון, ירמיה נ"ב), ועל כן שמתו את ההמון בשירי זה לאבי האמונה, ומושבנו בכפר עמונה, והשאלנו לו הכפר הזה מס' יהושע י"ה, להיותו מלשון עם כמו המון, וגם מלשון אמונה בחלוקף גרוני.

והנה לאשר לב ההמון נוח וקל להתפתות להאמין בשקר, מקוצר רוח עבילו (המכונה בלשון בעם

(אבו"א)

אמת לא יגורוהו שקר, ולא יעזרנו שכלי) ועי' עוד דרוש הנ"ל דף רי"ב ורי"ג.

שקר. הוא הפך האמת, והוא מחשיבה דבור או מעשה שאין להם, או שלא יהיה להם קיום במציאות שאינם כפי הנמצא, או כפי הצריך להמצא, והוא כמו שגר בגימיל הבא על לדת בהמה, ע"ש מהירות לדתה מן האדם, כמו שגר בהמה, שגר אלפיק, (והוא כמו המפלת באשה, ועי' סה"מ לנעו' שגם שגר הוא מענין השלכה) ובדברי חז"ל הושתל הערש שגר לדברים ויצאים במהירות מפי המדבר, מבלי כל משול, ואיננו צריך כלל להתייב עליהם, כאמרם: שגורה תפלתו בפי, שגירת לישנא, מרוב הרגילות, והבן. וכן אמרו שגר אחריו, על מהירות השלוח. שגר כוס של ברכה, על מהירות הושטת הכוס, להורות כי ראוי הוא אך למכובד זה, (כי רק כן הוא דרך כבוד, משא"כ בהפך) ובדרכי המחשבה נחלף בקו"ף שקר, כי אותו יוליד המחשב הסכל, במהירות, ובלי כל ישוב והתבוננות, כלדת הבהמה. והוא כמו נמהרי לב, ועצת נפתלים נמהרה, ודומיהם. וכמו עיבבחינת המשכיל נקראים המחשבות האלה בעם שכלות, ע"ש כי ישכלם בשכלו כנפלים, וישליכם מקרבו במרם יולדו, כן בבחינת הסכל שהוא בעל המחשבות אי דבורים ומעשים כאלה, נקראים בשם שקר, על כי הוא נמהר לקרותם ולהמליטם כרגע, מבלי כל יגיעת בחינה והתמחמהות,

(* ומשורש זה הוא גם הפעל שגל בחלוף הס"ף בגימיל, המורה על משכני אדם, אשר כל תמות האדם בפעולה זו היא רק השלמה המוחלטת בלתי, שהוא ג"כ כעין מעשה הסכל בהשגת האחשבה, ולאשר יוצא הפעל הזה שיחוד רק להוראה זו, ע"כ יתחלף המוד מפני הכבוד בקריאה אל הפעל שגל, אשר הוא וכן השורש קרב ב"א פעל, יוצאו רק בהשכלה לענין הזה, והמוחזקת רק לזה נקראת שגל, ומתמדת נשים הובאל לכל מתמד להקרא בשם: כגולה.

(אמ"א)

אשר לאמת, מוצאה ומקורה, בהכמה העליונה, או בהכמה
 אנושית גדולה מהכמת המאמין אשר שם היא ידועה ומובנת
 והבן) אותו לא ישכלנו עוד כי אם חיה יהיה והוא הכתוב
 לחיים בספר הזכרון לפניו; הכה הזה המשכל ילדי שוא ומפול
 נפלי שקר, נקרא בשפת קדש בשם שכל, והנפלים האלה
 בשם סבלות בסמך או שכלות בסמ"ן (קהלת א' י"ז) המתחלפים
 תמיד בשרשי הלשון (ובזה הונח לנו קשי רב איך יבא בלשון
 שרש אחד שהוא שכל וסבלות לשני עצמים הפוכים). והושאל
 אח"ז גם להצלחה כמו או תצליח את דרכיך ואז תשכיל
 ודומיהם, כי ההצלחה היא להגיע חיש אל התכלית ולהשיגה
 בהסרת כל אסון מונע ושטן בדבר, עיין בכתובים. וכן הוא
 גם ההשכלה בהשגה, להשיג האמת בהסרת השקר. והוראת
 השרש שכל תפרוץ א"כ ימין ושמאל (וכמו חישך אפלה על
 אשר ימנע ויחשוך מעיני האדם את כל הנמצא, ובפורשי
 על מיודעי מחשך, וכמו שאור ומשארית בימין ושמאל לענין
 אחד) ונהפך השם הזה כשמלה וככשב, גם לשלך ומשליך,
 כמו שהשם משכלה הוא ג"כ מענין שליכת ומענין המפלת בדחול,
 ונפל אשת בכתוב, וכן הוא בשכל כי הכל אחד, כמוכן,
 ושרשים הרבה כמוהם, וגם הערש סקל הוא מהם ומהמונם,
 כי נדמה להם גם בענינם, והסבלות איננה על כן העדר כל
 חכמה ובינה, כי זה הוא הבערות כמוכן, אבל היא התחכמות
 דלה וכהה מעורבת ובלולה בדמיון, ובאפס יד תשבר לפני
 שכל כי יִשְׁכַּלְנָה וישליכנה הוצה, כי שקר בן דמיון בימונה,
 (ועיין אוה"ש בש' סכל) על כן לא באו בכל ספרי הקדש כל
 פעל וכל שם משרש שכל על ה' ית', והוא לאות אמת על
 אמתת באורנו זה, כי לא יתכן בחק ה' ית' הכה המשכלי, ואשר
 יאמר, שכל ה', או ה' הוא משכיל, את ה' הוא מגדף, כי
 השכל הוא אך לאדם, לעזר ולמגן מפני השקר, וה' אלהים

להאמין דבר, יהיה הדבר דבר אמת או דבר שקר כמבואר למעלה, וכן יכנוהו ויסמכוהו אל המאמין, ולדעתם הוא נמצא גם בכתוב (הקק"ב) וצדיק באמונתו יהיה, עד אשר האחרונים גם להם, הוסיפו עוד לקרוא גם הדת האלהית אשר לכל עם ועם ודרך האמינם באלהים בשם 'האמונה', אשר בהוראה זו לא נמצאה כלל בכל סה"ק, וע"כ אין לי דבר עם הוראה זו בכל ספרי זה, כפי שאיננה גם בלשוננו בכתובים*).

שכל וסבלות. ולעומת רבת המהומה והמבוכה אשר לאדם בהשגות האלהים בכת הבותן להכיר בו את השקר ואת המשגה שונים (בהכמת ההניין) למלאכת ההבחנה החיה, ואת הבת הזה ישלח האדם לפניו בצאתו לדרוש ולחקור בדרכי החוה"ב, גם בדרכי האמונה הבאה תהתיחס, להכיר ולהבין בבנים תולדות מחשבותיו, בעודם כעצמים בבטן המלאה, ולראות ולהבחין לטי הוא דתה בתקירתו, אם להכמה ובינה, והוא הטוב הנכון והאמת, ואם אך לדמיון והוא הרע השקר והטעות; ובאמונה, אם להשערה ישרה, וקבלה ראויה להתקבל, ואם להשערה מיטעת או קבלה נבהלה, ויכודם שקר, ואותו שכל ישלח חיש בטרם יולד, ויורהו הלאה וישליכוהו מן גו, כאשה מיטבלה נפל טמון לא יראה אור (שהוא ולד שאינו בן קיימא אשר לא יצלה עוד לחיות לו קיום במציאות, ובהשגת המהשבה הוא הוא השקר) והיה לו כל הנשאר אשר לא יכיר בו אותות השקר, לפליטה, והוא האמת או הטוב יליד ההכמה, הכוללת גם הבינה, אם בתקירה ואם באמונה (כי גם האמונה

* וכן מלאה עתה ענת הדפסת ספרי זה, כשה"ו להט' פירשט ח"ב י"ב ט"ו כנה חתך כתיב זאת כמש"ל, ע"ש כסס אמונה.

והנה לאשר כל האדם עיר פרא יולד, ונמנעל בבהמות
נדמו בראשית ימי הולדו, וגם אחרי כן במושגים עמוקים מן
ההוה"ב שלו, אף כי באדם אשר ההוה"ב שלו הם קצרי יד
בתולדתם, ואף כי בראשית ימות עולם בעוד היה כל המין
כלו כילד יולד בארץ, וגם עתה, לעומת הימים הבאים, היתה
על כן סגולת כה נפש האדם להאמין דבר, ככלי עור
ביד ההוה"ב שלו, במקום אשר תקצר ידם, לבוא או הוא
(פעולת ההאמנה) לכתן תחתם, עד אשר ישתלם בהם, אם
יזכה, ולא יצטרך או אליה עוד (במקצת החשגות או בכלן)
כאשר לא יסכון לנו אור הלבנה בגבורת אור השמש, כ"א
לפני צאתה או אחרי בואה, וכן תמצא האמונה לפני ההוה"ב
או לאחריהן, והבן, ועוד לאלוה מלן בזה*). והנה השם
אמונה בכתובים נמצא תמיד סמוך מיותר ומכונה אל הנאמן,
לא אל המאמין (כאשר אנחנו משתמשים בו), ובאורו תמיד
תת הנאמן קיום אל הדבר אשר יאמין בו מאמינו (עיון בכתובים)
וע"כ נסמכה גם לפעמים אל הצדק, ולזה תמצא את השם
אמונה בכתובים סמוך ומכונה גם אל ה' ית', כמו שנמצאהו
כתואר גם בעם נאמן, משא"כ הפעל האמין איננו נמצא,
וגם לא יתכן להמצא בה' היודע הכל בדעת, ואשר יאמר
על ה' ית' כי יאמין בדבר כה, הוא חרף עושהו (מלבד בבהירות
האדם אשר לא בידי שמים היא, נאמר עליו ע"ד ההשאלה
במליצה, הן בקדושו לא יאמין) אבל האחרונים החלו לשמש
בעם אמונה גם על הפעולה, שהוא להורות פעולת כה
ההאמנה בדבר מה (אשר בהוראה זו בא השם אמונה גם
בכל השיר הזה, ר"ל הכה הנמוע בנפש האדם בתולדתו

(* ונדרוש עליו ליום ב' של חג השבועות הגדפס בתוך ס' קובץ דרושים
אשר יצא לאור שנת תרכ"ד, ויילנא, הרמב"ם לדבר בהשאלת הנמשל הזו אל המשל
כזה, ע"ש ותראה נכוחות.)

להאמינו. ועל כן מאמיני האמת מפי זולתם לא קבלו אותו כ"א ג"כ מפי יודעי או מאמיני האמת, כי מדמי או מאמיני שקר לא ינחילו לעולם האמת לזולתם, כי לא ציירו אותו מעולם מקוצר השגתם (כי לו ציירוהו כבר לא היו מדמי או מאמיני שקר, כי כבר היתה נפשם בוחלת בו) רק שזה השקר נדמה להם לאמת, וכמו שקדם, ובהנחילם להם את האמת (כפי המתנה), אין זה כי אם שגם המה הם יודעיו או מאמיניו. והנה אם נבוא לחלק את כל מין האדם לפי מיני השגתם, נמצאו שתיים מחלקות יעהן ארבע. והם יודעי האמת ומאמיניו, ומסבלי האמת, שהם מדמי השקר או מאמיניו, לאמת. ויש אשר כל המין השגותיו או ציוריו (ולפיהן גם כל דבריו ומעשיו) יהיו אך באחת מאלה הארבע, ויש אשר תהיינה מחולקות לארבעתן, או לשתיים ושליש מהנה, או גם השגה וציור אחד יתחלק לבלם או לקצתם, ולאשר כל ציורי האדם לא ימנו מרוב ואין קצה למספרם, ובכל איש מהמין יהיו על אופנים שונים מאשר ברעהו, לפי ערך כח החכמה והבינה, המדמה המשער והאמונה, ויתר מחלקותיהם אשר בכל אחד מהם, ולפי שאר הבדלותיהם זה מזה בתולדתם בתכונות נפשותם וכחותיהן, הרבות והשונות באיש ואיש, ולפי מקומם זמנם ומצבם והברתם ויתר משיגיהם השונים לאין קץ ותכלית, על כן אם נבוא לעשות מחברות שונות וצרופים וגלגולים שונים מרוב מספר הציורים האלה עפ"י ההרכבות השונות בחלוקות המון הדרכים הנזכרים, ובכל איש ואיש לפי תכונותיו ומשיגיו הרבים, אף כי בהסתפח אליהם כל ציורי השקר אשר אין להם חוק וגבול ולא ראשית ותכלית, אזי ירכו המחברות האלה כרבות אישי המין הזה, ולא ישוו איש לאיש בכל המין, בכללות ציוריהם לפי מחלקותיהם האלה, כאשר לא ישוו גם בתבנית גופם ותכונות נפשותיהם זה לזה, והדברים יגיעים.

או ההגדות ולפי חזקתם וטובם וחין ערכם, כן ירבה וכן יוסף קרבת הדבר אל האמת, וכן קרוב להחליט שהוא מאמין האמת. ובכתובים כאשר הפעל נקשר בבי"ת הבא על הנאמן, כמו והאמין בה', ענינו החזיק את כל דברי הנאמן או מעשיו לאמת, במה שיבא עוד, והשם נאמן ענינו נותן קיום לדבריו והבטחותיו אשר יאמין בו המאמין, וע"ד המליצה יבא גם על בלתי בעל חי, להיות הטובה או גם הרעה אשר בו, קימת לעד כפי שנאמין בהם, וכמו מים נאמנים, הלויים רעים ונאמנים. והנה כל מין האדם יחלק לפי זה, בהשגת האמת, שהוא כפי הנמצא תמיד, לשתי מחלקות, ליודעים ולמאינים. אבל להיות גם היודעים גם המאינים לפעמים גם תועים לדמות בקוצר השגתם או להאמין, גם השקר לאמת, יתחלקו לפי זה גם הנתעים האלה לשתי מחלקות כאלה, והם למדמים השקר בדמיונם מקוצר כח המשיג או מעומק האמת המושג, או בטעות החוש (וידמו להם כי יודעיו ומשיגיו אמת המה, והמה החכמים בעיניהם ונגד פניהם נבונים, כגדולי הפילוסופים הקדמונים אשר הלכו תועה בהרבה נפלאות ונשגבות מהם) וגם למאיני השקר, אם עפ"י השערה מוטעת להטות בה מב' צדדי הספק, את השקר לאמת, ויכירו כי למעלה מכח חכמתם הוא, וכי רק יאמינו בו; או עפ"י קבלה מזולתם, אשר גם המה אם מדמי השקר, או מאמיניו, אם שהם יודעיו או מאמיני האמת, רק שהם כתעים אותם מדרך אמת וצודים את נפשם להטעותה ולרמותה בשקר, לטוב להם עצמם. אבל גם המדמה וגם המאמין את השקר לא ידעו כי שקר הוא, כי גם המה כל חפצם באמת שהוא כפי היש והנמצא, ולא בשקר שהוא האפס והאין, ואין אדם בארץ החפץ באשר איננו, רק שהם לקוצר השגתם לא יכירו בשקר ונדמה להם לאמת, אם לדמות אותו בהרמות להם כי יודעים הם, או

גם לחול ויהי לנו לנס, והוא אמרם ז"ל: אותות של אמת
 בב' רגלים ושל עקר ברגל א', כל שיטועה אמת מקוים,
 ועקר אינו מקוים, ע"כ. (לקוט בראשית רמז ב' בשם
 מדרש) כי העם אמת ועקר לא יתארו בכתובים את הענין
 הנמצא והבלתי נמצא, כ"א את המחשבות או הדבורים
 והמעשים אשר יכילו את הענינים האלה, ע"כ לא אמרנו, כי
 האמת והעקר הוא הנמצא והבלתי נמצא, כי אם שינוי להם
 קיום ונאין להם קיום במציאות, אחר כי המה רק תארי פעולות
 המחשבה או הדבורים והמעשים, והפעולות האלה הלא הם
 במציאות ככל פעולה, אם מעבר ואם בתוך ובקטיד. והנה
 כן גם לשון הח"ל, והבן. והנה אחר כי כל הנמצאים הם
 אמתים, אם במציאות ואם בעל, וכן כל מחשבות האדם
 ודבריו ומעשיו אשר יהיו כפיהם אמתים הם, על כן בצדק
 אנהנו קוראים לאמת, במשל הישר, בשם התאר שר
 האוצרות, ונאמן ומחוקק ונותן היום במדונה ממשלת
 החכמה. אמנם במקום אשר יקצר כח החכמה והבונה והעובד
 אשר באדם, לברר לו מציאות הדבר כפי מה שהוא (לא בהושי
 ולא עפ"י הדרכים הנכונים אשר לנו להשיג דבר על ברוחו
 שהוא חכמת ההגיון), כי אם שיהדבר נוטה למראה עינינו ולפי
 כח השגהתנו, לאחד מצדדי הספק יותר מאל השני, או שנישמע
 כן מפי אי מינו איש נודע להכם ונבון, אשר השיג הדבר ההוא
 בכח מחשבתו הברורה, או בהושו (או עגם הוא הוגד לו
 מפי המשיג באלה הדרכים) ואנהנו מטים ומחליטים את הדבורים
 המשווערים או הנשמעים שיהם המה כפי הצד החזק, אנהנו
 מכנים הפעולה הזאת בפעל האמין, והוא נטית רצון האדם
 להתחוק דבר לאמת, מבלי היות לו עדנה ברור מחיוב אמתתו.
 ואז איננו נקרא אמת מצד עצמו בידועה מבוררת, כי אם
 שאנהנו מאמתים איתו בהחזיק אותו לאמת, ולפי רוב החשירות

בנגוע בקצת ראשי הדברים ולא כפי כל מה שהרחבנו לדבר
פה בטעמים ובענינים.

אמת ואמונה. שרשם אמן, ולדעת בעלי השניים שהוא
האמתית שרשם אס בת"ו נו"ן האמתית"ו,

והוראתו להמציא דבר שיוכל להתקיים במציאותו, בבחינת
עצמותו, ובבחינת כל יתר הנמצאים, או תת קיום מציאות
כזה לדבר נמצא כבר. על כן היוולדת היא אם היולד כי היא
נתנה קיום מציאותו בעודו בכמנה, והאב רק המציאו אבל לא
נתן קיומו בו, והמגדלים אותו נקראים: אופן ואומנת, כי
יתמידו קיום מציאותו, וכן גם המלה אס, הבאה על קיום
א' מיני צדדי הספק באופני מציאות דבר אשר קיומו יהיה
כה או כה, וכן השם אָפֵן על פועל חכם היודע לתת בעת
פעולתו קיום מציאות תמיד לפעלו, אשר הפועל נהגרוע לא
ידע לעשות כן, ובתוספת תי"ו, השם אמת הבא בספרי הקדש
כתאר הפעל על הדבור ועל המחשבה ועל המעשה, אם הם
כפי שתחייבם המציאות שנתבררה אלינו בחוש או בהכמה
ובינה ושכל, או באמונה הנכונה, ואז אמתו מתארים את
פעולת הדבור או המחשבה או המעשה בתאר שם אמת.
ונרצה בזה, כי הממציא את הדבור או המחשבה או המעשה,
המציא אותו באופן שיהיה גם קיום למציאותו, אחר שהוא
כפי הנמצא אם במציאות ואם בשכל. כי אם אינם כפי
המציאות, אזי אף גם שהמציאם, לא נתן קיום למציאותם,
ולא יתקיימו כ"א יעלו בתהו, כי יסודם אפס ואין, ע"כ גם
הם כמוהם כאין, ויתואר או הפעולה בשם השקר, שהוא אך
כפי הדמיון העולה על לבנו, והוא רק מדומה ולא נמצא, כי
אין לשקר רגלים במציאות לעמיד עליהם, והנה האמת אחת
בכל ענין, שהוא רק כפי היש והנמצא, והשקר הרבה כהכול
בי אין קץ לכל אשר אינו, וראה, כי כדברים האלה מציאו

(אמ"א)

דק בטעם ובדעת על כי פעולתם נמשכת בזמן, למשך פעולת החכך, כן בחוש הטעם, וכן במחשבת חכמה, ע"כ בא להורות כי כלתה ועמדה הפעולה המשוכה, והגיעה כבר למחוז הפצה, ובתוס' נו"ן בראש יבא ירש נטע (וכן משרש ידע בא נדע בארמית מנדע, וכן בעברית הטעם מדע בדלית דגושה כשרש נדע) שהוא ג"כ תקיפת עין באדמה עד הגיעו למקום המבוקש אשר יקבל שם, ושם יצמוד, והוא ג"כ להשגת הטוב בחיי דגוף. ושרש ידע יתפשט בכתובים גם על היגת ההרגשה ע"י החושים, כי הדעת היא סוף פעולת החושים וגם סוף הדכמה והבינה, שהיא היא ההגעה אל ההשגה וההרגשה בכלם, וקנין כל המושגים בהם. ולפי כל זה יובן גם עוד הוראה ארת בשרש ידע וגם הרגום הירושלמי ע"ז וד"ל.

והנה חלוקת הדעות למתברים אשר קדמונו בבאורי השמות והפעלים האלה, אין המחלוקת כ"א ביניהם לבד, לאשר כל אחד מהם תפש רק חלק אחד מכל הכלל בהוראתם האמתיות, ובאור כ"א מהם הוא א"כ אך חלק מן האמת, אבל אין דעת אחד מהם חולקת על באורינו אלה, האמורים בראשי שרשי הענינים, בטרם יגיעו עוד למקום מחלוקתם, אבל משם יפרדו ויסתעפו גם לדעות כלם.

והנה כל הדברים האלה יצאו מאתי על ספרי זה בשנת תר"ב (הקדמה), ובחמש עשרה שנה אחרי כן היא שנת תר"ז (1857) יצאו לאור סה"מ להחכם פירשט, וכן יצא בשנה ההיא סה"מ להחכם געזעניוס הוצאה חמישית, עם נוספות החכם דיטריך הנדפסים סגורים בחצאי מרובע בתוך דברי המחבר, ויראה שם הקורא בשניהם, בשרשי חך חכה חכס חקס חקר טעם וטען, וימצא כי באו החכמים האלה אחרי, גם הם בבאורי הוראותיהם כמעט כפי שמארתום פה, אבל רק

והשתתפות והסתבכות החכמה והבינה יחד, אבל הדברים יגיעים ועמוקים, ואין זה מקומם. ודע עוד כי הבור מחשבת החושב במחשבה נמצאת, להוליד ולחדש בה עוד מחשבת חכמה, וכן הלאה והלאה באופן שכל מחשבה חדשה תהיה מסובבת מן הקודמות מחבורם זה לזה, נקראת הפעולה הזאת בשם תבונה, שהיא קבוצת מחשבות פועלות אשה ברעותה, ולזה תמצא אותה מיוחדת גם אל ה' ית', ורובם בבריאת וכוננות השמים, אשר צבאיהם רבים לאין קץ, ויפעלו כלם זע"ז כנודע. ולזה יאמר ה' בחכמה יסד ארץ (בבחינת מעומה) כונן שמים בתבונה (לרבוים והתאחדות הרב בהם) ובתבונתו נטה שמים, ולתבונתו אין חקר — אין מספר —. וכן יאמר על כל פועל דבר, שסבתו התכליתית רחוקה, כי נקשרת בהמון מחשבות קשורות זו בזו ההולכות לפניה, אך אפים איש תבונה, ואיש תבונות יחריש, ולא דעת ולא תבונה לו לאמר: חציו שרפתי כמו אש, ואף אפיתי וגו', אצלה בשר וגו', ויתרו לתועבה אעשה? שהוא נגיעת מחשבתו בג' מחשבות ולהתאחד בהם, ולהשיג הרביעית הקשורה בהם בסבה ומסובב. סוף דבר, כל העמקת מחשבה (שהיא החכך המחשבוי להשיג שלמות וטוב לגוף או לנפש) שהיא חדשה וראשונה, היא חכמה, ואם תצטרך לזה גם להתלוות למחשבת חכמה נמצאת כבר, אם שלו או של אחרים (שהיא הרוב) והוא התחככות מחשבה במחשבה זולתה, היא היא הבינה, והיא גם דעת חזל מה שאמרו להבין דבר מתוך דבר.

והנה הרגשת המחשבה במצאה את הטוב לה, בחכמה או בבינה (שהיא חלק מן החכמה) הונח ע"ז שרש טעם ושרש ידע, ושניהם שרש אחד שהוא טעם או דע המתחלפים בדטלנית, ובהוספת המ"ם והיו"ד מן האמנתי"ו, ויורה על השגת המבוקש והחפץ ועמידת הפועלים מלפעול עוד. וזה

(אמ"א)

דעת אותה ולהשיגה, עד שע"י הפעולה הזאת אשר בין עתהוק, יהיו שלשתם לאחדים, יבא על זה העם בינה או הפעל הבין. על כן יבואו המיד על הגעת מחשבתנו במחשבת זולתנו, שהיא התחככות זו בזו, למצוא גם כן את המבוקש, שהיא להשיג אותה לשלמות נפשנו, אם במעשה זולתנו או בדבריו, כמו בין בדבר, והבן במראה, הבן להלן את המראה, ויבן דוד כי מת הילד, ויבן עליו כי ה' קורא לנער, כי לא יבינו אל פעולות ה', מבונים לכל העם. וכן כאשר ישוב החכם לפקה עתה ולעבור על מחשבת עצמו שכבר יצא אל הפועל, נקראת ג"כ בינה, להיות זה ג"כ התחככות המחשבה במחשבת נמצאת כבר ולהשיגה, ומה אלהים הבין דרכה, ואתבונן אליו בבקר (שהוא להבין מחשבת צור הילד כעת במחשבת ציורו הקודם, ולבחון אם ארזים המה) ויתלף ולא אבין למו, ודומהם. והנה כל אלה בבחינת השגת המבוקש הם הכמה, כי היא קצין שלמות נפש המשכלת, ובבחינת היותם בעת מחשבות הם בינה. וכן תמצא כי הבנת כל מעשה ה' ופועל ידיו ביצוריו, נקראים בעם: הכמות, כמו חכמת התכונה — הטבע, המדידה, החשבון, היופי, וכל דומיהם הרבים. אף כי כח יסודם הוא הבינה, שהוא השגת מחשבתנו את מחשבות ה' ית' ביצוריו. והוא על כי כח החכמה אשר בנו, היא המציאה הדרכים, הנסיונות, הבהינות, הכלים והתחבולות, שהמה הסבות לבא על ידם להבנת הדברים, מלבד אשר השגתם היא שלמות נפש המשכלת, ומציאת המבוקש לטוב האדם, שהוא הכמה. ומלבד אשר בבחינת מציאם שהוא ה' ית' המה הכמות, והבין*.) ועוד אופנים ודרכים רבים להתאחדות

(* ולחיות המוכנס לרוב, הסנה התכליתית במחשבת פועל הסנה, יפה לבין בינה גם על הבנת כוח הפועל לתכלית פועלו זהו המוכנס אשר יצא לרגלי הסנה, נבחינת סיומו הסנה במחשבת הפועל.)

צרכי האדם לשלמות גופו ונפשו רבים למאד, יצטרך להפיש בכח חכמתו גם בחכמות שיצאו כבר אל הפועל, שהוא לבקש בסבות ומסובבים הנמצאים כבר, ולמצוא בהם מן המסובב הנראה והנגלה, את הסבה אשר היא נעלמת לרוב, או גם את הסבה גם את דרך התחייבות המסובב מן הסבה, והיא נצרכת לו בכל השלמות, הנזכרים למעלה. ואף כי בשלמות נפשנו המשכלת, והוא למצוא סבות כל הנמצאים כלם וממציאם, והיא השלמות היותר נכבדת, שהיא אמנם כל יתרונו על כל החי, והוא הצלם האלהי אשר לו לבדו בארץ. והנה בקשת הסבה בחכמה נמצאת כבר, ולמצוא אותה היא ג"כ חכמה (שהיא המצאת סבה מה) כי במחשבה הכל אחד (כידוע), אבל במה שהחכמה החדשה נוגעת בחכמה קודמת בפעולה זו, והחבור בינותם, הוא אשר הניה עליה בעל הלשון שרש בין, והשם והפעל בינה והבנה, מן המלה בין, שהיא מלת היחס הבאה ליחס דבר אחד לשני דברים, אשר הם משני עבריו מזה ומזה, והוא שם להתיחסות שלשתם כאחד, ויתאר את היותו, או את עשותו איזה פעולה, בהיות שני הדברים משני עבריו, והוא בתוכם בתוך במלת בין, אשר גם יסוד שרשו הוא הבי"ת לבדו שהוראתו תוך, ויאמר אות היא ביני וביניכם, כי המליץ בינותם, כי שלום בין יבין מלך וגו', ויבא בין מחנה, אשר עבר בין וגו', והבדילה הפרוכת בין, ולהבדיל בין, ומזה יבא הפעל בנה על הפעולה לחבר שני גופים דומים או יותר, כעצים לבנים או אבנים עד שיהיו לאחדים, והוא ג"כ לתאר ב' הדברים המתדבקים והדבק אשר ביניהם, והעשותם שלשתם לאחדים, וכן יבא השם בן, על הילוד לאיש ואשה, להיות הילוד כמו הדבק ביניהם, להיות שלשתם כאחד, וכאמרו אבנה גם אנכי, על לדת בנים, וכן פעולת חכמה אחת הבאה לעשות ברעותה, למען

(אמ"א)

כמו חפש וחשף במעשים, כי בא בכתובים לב' ההוראות האלה גם יחד, חשב ה' להשחית, ושאל השב להפיל את דוד, לחפוש. ובא גם לחשוף, ויחשבה עלי, יחשבני לאויב. ועל עניהם יחד, חרש וחושב, כי האמן במלאכת מחשבת חופש והושף.

והנה שרש חכם המונח על העמק המחשבה יכלול כל המון פעולות המחשבה בענין זה לכל מחלקותיהם, כמו: בינה, השכל, דעת, מוזה, חשב, עצה, וכל דומיהן כלם מענין החכמה. כי כלם נכנסים בגדר החכך בעומק ענין למצוא ולהשיג הטבוקש, ובלם יוצאים מן החכמה והיא ההתחלה בהם, ולהיות האדם נולד בטבעו חסר מכל שלמות הגופני ורוחני, וגם מוכן לכל השלמות האלה בכח. רצוננו בזה, כי הוא בטבעו בעל כחות רבות לכל מיני שלמות הגוף והנפש. ויכולו להגיע כל כחותיו אלה ולהוציאם אל הפועל בכח מחשבותיו, והנעות הכחות האלה אל הפועל למצוא בהם כל שלמות גופו ונפשו, הוא הוא כח החכמה. ויהיה חך וכח שרש אחד מתהפך, וכל עצמות שם כלי החוש חך הוא מן השם כח, בבחינת שאר החושים שהם רק מתפעלים, והוא לא יתפעל למעום במרם יתחיל הוא לפעול ולעשות בכח מה, שהוא החכך. וכן החכמה בבחינת שאר ההרגשות המחשביות הבאות מן החושים, והכן זה. על כן נמצא כי הונח כח החכמה בלשון רק על החפוש למצוא סבות המביאות מסובבים המבוקשים, והיא באדם, למצוא כל שלמות, אם לגוף אם לנפש, אם לשניהם יחד, ונמצאת בכתובים, בקניני המדות הטובות, ובדבר דברי טעם, ובעשות מעשים טובים, עפ"י מדות טובות, ובמלאכות ובחריצות בעצות ומזמות ותחבולות, וכל דומיהם, המביאים שלמות הגוף והנפש, וממלאים את מחסורם, והמה כלם מוקפים בגדר הטוב. והנה להיות כל

(אמ"א)

העמקה בגוף הנחקק, ויהיה הכך וחקק אחד במובן בחלוף גיב"ק, כמו כהה וקהה, כובע וקובע. וכן, על שרשי רגלי תתחקה, בגל"ה, שגם הה"א מהאמתי"ו, כי השרש הראשון בהם חק או חך לבדו. וכן, ושנתם לבניך, ע"ש החדוד השנינה והחתוך להעמיק במחשבה בעומק הענינים, וב"הו"ל שיננא ודומיו, והוא מן השנים הסמוכים לתך, ועוזרים בפעולתו לחתוך במאכל תהלה ולהכינו למעום בו. וכן כהול כברזל יחד ואיש יחד פני רעהו, ובדהו"ל להדודי, וכן חוד וחידה, וכלם על עמקת העיון והמחשבה, להתוך בהדוד המחשבה בעומק הענין, וישמש בזה גם בשרש עמק עצמו, ואמר עמוק עמוק וגו' עמוקה משאול מה תדע. ומוזה גם נסתרות תעלומות ודומיהם המתגלות על ידי החכמה. וכן השם באר מענין בור שהוא הפירה בתוך האדמה ויבוא בבנין הכבד מענין הקוקה, כמו ובאר על הלוחית, והושאל גיב על באור ופירוש דבר עמוק: הואיל משה באר וגו', ואולי גם השרש טעם הוא בחלוף אותיות מ"ן היא כמו שרש טען מענין מטעני הרב שהוא דקירה בעומק הגוף. ומוזה גם שרש הרש בעיוני המלאכות, ובחרשת אבן, תרש וחושב, חכם הרשים, על העמקת המחשבה בהם, כמעשה המחרשת בעומק האדמה. והנוכל המעמיק לחשוב דעת רעהו בסתר יאמר עליו אל תהרוש על רעך רעה. וכן ישמש לזה בערש חפר, להפור את הארץ, על העמקת המחשבה בסתרי ערות הארץ, כחופר בור. וכן ויחפש רוחי, למצוא טעם הדבר בתקירת המחשבה. וכן כל שרש חקר, ואולי גם הוא מן חק וחך. וישמש עוד בכתובים לענין זה, במליצת שים לב על הדבר, או שים הדבר על לב, וכל זה להוראות הכנסת המחשבה בעמקי הדברים. וראיתי עוד בדהו"ל במשנה (גדרים פ"א) ר"ע היה הוכך לחמירי פ"י הרין היה מטעים לחימרא, ומלשון חך. וכן שרש חשב

ובהשאלה, על כלי המרשבה עצמה שהוא המוח, כמו: ונפקחו עיניכם, וייטב הדבר בעיני המלך, כי און מלון תבחן, פקוח אזנים, ה' פתח לי און, מה נמלצו לחבני, אם חבני לא יבין הוות, ודומיהם. ואם כן אחר כי השוה בעל הלשון את חוש הטעם אל חוש הראות והשמע, בשתי הדרכים האלה שהוא לכנות את כלי המחשבה בשמות כלי החושים בשלשתם. וכן להשתמש בפעלים, המונחים לפעולות החושים גם בפעולות המחשבה, כפי המעט שהבאנו למעלה מהכתובים, מדוע לא נאמר גם כן כי גם בדרך השלישי, שהוא להשתמש גם בפעולות המחשבויות, עם הפעלים הנעשים משמות כלי החושים עצמם בפעולות החושיות, שהם האזנה ועיון, השוה גם בזה את חוש הטעם לחוש הראות והשמע, להשתמש בפעולות המחשבה המעמקת, בפעל הנעשה משם כלי החוש המעמיק. והוא א"כ שרש חכם הבנוי משם כלי החוש חך, אף כי לא השתמש בו בפעל זה בפעולתו החושית למעט שכתבנו למעלה, והבן. ויהיה האזנה עיון חכם שלש פעולות מחשבויות לאזן עיון וחך המחשביים, כאשר השאלו כבר גם שמות כלי החושים האלה לכלי המחשבה בכתובים, וכאמור למעלה, רק כי האזנה ועיון יורו פעולות מחשבויות במעט העתדלות להתפעל שלא כדרכם לפעול תמיד, והכמה תורה העמקה רבה בדרך פעולת כלי החוש חך, ותבוא רק לפעולות מחשבויות בעמקי העינים.

והנה גם יתר שמושי הלשון בעיוני עינים עמוקים, יורו ג"כ אמתת באורנו זה, בשם חכמה, והם השמות הקהקים ומחוקק, הנפלים בעיני הדתיים האלהיים, הטבעיים, והמדיניים, במקום אשר טעמם כמוס, ומחשבת המחוקק העמיקה בעיני החיים וראה ליסוד אותם, והבא להבינם יעמיק ג"כ למצוא אותם, והושאלו ג"כ מן הקק במלאכה, ע"ש

ישוא החך, כאשר כן גם השם והפעל מערש מעם, המנחים
 על התפעלות הרגשת החוש הזה, הושאלו גם כן על הרגשת
 המחשבה אשר תשיג בעומק הענינים, כמו: מעמו וראו,
 מעמה כי טוב סתרה, מעם זקנים, משיבי מעם, וברוך מעמך,
 וכן בדהו"ל מאי טעמא, ולטעמך ודומיהם. והנה מצאנו בחוש
 הראות והשמע, במקום אשר הם משתדלים להתפעל ממוחשיהם,
 עד שנראה תנועת הפעולה על כלי החוש, יבא אז הפעל בנוי
 ג"כ משם כלי החוש עצמו, כמו: ויהי שאל עוין את דוד,
 בנוי משם עין, על הראות הפעולה או בא בר העין, לדקדק
 בה את הראות, וכן הפעל האזין מן און, על הראות הפעולה
 או בא בר האזן, להטותה לשמוע היטב, והו"ל הרבו לשמש
 בפעל עיון, בהשאלה גם על דקדוק המחשבה, וכן הפעל
 האזין בא לרוב מאד גם במקרא, שאל גם על הפיץ קבלת
 הלב והמחשבה, משא"כ בחוש הטעם, כי אף שכל דרכו לנוע
 לכנס ולפעול אך בעומק המוחש, עכ"ז לא נבנה פעולתו החושית
 משם כלי החוש חך, והוא לאשר תנועתו בפעולתו זאת איננה
 גלויה לעינים מבחוץ, כי כלי החוש הזה נעלם לרוב בתוך
 הפה, (וכל פעולה חושית צ"ל גלויה) משא"כ בכלי חוש הראות
 והשמע. אבל בפעולת המחשבה, אשר גם היא גם כל פעולותיה
 המה תמיד אך נעלמות, ולא יצויר שם כל גילוי לעולם,
 בחר בעל הלשון, במקום אשר המחשבה תפעל ותנוע ותכנס
 בעומק הענינים, להשתמש בפעל הכס הבנוי משם כלי החוש
 חך, שהוא מורה על החבוק שהוא התנועות והתעסקות
 הכלי עצמו, בעומק המוחש, בהשאלה על כלי המחשבה,
 להורות ולהראות על פעולת המחשבה או בעומק הענין, כאשר
 באו גם עיון והאזנה בפעולות המחשבה כאמור, והבן זה מאד.
 וכן מצאנו כי להיות המחשבה היא היא המרגשת גם
 במוחשיות, ושתמש בעל הלשון בשימות כלי החושים,

נוכל לחוש אף גם בנגוע המוחש בכלי החוש, אם לא שיכנס כלי החוש בתוך פנימיות חלקי המוחש בהפרדם זה מזה, ואז נחוש את טעמו. (ושנויי הטעם הוא איכות פגישת חלקי המוחש בעור החך, אם בנחת ואם בצער), ובמאכלים קשים ויבשים לא נוכל לטעום בהם, עד שנחתוך אותם בשנים, וגם נלעוס אותם בהם היטב הרק, ונרטיבם ונמוגגם ברוק פינו, ונלוש אותם היטב בלשון, ואח"כ אנחנו מעישים ומחככים אותם בחכמו, והוא בעור המורגי המכסה עליו ועל הלשון מלמעלה, ונחדור בו לתוך חלקי המאכל פנימה, עד אשר נבעו אליו מצפוניהם, ואז ישובו המה יפעלו עליו להטעימו את טעמם, ונקל לנבון דעת, כי העם שנים הוא משרש שני, עיש החדוד והחתוך, וכמו הציד שנונים, ולשון הוא משרש לוש, עיש הלישה אינר ילוש את המאכל, וכמו שטון מן שוש. וחך הוא משרש חכך עיש החכוך בחלקי המאכל הטחון, וכמו מתחכך בכותל בתלמוד, וכמו חץ מן הצץ.

והנה ראינו כי נקרא כלי החוש הטועם הנכנס בחכמו אל תוך המוחש פנימה, בשם חך עיש החכוך, וזכינו לדין לאמר: כי גם פעולת המחשבה הנכנסת בתוך עומק העיניים להשיג ולמצוא טעם ודעת, נקראת ג"כ בעם חכמה, ושרשו חכם משרש חך (כדעת בעלי השניים עה"א האמתות) בתוס' מ"ם האמנתיו, אחרי רואנו כי גם פעלי שאר החושים, שאולים ג"כ אל פעולת המחשבה, כמו: ראיתי אני בלבי, דע וראה כי אין בידי רעה, וראיתם בין צדיק וגו', כי עומעים אנחנו, והריתו ביראת ה', נגישה בעורים, וכל דומיהם, רק כי אלה יבואו לפעולות המחשבה הקלות, כקלות פעולת החושים אשר השאילו את שרשי פעליהם להם, וערש חכם יבא לדורות פעולת המחשבה המעמקת הנדרשת לעינים עמוקים, כהעמקת פעולת כלי החוש אשר שאלה ממנו את השם הזה

מחקרי שמות המדברים

לפי משפטם ומעשיהם.

חכמה . ידוע כי כל כלי החושים אינם פועלים במוחשיהם כי אם מתפעלים מהם, (ויחס הפעול הבא על המוחשים בלשון, הוא רק לפי המדומה). העין איננה פועלת במוחשים הנראים אליה, אבל היא מתפעלת מקוי האור השבים אחור מן המוחש, ומובילים את דמותו אליה, והיא נרשמת בעורות העין העשויים כראי, לקבל ציור הדמות ההיא, ונרגשת אז אל מיתרי המוח הנוגעים ומגיעים אל עורות העין, והמיתרים מובילים את הנרגש אל המוח והוא המוחש בו. וכן האזן לא תפעל מאומה במוחשיה, כי אם זו הרעדת האויר, הבאה מן המוחש המרעיד אותו בקול, היא מתגלגלת בגלים הנעשים אז באויר זה מזה (כהעשותם במים, בהכות בהם) עד שתגיע אל חלל האזן, ותגע בעור התוף שבה, ובנגוע בו, יוליד הרגשת הקול על ידי המיתרים אשר בעור ההוא, היוצאים ובאים אל המוח המחיש בו. וכן בחוש הריח הנודף מן המוחש באויר, ומגיע ונוגע בעור הנהירים ובמיתריהם, ומביאים הרגשה זו אל המוח לחוש בו. וכן בחוש המשוש אנחנו מתפעלים, אך בנגוע המוחש בגופנו, להרגיש בו אם הוא חם או קר, לח או יבש, חלק או חרוץ, רך או קשה וכדומה, רק שכבר נצרך פה, קרבת כלי החוש והמוחש זה לזה, אבל בחוש הטעם לא

(אמ"א)

פֶּשֶׁר הַחַזְיוֹן

בשני מאמרים.

מאמר א.

מחקרי שמות המדברים משפטם ומעשיהם.

מאמר ב.

קורות המדברים בארץ בני קדם.

שִׁירוּ לַאלֹהִים וּשְׂמוֹ זַמְרוּ סִלָּה
 שִׁירוּ מִשְׁכִּילִים! שִׁיר מִשְׁכִּיל וַזַּמְרוּ
 אֶמֶת וַאֲמוּנָה הוֹשִׁבְתֶם אֶהְלָה
 שִׁירוּ אֵל אֵל יוֹצֵרֵם פְּעֻלוֹ סַפְרוּ
 שִׁירוּ שָׁרִים שִׁיר, עַל כָּל שִׁיר גְּבוּרָה
 שִׁירוּ לַמַּלְכָּה חֲכֻמָּה בַת אֱלֹהִים!

וימין חֲבֻמָּה פְּרוּם גַם תַּעַשׂ חֵיל
 אֶמֶת אור הַיּוֹם הַאֵיר גַּם הַלַּיִל - •

צְבָעוֹן גִּמְחָה צְבָעוֹ נִגְלָה נִעְלָהוּ
 הֵן נִרְאָה נִבְלוּתוֹ נִחַל קִדְשֵׁהוּ
 הַמִּזֵּן וְאַמוּנָה רָאוּ מִי עוֹבְרָמוֹ
 הוּא הַשֵּׁם דַּעַת יִפְרֵם מִבֵּל חֶקֶר
 סָגַר עַל אֶמֶת הַסְּגִירָם אֶל שֶׁקֶר
 אֶמֶת מִבּוֹר צִמְחָה וַיהִי אור לָמוֹ •

הֵן חֲלָפוּ אֱלִילִים, וְהַבָּלִים פָּסוּ
 וְלִדְמִיוֹן אֵין בֵּן גַּם עֲמֵד מַלְאָכָה
 וְרַעוּת רוּחַ תַּפְּחָה, וְצִלְלִים נָסוּ
 בְּמֵרוֹם קָרְתִי, רִגְלֵי אֶמֶת עוֹמְדָה
 וּבְיַד שֶׁכֶל הֶגְלִי, יִגִּיף יִגִּיעַ
 בּוֹ רְשׁוּם שֵׁם אֶמֶת, כְּאוֹר יוֹפִיעַ •

אֶרֶץ נִדְמָתָה נִדְמוּ שָׁמַיִם
 עַת הָמוּ סִבְלוֹת וּפְתִיּוֹת וְשֶׁקֶר
 עָתָה גַּעֲזוּ, אורו כֹּל עֵינַיִם
 קוֹרְאִים לְהַמְזִין לְמִצּוֹא כֶּם כֹּל חֶקֶר
 «הַבִּיטוּ פֶּעַל אֵל וְאַמֶּת הַכִּירוּ
 יוֹבְנֵי אָדָם כָּלָם לְאֱלֹהִים שִׁירוּ!» •

(אמורא)

הזרידם כפול אל אל עושה פלא
 ויענו בשמו "שקר רגע יבל"
 ענו "רגל אמת נצח עומדת"
 גם ענו בשמו לאמונה אוכדת.

הריעו חכמים! ולשכל שירו
 המושכל שקר ומשימו כזין
 הוא ימציא אליכם האיש תוקירו
 אמת שר חכמה נעלם מכל עין
 ולהבין אמר לא אמת יד עת
 אמונה לו תתן ובה נושעת.

שישו משפילים! חזו נקם עתה
 נחש עקלתון תרמום כף רגל
 אמרו אל צבעון לא עוד מורה אמה
 מתקדש מטהר! לא למד! עגל!
 ונשופה עתה ראש על סף השער
 עד תקיא חלאתה גם תוכה תער.

עקשות איננה גם שקר עוד אין
 זה עיט צבוע יגוד השער
 לא עוד סבלות מרמה - ירימו עין
 רמה יד שכל על סבל ובער

(אסווא)

שֶׁקָר לֹא אֶמֶת זֶה צְבָעוֹן אֶל־צֶדֶק
 סְבָלוֹת לֹא חֲכָמָה וּמְרָמָה לֹא יִשְׁכַּל
 וּפְתִיּוֹת לֹא בֵן, הוּן חֲמוּן בַּחֲדָק
 וּלְעִקְשׁוֹת אֵין מְרַפָּא – רַפְּאוּ אֶת סְכָל!
 אֶמוּנָה לְאֶמֶת וּבְשֶׁקֶר בּוֹחֶלֶת
 וּלְעִבְלָל שַׁעַר וּלְחֲכָמָה מְמִשְׁרֵת.

אֹיְבֵי שֶׁכָּל אוֹהֲבֵי כֶסֶל יִרְשָׁע
 – סוּד צְבָעוֹן וּמְרָמָה – רָע וּבְלִיַּעַל
 וּנְכַרְתֶּם זֶה סְבָלוֹת הַזֵּרֶת כָּל פֶּשַׁע
 אֶמוּנָה אִם עֲקִיבוֹת אִם שֶׁקֶר בַּעַל
 לֵב צְבָעוֹן מֵלֵא הַיָּד לֵב מְרָמָה עֵוֶל
 וּבְמֵאזְנֵים לַעֲלוֹת בְּלֶם מִחֶבֶל.

שׁוֹנְאֵי הוֹד חֲכָמָה הוֹד צִלְמִם יִשְׁנָאוּ
 וִירִבֵי אֶמֶת עָלֵי נַפְשָׁם רָבוּ
 בּוֹרְאֵי הַבָּלִים אִיד עֲמֹם פָּרְאוּ
 וּמֵאֲהֲבֵי סְבָלוֹת פְּלִיזָנִם אֲהָבוּ
 וּמִשְׁפְּלֵי מִשְׁכִּיל אֶמְתָּם שֶׁבְלוּ
 וּמִנְבְּלֵי הַמוֹנֵם צוּרֵם נִבְלוּ.

קוֹל רִנַּת זְמֶרָה פִּצְחוּ הָרִים אֵלֶּה
 שֵׁם הוֹרִיד בְּמִטָּר הַמְעוֹתָיו שֶׁכָּל־

שִׁירוֹ שָׁרִים שִׁיר, עַל כָּל שִׁיר נְבוֹנָה
שִׁירוֹ לַמְּלָכָה חֲכָמָה בֵּית אֵל הִיא!

זָמְרוּ עַל לֵוִית חֵן וַיְפִי חֲכָרֶת
לְאַמֶּת וְאַמוֹנָה – שָׁמֵשׁ עִם יָרֵחַ –
זֶה יָאִיר אֹרֹךְ בְּלִבָּנָה קוֹדֶרֶת
כֵּן גַּם אֹרֶךְ אֶמֶת בְּאַמוֹנָה זֹרֵחַ
אֶפֶס כִּי אֹרֶךְ שָׁמֵשׁ אֶרֶץ יִצְיַע
וְלִמְעֵלָה אֵין קֶץ אֹרֶךְ אֶמֶת יוֹפִיעַ.

רְנוּ עַל גִּזְרֵל זֶה זָמְרוּ עַל חֶבֶל
הַזֹּרֵחַ אֱלֹהִים אֵל חֲכָמָה וְיִשְׁכַּל
אַמוֹנָה אֵל אֶמֶת אֵל עוֹד אֵל הֶבֶל
קָמָה עֲצַת אֵל עַד עוֹלָם לֹא תִכָּל.
עֲתָה אֹרֶךְ אֶמֶת בֵּית הַמֶּזֶן הַגִּיעַ
וַחֲשָׁפִים גַּם אֹרֹךְ עַל תָּם יוֹפִיעַ.

שִׁירוֹ חֲכָמֵי לֵב! וְנְבוֹנִים יָרְנוּ
וּכְזָהֵר שָׁמֵשׁ מִשְׁכִּילִים יִזְהִירוּ
אֲחִיכֶם שׁוֹנְאֵיכֶם עֲתָה נְבוֹנוּ
וּבְשִׁקְרֵי אֶמֶת הֵם עוֹד לֹא יָמִירוּ
כָּל חוֹפְשֵׁי אֶמֶת וּמִצּוֹא לֹא יִדְעוּ
הַיּוֹם בֵּית אֶמוֹנָה אוֹתוֹ תִּמְצְאוּ.

(אמו"א)

מחזה יב.

בית המון.

וכל הקורמים

השמש תשלח קרניה ביתה המון בעד החלונות. קול
שירות חכמי לב נשמע ממרחק, והמה נושאים את
אמת בכהף על מפת זהב ביריעת רקמתים, הרצים
מסביב להם, ושכל בראשם. דלתות בית המון
נפתחות, והמה באים אל הבית, מרועים בשיר וקול
תודה. צבעון ומרמה וסבלות נבהלים מפני אמת
וניפלים על פניהם

המלכה קומו המון ופתיות ושאו בקתכם יחד
את אמונה בזרוע הן יחדו תשאו
ותנו אותה מהר ובקמת לב ונפש
אל אפריון דודה בזרועות אמת סלה!

המון ופתיות ימהרו ועשו ככה. אמת ישום זרעותיו,
ויחבק את אמונה המתרפקת על דודה. המון ופתיות
גופלים על צואריהם ובוכים מרב שמחת לבם.

המשוררים שירו לאלהים ושמו זמרו סלה
שירו משבילים! שיר משביל זמרו
אמת ואמונה הושבתם אהלה
שירו אל אל יוצרם פעלו ספרו
(אסמ"א)

* זָרַח הַלֵּל נִנְה יִצְדָּד יֵאִיר יִפְיַע
 חֲכָמוֹנֵי בְנוֵי וַיִּדְעֶיהָ חֲשׁוֹב וּפְקַח ?
 זְכוּר עוֹז וְשִׁעְרֶיהָ שָׁפַט אֲמַתֵּי יִצְר
 חוֹשִׁים שִׁמְעֵי וְחֹזֵ נִעְמָן מוֹשֵׁי יְרוּחַ
 פְּדֵי אֲמֹר וּבְלִשָׁן מְלִלֵי וְאֲמַרְיָהוּ
 יוֹנָדָב חֲנָן מוֹבִיָּה וְרַחוּם וַיִּשָּׂר
 צְדוּק דָּתָן עוֹבְדֵיָה זְפִי הוֹדוּיָהוּ . *
 וּנְשׂוֹאֵי אֲמַת בָּלָם עֲתָה יִשְׂאוּהוּ
 לְפָנֵיהֶם יֵצֵא מוֹצֵאֹו וּמוֹצֵיֹאֹו יִשְׁכַּל
 (מוֹצֵאֹו בְּמַעֲרַב תַּחֲתֵית מוֹצֵיֹאֹו אֹזֵר מְעַלָּה)
 כִּי לֹא עוֹד יוֹבֵל אֲמַת בְּיַדֵי אַחֵר סָלָה .
 חוֹשׁוּ אֵל תַּעֲמֹדוּ כִּי עוֹד הַיּוֹם תִּשְׂוֹבוּ
 בְּרַךְ גֵּן הַעֵדֶן בֵּין אֱלֹהִים בּוֹ יִנּוּבוּ .

הרצים רצים ושכל וחכמי לב לפניכם

* כל השמות האלה נמצאים בספרי הקדש ונקראו פה בהם
 סחכמים לפי הוראת השמות בלשוננו ונחלקו בשבעה טורים לפי כל חלק
 סחכמה בכלל. הטור הא' על ההארה השכלית והמהקדית. הב' על
 חלקי כחות המחשביים. הג' על כחות נפש המשכלת. הד' על החושים
 סחמשה. הה' על הנפש הדברית. הו' על המדות הטובות. הז' על
 המעשים השכליים והאלהיים.

(אפוא)

וּמִכְתָּבוֹ שֵׁם בָּאוּ , בְּבָלִיכֶם תְּשִׁימוּ
 לְתוֹר דְּרַכּוֹ בְּעַם , וּמִשְׁפָּטָיו לְדַעַת
 עֲלִילוֹתָיו בִּינִי וּבֵין עַמִּי לְשִׁמוֹעַ
 כִּי עָתָה זְמוּתֵיכֶם הִפֵּק לֹא תוּכְלוּ
 וּבְבָלִיזוֹתֵיכֶם כָּל נְבָלִיכֶם כָּלִיל כָּלוּ .
 וּבְמַחְרָשֶׁת שֶׁכֵּל לֹלֵא הַמִּיד תַּחְרוּשׁוּ
 כָּל גִּיר לֹא נִרְתַּם וּבְחָרִיט עוֹד תִּבּוֹשׁוּ
 וּבְרִיבְכֶם בּוֹ נְטָמוִים ! הֲלֹא בְכֶם תְּרִיבוּ
 כִּי מִבְּלִי סוּדוֹ הֲלֹא נִם פָּה לֹא תִרְחִיבוּ
 וּבְלִשׁוֹנוֹ וּבְרַעֲיוֹנוֹ , נִם בּוֹ תִלְעִיבוּ .

מַרְמָה מִשְׁתַּחֲוֶה

עָתָה הֲרָצִים כָּלְכֶם הִתְאַזְרוּ וְקוּמוּ !
 רוּצוּ עִירָה לֹוּ (הַיּוֹם בְּיַת אֵל תִּקְרְאוּהָ) !
 רוּצוּ חַיִּש קַל הַשְּׁעַר אַחֲרֵי עַבְדֵי שֶׁכֵּל
 וּמִהָרוּ הִבִּיאוּ לִי אֶמֶת שֶׁר הָאָרֶץ
 וּבְגִדָיו הִשִּׁיב שֶׁקֶר שֵׁם אוֹתוֹ תִלְבִּישׁוּ
 (וּכְמוֹ לֹא יֵרָא שֶׁקֶר לְאִישׁ בְּלָעֲדִימוֹ
 לֹא יוּכַל הַמּוֹן לְרֹאוֹת אֶמֶת מִבְּלִי הַפְּהָ)
 עַל צַד כָּל חֲכָמֵי לֵב יִנְשֵׂא אֶמֶת הַנְּהָ
 נוֹשְׂאֵי חוֹתְמוֹ עַל לְבָם אֲנִשֵּׁי שֵׁם אֱלֹת

(אִמְרֵי אֵל)

יִלְבְּמוֹת גַּם לְמִרוֹת יָד וְרֹאשׁ הַרְיָמוֹת
 וְלִשְׂכָל עַל בֶּן תִּהְיֶה עֶבֶד וּבְלֹא שְׂכָר
 עוֹלָם בָּךְ יַעֲבֹד וּדְרוֹר לֹא תִדַּע וְחֹפֶשׁ
 לֹא תִצָּא לְחוּץ וּנְכַלְיָה יִכְלֹאוּ
 וְלַעֲזָר לֹו תִהְיֶה בָּךְ יָצוּד חֵיתוֹ מָרָף —
 תַּחַת יָדוֹ תִתְעַנֶּה תִשְׁפַּל תִּכְנַע
 עַד כִּסְעִיף נִתְעַב מֵעֵץ חַיִּים הַגִּדְעֵה .
 וּבְעֵלוֹת שְׂכָל יוֹם יוֹם אֶל חֲכָמֵי לֵב שְׁעָרָה
 בְּדַבְרֵי וּדְבַר אֲמַת הַדְּשׁוֹת לְשִׁמְיעַ
 וּלְפָנָיו אֲתָה רֵץ בְּעַבֹדֶת עוֹלָם עֶבֶד
 תִּרְאֵה שָׁם אֶת צְבָעוֹן כְּרֹאוֹת צְבָעוֹן אוֹתְכָה
 וּשְׂגִיכֶם תִּבְוֹשׁוּ מִפְּשָׁעֵיכֶם תִּזְכּוּרוּ
 וּגְמוּל חַמְאֲתֵיכֶם מִשְׁנֶה בַשֶּׁת תִּשְׂאוּ
 שָׁם יִהְיֶה לְבָבְכֶם וּמַעַט הַפֶּר תִּחְלוּ
 מִי הוּא הָאִישׁ אֲמַת וּמִי הוּא עֶבְדוֹ שְׂכָל
 מֶה לַעֲשׂוֹת תִּרְעוּתֶם וּמֶה רַב הַמְרֵי
 וּלְבָבְכֶם לֹא עוֹד יָכִיל , רַב בַּשֶּׁת וְנַחֵם ,
 כִּי כִשְׂוֹדֵדִים לְיִלָּה גִּנְבִים עוֹמְרֵי נֶשֶׁף
 מוֹרְדֵי אוֹר הַיּוֹם וּמִשְׁנֵאֵי אוֹר סַחַר לְיִלָּה
 וַיִּגְנוּ אוֹר אֲתֶם גַּם כִּי לְגָנוּב יְבוֹאוּ
 בֶן הַפְּכָכֶם יִחַשֵׁב , שׂוֹנְאֵי וּמְרִיבֵי שְׂכָל !
 כִּי לֹוֹלֵא אֲגֵרוֹתָיו , שָׁם בַּשֶּׁר תִּגְנוּבוּ

החֲכָמִים שֵׁם בַּשֶּׁעַר הֵם יָכְרוּ לָךְ אֶזְרוֹן
 מִה חֲפִיץ אֱלֹהִים וּמִה חֲפִצִי גַם אֲנִי
 הֲלֹא אֵיךְ (וּכְמוֹ הוּא דְבָר) אוֹתוֹ יִדְוֶעַ
 וּמִה נוֹכַל בּוֹ בַּעַת? לֹא שְׂמִיץ וּמֵאוּמָה
 בַּק מֵזֵב בִּי אֶהֱב נִדַע, בַּק בִּי חֲפִיץ חֲסָד. —
 הֲלֹא אֵיךְ אֲשֶׁר יַחְפוּץ אֱלֹהִים יַעֲשֶׂהוּ
 וּמִה יַעֲשֶׂה תָמִיד, אֵיךְ יִבְרָא וַיַּחֲיֶהוּ
 יַחֲזִיק יִתְמוּד וַיְכַוֵּן, כָּל אֲשֶׁר עָשִׂהוּ
 וַיְבַלְבֵּל וַיַּחֲזִין, כָּל אָמַר וּבְרָאָהוּ
 עַד יָחוּס גַּם עַל רָע וַיִּרְחַקְנֶהוּ גַם פְּכַח
 וּלְאוֹת לָךְ הֵן אֶתָּה, בִּי יָכִיל גַּם אוֹתְכָה
 בִּי לֹא יֵצֵר אֲשֶׁר יֵצֵר, בִּי אִם יֵאָרְנוּ
 וְאֲשֶׁר יַעֲשֶׂה עוֹלָם, אוֹתוֹ יִשְׁאַל כְּמִנּוֹ
 בִּי מִה לָנוּ עֲשׂוֹת — הֲלֹא אֵיךְ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה
 חוֹס עַל כָּל נֶפֶשׁ, וּלְחַפֵּר עֲמָה כָּל כְּעֵשׂ
 אוֹתוֹ הוּא חֲפִיץ, אוֹתוֹ נַעֲשֶׂה כָּל יְמִינוֹ.
 וַיִּשְׁאַל אֶת הַנְּבִיאִים אִם לֹא זֹאת לָךְ יַגִּידוּ
 גַּם כָּל הַלְּאָמִים עַל זֹאת דְּתִיָּהֶם הַעֲמִירוֹ
 גַּם תּוֹרַת אֱלֹהִים זֹאת מֵאֲדָם שִׁאֲלָה
 הִיא הַבַּעַת אוֹתוֹ, זֶה כָּל הָאָדָם סְלָה!

צבעון משהחיה

אַל בְּרַמָּה מְרַמָּה אֶתָּה רָם לְבָךְ גַּם עַל גְּבֻדִי שִׁבְלִי

(אמ"א)

או תוֹנֵיעוּ עַד יְקוּיֵן בָּךְ וְעַדִּי יַעֲנֶךָ •
 הַמַּעֲט לָךְ הַזְנוֹת אִישׁ כִּי תוֹנֶה גַם אֱלֹהִים
 הַרְאֵה לְלִבְכֶּךָ אוֹצֵר כָּל תֶּךָ וְאֶנּוּן
 וּבַחֲן לִבְךָ וּדְעָה, כִּי תוֹנֶה גַם נַפְשֶׁךָ –
 הֲלֹא תָבִיא יוֹם יוֹם, לֵב טוֹם בּוֹ לְאֱלֹהִים •
 וּלְפַחְתָּךְ אִם כֹּה תַעֲשֶׂה הַיְרָצֶךָ? –
 לֹא צוֹמֹת וּתְפִלוֹת תּוֹרוֹת מְלִיב בְּדָאֵת
 יִבְחַר אֱלֹהִים, יִשְׁאַלֵם מֵאֲדָם הַכֹּל
 הַחַיּוּא יִקַּח חֶלְבֶּךָ בְּצוֹם, אוֹ דָם וּמְחֶךָ
 אוֹ תּוֹרוֹת וּתְפִלוֹת, לֹא זָכוּ לֹא מְהֵרוּ •
 הַחַיּוּא חָסֵר עַד מָה, כִּי יִסְבּוֹן עִמּוֹ נֶבֶר
 גַּם אֶתֶּה בְּחֶרֶתְךָ בָּם אַךְ לְבָסוֹת יַעֲיִנִים
 וַתַּעֲמֵ אֹתָם בְּמַעֲיֵל, לְעִמּוֹת בָּם כָּל מַעֲלֵ
 וּכְפִי רַב הַמַּעֲיִלוֹת, הַתְּפִלוֹת גַּם הַרְבִּיתָ
 כִּי לְצִמּוֹת הֵן תַּצֵּם אַךְ לְמֵרוֹת מוֹרָה אֶתֶּה
 הַתְּפִל וְהַתְּפִלִּל תַּרְעֵ כִּי תִרְיַע •
 תּוֹרְתֶךָ עֲתָה מַה תִּהְיֶה, שֶׁכֵּל יוֹרֶךָ
 וּבְעֵינָיו מַה לֹּא תִישֵׁר, עוֹד בֵּל תַּעֲבֹר־רַפְיָךָ •
 וְתַפְלַת רָצוֹן – הִיא מוֹצֵא הַגִּיּוֹן לִבְךָ
 יוֹצֵא בְשִׁפְתַיִם נְעוֹת, מְלִים תַּמּוּזְפָּנָה
 וּבְעֵינַיִם דּוֹמְעוֹת דּוֹמָם כְּפִיל תַּעֲרוֹפָנָה
 אִם כֹּה תוֹרָה תַּתְּפִלִּל אֱלֹהִים יִרְצֶה •

וּבְעֶרְמָה וּבְתַרְמִית לֵב כָּל הָעַם רַמִּית
 עַד כָּאוּ בְּשִׁבוּעֶתְךָ וּבְרִית לְךָ כָּרְתוּ
 לָכֵן מִשְׁפָּט הַנְּתִינִים גַּם מִשְׁפָּטָךָ יְהִי
 וְלַעֲבָד נָתַן אֶתְּךָ לַחֲכָמִים בְּשַׁעַר
 וּבַעֲמַל וּקְנִיתָךָ יָשָׁם תִּשְׁפַּח הַכְּלִי נֶעַר
 יָשָׁם תִּנְחַם עַל אַפְּר צִלְמוֹ אֱלֹהֶיךָ
 וְלֹאֹר הַחֲכָמִים יְנוֹסוּ צִלְלֵי אֵימֶיךָ
 וְהִהְלֵךְ בְּתֶרֶךְ לַקְּבוּרָה תִּתֵּן אֵל שֶׁכֶל
 כִּי רַק לֹא הִיא יֶאֱתָה אֵךְ לֹא מִיָּדֶךָ
 עַל כֵּן מִיָּדְנוּ לֹא שֶׁכֶל יִקְחָהּ
 רַק זוֹ הָאִשָּׁה . הַנּוֹפֵה אֲשֶׁר אֶהְבֶּת
 הוֹצֵה הִיא מִכַּטָּן אֵךְ זֹרָה הִיא מֵרַחֵם
 וּבִסְפָר הַכְּרִיתוֹת שִׁלְחָנָה מִבֵּיתְךָ
 טָרָם תִּנְלָה אֶתְּךָ טָרָם תִּרְדֵּ הַשְּׁעָרָה .
 תֵּן כְּבוֹד לְאֱלֹהִים וְתִפְלְתֶךָ הַמְּעִיטָה
 וְחִדְלָה נָא מִחֲרַפוֹ מִהַגְּתִיר עָלָיו שִׁיחַ
 לַפְּשִׁיזִק יִשְׁפָה וְפָה לַפְּטוֹר גְּרוֹן וְלוֹעַ
 וְלִהְבוֹת בְּלִשׁוֹן אֱלֹהֵי חֵךְ אֵל שָׁנִים
 לְמַחֲזֵא כֶּף אֵל כֶּף וּכְרֵאֵשׁ שֶׁבָלִים לְנוֹעַ
 לְתֵת קוֹל עַל אֵל אֱלִים כְּאֲרִי עָלֵי טָרֶף
 הַתִּפְצָר בּוֹ הַתִּפְתָּנוּ , מִלִּים כִּי תִרְבֵּ
 אִם גַּם כְּאֲנִישׁ יְמוֹת כְּכֹדָה אֲזִנּוּ מִשְׁמֹנֶע

אִם יִשְׁנֹו יֵשׁ הַכֹּל וּכְּמֵה יֵשׁ כִּי אֵינְנו
 אֲךָ אוֹתוֹ יָדַע אֵל וּבִלְתּוֹ לֹא יוֹדַע
 אֲךָ בּוֹ הוּא יִתְפָּאֵר וְאֲנִי חֲכָמָה גַּם אֲנִי;
 לְשׁוֹם תִּחַתּוֹ זָר וּמוֹזֵר בֶּן דְּמִיּוֹן שֶׁקָּר
 לְהִבְיֵאוֹ בֵּית הַמּוֹן וְאֶמּוֹנָה לוֹ נִתְּנָה
 וַתִּתְּרַע שָׁם עִמּוֹ, סְכָלוֹת וּמְרָמָה יַחַד
 וַתִּרְץ עִמָּהֶם לְחַרוֹת עֲמַל וְאֶן
 וּמָה עוֹד רַע בְּאֶרֶץ לֹא אוֹתוֹ תִּפְעֵלוּ
 אִם תּוֹרוֹת וְאֱלֹהִים, חֲדָשִׁים לְכֶם בָּאוּ
 בְּרֵאוֹת שֶׁכָּל עַבְדֵי וּכְמוֹ אֲזַנּוֹ שִׁמְעוּ
 וּכְהַתְּבַנְּסוּ צָרוֹת עֵשׂוֹר בְּאֱלֹהֵי שָׁמַיִם
 בְּתִמּוֹנֹתֵיהֶם שׁוֹנֹת – תִּצְלַנָּה אֲזַנּוֹת!
 בְּדַבְּרִים חֲפָאוּ עָלָיו בְּשָׂדִים וּמְצָרִים
 וּלְפִיָּהֶם עַל תּוֹרוֹת אֵל נֹסְפוּ שִׁבְעָתָם
 מִפִּי מוֹרִים כְּמוֹדָה, אֲלֵפֵי רַבּוֹתִים.

הֵן הַשְׁפַּתִּיקָה מְמוֹרָה וּלְתַלְמִיד תִּהְיֶה
 שֵׁם הָעִירָה תִּלְקָה אֶל חֲכָמֵי לֵב בְּשַׁעַר
 וּלְשׁוֹעַר שֵׁם תִּהְיֶה עַל יָדָם יוֹצֵק מִיָּם
 לְחִטּוֹב לְמוֹ עֲצִים לְשִׂאוֹב מִיָּם כְּגֹבֵא.
 וּבִיעוֹן חֲטָאת גְּבֵעוֹן צָבָעוֹן! גַּם חֲטָאת
 וּכְמוֹהֶם חֲוֵי אֶתָּה וּכְפַעְעֵלֶם פְּעֵלָתָ

(אמ"א)

ותכַּבֵּר עָלָיו חֶקֶה בַּל יַחֲיה בָּמוֹ
 כִּי מִלִּבָּה תִּבְדָּאם בַּעֲבוּר הַחַיִּה אֶתָּה —
 בָּם עֲנִיתוּ רוֹשְׁשֵׁתוּ רַפִּית כַּחֲחוּ
 עַד הָיָה לִסְחֵי וּלְבוּז וּלְקֶלֶם בְּאֶרֶץ .
 וּלְהִזְרוֹת לוֹ שְׁמֶךָ , אַךְ לְהַרוֹם הַתְּפַרְצֶתָּ
 וּלְהַשְׁחִית גְּבוּהַ לְבָךְ מֵעַל לַשָּׁמַיִם
 כַּמִּצּוֹקֵי הָאֶרֶץ עַד לְמַרוֹם בָּם אֱלֹהִים
 אֲרוּר מִרְיָךְ כִּי מָר , וּמֵעַלְךָ עַל יַעַל
 בְּאֶמּוֹר לָנוּ כִּי לָנוּ , לֹא אֵל צָרִי אֶתָּה
 וַתִּקַּח נִשְׁקֵי וּכְלֵי מִלְחָמָתִי בְּאֶרֶץ
 וּמִבְּצָרִים בָּם נִאָּצְרִים , עַל־כֵּן בַּחֲן
 וְעַל־יָהֶם שִׁיר הַצָּבָא שִׁיר אוֹכֵר מִלְחָמָתְךָ
 אֲשֶׁר הִכִּינֹתִי וְאֲשֶׁר אוֹתָם חָשַׁבְתִּי
 לְחַוֹּם אֶת מַכְעִסֵי בְּקֶרֶב אֱלֵי יִקְרְבוּ
 לְבוֹא בַּמִּצּוֹר מִפְּנֵי צָרִים לִי יִצְרוּ
 וַתִּסְגֵּר בְּיַדִּי אוֹיְבֵי מוֹרְדֵי מַלְכוּת קָדְשׁ
 לַשָּׁבִית מִמְּלַכְתִּי וּלְחַלֵּל מִשְׁבֵּת כָּל קֹדֶשׁ
 וּלְמַגֵּר בְּסֵאוֹת הַשָּׁעָרִים עַד בְּסֵאֵי , אֶרְצָתְךָ
 וּמִלְאָךְ לְבָךְ וּזְרוֹנוֹ אֵיךְ הִשְׁיֵאָךְ
 לְסַגּוֹר עַל אֶמֶת וּלְהַכְחִידוֹ מִכָּל עֵין
 שִׁיר אוֹצְרוֹת אֱלֹהִים וּכְלֵי כָּל בֵּית הַנְּשִׁיק
 אֲשֶׁר אֱלֹהִים וְאֲנָשִׁים , אֲלֵיו עֵינֵינוּ

ואלהים אָבִי כָּל טוֹב וּמַה טוֹב מִהָרָר
 מִנֶּעַם מִמְחֶמֶד , מִתְפַּאֲרֶת וְיָפִי
 וּבְטוֹבוֹ זֶה מִדּוּעַ אֵיךְ רָע! תִּתֵּן דְּפִי
 אֶתְּךָ בֵּין הַמּוֹן וְשִׁכַּל מְדוֹן גְּרִית
 גַּם בֵּין עַמִּים שׂוֹנֵי דַת אֵיבֵת עוֹלָם שֶׁתֵּךְ
 וְאַנִּי אֵךְ שְׁלוֹם אֶהְבֶּה , בִּינִיחֵם צוֹיִתִי
 כִּי אֵךְ אֵלֶּה כָּל חֶפְצֵי כָּל יִשְׁעֵי בְּאַרְצֵי .

אֱלֹהִים בְּתוֹבֵנְתוֹ שָׁמַיִם וְאַרְצֵי
 וּמְלוֹאֵם כְּלָמוֹ , בְּרָא לַעֲשׂוֹת לְנֶצַח
 הַכִּינֵם וְחִקְרֵם וּמִבֵּין מַפְעֲלֵימוֹ
 וּמִדּוּעַ דַּעַת לֹא תֵאָבֶה גַם נִפְשֶׁךְ
 אֶת אֲשֶׁר יוֹדַע תְּמִיד גַּם אֱלֹהֶיךָ
 וְתִגְבֶּה רוּחְךָ בְּשִׁרְיוֹת לֵב וּבְשִׂאֵם נִפְשׁ
 לְדַעַת אֵךְ אֲשֶׁר הָאֱלֹהִים לֹא יוֹדַע
 זְרוֹת וְהַבְּלִים לֹא עָלוּ עַל רוּחוֹ סֵלָה .
 וּבְכָל פְּעֻלּוֹ בְּמָרוֹם וּמְלֹאכֶתוֹ בְּאַרְצֵי
 פֶּעַל עוֹלָם פֶּעַל תְּמִיד לֹא יִשְׁבֹּת רְגַע
 תִּדַּע בַּחַיָּה כְּעוֹף וּבְכָל בְּהֵמָוֹת יַעַר
 כְּבָקָר יִרְעֶה מִדְּבָר וּכְפָר רֹעֶה אֶפְרָיִם . (5)

לֹא אֵךְ מְשֻׁחָת צְבָעוֹן! כִּי גַם מְשֻׁחֵת הַיִּיתָ
 מוֹרֶה הַמּוֹן אֶתְּךָ וְתוֹר בּוֹ גַם חֲצִיךָ

(אמ"א)

תחת עֲנִיתֶיךָ וּנְתִיתֶיךָ אֶל שֶׁקֶר
 תִּתְעַנֶּי תחת יָדֶיךָ לְאַמֶּת כִּי תְהִי.
 תחת הַשְּׁמַעְתֶּיךָ דְבָרֵי הַכֵּל וְרוּחַ
 תִּשְׁמַע אֲזַנְךָ עִתָּה דְבָרֵי אֲמֶת מִפִּיהָ.
 הֵן רַב מַשׂוּאָה עֲוֹנָה מִשְׂאֵת חַטָּאתֶיךָ
 כִּי אֶת רְאֵשִׁית כָּל חַטָּאת וּמְקוֹר כָּל עֲוֹלָתָהּ
 מִדְּלִיבֵי * יֵצְאוּ כָּל גַּחְלֵי הַבְּלִיַּעַל
 אֲבָל אֲוֹלָתְךָ עֲוֹלָה וְכֹה אַךְ תִּצְדָּקִי
 וּבְזֻקְנֶתְךָ יִלְדֶה אֶת שִׁיבֶתְךָ כַּצֶּעַר
 עוֹלַת יָמִים אֶת וּכְעוֹלָלִים מִעֲלָלֶיךָ
 לָבֵן אֲמֶת וְאַמוּנָה הֵם יִהְיוּ מוֹרֶיךָ.
 סבלות משהחַוָּה

אל צבעוֹן! לֹא תוֹעֶה מִבְּמִן אַךְ מִשִּׁחַת אֶתָּה
 וּבַחֲנֹף וּרְמִיָּה כָּל מִיִּשְׂרָאֵל שְׂחָתָה
 וּכְמוֹ אֶת הָרוּחַ בֵּן גַּם גִּוָּה הַעֲנִיָּתָה
 כִּי נַעֲוֶה לֵב אֶתָּה גַּם נַעֲוֶה גַב וְעֵצִים
 וְאֱלֹהִים עֵינֶיךָ יִשָּׂר וְהַעֲקֹשׁ מַעֲשֵׂהוּ
 גַם צַחֲנַת הַבְּשׂוּר תַּעֲדִיד צַחֲנַת הָרוּחַ
 אַף גַּעַל הַבְּגָדִים הוּא אֹת גַּעַל הַנֶּפֶשׁ
 נֶפֶשׁ אֵין בָּהּ כָּל תֵּם כְּמַתּוֹם בְּבִשְׂרָה אֵין

* ל' ד' 5. צ"ל מִדְּלִיבֵי

(אמ"א)

יַעֲזָבוּ עֵצִים וּשְׁלוֹחוֹתֵיהֶם יִשְׁלַחוּ
 הַתִּירוֹשׁ תִּירֹשׁ לָךְ וּבָעֵסִים תִּשְׁיֵשׁ סֶלֶה!
 גַּם פָּרִיךָ יִפְרוּ לָךְ הָאֵלֶפִים יֵאָלִיפוּ
 דֵּי עֲזִים תַּעֲזִו לָךְ עֲשֵׂתְרוֹת תַּעֲשִׂירוּךָ
 וַיִּבְכְּרוּ הַבְּקָרִים גַּם הַגְּמָלִים יִגְמֹלוּ
 הַגְּדָיִים גַּם יִדְגּוּ, הַצֹּאן תִּצְאָנָה אֶלֶף.

המון משתחוה

אל פתיות ופתיות את שמעי ורצון אישך מעשך

ורצונך לא עוד חפשי כפרא תעטיו

אל תאמרי עוד «בן הוא» אל כל אשר איננו

ולכל רוח רוחך לא עוד יגוד כרוח

דלתי לבך אל כל הקל בל עוד תפתחי

ובבתך אמונה הן אמת קניית עתה

ולאחר זולתו לא עוד אותה תתני

ובכל עונבי אמונה בל עוד תתחתני —

פתיות משתנה

אל סבלות ואת ככלות כבהמות לא עוד תנאלי

וגברתך אנכי לא עוד תאמרי לרשת

הן נפלת לפניי שכל גם נפול תפולי.

ולשפחת בית אמונה הן אותך איתנה

תחת פי התנשאת להיות לנו לגברת.

(אמו"א)

וּבְרַכְךָ הָאֵל לֹא עוֹד צְבָעוֹן מוֹרֶךְ
אֲשֶׁר יָאֵר בְּרוּךְ וּמְבֹרָכוֹ יוֹאֲרוֹ .

בעצת נפש

אֲבֹל לֶחֶם וּשְׂתֵה מוֹם מִמֶּת הָאָרֶץ
אֵל תִּמְעַם מִמְּעֵמִים בְּדָאוֹ לָךְ אֲנִשִּׁי שְׁחִין
אֵל תִּמְעִיק לָךְ תִּמְעֻנוּגוֹת בָּם הוֹלִלִים יְהִלּוּ
כִּי אַךְ מִכְּאוֹב וְחִלִּי תִבְיֵא אֵל בְּמִנְיָךְ
אַךְ עָמַל וּתְלָאָה וּיְגִיעָה אֵל כַּפָּיִם
וּמְהוּמָה וּמְבוּכָה אֵלֵי רוּחַ וּנְפִשׁ
לְנוֹד וּלְהִתְנוֹדֵד אִיפֹה לְמִצּוֹא אוֹתָנָה
וּבְעִנְלַת מִעֲמֻסָּה כְּעִנְלָה יֵאֲסְרוּךְ
בְּכַבְדוֹת וּבְקֶרֶב פֶּחַ עַל הַר תִּסְחָכְנָה
וְרֵאָה מִי יוֹשֵׁב בָּהּ הֲלֹא זֶה מֵר הַמְּנוֹת !
אִם לְאֲדָמָה תִּקְרָא הַיְשׁוּרוֹת לָךְ שְׂדֵיִם
הֵן הֵן מִגֵּן מִגֵּן לָךְ מִשְׁנוֹתָיו לָךְ תִּמְעִינָה
הַבְּרָמֶל כִּר מָלֵא וּתְבוֹאוֹתָיו תְּבֹאֲנָה
הַשְּׂבָלִים יִבְשִׁילוּ וּמְגוֹרוֹת בְּגִרָן
הַכָּר יִרְבֶּה לָרֶב גַּם חֲטָה חֲנֻטָה זָרַע
רֵב שְׁעַר בְּשִׁעוּרָה גַם הַפְּשִׁתָּה כְּשִׁתָּה
הַבְּצִיר לֹא יִבְצֹר אִין קֶזְחָה לְקוֹיִן
הַרְמוֹנִים יִרְמוֹן וְעִנְבִים יִנּוּבוּ
גַם יִשְׁקוֹד הַשְּׂקֹד עֲרֻמוֹנִים יַעֲרֻמוּ

(אסו"א)

אם בזה תעשי תשליי גם תעצרי כח
גם אני ואלהי, בכם נשמת שמוח.

אמונה משתתה

אל המון עזוב המון עזבה הבלי צבעון מורה
שכחה כל תענועיו אל נא תט לו עוד און
הן אמת יבוא לך אף אליו שמעה סלה
ומפי בתך אמונה ישמיעך אומר
כי הוא לא היה לך לולא היא לו היתה.
עצת שכל היא! ולכל בנו היא יאתה –
ועצתו זו תעמוד לך ובה עולם תחי
וכמו כלך שקר צרותיך תבלינה.
חדל נא המון ממצוא בהכל חפצה
באשר הורה צבעון סגלות ומרמה יחד
שוא מעשה כנענים בית עפביש הנהו
אשר בנגזע בו, הוא וביתו יפולו
ישען גם יחזיק בו, כל עוד יעמידנו. (כס)
שובה לעבודתך עבוד שדה וברם
תשוב לך הרוחה וברכת אל אחריה
כי מעשה האלהים הוא, בן עמו גם תעש
וברכות שמים מעל תביא אל בית
כי אז כמוהו תעשה, כל מעשה ידיך
לא תחבולות אנוש, אלה מקרוב באו

(אמ"א)

כָּל הַנִּבְרָא הוּא כִפְרֵי פִתְחוֹ נָא וְקִרְאוּ •
 הֵן שִׁקְרֵי אֵינָנו עוֹד גַּם עֲקֻשׁוֹת נִאֲכָפָה
 עֲתָה הָבוּ אֱמוּנָה! אֵל אֱמֶת בְּשַׁעַר
 וּבֵית הַמּוֹן יוֹבֵא בְיַדִּי חֲכָמֵי הָאָרֶץ
 וּלְעֵינֵי זֹאת תַּעֲשֵׂה, הַיּוֹם וּלְעֵין הַשְּׁמַיִם!

אל אמונה זְכֵרֵי נָא אֱמוּנָה כֹּל עֲשֵׂה עִמָּךְ עֵינֶיךָ
 אֲשֶׁר פָּתַח מִדַּע עוֹכְרֶךָ מִחֲטִיאֶיךָ שִׁקְרֵי
 וּבוֹ גַם הַיּוֹם אֵל אֱמֶת תִּהְיֶי נִתְּנָת
 וּבְיַדֹּךָ הֵן יִגֵּה לָךְ עוֹד הַיּוֹם אֲוִירֶהוּ
 כִּי לֹא עוֹד הוֹרִיק לְאֲשֶׁר חָפָה יִבְחָרוּ
 עַל פִּי צְבָעוֹן גַּם עַל יָדוֹ אוֹרֶךָ יִתְּנוּ
 אֲשֶׁר כָּל בֵּית יוֹלְבֹדֶךָ אַךְ זֹאת כֹּה הַחֲדִירִיכָה •
 עֲתָה עֲשֵׂי עִמּוֹ חֲסִדוֹ גַּמַּל עֲלֶיךָ
 כִּי לְאֱמֶת תִּנְשָׂאֵי וּבְחִיקוֹ תִשְׁכָּבֵי
 וְקִרְוֶכָה אֱלֹהֵי תִהְיֶי מִמְשָׁרְתוֹ זֶה שִׁגְלֵי
 וּדְבַר אֱמֶת בְּאֲשֶׁר יוֹבֵא לְדָרוֹשׁ מִפִּיהוּ
 וְקִרְוֶב אֱלֹהֵי אֵז לֹא יוֹכֵל עֲדָיו לְגִשֵׁת
 אֵל חֲבִיוֹן עֵז לְפָנֶיכָה, חֲדָר בְּחֲדָר
 וַיִּחַל הוּא פָּנֶיךָ לְבָלֵי רַבּוֹת יִחַל
 אֶת תַּעֲזִירֶהוּ וּדְבָרוֹ אֱלֹהֵי תוֹצִיאֵי —
 אוֹ אֵל אִישׁוֹךְ הַחֲדָרָה גַּם אוֹתוֹ תִּבְיֵאֵי —

וּלְקַדְרוֹת עוֹר בְּשֵׁיִם מִפְּתָם שְׁחָרָה
וַיִּשְׁלַחֵהוּ לְעֹזַיִל גַּי הַצְּבוּעִים מִדְּבָרָה!

הַמַּלְכָּה הִרְפוּ נָא הַחֲרִישׁוּ הָאֶכְפּוּ נָא וּבֹאוּ!
הָאֲזִינוּ אֲמַרְי וּדְעוּ מִשְׁפָּט צְוִיתִי!

כלם נאמרים נגשים את פני המלכה והרצים סיבכים אותם

כלם הַנְּבִירָה הִנְנוּ! הַנְּנוּ לַעֲשׂוֹת לְשִׁמּוֹעַ!

הַמַּלְכָּה שִׁמְעוּ מוֹסֵר שְׂדֵי תוֹרַת חֻקְמָה הָאֲזִינוּ!

רוּחַ אֵל דּוֹבֵר בִּי בְּלִשׁוֹנִי אֲמָרוֹת פִּיהוּ

אֲנִי חֻקְמָה בֵּת שְׁמַיִם וַיְנַת חוּג אֶרֶץ

בִּי נוֹעֵץ אֵל קָדָם לְקִרְוֵא לְמוֹ מֵאִין

וּמִתְהוּ אִזְ עַל פִּי, יֵצְאוּ וַיַּעֲמֹדוּ

וְהַלִּיכוֹת מִשְׁמָרָם עַל יְדֵי עוֹלָם יְהִי

אִף בִּי זֶרַע אָדָם, אֶחָד מִחִיתוֹ אֶרֶץ,

וּבְבָלָם הוּא הַרְזָדָה וּבְכָל יִפְרוֹץ פָּרֵץ.

וּבִי הֲלֵא נִתֵּן לוֹ כָּל מוֹתֵר מִהַפָּה,

לְכֵן לִי הַמְּלוּכָה וּמַלְכוּתִי רוּמְמָה.

הֵן פִּי הַמְּלָכָה דּוֹבֵר תַּחְיוֹ אִם תִּשְׁמְעוּ,

טַעֲמוּ וּרְאוּ אֵךְ טוֹב, חָפְרוּ אֶכָּל וּשְׁבָעוּ.

וּכְחָד אֶכָּל יַמְעַם, אֲנִי אֶחְקֹר טוֹב טַעַם,

הַעֲמִיקוּ וַחְקֹרוּ שִׁימוּ לְבַבְכֶם רַב פְּעַם.

הַתְּחַקּוּ עַל שֶׁרֶשׁ דְּבָר בְּקִשׁוֹ וּמִצְאוּ,

(אבויא)

וַיֵּאמְרוּ אֵלָיו כִּמְשַׁחֵךְ בְּעֶרְבֵי אֶמֶת הָיִיתִי
 בְּעֵזְרוֹ אֶהְבֵּתִי אוֹתוֹ כִּי אֲשֶׁר גַּם יָדַעְתָּ —
 גַּם לְסִתּוֹר הוֹדֵר אֶמֶת מֵעֵינֵי עַם הָאָרֶץ
 כִּלְיָהוּ אֵלֵימוֹ וְקִדְוֹשִׁים יִתְמֹוּ
 גְּבֻלָּאוֹת מִחֶם יִפְּלְאוּ / נָסִים יִנוֹסוּ
 וְשִׁמּוֹת מְלָאכִים בְּתַפְלוֹת לֹא יִזְכְּרוּ
 וְסִפְרִים אֵין מִסְפָּר מֵאָרֶץ יִפְחָדוּ
 וּבְנֵי עַמִּי לְבָנֵי עַם אַחֵר יִתְרוֹעְעוּ
 וְהָיוֹת אֵלָיו הֵם אָדָם מְלָבָם יִשְׁכַּח
 עוֹד עֲדָנִים רַבִּים כִּנְי אֶרֶץ יִחַדְלוּ .
 גַּם לְגִדִיל תּוֹרוֹתַי וְלִהְאֹדִירָן חֲפָצַתִּי
 גַּם חֲסִתִּי עַל סִבְלוֹת וְעַלִּי מִרְמָה רַחֲמֵתִי
 וְלִמְעַן יָקִים גַּם הַמּוֹן אֲמָרוּ אֵל שֶׁקֶר
 וְלִכְעַן תֵּת גַּם לְפִתְיוֹת אֲשֶׁר פָּלְלָה
 כִּי עָתָה נִתְּנָה אֲמוּנָה לְשִׁנְיָהֶם סֵלָה .

שֶׁבֶל הוּי צְבוּעַ! הַגֵּם צוֹבֵעַ אֲמֵן אֶתָּה
 וְצְבוּעִים שׁוֹנִים לָךְ כָּל מִשְׁהַת בָּם לְמִשְׁוֹחַ
 לְתֵת לְבָנֵת חֶלֶב לְדָמֵי הַרְג וְרִצָּח
 עֵין חֲשָׁמַל וְנִגְזָה לְשִׁחּוֹר חֲשָׁה וְאֶל
 וְלִכְלֵל בְּאֹה וְשֶׁקֶץ מִרְאֵה הוֹד וְקוֹדֵשׁ .
 וְלִמְשַׁחִית בֶּן יִהְפּוֹף אֵל פְּנֵיךָ וְלִזְעַל

(אמ"א)

שכל מָה אָדוּם לְלִבוֹשֶׁהָ לֹא טוֹב לָהּ זֶה הַצָּבֵעַ
 גַּם לֹא עָלָיו מֵאֵז, שִׁמְךָ צָבֵעוֹן קָרְאֵי
 וְלָהּ אֵף כָּל לָכֵן בּוֹ, נִאֻוָּה הוּא בְּקִדְוֵי
 וּכְמוֹ לְבַנְתַּי תִּקְרִיךְ מִתִּים, לְבַנְתַּי בְּהַתָּה
 וּשְׂאֵת אִו כִּפְחַת אִו מְכֹת אִיט וְכִדְק
 וּבְמִרְאֵה קִדְוֵי זֶה טְמִיאַת לְבָהּ צָבֵעֵת
 גַּם פְּנִיךָ בְּבִנְדִיךָ עַל בֵּן יַחֲרִו
 עַד כִּי רַבִּים בָּעַם בֵּן יִתְקַדְוֵי כְמוֹךָ
 אֵף עֵתָה מִדִּיךָ בְּעֹנִיךָ נִכְתְּמוֹ
 תְּחַמּוּצִים מִתּוֹלַע וּמִשָּׁנִים אָדְמוֹ.

הַלְרָשָׁע תַּחֲשִׁבְנִי אִם לֹא עוֹד בִּי הַאֲמִנְתָּ
 הֲלֹא חֲטָאֵי כָּלֵם אִם אֵף אֶת־פְּלִלָּה
 אִם עָרַב אִם שָׁחַר אֵף בִּי בֵּין הָעַרְבִים
 מִדָּם זֶה אִם יֹאדִימוּ בְּשִׁלְגַי יִלְבִּינוּ
 וּבִיּוֹם צוֹם אֶחָד הִנֵּה כָּלֵם לִי בְּצִמּוֹר
 וּבַתּוֹרוֹת הַחֲטָאִים, עֲשׂוֹתֶם אֲבִפְרָה.
 אִם יוֹמֵם חֲטָא קָרְנִי, לִילָה עוֹד אֵינְנוּ
 בֵּן גַּם לִילָה אֶחָטָא וּבִבְקָר חָף אָנִי
 וּבִבֶּן אֵף מִתְחַטָּא אָנִי יוֹמֵם וְלִילָה —
 וְאָמּוֹר לִי עֵתָה הָעֵת כָּל חֲטָא לִי מְצֹאֵת? —
 אִו תְּרַה לָּהּ עַל מַעֲשֵׂי עִם אֲמַת עִם שְׁקָר

גם כבלות הלא נבאתי לך כי הפל יודע!
 גם צבעון בך נבעו מצפוני לא עוד אוכל הצנע!
 גם העבר בך בך בוגר, עם שלל אדון נבאשתי!
 גם ישנה לו גם מפת שיקר קח, שם במצולות מובע!
 מרמה אוי לי על מפותי הן זה שבע הביתי!
 שכל וכבילות נביא אני כי זה לך נבאתי!

מרמה רץ בחרי אף אל צבעון ומכהו כל השבע עד
 אשר יצא דם מאפיו

מרמה הוי עיט צבוע! הגם אתה תפני?
 הלא כל ידעת - ותריץ עמי יחד.

צבעון הו שלל! הצילה, הן במעט יהרגני!!
 הו הו דם יול אפי! הו דם, אפחד פחד! -
 ולמען הצל תורתי נא תצילני
 החדה בחרב ופניך גם פחד.

שכל מה אלי תצעק צבעון! אייה מלאכיך
 ושעיריך הן יכו את מרמה מכה.

צבעון העוד לא תדע כי עשות לא אוכל עתה
 ובצאת נטף מדמי סר בחי ממני
 ובצדה ורמיה פעל מרמה אלה -

(אמויא)

״וּלְבַתִּי זוֹ עֲקָשׁוֹת כְּמַטְבַּח נָא הִכִּינוּ
 ״שֵׁם וְזִכָּר בֵּל יִשְׂאֵר לִי גַם זֶרְעִי יִכָּל
 יִהְיֶה לֹא כְּדַבֵּר אֱלֹהִים בְּמַעֲנֶה אֶל עֵקֶל״.

שכל אל המלכה כהתימה לקרוא

זֶה הַיּוֹם לֹא קָוִינוּ — מְצֵאֵנוּ רְאִינוּ !!

המון נוסל מזוא קומתו ארצה גועה בבכי כשור ופתיות
 ואמונה מיללות ובוכות על פניו ועל צואריו . צבעון סתנפל
 לפני שכל וסתיר אטוריו בידיו וסבלות סתנפלת לרגלי
 המלכה וטר תנכה , אך כרמה לבדו לא קם ולא זע .

המלכה עוֹדָה מְרָמָה לֹא שָׁב עוֹד לְבָךְ לֹא קָרְבַּתָּ

עוֹדָה שׁוֹקֵט לְרֵאוֹת בְּמַתִּים אֱלֹה הַכְּרַעַתָּ

אִי לָךְ עוֹקֵב וּמְרָמָה ! שׁוֹבָה הִנְחַמְתָּ !

הַיְבַט דְּגִים אֱלֹה בְּרִשְׁתָּ זוֹ פְּרִשְׁתָּ

בְּחִנְפִים בְּתַמִּימִים בְּמַצוֹדְתָךְ תִּפְשֵׁתָּ

וְרֵאֵה נֶפֶשׁ הַמֶּזֶן שׁוֹר אֲמוֹנָה שׁוֹמְמָה

הַבֵּית מְלֵא דְמָעָה אַךְ מִכְפָּד וְנָהִי

הַלְבָבוֹת מְלֵאוֹ חֲמָה , יַד פֶּלֶם בָּךְ תִּהְיֶה !

המון בחוס לב נגש אל כרמה וסכהו לחי

הִיא עוֹזֵר כָּל בֵּיתִי וַיִּשְׁמְחוּ אַךְ בָּתָּה !

יכן אמונה הִיא הַצּוֹרֵר חַיִּי בָּךְ תִּקְוֹתִי נִכְרַתָּ !

גם פתיות עֲלֶיךָ גַם לְאַמַּת תַּת אֶת בְּתִי בּוֹשְׁשֵׁתִי ! —

(אמ״א)

יִבְעַצַּת צְבָעוֹן גַּם נִפְשׁוֹ בַּמַּעֲרָה בָּאֵה .

יִפְתִּיּוֹת עִם הַמֶּן לִי אֲמוֹנָה נָתַנּוּ
 «עֲתָה נִגְלָה זֶה מֵעַלְמָם לְמֵאֹר עֵינַי עַלְכֶּל
 »וַאֲלֹהִים אָמַר אֵלָיו «שִׁקֵּר רָגַע יִכָּל
 »לָכֵן לַעֲמוֹד לֹא אוֹכֵל רִגְלֵי לֹא כוֹנְנֻנוּ .

«אֵיךְ אָבּוֹא עֲדִיכֶם וּבְגָדֵי תַפְשִׁיטוֹנִי
 »בְּגָדֵי אֲמֶת הֵם אִם לְבִשְׁתִּי וַיִּרְצוּנִי
 »וּבִלְתָּם כִּמְאֵז אֵל בֶּן אָדָם לֹא נִרְאִיתִי
 »וּבְאֵין לִי גַם הַמָּה לִרְאוֹת לֹא עֲשִׂיתִי .

לָכֵן הִשְׁיבוֹתִים וּקְחוּ אוֹתָם מִמֶּנִּי
 יוֹתָנוּם גַּתָּה לְאַמֶּת הֲלֹא יִפִּיר אוֹתָמוֹ
 »אִם רַבּוֹת עֲשִׂיתִים — עוֹד צְלָמוֹ נִפְרָ בְּמוֹ —
 »אֲנִי לֹא עוֹד אֲשׁוּבָה אֲנִי עוֹד אֵינְנִי . —

יֲאֲנִי אֵלֶיךָ לְמִנּוֹת אַרְוָצָה לְנוֹעַ
 יֲאֲנִי אֲעֲלֶה סָלַע אֲמֵרוֹף נִפְשִׁי בַּשַּׁחַל
 »כִּי־עַם נִפְשִׁי אֲשַׁלִּיכָה אֵל תוֹף מִי הַנַּחַל
 »בְּכִצּוֹלוֹת עַם אֶרֶד בַּעוֹפֶרֶת לְשִׁקּוֹעַ .

עֲתָה חֲבַת אֲמוֹנָה , נָא לְאַמֶּת חִישׁ תִּנּוּ
 יִבְצָבְעוֹן סְבָלוֹת וּמִרְמָה אֵל נָא תֵאֱמִינוּ
 »עַל בְּדִיָּהֶם כְּזָבִיָּהֶם , בַּל עוֹד תִּשְׁעֲנֻנוּ

(אמ"א)

הַרְפֵּי לִי מִן תִּשְׁאֵר לִי הַתְּפִלָּה עַד יַעֲרֹב
וּשְׁתִּי הַתְּפִלוֹת יַחַד עָלַי אִזּו תִּפְּלוֹנָה.

המלכה הוֹי נִפְתָּ! בְּתַפְלוֹתַי אֵךְ יִתְּפֵל סֵלָה
וּפְסָל בְּפִתְלֵי וּבְמוֹטְפוֹתַי אִישׁ תִּפְּתֵ!
הֵן הָעֶבֶד רָאִיתָ כִּי עָתָה יִשְׁלַחַתִּי
וְעַדִּי יֵשׁ בְּגַם הוּא, בֵּן מִזֶּה אֵל תַּעֲבֹרָה!

העבד שב ובגדים ואגרת בידו

העבד הֵן יִשְׁלַח הַבְּגָדִים, גַּם הוּא אַחֲרֵי הַנְּחֵל
וּבְמָרָס יָבוֹא, אָמַר, אֲנִיתָ תִּקְרָאוּ.

כ"ס: רעדים על הדבר

המלכה וּלְאֵן הֶלֶךְ יִשְׁקֶר - אֵיפֹה אוֹתוֹ עֲזֹבְתָ?

העבד עָלָה שֵׁן הַסֵּלַע שָׁם בְּשֵׁפֶת זֶה הַנְּחֵל
אָמַר כִּי עִים יִרְדַּ לְרַחוּץ גּוֹז בְּמַיִם
לְרֵאוֹת מָרָס יָבוֹא אֵל הַמְּלָכָה הַנֶּת.

המלכה לוקחת האגרת מיד העבד וקוראת בקול להשמיע

יֵהָא לָךְ תִּדְרֵי הַמְּלָכָה! - אֲנִי הוּא עֲקָרִי -

בֵּן דְּמִיּוֹן בַּע תְּמוֹן. עִם מְרָמָה פִּה בְּאֵרֵי

יִשְׁמִי אֲמַת הַשָּׂר בַּעֲצַת מְרָמָה קְרָאֵרִי

יִדְבְּרֵי עִם חֲבֵרְתוֹ רַבּוּ עַד אֵין חֶקֶר

יִשְׁמִי יִשְׁקֶר לַעֲזֹר אֲמַת סְבָלוֹת קְרָאֵרִי

(א"ו"א)

אָזי לאַ עוד לראותו עד עולם נזסיפה.

העבר רץ

טרמה אָבֵל לוֹ יִדְעָה הַמַּלְכָּה מַה פָּנְיוֹ דָּלוֹ
 מַה פְּמַיִשׁ מִשְׁחַת וּמִכֶּן אָדָם מִרְאֵהוּ
 וּמַה חֲלִיו כְּבֵד וּמַה מִּכְאוּבֵי רַבּוֹ
 עָדֵי כִי, חִי אָנִי!, הַכִּירוּ בַּל יִכְלֹתִי
 כִּי עֲתָה לֹא אֵצֶה בּוֹ לָנוּעַ עַד הַנָּה.

שכל וּפְתִיּוֹת הֲלֹא אִמְרָה כִּי בָּא זֶה הַחֲלִילָה
 מִתְהַלְלָה בַּת צְבָעוֹן אֶל אֲמוֹנָה הַחֲדָרָה —

טרמה מִי יוֹדֵעַ מִי נִדְמָה לָהּ וּבְאִישׁוֹן לָיִל
 בַּת־מוֹנֵת אָדָם וּבְדַמּוֹת אֲמֶת הַגֶּבֶר.
 שכל אוֹלֵי צְבָעוֹן אֲשֶׁר לְבוֹ בְּלִבָּב אֱלוֹהִים
 אָמַר לוֹ אֶל נִפְשׁוֹ הֲיִי אֲמֶת! וַתְּהִי
 וַיִּשְׁאַל נָא פִּי צְבָעוֹן, יִדְעֵתִי כִּי יוֹדֵעַ —
 וּפְתִיּוֹת אִם תִּשְׁאַל, גַּם הִיא נִפְשָׁה יוֹדַעַת.

פְתִיּוֹת בֶּן הוּא, בְּדַבֵּר הַרְוָאָה בֶּן הַם דְּבָרֵי שֶׁכָּל
 וּבְזֹאת הָאֲמִנָּתִי, אַף כִּי לֹא אֶת כָּל אֲאֲמִינָה —
 גַּם אֲמִי הַמִּתָּה בֶּן בְּחַלּוֹם לִי הוֹדִיעָה
 כִּי כָּל אִישׁ צְדִיק כָּל יוֹכֵל לַעֲשׂוֹת כְּאֱלוֹהִים.

צבֵעוֹן וּבְכָר שָׁב גַּם מִרְמָה עֲתָה אוֹכֵל לְלֶכֶת

וּתְפַלְתִּי בְּתַפְלַת הַתְּפִלוֹת נְחֻשָׁבָה —

אָשׁוּב לְתַפְלָתִי בֵּית הַתְּפִלָּה אֵלֶיךָ —

הַמַּלְכָּה חֵם פָּה תִּפְּלִ! וּתְפִלוֹתֶיךָ לֹא תִפְּלוֹטְנָה —

עַד שׁוּב מְרָמָה הַלּוֹם לֹא תוּכַל מְזוּה לָקֶת!

מרמה ש=

מרמה לֹא יוּכַל אֵלֵינוּ אָמֶת לְבֹא הַפְּעַם

כִּי חָלָה אֶת רַגְלֵי לֹא יוּכַל עֲמוּד אֶרֶץ —

שֶׁבֶל לִי דָבָר אֵל «רַגְלֵי אָמֶת עוֹמְדֵת נִצַּח»

אֵךְ הוּא שָׁקֵר! וְלִשְׁקֵר, יֹאמְרוּ, אֵין רַגְלִים!

הַמַּלְכָּה וּלְכָה שׁוּבָה מְרָמָה וּבְמִטָּתוֹ תִּעֲלֶהוּ

כִּי לֹא אֶת רַגְלָיו אֶרְאֶה כִּי אִם אֶת פְּנֵיהוּ —

מרמה אָבֵל בֵּן לֹא יֵרָאוּ גַם פְּנֵיו הַפְּעַם

כִּי כֵן אָמְנָם זְרָחָה בָּם צָרַעַת מִמְּאֶרֶת

וַיִּתֵּן מִסּוּהָ עֲלֵימוֹ אִישׁ בַּל יֵרְאֶהוּ •

המון במגנת לב

אָהֵה מָה אֹת לֹא טוֹב! כָּל עֲצֻמוֹתֵי רָחֳפוֹ —

עֲתָה תִּחְלוּ אֶת רַגְלָיו, וּפְנֵיו גַּם חָפוֹ —

הַמַּלְכָּה סָב לָךְ מְרָמָה אֵל אֲחֵרִי

וּלְכָה מֵהַר אֲתָה!

אל העבר

וְאָמֹר אִם לֹא הַיּוֹם חִישׁ יֵרְאֶה אֵלֵינוּ

(אמ"א)

שכל והמלכה שוחקים

צבעון מזה זה צַחֲקָה הַמַּלְכָּה לַפְתִּיּוֹת לְעֵנָה
 הַיִּבְצֵר מֵאֵל אִם יִמְנַע מִמֶּנּוּ
 עָתָה פִּתַּח אֲמַת לְשִׁלּוּחַ לָנוּ שֶׁקָּר
 אִז אֲוִלִי פִּה־בִיֹּאֵי אִז הַשָּׁר אֲמַת הִנֵּה
 אָמַר אִז אֱלֹהֵינוּ לְאֲמַת הִנֵּה שֶׁקָּר !
 וְלִשְׁקָר אִז גַּם אָמַר הִנֵּה אֲמַת סָלָה !
 וּפְנֵי אִישׁ מִהַמָּוָה יִחְלִיף בְּפָנָי מִשְׁנֵהוּ
 וּלְמַעַן נִפְוֹת הַמֶּזֶן יַעֲשֶׂה אֵל כָּל אֱלֹהִים .

שכל אולי גם לך צבעון ! אמר אלהים לילה
 הנה אמת העד ! ותבוא החדרה —

צבעון העלי תאמר בן הראו זאת עיניך ?
 הלא תזבח דבר הלא תתן עדיך !

שכל אם גם עיני לא ראו גם עדים לי אין
 אשר לבי רואה ברור מעד ועין —
 ורואה כי לא אמרתי לחדר מי באת
 ויחר אפקד בי , כי זה לבך יודע .

המלכה צוחקת , ואמונה ותמון משחאים זה לזה
 ופתיות נכלכה .

סבלות ופתיות מה נכלמת מדברים לא בינתי ? —

צבעון הן מועד התפלה פן אחר — גם אחרתי —
 (אמ"א)

וּפְנֵי הַלֵּא תֵרֵאוּ – הַלֵּא תִּכְרֹוּהוּ!

הַמַּלְכָּה בֵּן מִשְׁפָּטֶיךָ הַמִּזֵּן! וַיְהִי בְּאֲשֶׁר חָרְצָתָ!

שֶׁכֵּל הֵן לְרֵאוֹת פְּנֵי לֹא בָּא אָמֵשׁ. אַף בִּי עָתָה.

הַמַּלְכָּה וּפְנֵי לְרֵאוֹת? – הַמָּרְסִים יִדַּע בִּי בְּאֵתִי?

וּמָה זֶה הַמִּזֵּן! בִּי מִפְּנֵינוּ יִסְתָּר – ?

הֵן זֶה רַב שָׁנִים עֵין הַמַּלְכָּה לֹא רָאִתָּהּ ^{סבילות בספיק כף}

וּמָה אִם אוֹלֵי פְּנֵיהוּ עוֹד לֹא תִּכְרִי?

פְּתוּת בֵּן הוּא!

הַמַּלְכָּה הֵן זֶה אָמַת יִכְרֹוּ כָּל רוֹאֵתוֹ

וְעָרְבָתוֹ בִּי אָמַת הוּא, תִּתֵּן עֵינֶיהוּ (כ)

פְּנֵי עָרְוֵי הַפֶּה, שְׁחָדוֹ הוּא הוּא תִּנְהוּ!

וּכְשָׁנִים אֵלֶּה גַם אָמוּנָה לֹא רָאִיתִי

וּתְשֻׁנוּ גַם פְּנֵיהָ – וְאֲנִי הַכְּרַתִּיהָ.

עָתָה שְׁלַחוּ מִהֵר חוֹשׁוּ אֵל תִּתְמַהֲמָהוּ

שֶׁכֵּל עוֹדוֹ נִאָּסֵר וְאֲנִי עוֹד אֶתְאַפְּקָה – .

מִרְמָה אֲנִי אֵלֶיךָ וְאֲבִיאָנוּ אֵלֶיךָ.

הַיֵּךְ

פְּתוּת עָתָה זֶה אוֹלֵי יָבִיא תַּחַת אָמַת שְׁקָר

כְּבִיאָשֶׁר יֹאמֵר שֶׁכֵּל בֵּן הוּא – בַּק־עָתָה יְהִי.

(אמ"א)

אָנִי לֹא לִשְׂר אָמַת – וְלִשְׂקֵר חַיִּיתִי!
 הֵם אָמַת הִרְדִּירוּ הָהָ! מָרָם תְּבִיאֹוּהוּ
 אֶל תּוֹךְ תְּמַעְרָה פֹה הָהָ! עָרוֹם וְחֹסֵר בְּגָד
 וְלִשְׂקֵר קָרְאוּ אָמַת וּבְגָדֵי הַעֲמֹוּהוּ
 גַם אוֹתִי לֹא נָתַנוּ – אָהָה! בּוֹגְדֵי בְּגָד –
 אֶל שְׂקֵר נָתַנוּ אוֹתִי – אֵלֶּה פֹה מִנְּגֵד! –

בוכיה במר נפש ולא תוכל דבר עוד

וּבְכוֹאֵי עֵתָה הִנֵּה כָּל אֵלֶּה מְצֹאֵתִי ^{שכל משלים}
 וְאֶקַּח לִי אֵת אָמַת – הֲלֹא הוּא אֵף לָנוּ! ^{דבריה}

וְלֹךְ חֲתָנְךָ שְׂקֵר אֵף צְבָעוֹן מוֹרֵךְ ^{אל המון}
 וְלֹךְ סְבָלוֹת וּמְרָמָה, אוֹרְחֵיךָ עוֹכְרֵיךָ –
 עֵתָה דַע מִי הַגָּב וּמִי הוּא גּוֹנְבְּהוּ
 חֲמוּרֵיךְ אָמַת תְּמַעְרָה אוֹ הַמַּעַל הוּא!

וּמִי יֵאֱמִין לָךְ זֹאת אִם לֹא אֲמוּנָה אֵשֶׁת ^{המון ברה"ה}
 וּכְבִּעִיּוֹנֵיךָ כָּלָם גַּם זֶה תִּרְחַק מִנִּי
 גַּם מְדַבֵּר צְבָעוֹן מוֹרֵי הֲלֹא הוּא תַחֲפֵךְ
 עֲמֻקָּה הוּא מִשְׁאוּל וּמִי זֶה יִמְצָאֶנָּה?

שכל וּבְכָר עֲמֻקוֹת מְנַנָּה אֵלֵי הוֹרְנֵי
 וְהַפּוֹכוֹת כְּלָנָה מְדַבֵּר צְבָעוֹן מוֹרֵךְ.

הַמּוֹן הֲלֹא חֲתָנִי אָמַת בֵּית צְבָעוֹן הִנֵּהוּ
 שְׁלַחוּ נָא לְקִרְוֹא לֹא – הַמְלִכָּה הֲלֹא בָּאָה –

(אמ"א)

על כֵּן לֹא אוֹכַל הַכְּבִיר מַלִּים הַרְבּוֹת אֶמָּר
 וּבַתּוֹרָה כִּי אֶהְיֶה הֵן עָלֶיךָ אוֹסִיפָה
 וּמֵה יוֹסִיף לִי אֵיפּוֹא כָּל הַיּוֹם פֹּה שֵׁיחַ .

הַמַּלְכָּה לוֹ לֹא רַב שֵׁיחַ גַּם בְּתַפְלָתְךָ הַרְבִּית
 וּבַתּוֹרוֹת לֹא הוֹסַפְתְּ , אֲזִי גַם לֹא גָרַעְתְּ
 אֲזִי אֵל חַי לֹא חִרַפְתְּ , עַמְּךָ לֹא הִתְעִיטְּ ;
 אֶמּוֹר צְבָעוֹן אֶחָת !

מֵרָאָה אֵל שׁוֹכֵל

מָה הַכְּבָלִים הָאֵלֶּה ? !

צְבָעוֹן הֵן גּוֹיִב נֶפֶשׁ הוּא ! — אֶת שְׁקָר לֶקַח לְיִלְהָ

מִן זֶה הַמְּעַרְה שׁוֹר הַמַּלְכָּה הוֹשִׁיבָהוּ

וַחֲבָרְיוֹ הוֹלִיכוּהוּ עִמּוֹ וּמְכַרְוּהוּ

וְאִנְחָנוּ מֵעַם אֲמַת הֵן אֲזִי עֲרַבְנוּהוּ

וְנֹאמַר יֵאָסֵר פֹּה עַד יָשִׁיב אֶת שְׁקָר .

הַמַּלְכָּה הִגַּם אֶתְּהָ הַמּוֹן לְשִׁמוּעָה זֶה הַתְּאֻמָּנָתְּ ?

וּמִדּוֹעַ לֹא תִשְׁמַע לְאִשֶּׁר עָנָה שְׁכָל .

הַמּוֹן שְׁמַעְתִּי אֶת מַעֲנָהוּ אֵךְ לֹא הִבִּינֹתִי

כִּפְּאִשֶּׁר אֶמְרִיו מֵעוֹלָם עַמְּקוֹ מִמּוֹנִי .

אֲמוֹנָה שׁוֹמַעַת דְּבָרֵי אֲבִיהָ אַחֵר הַדְּלֵת וּמִנְלֵי יִכְלֵה לְהַתְּאֵפֵק

עוֹד נִדְחָפָה אֵל הַבַּיִת פִּתְאוֹם וַתַּחֲנַפֵּל לִפְנֵי הַמַּלְכָּה בְּכִי .

אֲמוֹנָה אֲנִי אֲנִי יִדְעֵתִי וּבְעֵינַי רָאִיתִי ! —

(אֲמוֹנָה)

גַּם לָתֵת שִׁקְר אִמָּת , וּכְמוֹ לֶךְ פְּתַבְתִּי

המון ופתיות נעוים משמוע

המלכה הלא הוא צבעון! המורה המון בדרך

חושני קראו לו , ובא מהר אלי הנָה!

המון בית התפלה הוא ועדן לא עת שוב הביתה .

המלכה הם! – ותפלזתי אף תפל אף תפלה הנָה!

המון (נכלם) אל העבר

רוצה וקראהו! אמור: המלכה באה!

העבר רץ

המלכה ויהי אמת נעדר , ויהי לילה ואמש ^{אל שכל}

ויגל ויאר , כגלות מקרים שמש .

וראה שכל! עצתי , חנה מה צלחה

פי תבוא אפה הנָה , לראות גם לשמוע

ותבוא ותרא , והשמע כל הרוע

פה נזרע העמל , ותשועה פה צמחה .

צבעון בא . – צבעון אל המלכה

אל יושב התפלזות! הוא יושיבך על סלה!

ותפלתי השפתי ולמצותך באתי

ובמזראך מזרא אל נזרא המירותי

ופני תורתני פן היום לא אתדשה

(אביא)

כרנץ נשמע בהוץ קול רצים באים וקוראים אחריהם .
 הו עמדו עמדו ! המלכה הנה באה !!

המון ופתיות רצים ופותחים דלתות ביתם , המלכה באה
 והמה משתחיים לאזניהם ארצה , גם כרמה וסבלות שבים
 עם שכל ומשתחיים גם המה .

דמיון המלכה לנצח המלוך ולעולם תחי !!

מרכה ותחיה כל שואף רוח על ארצה סלה -
 וסבלות

שכל אם מלכותה ונגדלתה כלם יכירו -

המלכה השלום שכל ? ! - ומה הכבלים האלה ?
 בהשתומם

שכל רב שלום בנהר לי גם בכבלים אלה

ולאות ולגד המה פי אף צדק עשיתי

פי שונים ימום פי , סגים ונלוזים סלה -

המלכה אל המון ופתיות

מה הצדק עשה חשבתם פה לעול ?

המון ופתיות נדמו מסחר

שכל הלא כתוב במגלת ספר לך שלחתי .

המלכה ומי ערב לבו ומלאו לעשות אלה ?

שכל אשר ערב אז לבו קחת על ידהו

מיד המלכה אמת , ולתתהו שקר

(אמ"א)

אֲשֶׁר הַמֶּזֶן וּבֵיתוֹ לֹא יָדְעוּ עֲדָנָה . . .
וְהֵם הִנֵּה זְקִיכִם שְׂרַתְקֶתֶם בְּמִוּ .

מרמה יִדְעֵנוּ כִּי יִדְעַתְּ כִּי תִסַּב הָאָרֶץ
הַמֶּזֶן וּבֵיתוֹ לוֹ זֹאת עוֹלָם לֹא יָדְעוּ .
פְּתוּת בֶּן הוּא . לוֹ זֹאת יִדְעֵנוּ עֲמוּד לֹא יִכְלֹנוּ .

מֵרֵמָה אֶפְרָהוּ הֵיטֵב בֶּן יוֹדֵעַ אֶת אֲשֶׁר יוֹדֵעַ
אֵל הַעֲבָד
וּבֵית הַמֶּזֶן יִהְיֶה וְאֶנְחֵנוּ נִפְלָה .

כִּבְלוֹת יוֹדֵעַ ! אוּלַי תִּסַּב אָרֶץ שְׂקָד אֱלֵינוּ .

שֶׁבַל בֶּן דְּבַרְתֶּם עוֹד הַיּוֹם בֵּית הַמֶּזֶן אֶתְפּוֹכָה
כִּי כְּאִשׁ הִפְכֶתֶם בֵּיתוֹ הַיּוֹם אוֹדֵיעַ
וּכְבָּעֵתֶם וּנְפִלְתֶם מֵרֹאשׁ נִנְו כְּאֶבֶן
אֲבָל אִזּוּ תִסַּב אָרֶץ אֶת אֵמֶת אֱלֵינוּ .

שֶׁבַל נֹאסֵר וְנִסְסֵר לְמֵרְמָה וּכְבָלוֹת , וְהֵם מוֹלִיכִים אוֹתוֹ
אֵל הַמַּעֲרָה , וּפִיהֶם סֵלֵא שְׁחוֹק .

הַשְּׁחוֹק הַזֶּה לְכֶם כְּשְׁחוֹק תֵּם עַל פּוֹשְׁעַ
שֶׁבַל בְּלִיטָה
כְּשְׁחוֹק חֲבָמָה עַל סְבָלוֹת , שָׂר אֵמֶת עַל שְׂקָד
אֶף עַל פִּיכֶם מוֹרְדֵי אוֹרֶם כִּי יִשְׁמַע
הוּא רָע מִכָּל רְעֵתְכֶם וּלְרֹעוֹ אֵין חֶקֶר
וּשְׁחוֹק לְצִים הוּא , לֵב יִשְׂרָי לֵב הוּא בּוֹקֵעַ
תְּהַפּוּכּוֹת הוּא עַל בֶּן יִתְפּוֹד לֵב כָּל שׁוֹמֵעַ .

הוֹלְכִים

(אמ"א)

וְכָדַת, הֵן מוֹרִידִים וְכֹל מַעֲלִים בְּלִמּוֹ.
 וְכָבֵד גַּם מוֹעֵד הַתְּפִלָּה בְּמַגֵּט הַעֲבָרָתִי
 גַּם מִנֶּעַת קִדְשֹׁתַי לִי הַלְבָנָה בְּלִיל
 (בלחש וּפְתִיּוֹת בְּשֶׁחֶר) עוֹד תּוֹרָה לֹא לְמִדְתִּי
 וּפְשָׁעֵי לִילָה זֶה יִחֹלוּ עַל רֹאשׁ שֶׁכֵּל
 כִּי בֵן יִשָּׂא כָּל רָשָׁע עֲוֹן צַדִּיק סָלַח.

העבד רץ וצבעין הולך

מִזֶּבֶל קוֹרָא אַהֲרֵי צִבְעִין מִזֶּבֶל קוֹרָא אַהֲרֵי צִבְעִין
 מִזֶּבֶל קוֹרָא אַהֲרֵי צִבְעִין מִזֶּבֶל קוֹרָא אַהֲרֵי צִבְעִין

מִזֶּבֶל קוֹרָא אַהֲרֵי צִבְעִין מִזֶּבֶל קוֹרָא אַהֲרֵי צִבְעִין
 מִזֶּבֶל קוֹרָא אַהֲרֵי צִבְעִין מִזֶּבֶל קוֹרָא אַהֲרֵי צִבְעִין

כרמה אל המון המאזין דבריהם מבלי הבין

יֹאמֵר כִּי הוּא הַצַּדִּיק וְרָשָׁעִים בְּלָנוּ
 וְאַמֶּת יוֹשֵׁב אֶתְנֵנוּ וּבִידֹו הוּא שֶׁקֶר.

שכל מי רשע פאסיר מי צדיק מאוסרהו.

העבד מביא הוקים ואוסר במ ידי שכל ורגליו

אַחֵי! זְקִים רַתְּקֶתֶם בָּם לַעֲשׂוֹת לִי כְּכַח
 שְׁכַח בְּהֶאֱמָרוֹ

הֵם כְּבָדוּ גַם קָשׁוּ מִזִּמִּי בְּרוּל אֱלֹה
 זְקִי מִחֹל יִקְחוּ זְקִיכֶם מִשְׁחַת

אֱלֹה בְּאֵשׁ יִשְׂרְפוּ וּבְמִזְקֵד יִרְכוּ

אֱלֹה גַם אִישׁ אוֹכְלָה עַד עוֹלָם לֹא תִאֲכַלְמוּ.

הֲלֹא תִדְעוּ כִּי עֵתָה גַם אֲנִי אֲדַעַה

(אמורא)

מה לשמש ולאמש, לבגד ולגנדר?
 גם מי זה יביע ובו אור לא יופיע.
 ומעט אם עוד נוחיל ישיר חמש ואלף
 ופן גם עולי ימים עוד עירי יושמעו
 וכמהתבנתם יעשו, גם ענבים ישירו
 ומלאה גם ארצנו שרים כימי קדם
 אשר כמשוררי ציון להיות ותחלו
 ויחלו כל חזון ותהלות שירי קדש.

שכל אם תבסיל מלי יחקור מבלי הבין למו
 ובכעס נקם יבזם ויבקר אותמו
 בעבור יקרא לו, חוקר ומבקר, גם יחד
 כל איש לו יצחק, ואני אחריש לא אוכח -
 בן עלי אם יתנפל בלב רע נובח
 אם אדם, אעמוד תחתי, אז לא יאתה פחד.

צבעון הן בשמות בוז, חוקר ומבקר, כנתיני
 ובעולם עוד יבוא, גם חלקה הנחלתני -.

אל העבר ומה תעמוד - תחפץ לה בוזי לשמוע!
 הלא צויתיה: מוסרותיו רוצן הביאה.
 פן תזחר ולבור חיש תורד עמו גם אתה
 לבי רואה כי אחר מאנשיו הנך
 (אמריא)

הוֹ אַבּוֹת כָּל תּוֹעֲבוֹת, תָּרַת כָּל הַרְשָׁע!
 וּבְגִי עוֹלָה וּבְלִיעַל וּיְלִידֵי פֶשַׁע
 יַעֲדוּ גַם יְדִינוּ, וַיִּמְנָם רוֹמְמָה
 מְרָמָה יַעֲרִים עֲצָה, תּוֹרַת צְבָעוֹן יוֹרְנָה
 וּפְתִיּוֹת תִּנְעִיד «כֵּן הוּא» פִּי סְכָלוֹת יַעֲנִנָה
 וּכְאִישׁ נִדְהָם תָּמוֹן – וְאֲנִי נִפְשִׁי שׁוֹמְמָה.

תָּמוֹן וּמָה יִשִּׁיר שִׁירְתוֹ – בָּהּ נִפְשִׁי קִצְרָה
 מִי מוֹנֵי אֲמוֹנָה? – מִי לְאַמֶּתת כָּרָה שְׁחַת?
 אֲמַרְתִּי «כֵּן יָקוּם» דְּבַרְתִּי וְאַקוּמָה!

שְׁכַל כּוֹבֵם בְּנֶגֶד לַעֲדוֹת וּבִיּוֹם לֹא חָם אֹזר שְׁמִישׁ
 יוֹם קָרָה יוֹם עֲרַפֵּל, אַף קָדְרוֹת אַף אֲמִישׁ
 יִתֵּן חֲמִץ גַּם נֶתַר, לֹא יִלְבִּין תִּפְנֶד
 כֵּן שָׁר בְּשִׁירִים, מְשָׁל וּמְלִיצָה יִפְיַע
 עַל לֵב כֵּלֹז רַע, כָּל אֹזר לֹא עוֹד בּוֹ יוֹפִיעַ
 יִשִּׁיר אֶלֶף וַחֲמִשָּׁה – לֵב רִשָּׁע מִנְּגֶד. (כו)

צְבָעוֹן
 וְאֵל הַעֲבָד
 כִּדְבָרָה נָא תוֹקִים סֵד וּכְבָלִים חִישׁ תִּקְבָּה!
 וְאַסּוֹר בָּם אֶת שְׁכָל, שִׁים חִישׁ עַל יָד וְרִנָּל
 כֵּן עוֹד נִשְׁמַע שִׁירֵיו, חִירוֹת מוֹזְרוֹת לָנוּ.
 גַּם קוֹל שִׁירוֹת הַזּוֹנָה לִי, קוֹל שִׁירִים אֶלָּה
 עוֹד יַעֲדֵם גַּם בְּחַרוּזִים וּכְצוֹאֲרֵי נְשִׁינוּ
 וְלִשְׁמַעֵם לְמִתְרַר רוּחַ לֹא מִזֹּב גַּם יֵל יִשָּׁר.

(אמ"א)

ובמַעֲרָה זו יוֹשִׁים, בְּמִקּוֹם יָשֵׁב יִשְׁקֹר
 וּבְזָקִים יִשְׁמֵר וּבְכַבְּלֵי בְרִיָּל שְׁמָה
 תַּחַת מִשְׁמֹר בְּרִיָּל רַעֲיוֹ עִמּוֹ יִפְרוּ
 וּלְגוֹאֲלֵי דָם יִשְׁקֹר, סְבִלוֹת וּמְרָמָה יַחַד
 אוֹתוֹ נִמְסוֹרָה, וּבִלְפָלוֹהוּ תִּמְהָ לַחֵם
 וּבִלְחִמּוֹ הֲלֵא כֵן בְּלִפְלֵ אֶמֶת אֵת יִשְׁקֹר.
 תִּרְאֵה גַם הַמִּלְפָּה כִּי לֹא עָשִׂינוּ עֵינֶיךָ
 כִּי אַךְ פִּתּוּרָה זוֹ וּכְחֻפְצֵי בָהּ יִשְׁפָּמְנוּ
 וּכְפָעֵלוֹ וּכְמִדּוֹ, לוֹ שְׁלַמְנוּ מִדְּנוּ
 כִּי אַךְ בְּמִקּוֹם יִשְׁקֹר חִבְּלָנוּ לָנוּ יִשְׁבֵּל
 וּבְיִשְׁקֹר יִפְדָּה, פְּדִיּוֹן גִּפְשׁוֹ הוּא יִהְיֶה.

פתיות בן הוא !

המון בן יקום !

סבלות בן יהי !

מרמה בן הלא געש !

שכל הווי מוֹנֵי אֶמּוֹנָה מֵאֵז הָיוּ אוֹמְרֵיךָ !

ופתיות הוֹלִיכֵנו תוֹעָה נִקְרוּ עֵינֵיךָ

אֵת זֶה הַמּוֹן הַמָּמוּ וּמוֹרֵיו עוֹד הַמָּה

הוֹי יוֹצְרֵי חָמָס, וְצִדְקָה מִבֵּל יִשְׁאֲלוּ

לְאֶמֶת פְּרוּ בּוֹר, וּבְשִׁמּוֹ עוֹד יִתְחַלְּלוּ

אַתֶּם אֲנָשֵׁי רִיבֵי, וּמִשׁוֹפְמֵי גַם אֶתְמָה ?

(אבו"א)

וּכְבוֹא שָׁם עֲצֵמוֹתֵיכֶם גַּם הוּא פֶּה יֵאָכֵל
 וּבָבֶל פֶּה וּמִלְקוֹחַ וּבָבֶל שֵׁן וְלוֹעַ
 אֲשֶׁר בְּכֶסֶף זֶה תֵּשְׁבוּ עִתָּה אוֹתָמוּ .
 אִם כִּי תִדְעוּ רַב עוֹלוֹת וּרְמִיזוֹת תִּבְגְּלוּ
 גַם כַּמָּה תִיגְעוּ עַד אֲשֶׁר תִּתְנַחֲלוּ
 עַד אֲשֶׁר תִּאֱגָדוּ אֲגוּרוֹתֵיכֶם אֵלֶּה .
 אוּלַם יִדְבַּעַת אִם אִישׁ זֶה אֶכְנִיר אֵלֶיךָ
 כֶּסֶף אַחַר יָבוֹא לָךְ בְּמַחִירוֹ נָתַתְּ ;
 וּבִשְׁלַחִי אוֹתוֹ עִתָּה לַחֲפָשִׁי בְּאֶרֶץ
 מֵאוּרוֹ כִּי רַב הוּא , כִּצֵּל יִבְרַח הוֹנֵךְ
 וּנְכַלְיָה יִכְלוּ , כִּי צַפּוּי מִצְפּוֹנָךְ —
 עַל בֶּן תִּתֵּן בּוֹ גַם כֶּסֶף מַחְמַד עֵינֶיךָ .

זִמּוֹן וּכְמָה נַעֲשֶׂה לְאִישׁ הַזֶּה צָבָעוֹן ! נָא עוֹצָה
 וּכְבֹר גַּם בְּרַבְרִיו , מִכְּלֵי הַכִּין , אֶקְוֶצָה .

צבעון ביד על זקן

אֲנִי אֵךְ תּוֹרְתִי הֲלֹא אוֹכֵל אֲנִידָה
 וּמַעוֹדִי כָּל שׁוֹמְעֵיהָ מִפִּי אֲשֶׁרוֹנִי ,
 בֶּן גַּם עִתָּה אוֹרָה אוֹרָה אֶרֶץ אֲרִינָה
 וְאֲנִי אֶכִּין זֹאת אֶת כָּלְכֶם בְּאֲשֶׁר אֲבִינָה .

בְּאֲשֶׁר עָשָׂה שֶׁכֵּל בֶּן יַעֲשֶׂה לוֹ עִתָּה
 וַיִּשְׁלַם וּבְנִפְשׁוֹ הִגְנֵבָה הוֹאֵת לָנוּ

(אמ"א)

בן באִשֶׁר דוֹבֵר אֵלָיו פִּי מְרִמָּה זֶה עָתָה •
 ימָה פְּלִים נַחֲקוֹרָה עִם אִישׁ גֵּר וְעַקֵּר
 וְשִׁפְיָטִים בְּשִׁבְטִים הֵן טוֹבִים מִכָּל חֵקֵר •

מַרְמָה אֲנִי לֹא בְּשִׁבְטִים אָבוֹא אֵלֶיךָ שִׁכָּל •
 הֵן אַחֲרַת לִי , וּבְעֵד שֶׁקָּר לָךְ אֶתְנַנֶּה
 הַיְקָרָה מִכָּל חֲמֻדָּה מִכָּל טוֹב בְּאַרְצֵךְ •
 אִם שׁוֹב תִּשָּׁיב לָנוּ הָאִישׁ שֶׁקָּר לְקַחְתָּ
 דַּע שִׁכָּל ! מַה בְּעֵדוֹ לָךְ אֶתְנָה - רַב בְּסָף !

שִׁכָּל הֲלֹא אַתָּה מְרִמָּה הֵן כְּמוֹנֵי יַדְעֶתָ
 פִּי הָאִישׁ מִן הַמְּעַרְה הוֹצִיאֵנוּ אֵל לִילָה
 יָקָר הוּא לָנוּ מִכָּל הַיְקָר בְּחֻלְד
 וּלְנוֹתֵן בְּעֵדוֹ כָּל הוֹנֵו אֶךְ בּוֹז נְבוֹזָה
 וּבְעֵד יָקָר מַחֲיִים מַה קַּחַת נּוֹכְלָה
 אִם אֲמַנָּם מְרִמָּה ! פִּי בֵן תִּתֵּן לִי גַם אַתָּה
 הַיְקָר לָךְ וּלְהַעֲיֵךְ מִחַיֵּי נַפְשׁ
 פִּי בְּסָף תִּכְסוּפוּ עַד כְּמוֹהוּ תִחְיֶרוּ
 וּבְעֵד קַנְיִן בְּסָף גַּם חַיִּיכֶם תִּמְכּוּרוּ
 וּקְשִׁיטוֹתֵי עוֹד תִּלְקוּטוֹן עַל שְׁעָרֵי מוֹת
 אֶת הַפִּים בּוֹ תִלְעִיטוֹן וּשְׂאֲרֶכֶם תַּעֲבֹרוּ
 וּבְשִׂרְכֶם גַּם עוֹרְכֶם עָלְיוּ יִכְלוּ מִרְאֵי
 וְאַבְלָכֶם מַה הַבְּסָף לִפְנֵי עֵשׂ בְּקָבֵר •

(אמ"א)

ופעם עוד יאמר, הנגוב לא הוא שקר
 ונדבר עוד עמו, אזי גם אמת יהי
 ושאלנוהו שאל: הלא אמת אפנו
 יזסיף אולי עוד פחש, כי הלז הוא שקר
 ויהי שקר בדברו אמת, ואמת שקר
 ובפיו הלא יעמיד שמש ויסובב ארץ
 ובין כוכבי שמים ישים מהלכנו
 ומלא ארצות יברא מלעמת רגלינו.

צבעון יתקע אצבעותיו לתוך אוניו
 וכזבים אלה לא יתכן לי לשמוע
 פן במצודתם זו גם את לבי ילפודו
 כנבונים בין הבנים בצפור יצודו.

המון ומה אם גם אשמע ונכונות לא אדעה
 ואני גם דברי המורה תמיד אבינה
 ודבר שכל גם על שקר לא אדע אני.

סכלות מי זה לא ידע כי לא מדעת נבערתי
 וכבר לא אדע לענות מי אמת מי שקר.

פתיות כן הוא. וכבר התעני זה שכל גם אני
 אם גם דרכי מאז לבלי האמן כל שיח.

העבר גם אלי דבר ככה על אמת על שקר

(אמ"א)

שכל הן זה שלש הביתני רשע! על ישר
 ובכף יד תענני פי אשאלך על פשע
 היום אתה מכה שבע, על תוך ורשע.
 היום ידע המון מי הוא זה ומי המכה
 עברו ברמיה ביתו ובתו גם יחד
 ואסיר הבזר אשיב, געת שובבים ישובו
 ולקדמתו אז ישוב גם בית המון סלה.

סבלות אל מרמה בלחש ובחרדה

אללי לנו מרמה! הן פלנו נאברה
 אולי קרא שכל למלכה לבוא הנח
 עם המלכה פי תבוא מי זה יקום לנו
 הלא מלכה היא הלא אלקום עמה נצח, (ט)

המון ומה זה שנית סבלות חרדה גם נבהלה
 ומה תירא המלכה אם גם תבוא הנח?

מרמה חרדה אחת היא פראשונה בן עתה
 פן יתאנה לנו שכל, יאמר פי נחנו
 למרות פי המלכה שקר אויבה שלחנו
 ומי יקום לנו עמה הן היא שלמת.
 ומה זה לשוא נוסף עוד דבר עם שכל?
 הן את שקר, יאמר, פי לא ישיב אלינו
 אם יאבה יאמר לנו פי לא הוא ננכהו

זן הוא איננו פה, וכבר הבאתו שמה —
 ואני אסלח לך דלתי המערה שברת
 ואסיר חתני אמת, זה לילה התרת.

שכל חי המון! כי לא את שקר, כי לא גנבתי
 גם הדלת במערה לא אני שברתי
 ואסיר השר אמת לא מעודי התרתי
 ולהתיר אסיר שקר אני אף מהרתי.

סבלות עול! הן את המסנו אפה ידעת —
 כי את מי גנבת הלא לך יודע
 וכבר לך נודע, כי לב מבין לי כמזה —
 המון מה זה ענה שכל ומה סבלות ענתהו?

הם יאמרו כי לא אף שקר כי גם לבנו
 גנוב אתו מאז ומראשית בואהו
 ויקח את אמונה לשר אמת אשת
 ויתר מסרת שקר, לה אז אסרנו.

שכל מי גנב אז לבות? — הלא אתם לבנו!
 ולבבות לגנוב מי יותר ידע ממך
 הלא גם רגע זה לב המון הן גנבת
 אפה ידעת מה סבלות ואני נדברנו —

הן עתה זה שלשת ואשליש גם אני.
 מרמה
 מכור
 שלישיית

מרמה הן אַמֶּת איננו פה בית צְבָעוֹן עוֹדְנוּ .

פתיות בחסר לב שכחה כי עצתה או לצבעון לא קמה ,
על כן יראה מן חשטע אטונה דברי מרמה אלה .

פתיות הן ישנו פה עֲמָנוּ! וּכְבֹר שָׁב הַלֵּילָה
גַם בָּא אֵל אַמּוֹנָה לַפְּנוֹת בְּקֶר הַחֲדָרָה .

סכלות הן אָנִי וּתְהִלָּה בֵּית צְבָעוֹן כָּל הַלַּיִל
עַם אַמֶּת יִשְׁכְּנוּ , גַם יִחַדּוּ הַתַּעֲלָפָנוּ .

שכל הכין כי דבר הוא

ומי איפוא הוא לְחַדֵּר אַמּוֹנָה בָּא בְּקֶר ? —

צבעון מה לך פי תחקור זאת פי תדרוש כל לדעת

ותורד חקרי לך משמים ארץ

בין איש ולבין אשתו תשאל מי מה ואנה ?

הכי נכון הוא לזר לחקור מה בינימו

דברי זמה המה ומזמותי טמאת

וטחר לב וטחר רוח , ידעת פי אני !

סכלות אני אשר ידעתי הוא אשר אמרתי

ופתיות הלא גם תדע אשר אכרה .

פתיות בן הוא . בן דברה סכלות בנים גם דברתי

שכל הגם פה ידעה איש ויהי אז הוא גם שפיה ?

המון אכל יוכל השב האיש שקר גנבת

(אמ"א)

שכל ואלהים הוא דבר, לאיש מזה העליתי:

»בחויך ירן תמיד ובפתחי העינים
 וילמקצה הארץ עד לקצות השמים
 ופתח את פיהו אל אזני כל שומע
 «איש ואיש יראהו בשערים יודע!»

אזי נא לנו אויה! הן פלנו אקדנו.
 סבלות מספוק כף
 ופלאים ירדנו, בעלות אמת השער —

המון מה זה חרדה סבלות ותספוק את פפיה?

מרמה היא חרדה לאמר עתה לאמת יאמר עקל

ולמען התגולל גם התנפל עלינו
 (ולתתנו מורדי מלכות ולהאבירנו)

כי נחנו זה הוצאנו מן המערה שקר
 ומיד שלחנו חפשי את איש חרמהו
 עוד שחת העמקנו ונעלהו השער.

שכל הכי שמה מרמה קראו ותרמהו? —

הלא פה אתכם אמת, וקראוהו הנה

(מדוע זה אף הוא, יסתיר פנים ממני —)

ואני לו אנידה ולעיניכם אזכיה

כי חכמי לב המערה באלהים פתחו

ויציאו האיש אשר שמו הוא שמה —

ומי יתאנה לכם עוד ואמת שור ארץ.

(אמו"א)

וְאָנִי תָמִים אֵלֶיךָ תָם וְיִשָּׁר אֶצְדְּךָ
 אַף כִּי מוֹצֵא פִי לְתַמִּימִים, תִּמְדֵּם אֶשְׁמֹרֶה.
 וְכִי יוֹתֵר תִּפְתִּי יוֹדַע מִכֶּכֶּךָ?

פתיחות בן הו א

המון דמיון גם העי, ככבר לך הודעתני.
 צבעון גם אני מעם אמת את שֶׁקֶר עֲרַבְתִּי
 לְהִבְיֹאוֹ הַמְּעֵרָה, וּבִקְשָׁהוּ מִפְּנֵי
 וּלְבַחַד אִזּוֹ לֹא אוֹכֵל כִּי אַתָּה עֲשִׂית
 וְכִפִּי בֵּן לְפִי הֲלֹא אַף אַתָּה יִדְעָת
 אַף כִּי לְפָנַי אֲמַת הַשָּׁר, עֲנֵא כֹל בְּחֹשׁ.
 שכל אם ישאלך אמת אמור אתי הוא שֶׁקֶר
 הַשְּׁעֵרָה הַעֲלִיתִיהוּ וּבִקְשָׁהוּ שְׂפִיָה.
 סבלות ומי הניד לך כי במְעֵרָה פֹה הִגְהוּ
 וּלְכַסּוֹת הַדְּבָר אִזּוֹ כְּלָנוּ נִשְׁפָּעֵנוּ?
 שכל אלהים הגולה עיני לראות מַעֲשֵׂהוּ
 מִמַּעַל לְגִבוֹת רוּם מִתַּחַת לְעִמּוֹק.
 צבעון ומצות השֶׁר אמת נותן דת עֲבַרְתִּי
 אֲמַר לְסָגוֹר עַל שֶׁקֶר כֹּל יֵצֵא הַחוּצָה
 לְגִדּוֹר בְּעֵדוֹ צִאתוֹ גַּם לְשִׁמּוֹר בְּתַחֵי פִיהוּ
 וְכֹל אִישׁ יִרְאֶהוּ – וּתְעַלְהוּ הַשָּׁעַר.

(אמ"א)

פתיות בן הוא

שכל מי גנב הנפיש האני אם אָתָה? —

מרמה מכחי שנית

הן שְׁנִיתִי לְךָ עָתָה, כִּי תִשְׁנֶה אֹלֶת.

צבעון אחו בוקן שכל

הגם לי תִּכְחַשׁ? וְאֲנִי אֲנִי רֵאִיתִי!

היום וכצאת השמש, וְאֲנִי גַם הַמְּיֻמָּה

אחר עלי השחר וְאֲנִי מִן הַמָּיִם

וְאֶעַל הַתְּרָה עַת הַתְּפִלָּה לְדַעַת

וְאִשָּׁא עֵינֵי חֲבֵרוֹת מִתּוֹרַת לִילָה

וְלִמְרָחוֹק הַכַּמְתִּי אִף כִּי לֹא נִסִּיתִי

מֵאַרְבַּע אֲמוֹת לְרֵאוֹת, סָבִיב לִי וְחוֹצָה

פֶּן אִשָּׁה אוֹ כֵּל מָמָא, שָׁם עֵינֵי תִפְגּוֹשְׁנָה

וְאַרְא לְהִקַּת אִישִׁים וְעֲלִיהֶם גַּם אָתָה

תּוֹמְקִים בִּידֵי שֶׁקֶר יוֹלִיכוּהוּ הָעִירָה.

הַמַּעַט כַּחַשׁ בַּפְּלִגְנוֹת־אֵל חֲבִיזוֹן שָׁמוֹם

וְתִכְחַשׁ גַּם שֶׁקֶר, וְתִנְקֶר גַּם עֵינַיִם.

שכל מה לָכֶם וְלִשְׁקֶר? אִם אָמַת פֹּה הִשְׁאַרְתִּי.

מרמה מה לָנוּ וְלִשְׁקֶר? ! הֲלֹא עוֹל יְדַעַת

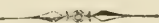
כִּי לָנוּ הוּא וּבְאוֹרְחֵתָנוּ בָּא אֲתָנוּ

וּמַעַם אָבִיו דְּמִיזוֹן הֵן אוֹתוֹ עֲרַבְתִּי

(אמור"א)

וּלְבִיתוֹ עוֹד אוֹבֵל לְחַרְפוֹת וּלְעֶצְבָּת –
 טוֹב לִי רְעוֹת עוֹד אִשָּׁא, כְּהִנֵּה נִשְׂאֵתִי!
 אִם אַךְ אֶת אֲדוֹנֵינוּ אֶת אֲמַת מִצְרַאֲתִי
 אֶת אֲמַת מִצְרַאֲתִי! – אֵלֶיךָ אִם גַּם לְמֹת! –

יוצאים

מחזה יא.

בית המון

המון ופתיות צבעון מרמה וסבלות.

ושכל בא אחוז בידי העבד.

העבד הא לכם צידי! צפור היודע ציד.

שכל עימד ומהר ש

המון עתה זה תראני ושלומי לא תדרושה?

שכל אך לשאול לשלומכם הן אמש הלום באתי

רק אתם לא אביתם אף שום עלי עין

עתה אין שלום! – כי אם חמם עוד ורצח!

מרמה מכה את שכל על הלחי

מרמה הזי גנב גנב נפש! קורא «שד ורצח»

כן דרך כל שוהד לקרוא לפני רודפתו.

(אמריא)

ומהר קום וּלְךָ! לא עוד אוכל אֶרְגֵעַ .

שכל בלכתי עֶבֶד הַמּוֹן אֶתָּה וּמְלַתִּי עַל פִּיךָ - .

מסב פניו אל אמונה

הֲרַגְעִי וְדַמִּי! וישועת אל עֲמָנוּ!

חַכְמֵי לֵב אֶתָּנוּ הַמְּלַכָּה אֶחָזֶת לָנוּ!

העבד אוהבו בירו לכל יברה

העבד בִּינָה וּבֵין אֲמוֹנָה גַם סוֹד וְדַבַּר סֶתֶר - ? .

וְאֲנִי גַם זֹאת אֲבִינָה - עֲמוֹזֶק עֲמוֹזֶק סֶלָה!

שכל לא אֶתָּה תִדְעֵ מִי אֲמוֹנָה וּמִי אֲנִי - .

אִךְ אֲמַנְם כִּי בִינֵינוּ כָּל סוֹד וְדַבַּר סֶתֶר

כָּל רְחוֹק כְּמוֹנִי, כָּל עֲמוֹזֶק עֲמוֹזֶק סֶלָה - .

גַּם הֲרַפְנִי וּלְכָה אַחֲרַי כִּי לֹא אֶבְרָחָה

לוֹ מוֹת תּוֹלִיכֵנִי נוֹם לֹא יֵצִילֵנִי!

העבד ובאֲגָרוֹף הוֹדְעֶתִיךָ, לוֹ לָנוּם נִסִּית

וּמְקִלִּי זֶה מַה יִּגִּיד - ? נוֹם אִזְ תִּדְעֶהוּ!

מִלְמַד בְּקָר הוּא לִי אֵל כָּל מָאֵן לְלָכֶת -

גַּם יוֹצִיא סוֹד מִקְרֹב אִישׁ, מִפִּי כָּל סֶתֶר -

וַיִּנְקֶהוּ מִחַטָּא וַיִּכְבְּסֶהוּ כְּנֶתֶר .

שכל אל נששו במרם יצא

הַמַּעַט מִבֵּית הַמּוֹן אֲשֶׁר הֵם הִקְלוּנִי

כִּי גַם עֶבְרִיתָם כִּי שִׁלְחוּ וַיַּחְרְפוּנִי

(אמריא)

אף לפני אל יסחו בגלגל לפני רוח.

העבד בירי איש יצרו ובירדיו בן נשכרו
מה לאל על פי המערה - רב לך אל תוסף!
לפתיית ולהמון הגד זאת כי יאמינו.

שכל אף אתה לי הגד ובאמנה נא הנידה!
המדם תדע - כי זה אמת היה לשמה -
ודבר מלכות אם בן זאת! - הן לה כל הארץ!
גם המון גם ביתו ומערתו גם יחד.
איש יבוא בדברה לא לו לבוא בסתר
ציר המלכה אני! לא נגב במחירת.

החרישה, הום סלה! - אני הכל ידעתי -
ולכה נא עמי חיש פן יאמרו כי פשעתי
שם את הכל תגיד - ואני לא שמעתי -
העבד
בצחוק
דומם

שכל הגדתי שמן דבר אף כי עבד אתה
כי אראה לכה ישר, לך און שומעת
ולהמון שם וכסיליו אף זאת לא אודיע
ובעוד לא יפן היום הכל יודע
כי הוא גונב נפש ומי בא במחירת.

העבד ואני הן ידעתי כי שם הכל תודיע
יודיעו אותך דבר - ופיה יביע

(אמריא)

גַּם הַנֶּפֶשׁ וְחַלְקוֹת דָּרָךְ כְּבוֹד יִקְרְאוּ
וְלִהְפָּרִיד בֵּין פֶּה וְלֵב תּוֹרַת צְבָעוֹן סֵלָה.

אל העבד מִה בְּנֵב בְּמִחְתָּרַת, זֶה מְשַׁל מְשַׁלְתָּ?

העבד אָבֵל בּוֹא נָא אֲדוֹנִי! — וּמְשַׁלִּי שָׁם תָּבֵן —

שֶׁבֶל גַּם פֶּה בְּנִתִי לוֹ — הַמְצַאֲתִי בְּמִחְתָּרַת?

העבד לוֹ אוֹתָךְ שָׁם מְצַאֲנוּ — כִּי עָתָה יִדְעָתָּ...!

וְאֲנִי קוֹלְכֶם שָׁגַעְתִּי — וְאוֹדַע בְּבֵית

«עִמְעוּ קוֹל מִפֶּלֶה הֵן גְּנָבִים עָלֵינוּ!»

וְאֲדוֹנִי מִה עֲנוּנִי «אֵךְ יְשָׁרִים שָׁם בָּאוּ».

שֶׁבֶל אָבֵל מִה הַמְחַתָּרַת וּמִה זֶה גְּנָבִיתִי?

העבד וּמִה הַמְעַרְהָ גַם הָאָבֵן גַּם תְּדַלֵּת? —

אִיפֹה הוּא שְׁקָר? — הִלְגָּנוּב נֶפֶשׁ וְלִמְכָר! —

הֵן אַתָּה אִישׁ עָרוֹם — וְאֲנִי עָרוֹם מִמְּךָ

יְדִיךָ אִישׁ יִגְנוּבוּ וְלִבְבוֹת מְלִיךָ.

שֶׁבֶל אֲנִי לֹא בְּנֵב בְּאֵתִי וּכְעוֹדֵר לְיָלָה

וְלַעֲיִנִי שֶׁחֵר וְשָׁמַשׁ הַכֵּל עֲשִׂיתִי

זֶה לְרְאוֹת עָלָה מְרוֹם, זֶה לְקַצוֹת שְׁמַיִם —

וּבַעֲזוֹ אֱלֹהֵי אֲמַת — וּבִיד חֲכָמֵי שְׁעַר

הָיָה בְּרוּל שֶׁחֵק, אָבֵן וּנְחוּשָׁה אֶפֶר

כִּי לֹא בִיִּי אִישׁ, אֵיתָנִים אֱלֹהֵי יִקְחוּ

עבר הזמן בא

העבד ^{אל שכל} הן אליה באתי ולבקשך נלאיתי
 ולמהרה שלחתי אל המון הבית
 ולבל תתמהמה חלה המון פניך .

שכל אמור לאדוניך אל יפרוץ עלי פרוץ
 הן אני לילה זה את פניו כי הליתי
 לבוא לראות פני ויתן אלי ערך
 ויחל עתה פני - גם לי ערך פמוחו .

העבד ובקערך זה אחז אם לא תאבה ללכת
 ובית המון אביאך כי בן צויתי .

שכל אם בן לא חלה פני ואמור כי צוני
 ובדברך ראשונה, לפה זה עקרת .

העבד בן הוא תורת צבעון ואדוני אמת סלה
 לשמור דרך הכבוד לבלי דבר דפי
 אם גם רע בלבבנו, אך טוב עלי פינו
 ולבבך בלשוננו כל רע ובליעל
 שפתי חן ופה חלק גם אל מועל מעל
 חמאות יתן פינו מחמה בוערת
 לב רע ופה רך, גם לגנב במחירת! -

שכל (סב פניו אל אמונה)

שמעת תורת אמת - תורת אישך שקר?

(אמריא)

עד יכל שִׁקֵר רַגַע כְּדָבָר קוֹל אֱלֹהִים
 עד יסיר צַחֲנַת צְבָעוֹן אֶל גִּבּוֹר הָאָרֶץ
 ויבַעַר מֵעַלְלָיו כִּי הֵם שִׁקְץ וְחָרָם.
 או אִזּוּ יָשׁוּב אֶמֶת אֶל נֹדֵדוֹ אֱלֹהֶיךָ
 או אִזּוּ יִכִּיר גַּם הַמִּזִּין טוֹב מֵעַם וְדַעַת.
 כִּי גִוּוֹ גַּם נִפְשׁוֹ מִכָּל מִמְאָה יִמְתָּרוּ
 נַעַם אֶמֶת יִמְעַם, מִטְעַמִּיו לֹא יִנְעֵמוּ.
 לָכֵן נִצְרִי וְלִי פִיךָ מִכָּל־אֲנָשֵׁי תְּבִית
 אֵל יוֹדַע לְאִישׁ מִכָּל רָאוּ עֵינֶיךָ
 כִּי כָל־שׁוֹחֲתוֹ כָּל־סָרוּ נֶאֱלָחוּ
 וְלִדְבָרֵי חַן וְטַעַם לֹא יוֹכְלוּ יִקְשִׁיבוּ
 כִּי כַפּוֹת בְּסִיר שִׁקוּץ צְבָעוֹן בְּבֵית
 כְּפָרִיץ חֵיוֹת קוֹלוֹ יִהְיֶה וְכַהֲוֹלֵם פֶּה־עַם
 עַד שֶׁתֵּם בְּהַכְּלִיו כָּל מִכְרָה אֶזֶן לְמוֹ
 עֲרָלָה הִיא כָּל־בָּבֶם לֹא תִשְׁמַע כָּל חֶקֶר.
 וְאֲנִי אֶל הַמְּלָכָה, צִירִים רָצִים שְׁלַחְתִּי
 לְזֵרוּחַ מַעִיר מַלְכוּת, עֲמוּנָה תוֹפִיעַ
 וְלֵאזְרָה כִּי רַב הוּא, אֲפִלוֹת חֵישׁ תִּבְרַחְנָה
 אִזּוּ יוֹפַע אַחֲרֶיהָ, גַּם אֶמֶת כִּי־רַחֵם
 וְכִי־נִימוֹ תִּנְהִי גַם אֶתְּ, וְכִכּוֹבֵב נִגְהַ
 וּבֵית אַבִּיךָ אִזּוּ יָשׁוּב יִפְרַח כִּימֵי קִדְּם.

(אמריא)

גם מזור וצרי לנו, שָׁמֶן גַּם תִּחְבְּשֵׁת
 אוּ בַצְדָקָה וּבְמִשְׁפָּט מִכָּל רָע נִפְדָּמוּ
 כִּי הֵם מִשְׁפָּט עִקְלוּ וּצְדָקָה לִקְשׁוּ
 זֹאת הִיא מַחְלָתָם רוֹפְאֵיהֶם לֹא הִפְרִיחָה
 וּלְמִשְׁחֵית עַל כֵּן נִהְפְּדוּ מִמֶּרְפָּא נִתְנוּ •
 כֵּן הִפְכוּ גַם בְּרִבְיָהֶם מִדְּרָבִי אֱלֹהִים
 הוּא כֹל יֵצֵר יֶאֱהָב, הֵם גַּם יוֹדְעִיו יִשְׁפָּאוּ
 הוּא אֵיד אָדָם לוֹ צָר תִּפְחָה לְאֵיד יִשְׁמַחוּ
 הוּא פֶעַל אִישׁ יִבְיֵט הֵם פְּעֻלוֹ לֹא יִבְיֵטוּ
 הוּא חֲדָשׁוֹת גּוֹלָה הֵם כִּי־שָׁנוֹת יִשְׁפָּיקוּ
 הוּא בְּמִקוֹמוֹ חֲדָוָה הֵם יִתְעַנְּנוּ עַל עֲצָב —
 הוּא חַיִּים וְאוֹר יִתֵּן, הֵם בָּהֶם יִקְוֶצוּ
 הוּא עֲדָה אָדָם צִלְמוֹ, הֵם צִלְמָם יִגְאָלוּ
 הוּא צַחֲוֹת דוֹבֵר וּלְשׁוֹן עֲלָנִים הֵם אֲהַבּוּ
 הוּא פּוֹתֵחַ מִעֲיָנֵי הַקְּמָה, הֵם אֵד יִסְתּוֹמוּ —

אֲכַל בְּסֵף סִינָיִם לֹא יַעֲיֵיחַ צוֹרֵף כְּלִי
 עַד לֹא בְבוֹר יִצְרוֹף וּבְדִילָיו יִפְרְלוּ
 גַם רוֹפֵא הָאָמֶן לֹא לָתֵת רִפְאוֹת יִגְנֵעַ
 עַד לֹא מִכָּל חֲלָאָה תִמְהַר בְּטָן וְקָרֵב —
 לֹא יָבוֹא אֲמַת הָלוֹם, עַד יִטְהַר הַבַּיִת
 עַד סְבִלוֹת וּמִרְמָה צַל קוֹרְתוֹ יִצְאוּ

(אס"א)

כִּי הִרְבוּ תוֹרָה וּתְפִלָּה צוֹמוֹת וְזִבְחַת
 וּכְאֵלוֹ זֶה חֲטָאתֶם כִּי עַד כֹּה מַעֲמֹו
 הֵן אוֹתֶם שׁוֹבְעַ לֹא מֵרֹאשׁ חֲפִיץ בְּמֹו
 גַּם לֹא הֵם יִגְהוּ מְזוֹר מִמְרָעִים כְּאֵלֶּה •
 אֵת זֹאת נָא יַעֲשׂוּ מִפְּשָׁעֵיהֶם אִזּוּ יִמְחָרוּ
 אִם יִתְרַחֲצוּ מִרָעָה , וַיִּכְבְּסוּ לֵב מִרְשָׁע
 אִם יָשׁוּבוּ יִזְכוּ , יָסִירוּ כָּל רָעָה
 וּמִחָרַע יִחַדְלוּן , אִדָּהּ הַיֵּטִב יִלְמְדוּ
 לְחֻמּוֹץ לִיתוֹם לְאֵלְמִנָּה בִּינִימוּ
 מוֹבָבִים גַּם רָעָתָם , לֹא לְאֵל אִדָּהּ לְאֵלֶּה
 אִזּוּ אִזּוּ בָּרַר אוֹכֵל אִם יִחַד נִגְבְּחָה
 כִּי חֲטָאִים כְּפָשָׁנִים יִלְבִּינוּ כְּשׁוֹלֵג
 וּמֵאֲדָמִים כְּתוֹלַע יִתְלַבְּנוּ כְּצִמְרֹה
 לֹא בְדָמֵי עֲתוּדִים , וּתְמוֹרָתָם גַּם יִחַד
 אִף כִּי בְהִבְלִים , וּבְרַב תוֹעֵבוֹת הָאֵלֶּה
 אֲשֶׁר מִפְּתִיּוֹת אִמְדָּה שְׁמַעְהָ אֲזַנִּי לְיָלֶה
 אֲשֶׁר צִבְעוֹן וְשֶׁקֶר , בָּם אוֹתֶם יִהְיֶילוּ •
 אִדָּהּ בְּאֲשֶׁר שָׁנָא אֵל , יֹאמְרוּ בָם לֹו יִיטִיבוּ
 הֵן כָּל חֲפִיץ אֵל , אִדָּהּ עֲשׂוֹת עִם אָדָם חֲסָד
 לֹא עֲמֹו • כִּי לֹא חֲסָד לֹו עַד מָה , הַלִּיקָה !
 לֹו שׁוֹפְטִימוּ יוֹעֲצִימוּ נָשׁוּב לְהִיּוֹת נִחְנוּ
 כִּי יִדְעֵנוּ מִכְּאוֹבָבִים , גַּם חֲלָים הִפְרָנוּ

(אמרי"א)

על תזנותם להקבל ומרצחים מלאוהו .
 אכול זרים אדמתם כסדום הפכוה
 על אכלם עשק דל ופרי אבן ואבן
 על סודר וגנוב ורדוף שלמונים ושחד .
 שבת בדרך כמלונה וכסבת הכרם
 על לא שפמו יתום ריב אלמנה לא רבו .
 פשעי עמורה וסדום איך לרפוא אמרו
 בזבחים עולות אילים , או צומות פתחתימו
 וכדם הפרים , או בתפלות כם המירו
 במריא השלמים , או תורתם כה שלמו
 ברמזם חצרות שדי , ופרוש אליו בפנים
 ופני אל לראות בראותו דם על ידיים
 ידים מלאו בצע מקוניו בנפש .
 יים מתנות ממרבית ונדבות מנשך
 בכלי כסף סגים , ובמתן סבאם מים .
 חדש שבת ומועד , שים עליו לטבח
 בקרוא מקראי קדש לעצרה ואון
 לריב מדון ומצה ומחלמות רשע
 קנאת איש מרעו , מגאון גבהות ורהב
 אשר ענאה נפשו נלאה לנשוא אותמו .
 כי לא חלב דם ובשר אותו ישביעו
 האותו הם צמים , לו יורו ויפללוהו ?

עָתָה כִּי אֵינְנָה, עֲצָתִי אֲחַדְשָׁה
 עָתָה הִיא תְּקוּם וּתְהִי בֶן עוֹלָם עוֹמֶדֶת
 כַּהֲרַ יָבֹא לָךְ הָאָרוֹן, נִפְשָׁךְ בְּקִשְׁתָּהוּ
 אֶמְתֵּי יִשְׂאֶךָ, וּתְהִי נִשְׂאָה בְּאָרְץ
 אֲבָל חֲכִי עוֹד רַגַע, עוֹד יוֹם לִי יַחְלִי
 כִּי גַם כָּל בֵּית אֲבִיךָ, אֲנִי לְרִפּוּא הוֹצֵאתִי
 כְּלִמּוּדֵי צְבָעוֹן כְּחִנּוּכֵי מִרְמָה רַעֲהוּ
 לֹא בְּגִדוֹלוֹת מְבַהִילוֹת וּבְצְבָעוֹן וְשִׁקָּר
 כִּי בְּקִמְנוֹת וּנְקָלוֹת, אַךְ מִיִּשְׁרִים סָלָה.
 וּמִמּוֹשָׁכָה הַמִּתְחַלָּה כִּמְשׁוֹךְ הַתּוֹחֶלֶת
 כְּאֲוִיר הַיְתָה עַד כֹּה לֹא עוֹד תִּהְיֶיהָ בֶן עָתָה

יֹאמְרוּ נָא חֲבֵרֵי צְבָעוֹן וְאֲחֵי מִרְמָה יַחַד כִּי
 יֹאמְרוּ נָא עַל כִּיָּה הִבּוּ וּמָה הוּא חֲטָאֲמוּ
 כִּי יוֹסִיפוּ סָרָה בְּאִשְׁרָה זֹאת לֹא יָדְעוּ?
 עַד כִּי דָוִי כָּל לֵבָב וּלְכָל רֹאשׁ אַךְ חֲלִי
 וּבִלְאִי בִּיעַת עַל מָה חָלוּ, עַל מָה נִצְּאָנְשׁוּ
 עַל בֶּן שָׂכָנו עַל עֲוֹנָם לְחֲטוּא הוֹסִיפוּ
 גַּם אִיךָ לְרִפּוּא מִתְחַלְתֶּם עַל בֶּן לֹא יָדְעוּ
 לֹא לְחִבּוּשׁ חֲבוּרָתָם לֹא לְזוּר תְּפַצֵּעַ
 וּמִכְתָּם הַטְּרִיָּה לֹא רִכְבוּ בְּשָׂמֹן
 כִּי שְׂמוֹת אֲרָצָם וּשְׂרֵפֶת אִשׁ כָּל עֲרִיָּה

(אמ"א)

אִם אִישׁ אִם עַם כֵּלֹּא אִם זָמַן אִם גַּם יִלְד
 כָּל מֵאֵן הָאָמֶן אַף הַדְּבָר אֵין בּוֹ אָמֶן
 אֶת נִפְשׁוֹ לָךְ יִתֵּן , כִּפָּר אֲכַוְנֶיךָ סָלָה
 וּבִזְוֹת לֹא צְדָקָתְךָ , גַּם הִרְבִּית לִפְעוֹל אֲנִי
 לֹא מֵאֵז לְאֶמֶת הָיִית לֹא עָשִׂית כָּאֱלֹה .
 אִישׁ עַל אֲמוֹן לִבּוֹ , לֹא יָמוּת גַּם לֹא יַחֲי
 כִּי לֹא בִירֵי אִישׁ , מִשְׁכִּיּוֹת לִבּוֹ נִתְּנוּ
 כִּי נֹאמַר לֹא כֹה הָאָמֶן , כֹּה וְכֹה הִבִּינָה
 אֵין אֲוִגִם לֵלֵב , וּכְלִיּוֹת לֹא תִאָּכְפֶנָּה
 מִעֲקַת רִשְׁע לֹא יִהְפּוּךְ דַּעוֹתָיו גָּבֵר
 אֲבָל חֲבוֹת לֹא טוֹב , עַד יִלְמַד יִכִּיר דַּעַת
 עַד יָשִׁיב אֵל לִבּוֹ , וּלְכַבּוֹ יִבִּין צְדָק .
 אָפֶס בַּפֶּעַם הַזֹּאת חָטֵאתְךָ לֹא רָבָה
 כִּי אֵין מִרְפָּא לִפְתִּילֹת , וּלְעַקְשֵׁי לֵב יִשְׁע
 וּלְנַעֲקֵשׁ דַּרְךְ אֵין תִּקְוָה , עַד יוֹם הַמְּוִתָּה .
 יֵשׁ עֲצָה וְתְרוּפָה נִגְדֵּךְ כָּל רְעוֹת גָּבֵר
 וְלֵלֵב הוֹלֵךְ מִעַקְשִׁים , רוֹפֵא וְצָרֵי אֲנִי !

עֲתָה אֲמוּנָה הַנֶּחְמֵי וּלְנַחֲמֵךְ בְּאֵתִי
 שְׂכַחֵי אִישׁךְ שְׂקֹר , וְנִשִּׁי גַם כָּל מַעֲשֵׂיךָ
 גַם שִׁיחוֹ גַם שִׁיגוֹ , וּדְבָרָיו אֵל תִּזְכּוּרֵי
 שְׂכַחֵי גַם בְּתֶךָ , מוֹתָה טוֹב לָךְ מִחֲפִיָּת

אמונה היפה-רפיה פראי נבלת
 אמונה הזפה אף בשחת טבלת
 ודמי בתי אלה, ולעיני עוד יזובו
 ופלגי מי עיני, בם יתערבו, ישובו
 יהיו על ראש צבעון, על קרקרו ירדו
 עמו סבלות ומרמה, פמוני יאבדו!

שכל שב מן העיר ובא לחדר אמונה

מה זה תבכי אמונה, בבכי מר תחימי — ?
 מה ארום ללבושך, מה חדם בכנפיך? !
 ומה נשק ברזל זה — ובדם משוח? !

מביט אל עקשות

הה מי הוא זה חלל — הוי האת עקשות ארא? —

נור לאחוריו

אמונה הה בתי עקשות היא, אמש תיה ראית
 עקלקלות וקשי לבה אמה חזית
 ובהמרותה ובהעוטה לנה עינך
 זה עתה פי שבתי, מן המראה פי באתי
 ותקש לב לאמין זאת — לשוא לה קראתי
 עד נעשיתי הה! אשר רואה הנך —

הה אמונה עזה! אף זה ברבך לך פסל
 חיש מהר לשפך-דם, רגע לרצוח רצח

(אמ'א)

על אם רוצחת עולה — חמולנה ובכינה —
 ובכו עמה בְּכִי , כָּל אם לבבות יזרעת —
 ובכו קירות ביתי , פסות דמעה דם זרע! —
 דם זרעי שפכתי , ובְּרַצַח בִּי , רְצַחְתִּי —

לוקחת החנית לתקעה בלבה — מנמת אל לב

היה אם חברת עקשות! הוי שוכבת חיק שֶׁקֶר!
 על דם זרעו על דם זרעך — עוד הם הנחוו! --
 גם דמך דם־האם , בתניתך זו הנגירי!!

החנית נופלת ארצה מרפיון ידיה ותתיפח

הן «חטאת בקלי דעת» אלי אָמַר שֶׁקֶל —
 התעוני רמוני — ובְּעַקְבָּהּ הַכְּשִׁילוֹנִי
 שזם אָמַת בְּבוֹר , ושְׁבִית שֶׁקֶר אוֹתִי בֵּית .

תספוק כפיה ותרים קולה בכבי

הוי צִבְעוֹן מוֹרָה כַּתְּעָה ! אָהֵה מוֹרָה מְגִיר !
 שֶׁפֶךְ דָּם וּמְמַר דְּמָעָה בֵּית הוֹרֵי מְלֵאָת
 און עני , ריש ומחסור , בֵּית אָבִי הַבְּאָת
 וּנְשִׂיא אֵל וְאֲנָשִׁים , אֵל בּוֹר עֲמוֹק הוֹרְדָת
 יבזוי לב אָדָם לְמָרוֹם בֵּית אָבִי יַעֲדָת
 וידי אָמוֹנָה בְּדָם הוֹי צִבְעוֹן ! צִבְעָת
 דוֹרֵי אִישׁ זָר , וְדָמִי זָרְעָה , אוֹתָהּ הַטְּלַבְעָת
 ובְּאָרוֹם זֶה עֵינֶיהָ גַּם לַחֲיָה כְּחַלְתָּ
 (אמ״א)

דוקרת החנית אל לב עקשות

מותי על יד אַמְךָ בֵּית שֶׁקֶר! - הוֹי אֶבְרָהָה!!! -

נופלת לאחוריה, ועקשות תפרוץ מן המטה ותרוץ על פני
החרד ותתן קולה בנאקת חלל.

עקשות הוֹי אִמָּת אָבִי אָבִי! עֲלֶיךָ הוֹרְגֵתִי!...
אָבִי אָבִי אִמָּת! - הֵן אִמּוֹתֶה בְּשִׁמְךָ.

נופלת מטה לרגלי אמונה

דומיה ארוכה

אמונה מתעורר ותשב בכבודות, תצים אל החללה,
תספוק כפיה.

הוֹי עֲצָמִי וּבְשָׂרִי - הוֹי בְּתִי וּפְרִי בְּמֶן! -
אמונה בכבי רב

הָרִיתִי גַם הָרַגְתִּי - חֲלַתִי גַם חוֹלַלְתִּי

הוֹי דָם הַחֲלָל - דָם הָעוֹלָל אֲזוּ הָזִיתִי -

דָם חֲלָלִי הָיָה - דָם עוֹלָלִי זֶה עָתָה! -

הוֹי! דָם זָרְעִי דָם זֶה וּדְמִי בְּתִי הָהָ! הִמָּה

אָהָה רוּחַ בְּתִי! הוּא עָלָיו הַמְרַחֶפֶת -

וּבְכוֹר כְּוֹת נֶצֶב עַל דָם בְּתִי הַבְּפֹרְתִי

חֵיל חֲלָלִים יַחֲלֵנִי - יִרְהֵנִי גַם רָעַד

הָהָ! אֵיךָ יָדוּ יְדֵי בִי - כֹּה וְכֹה יִדְדוּ -

הוֹי תַנִּים וַיַּעֲנִים! רַחֲמַנִּיּוֹת אֶתְנָה!

אִמּוֹת גּוֹרִיכֵן קוֹכְנָה! וּלְבָאוֹת גַם הִנָּה!

אֶת אִמּוֹנָה אֶבְרָהָה בּוֹאִינָה וּרְאִינָה -

(אמ'א)

בְּשִׁמְךָ עֲקֹשׂוֹת בֵּן אֵת , אֵךְ מֵעַקְשִׁים תִּבְיַעֵי
 מִנְחָשׁ עֲקֹלְתוֹן עֲקֹלֶת הַמְּעֹנֶתֶת !
 אֵיךְ מִצִּיּוֹק מִצִּוּר אֵת קִשָּׁה מִחֲלָמִישׁ אֶבֶן
 הֵן וְדִלְתוֹת הַנְּחֹשֶׁת וּבְרִיחֵי בְרֹזֶל שְׁמָה
 מִשֵּׁם אֲמַת הַנְּכֹחַן רַגַע הַתְּפוּצָצוֹ
 גַּם קִירוֹת קִרְקָרוֹ סִלְעֵי צִוּר הַתְּפוּרְרוֹ
 בַּק אֵת עוֹד לֹא תִעֲנֵי מִשִּׁמּוֹ לֹא תִחַתֵּי
 בְּנִכּוּחוֹת שׁוֹכֵל , בְּשִׁאֲמָה נֶפֶשׁ תִּתְמַלְלֵי
 גַּם בְּאֱלֹהִים בְּחִשְׁתֵּי וּבְחִמְיֵי לֹא תִחַשׁוּבֵי
 אֵב וְאִם הַקְּלוֹת קוֹל חוֹרִים לֹא תִשְׁמַעֵי
 וּתִכְחָשֵׁי עֵין רוֹאֵה , גַּם אֶן שׁוֹמֵעַת .

טפלה החנית בחרי אף

אֲהֵה זֶרַע שְׁקָר ! אֲהֵה בֵּת הַמְּתַעֲתַע !
 אִם כֹּה נִעְקָשׁ לִבְךָ אֲהֵה בָּרָה סוֹרֶרֶת !
 לָמָּה זֶה לָךְ חֲלֻדָּה , וּמָה לָךְ חַיִּים אֱלֹהִים ! –
 מוֹתֵי ! אִז עִם הָעַקֵּשׁ מָוֶת הַתְּפַתְלֵי –
 הַרְוַעֵי בְרֹזֶל , וּנְחֹשֶׁת קִלְלֵי הַרְפֵּי !
 אֵל לֶחֶב חֲנִיתֵי זֶה חֲמוּגֵי הַמְּסִי
 מוֹתֵי עַל יַד הָאֵם , הַחֲלָה וּמְהוֹלְלֵת ! ...
 מוֹתֵי עַל יַד הָאֵם , הַשְּׂכוּלָה וּמְשַׁבְּלֵת ! ...
 מוֹתֵי עַל יַד אֵם , וּלְאֵב זֶר אֲוֹתָךְ מִלְּדָה .

(אצ"א)

אם אֱלֹהִים דָּבַר – גַּם שָׁלַח עַז מִקֹּדֶשׁ
 אִם לִבִּי יוֹדַע אִם נִפְשִׁי בִּי יוֹדַעַת
 בִּי שֶׁקֶר הוּא אָבִיךָ, אֲהֵה! אָבִיךָ הוּא שֶׁקֶר!

עֲקֻשׁוֹת אִם לֹא עֵינַי יִחְזוּ אִם לֹא אָזְנִי תִקְשָׁבְנָה
 אִם גַּם כָּל חֲכָמֵי לֵב וְעֲלִיָּהֶם הָאִישׁ שֶׁכָּל
 וּבְרָאשֵׁם גַּם הָאֵל, אֵלֵּי כָּלֶם דִּבְרוּ
 בִּי אָבִי הוּא שֶׁקֶר, אֲנִי לֹא זֹאת אֶשְׁמָעָה!

אֲמוּנָה וְאֲנִי אֶמְדָּה הֵן אֲנִי וּבְכָר בֶּן אֲדָעָה!

עֲקֻשִׁית אִם גַּם אֵיִשְׁךָ אָבִי, יֹאמֵר לִי «אֲנִי שֶׁקֶר!»

אֲנִי אֹמֵר לֹא לֹא בֶן הוּא בִּי אֶמֶת אֲתָה!!

בִּי בֶן מִדְּבַר שֶׁקֶר דִּבְרֵי צְבָעוֹן נֶאֱמָנוּ

בִּי גִתָּן אֵל תּוֹרָתוֹ, בְּלִבָּבוֹ וּבְפִיהוֹ

וְאֹמְרֵיו גַּם עַל בֶּן, אָף אֹמְרֵי קְדוֹשׁ הַכֹּהֵן

וּפִי צְבָעוֹן דִּבְרַי, הוּא אֶמֶת יִקְרָאֵהוּ.

אֵף בִּי אֶמֶת אָבִי אֹמֵר «הֵן אֶמֶת אֲנִי!»

וְדַבֵּר אֶמֶת הֲלֹא תֹאמְרוּ בִּי יִבּוֹן נֶצַח

וְכֹה עָתָה תִּכְנִיבוּהוּ, וּבְחֻזְקַת מִצַּח.

וּפְתִיּוֹת אֶמֶדָּה הִיא, וּבְכָר גַּם הִעִידְתָּהוּ

בֶּן סִפְרָה לִי בִּי אִזּוּ מִרְחֹק הִבִּירְתָּהוּ.

אֲמוּנָה אֲהֵה זֶרַע שֶׁקֶר, אֲהֵה בֵּת הַמִּתְעַפֵּעַ

(אמו"א)

וכתפסם בן באו אל המערה בלמו
 ובעז רוח אלהים את אמת הוציאו
 ואני שם הייתי, אני עיני ראוהו
 שם נוכח לבי כי הוא אמת בדבר פימו
 אף כי לא אבין לו, ולבנתו לא אוכלה –
 ובמלאך אלהים הוא, מה נרא מראהו!
 ומקנה על פניו, כי בפשט יזהירו
 עד פמלט עיני פהו רגע הסירהו
 אף לבי נגס בי, מהם צח על אזרהו.
 הוי גם קול אל שדי אונני עתה שמעו
 לי קורא לאמר «תחת אמת קחה שקר»
 גם לבי נפא לי ובנד עיני הורני
 מאז הייתי ציד אביך מאז בא הנח
 כי לא הוא זה האיש, לשמו תאות כל נפיש
 על בן לבי לא נח, עיני לא עוד יבשו
 מאז בא אביך שקר – הוי אביך הוא שקר!

אחות שנית הננית לרקה ותפול אחור.

בבני הוי עצמי ובשרי, הוי בתי ופרי בטן! –

עקשות הלא אמת אבי שר במלכה הנחו!

אמונה אם גם עיני ראי אם גם אונני שמעו
 אם כל חכמי לב ובראשם שכל העירו

(אמ"א)

סְכָלוֹת וּמְרָמָה רְמוּנֵי , צְבָעוֹן הַזְּנוּנֵי
 זֶה מְרָמָה הַמֵּר לִי , זֶה סְכָלוֹת אֵיךְ שִׁפְלֵתְנִי
 הוּא שֵׁם עֶקֶב מֵאַחֲזֵרֵי , חֵישׁ אֲחֹזֵר רְמֵנִי
 הִיא בְּהֶבֶל מְלִיָּה נִבְעַרְתִּי נִם נִסְפַּלְתִּי
 זֶה צְבָעוֹן עֲצָבֵנִי , הַצְטַבַּע וַיִּבְצַעֲנִי
 הוּי דָמִי בִי רַתַּח , בְּשִׁמוֹתֶם כִּי קָרָאתִי .

נוסלת חנית ובראשם דָּמָה! כִּי אֲשַׁפּוֹךְ חֵישׁ אוֹתוֹ אֶרְצֵת .

רצה אל המטה לדקרה

אַהֲהָ זָרַע שְׂקָר , אַהֲהָ בֵּית הַחֵתְעַתַּע !!

נוסלת על המטה והחנית נוסלת סידה

בבני הוּי עֲצָמִי וּבְשָׂרִי , הוּי בֵּיתִי וּפְרִי בְטֵן! —

עקשות נעורה לקולה

עקשות מֶה זֹאת תִּבְכֵּי אָמִי , מֶה תִּנְהִי וּתִלְיִלִי? !
 אמונה אָנִי אָנִי אָמֶךְ , וּמִי אָבִיךָ אָמֹרִי? ! —
 עקשות אָבִי הֲלֹא אָמַת שֵׁר מְלַפֵּת אֶרְצֵן קָדָם .
 אמונה לֹא , כִּי שְׂקָר שֵׁם אָבִיךָ , בֶּן דְּמִיּוֹן אָבִיחֵו
 וּשְׁמוֹ נָתַן לְאָמַת , בְּמַעֲרָה הוֹשִׁיבָהוּ
 וּבְשֵׁם אָמַת הִתְחַפֵּשׂ אָבִיךָ וַיִּרְפְּנוּ .

עקשות שֵׁם אָבִי הוּא אָמַת , שֵׁר הַמְלָכָה הִנְהוּ !

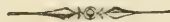
אמונה הֵן עָתָה זֶה נֹדַע אֵל שֶׁכֵּל כָּל מַעֲשֵׂהוּ
 וְלָכֵל זְקֵנִי תִכְמִי לֵב יוֹשְׁבֵי כֶּסֶם בְּשָׂעַר

(א"טו"א)

חכמי לב תומכים בידי אמת והולכים אל פני הדרך העירה
 ושכל לפניהם; הטה באים עלי ראש דרך, ושכל יתן
 בשיר קילו.

ב	א
חכמי לב באו	רגלי מדחי
סודי מצאו	עיני מוכי
ומקום אמת גליתי	הן לא מנעתי אני
צורים גלזתי	עד הלום פאתי
ברזל פתזתי	אל אל קראתי
דרך אמת פניתי -	ומקום אמת הורני .

נעלמים מעיני הרואים

מתזה י

חדר אמונה

עקשות ישנה על מטה, אמונה באה ויושבת על הכסא.
 מנדר, נשענת על נבה להשיב נפש מעצבה ומרונה

אמונה הוי פתי ופרי במוני - אהה זרע שקר!

אל עקשות הוי עימי ובעשרי - אהה בת המתעתע!

בת אמך אף פתי, אף לא בת אב דמיתי

הוי בת אב עונבתי אף, בת אב לא אביתי

לא אבי בחד בו, לא אמי הקירתהו

(אמ"א)

שכל אל תיראי אַמוֹנָה! הֵן חָטְאוּת בְּכָלִי דַעַת
 וּלְהוֹרִיךְ בְּשִׁנְגָּה בִּי תָמִים הֲלָכוּ ,
 עַל צְבָעוֹן וּמְרָמָה חָטְאוּךָ יַחֲלוּ
 וַיְדִי שֶׁקֶר אֶל יַד אֲמֶת אוֹנֵי תִשְׁבְּנָה .

אמונה א"י לי כי גם בת ילדתי, הוי זרע שקר!

שכל לא שם וישאר וישאר לו גם לא גין ונקד
 וקבר אלהים דבר "יכל שקר רגע".

חכמי לב הָרַף מְאֻמוֹנָה שֶׁכָּל! הֵן אֲמֶת עֵז לָנוּ —
 הֵן שָׁב חֶלֶף לְיֵלָה, וּרְאָה בִּי אֲתָא בְּקָר
 וּלְחֶמּוֹן תָּשׁוּב אֲמוֹנָה, וְאֲמֶת אֱלֵינוּ —
 הַלְיָלָה חֶלֶף לוֹ, עֵינָה עָלָה הַחֶרֶסֶת
 וּלְכִי לָךְ אֲמוֹנָה! וְאֲמֶת אֲתָנוּ יַעַל .
 שִׁיתִי צֶלֶף לַיֵּל עַד יִגַּה לָךְ יָרַח
 חֲכִי פֹה בֵּית אָבִיךָ עַד שׁוֹיב אֱלִיךָ שֶׁכָּל .
 עַד יֵאִיר לָךְ הַשְּׁמֶשׁ בְּגַבְוֶרֶת צְהָרִים
 עַד יָבוֹא לָךְ גַּם אֲמֶת מֵאִיר כָּל עֵינִים .
 אֲזוּ יתָם חֵישׁ חֶשֶׁךְ וּלְאֹזֵר יוֹם נִשְׂא דָגֵל
 אֲזוּ יִכַּל שֶׁקֶר רֶגַע, וְאֲמֶת יַעֲמִיד רָגֵל!

אמונה אמן! בן יאמר אל אמת ואמונה סלה.

בַּמֶּת אֵל נָא תִהְיֶי, בֵּית אָבִיךָ אֵל תִּזְכֹּרֵי
 כִּי אִם אֵינְךָ אֲמוּנָה! תִּקְוָתוֹ אֶבְדָּה —

קול הגה יוצא מפיה ותיבב מלב עמוק

הֵן נִחַלְתָּ אֶת בְּתִי! וְהֵי נָא לֹא נִוְחַלְתָּ —
 הִעֲלֵי נָא עַל לֵב וּזְכוּרֵי כִי אֲזוֹ אֶמְרַתִּי
 «דַּבְּרִי וּשְׂאֵי נָא עִם יְעִי גַּם עֲצֻבוֹנְךָ»
 «אֵל אֵל רוּחָה עֲצֻבֵי גַם עֲצֻבוֹנְךָ»:

עיניה נפקחות

עוֹרֵי נָא הִבְלִינֵי הִזְקֵי אֲמָצֵי וְקוּמֵי!

מתעוררת לאם לאם ושכל יקימנה מן הארץ

חֲבֹמֵי לֵב נִפְלָה נִפְלָה אֲמוּנָה וַיְקִימָהּ שִׁכְלָ! —
 וְתִמְוֹךְ בָּהּ שִׁכְל־עֲתִידָ, בֵּל עוֹד תִּפּוֹל סֶלָה!
 אֲמוּנָה הִיא קוֹל אֱלֹהִים! — «תַּחַת אֲמַת קַחֲךָ שִׁקְרָ»:

שָׁכַל הָאֵל הָעוֹנָה אוֹתִי «יִכַל שִׁקְרָ רָגַע»
 «רָגַל אֲמַת עוֹמְדַת נֶצַח» הוּא עוֹנֵבֵי!
 וַיִּמָּה נִבְאָ לָךְ לִבְךָ כִּמְאֵז עֲתִידָ דַּעֵי!
 גַּם מָה עֲצֻבוֹנְךָ תִּמְוִד בַּיַּת דְּמַעוֹת עֵינֶיךָ.

אֲמוּנָה אוֹי לִי כִי נִטְמָאתִי וְלִזְרֵי דוֹדֵי נִתְתִּי
 וְנִתְנֹנֵי דוֹרֵי הִיא! בְּיַדִּי לֹא תִשְׁבְּנָה...

(אמו"א)

שכל אבות כל רע ואון, מזרדי הממשלת
 אמונה אויה! ומה?
 שכל זו סבלות ומרמה גם צבעון מזרה מרי
 אמונה ומה עשו? הנה!

נאחות באצילי ידי שכל ונשענת עליהם

שכל עימו אמת פה בבור, ובביתכם הן שקר!! -
 אמונה מי?! - אוי מי לי?! - אבי! - שכל! -

שכל נאלם מפחד

הבמי לב בן דמיון זה שקר, הנה אישך הוא עתה!
ישראל
דבריו
 אמונה הנה! אישי - גם אבי בתי - אויה! - הוא שקר -
בכלות נפש

אל אמת הנה אדוני אמת! - אני אמונה אני! -
 אמת אמת - אמת! - ולשקר מי ירני?
 אמת אמת! - יאמר שכל - רוחי יענני -
 הוי אמת אנא!... או מות! אנא קחני!
 ולשקר אל נא עוד אהי - הן לך הנני!

עתה פניה יתרו יריה מרעידות ותתחלחל ותפול אהור
 מלוא קומתה ארצה ותתעסף עליה רוחה ותתעלף.

שכל עורי נא אמונה!! - אמונה נא הקיצי!!
בנש היש
 השובי נא נפשך עורי שאפי נא רוח!
אליה
 ובגזרך הן אני! ובגזרי אל בקדש!

(אמ"א)

בְּמִקּוֹם אֲמַת שָׁם אֹרֶךְ יִשְׁכּוֹן מִטָּה אוֹ מְעַלָּה:

הַן בְּמִקּוֹם שְׁמֵשׁ שָׁם יוֹם בְּאֲשֶׁר הוּא אֵין לִילָה ^{הַכִּמִּי לֵב כֵּלֵם}
בְּמִקּוֹם אֲמַת שָׁם אֹרֶךְ יִשְׁכּוֹן מִטָּה אוֹ מְעַלָּה.

שָׁבֵל נוֹשֵׂא עֵינָיו וְרוֹאֵה אֶת אֲמוֹנָה עוֹסֶדֶת עַל הַנֶּגֶז מִנֶּגֶד
וְקוֹרֵא אֵלֶיהָ בְּקוֹל

שָׁבֵל מְחַרֵּי, גּוֹשֵׁי הַלָּזִים! וּמְחַרֵּי אֵל תִּירָאִי!

אֲמוֹנָה הוֹלֶכֶת וְאִמְתָּה אַחֲרֶיהָ וּבִטְרֵם גִּשְׁתָּה

אֲמוֹנָה ^{אֵל אִמְתָּה} שׂוֹרֵי מְרָאָה שְׁקָר כִּי יֵאִיר אֲלֵי עֵין!

וּפְנֵי אִישֵׁי אֲמַת אַחֲרֵי רוֹאֵי אֶת שְׁקָר
לֹא עוֹד אוֹסֵף לְרֹאוֹת כִּי כְמוֹהוּ כְּאֵין.

מִי מִלֵּל לִי הַיּוֹם כִּי יֵצְאֵתִי בַּבֶּקֶר

כִּי דוֹדֵי תִרְאֶשׁוֹן אֱלֹהִים פֹּה יִרְאֵנִי

כִּי תִפְשֵׂי יֵצֵא שְׁקָר (נִם עוֹד יִקְחֵנִי! —)

וּכְמוֹ הַיּוֹם מְרָאֵשׁ, אֵל נִפְשֵׁי בֶן דִּבְרַתִּי

כְּאֲשֶׁר רוֹחֵי תִפְעִלְתִּי, וַיְגַנְּהָ תִחַרְתִּי.

נִגְשַׁת אֵלֶיהֶם דּוֹמִיה וּמִשְׁתַּאֲה לִרְעַת

שָׁבֵל הִנֵּה זֶה לָךְ אִישָׁךְ — זֶה אֲמַת אֲרוֹנֶיךָ!!

אֲמוֹנָה מִי אִישֵׁי הָהָה! מִי אֲמַת?!

שָׁבֵל וְלֹאֲשֶׁה לְשָׁר זֶה הֵן אוֹתָךְ אִזּוֹ הוֹבְחַתִּי.

אֲמוֹנָה וְלָמִי אֲשֶׁה אָבוֹי!

שָׁבֵל וְשָׁבְעֵי לָחֵם אָבִיךָ, נְגִרֵי בֵיתוֹ אֵלֶה —

אֲמוֹנָה וְכֹה אֵלֶה? אוֹי לִי!

(אֲמוֹנָה)

מתנפלים בכל כחם בקיר כאבן וברלת, והמה מתפוצצים בקול
רעש גדול, הדלת נשברה ונפתחה, כל הכמי לב ושכל ידהקון
אל תוך המערה, משם נשמע אף קול נשיקות רבות וקול
ככי רב.

קולות יוצאים מן המערה

קול האחד **הא לך אמת אדוני בתנתי פשמתי!**

השני **הא לך אזור ומעיל, מעל ראשי מצנפת!**

השלישי **קח נא אפודי וחגורה על חלציים!**

הרביעי **ונעלי מרגלי, מידי המשענת!**

החמישי **שא נא גם פני, ועימה נא את האדרת!**

הששי **ואני את הצניף!**

השביעי **ואני את המגבעת!**

קול שכל **מחר יעביר שקר מידו הטבעת!**

כלם יוצאים מן המערה ואמת בתוך, והם תומכים בידי מזה ומזה.

שכל **הא לכם חכמי לב וראו נא מגננו**
ואל חכמי לב

האיש אחריו הנחו חזו פניו עתה

מתחת לארץ תצא שמש עליה

ובאור עמו באה עמו כליל גם שבה;

פה ממערת אפל יצא אמת אלינו

ובמכלל כל יפיו, וכמו היה הנחו

וכמו נשקף משמים יצמח מארץ

אין נגרע מערבו במקום חשך אם יהי

הן במקום שמש שם יום באמר הוא אין לילה

(אמ"א)

חכמי לב יגיהו כלם אל הפתח לשברה

חכמי רב מי לאמת פה אלינו!! עברו קיר ודלת!!—

שכל הרפו! — הכריחים ברזל ונחושא הדלת!
האכן סלע מצוק, חלמיש הנהו!

חכמי לב ^{אל} הבין אמת ובינינו אלה יבדילו?
מה ברזל ונחשת, צור חלמיש וסלע?
הדלת ובריחיה אף דלית נובלת!
גם האכן תקון, חשש וקש פלמו
וברשפי קנאת אמת, שלהבת יה נחנו!

הכו אחים הכו — פה אמת אדונינו!
הן עמו חיינו פלינו בו ימינו
ולחצילו הפעם, יבלו כלם יחד!!—

האחד ^{האחד} הבה כח ועז הכו עצמה וחיל!
השני ^{השני} ולחצו, ורעצו, הצורים יתפוצצו!
השלישי ^{השלישי} היסוד ערו ערו מוצקים יתפוצרו!
הרביעי ^{הרביעי} פתיים פפות — המות פה חיינו! —
החמישי ^{החמישי} כי אם לא אהנו הוא הן מתים פלנו!
הששי ^{הששי} פה הוא חי העולם — פה חיי כל חיינו —
השביעי ^{השביעי} הכו כח הכו עז — הכו עצמה — הבה!!
כלם יחד ^{כלם יחד} אהבת אמת הבי עז! הבי, אש להבה!

(אמו"א)

נושאת עיניה אל פני הדרך, ותרצה מרחוק כי שכל בא במרוצה.
 הנה זה שכל בא! — אך לא מהרים אלה
 ומי השיב לי כן מי באלה ענני?
 עתה לבי יבני אירא אמרות אלה
 וישעפי בי ינועו, יסבו בפער
 וסחרחר הנה לבי, כחי יעובני —

נושאת עיניה שנית אל פני הדרך
 בחרדה זה! מי המה עוד אלה רצים אחרי שכל? !

אוי! מה זה ימוש הנה, ובחמת רעים
 ופניהם בלהבים, וברק עינם שלקהת
 וברוח נואש אם לחיים אם לפית — ?
 (יכמו נכחם מזה, אלי תרוץ השמש —)
 הו הו אנוסה! כי אלי הנה ירוצו
 ומגמתם בפניהם זה! למערת שקר
 הלהרגו שמה — או לחפשי יוציאווהו? —
 וכבר נפשי נבוכה — עד מה לא אדעה .

תנים ותתיצב מרחוק על גג הבית
 פה אעמדה בטה פה אראה גם אשמעה .

שכל וחכמי לב באים ומתנגשים חיש אל קיר הבית אשר
 פתח המערה בו

חכמי לב איה המערה — אי הפתח — אי האבן — ? !

שכל פה הנה הנם!!

מסב פניו אל הפתח בקול גדול

אדוני אמת הננו!!

(אמורא)

אִיךָ נִהְפַּכְתָּ לִי נַפְשִׁי , תָּמִירִי אֶרְחוּמֶיךָ
 הֲלֹא אֲמַת בַּחֲרָתְךָ מִשְׁקַר אֲזוּ קִדְמָתוֹ
 וַתִּהְיִי לוֹ בְּלִבְבְּךָ , וּבְחִשְׁקֶךָ כִּי עָזוּ
 וַמָּה זֶה אֲדַר שְׁקַר , תִּנְהִי תִשְׁבִּי
 בְּעֵנוֹא נַפְשׁ שָׂבֵל , בְּזַעֲוֹם מַלְכָּה תִדְרֹכֶיךָ
 וּמִדַּת דּוֹדִים אֲזוּ לְאֲמַת , לוֹ תִתְּנִי עֲפָה ,
 אֵל פְּתַח זוֹ הַמְּעָרָה לְלֵלָה תּוֹצִיאֵנִי
 בַּל תִּשְׁוֹר עֵין רְאִי , עוֹ אֶהְבֶּה הַמִּסְתַּתֶּרֶת .
 וַמָּה אֶרְאֶה עִים אֲנִי ? – אִיךָ דָּלַת וְאֶבֶן –
 אִיךָ סוּגֵר פְּתַחֵי דוֹדֵי , כְּכַגּוֹר דּוֹדֵי סָלָה –
 הוּא אֶהְבֶּה נִסְתַּתֶּרֶה הוּא אִישׁ עֲצוּבֹת עֵצִים !
 אֲבֵל לְהַבֶּךָ לְבִי , דָּמִי אִשְׁףָּה תִבְגַּעְהוּ
 וַתִּלְחַךְ לַחֵי כִי , בְּלִתָּה כְּלִיּוֹתֵי אֱלֹהִים
 וּכְעוֹלַת תָּמִיד עַל מוֹקְדֶיךָ זֶה כְּלִיל אֲעַל .
 הוּא רוּחַ עוֹלָה מִן הַמְּעָרָה יַעוֹר סָלָה
 אִיךָ יַעֲבוֹר אֵל לְבִי , עֲלִיָּה כִי אֶעֱבֹרָה
 יַפַּח אֵל רִשְׁפֵי אִשִּׁי , בְּלִבְבִי פֶן יוֹעֲמוּ
 וּלְנִהְרֹת אִישׁ יִהְבּוֹךָ כִּי , דוֹדִים לֹא תִרְוֶנִי
 הֵא בַל קוּם , אִם אֶעֱמוֹד , לְצֵאת כִּי יִפְרוּצוּ
 וּכְלוּא הַמְּעָרָה טָרָם יֵצֵא טָרָם יַעַל
 טָרָם כְּאַרְץ יֵצֵמַח , אִישׁ צִמַח הַכָּעַל –

יאמר שקר על אמת ואמת עלי שקר
 האתה שם שכל! תתהלך שם לנוע?
 עתה אראה כי כן, צבעון ואמת דברו
 כי תהפוכות תאָהב ודבריה אף זרו
 וראה כי הפכים אלה פה עניתני
 הולידו לי מענה זה וכמוהם כמוהו
 קחף שקר תחת אמת ואני קחני
 אמת תחת שקר אשר יגע לתדו.

לתדו כמוהו הן יגעתי גם אני
 זה אביתי אהבתי לא עוד אוֹבָה עתה
 איש לשמו ולזכרו כאיגה ערבתני
 עתה שניאה נפשי כי במושא לי יהי
 ואשר אשא אשא לנשוא כי לא אוכלה (יד)
 ולשמע אזני אז, לאהוב אותו אביתי —
 ולמראה עיני עתה, לאהוב אף צויתי —
 לא אהב כי אוֹבָהו, כי אם כי איראה
 ותהי לי אהבתי, מצות חורים למדה,
 אהבה היתה אל חק, ולמצוה תאות נפש
 אהבה לא בדת היא, לא אהבה כי געורה
 אהבה נראה היא, אל עין רואה לעינים
 עין רואה גם ללבב, לא בז אותה תרא

ובשורה אִשָּׁא על פי, ובִלְבָבִי רָצַח — !

הן אל פני דרך העיר

שקמ

אמונה יוצאת כעלות השחר על פני הכר

אמונה עד אן תִּהְיֶינָה נִפְשֵׁי בִי, עד אן לא תִּשְׁמָוּנִי

מעַת לְאָמֶת חֲשׂוֹר לְמָנֶת חֶלֶק הַיְיִתִי

אוּלֵי מָרָם בָּא שִׁבְלִי וּבְשִׁקְרִי אִז חֲשָׁקֶת

וּתְפַתֵּר אֶהְבֵּתוֹ בָּדָב וּבִל יִדְעֶת —

וּתְלַחֵט גַּחְלִתָּהּ יוֹם יוֹם, עד בִּי בְּעֵרָה

וּמִשִּׁיֵּאת אֶהְבֵּה לֹא תִכְבֶּה, אַחַר הַחֲלָה.

אוּלֵי מֵזִב לָךְ עָתָה בִּי מֵאָמֶת תִּפְרָדִי

וּמִן הַבּוֹר חֲפָשִׁי, יַעֲלֶה שִׁקְרִי וּלְקַחֵהוּ קַחֵהוּ!

הֵה! קוֹל מִי זֶה שִׁם עָנָה לִי «קַחֵהוּ» עַל שִׁקְרִי?

הֵלֹא אָמֶת קַחֵנִי! לֹא בֶן דְּמִיּוֹן שִׁקְרִי שִׁקְרִי!

אִיכָבֶה תִּשְׁנֶנָּה לִי, בִּי אֹתִי לָקַח שִׁקְרִי?

הֵלֹא הוּא יוֹשֵׁב פֹּה, בְּמַעְרָה זֹו מִתַּחַת

לְאַבְנֵי הַלְוִי, עַל פִּיהָ פֹּה מִנְחָת

וְאָמֶת יוֹשֵׁב עִמִּי בִירֵיעַת יֵשֵׁב גַּמְתַּחַת מַחַת

הָאָמֶת יוֹשֵׁב פֹּה מִתַּחַת? — לוֹ הִיָּה כִכָּה —

אִךְ בְּמִשְׁמוֹת בּוֹר זֶה נִפְשֵׁי שִׁקְרִי שׁוֹמְמֶת אָמֶת

הֵה! מִי זֶה נִחְבֵּא שָׁם וַיֵּשֶׁב הָרִים אֶלֶּה

וּמִבֵּל אֶמְרָה נִפְשֵׁי, יַעֲנֶה לִי הַחֲפָדָה

(אביו"א)

חִידָה חִידָה בְּחָרֵב אַךְ הִיְתָה זֹאת לָנוּ
 עֵתָה נִפְתֵּר הַחֲלוּם הֵן הַחִידָה נִפְתְּחָה!
 הֵה! אֵין רַע מְלֵא־הַבֵּין אֵין מֵר מְלֵא־דָעַת
 מָה עֲזוּ וְזוֹת, וּפְלִיאָה בַעַת מֵה מָרָה
 וּמֵה נְעִים כִּי נִכְרוּ, מֵה טוֹב כִּי נִדְרָעָה
 מֵה פְתוֹק, אִם גַּם יִמַר, אַחֲרֵיהֶם הַפְּשָׁר
 טוֹב חֵי יָדַע מוֹתוֹ, מִמֵּת לֹא מָה יוֹדַע.
 הַכֹּל עֵתָה הָאֵח! הַכֹּל עֵתָה אָבִינָה
 צְדָקָה הַמְלֻכָה כִּן לֵב אֲמַת, אֵל יִשְׁטָ סֵלָה!
 אָבֵל כִּי שְׁקַר פֹּה תַחֲתָיו, זֹאת לֹא פִלְלָה.

אולם רב לי פה דבר, הלא אף ארוצה –
 ארוץ – ולאן ארוץ? – ארוץ אעלה השער!
 אל חכמי לב חיש שמה, שם מהר העירה
 יודעי אמת המה, ידעו עתה מקרהו
 עמם חיש אשוב ונבקשה מנום לו יחד.
 אנום מפני אמת, בעבור מנום לו יהי
 מבחירי אברחה, בעבור אליו אשובה.

יקום כן
הארץ

כמה אמת ארוץ, בעבור ארוץ אחרך
 ולדבקה בך עולם, אפרד כמה רגע
 הנני נפרד כמה, בעבור אדבק בך נצח
 (אמ"א)

אל אמת
בפתח
המערה

אתה הוא נותן דתים! — כל העם שחתה —

אמת הלא תרניע שכל! על אודותי נוחה!

הן אני באשר אני שם, אני הוא אני! —

ולצרי אל יצר לה ובזאת הנחמה

ובזאת די נקם לה כי גם הם אשר המה

יבם לבם על רשעתם, היא בם לזחמה! —

אבל העב נא רוחך ודעה מה תעש

כי לא עת לצעוק חמס כי אם לעשות חיל —

וזכור מענה האל על פיה זה שמעתי

ובלבך אז יקום לדממה זה הפער

וכבר הוא אשר היה — לו ידאג איש בער.

אך רוחי עוד לא שבה — הה אמת! הה אתה! — שכל
בעור לשבת

אמנם גם עוד אעש אחר כי אתבוננה —

הן עוד אזכור מענה האל גם כלו יחד —

כן גם אחד אחד על כל אומר ואמר

ומאד מה נאמנו, הוה! על מי הליגותי? —

הוי! כחלום רע וקר ומבלי דעת פשר

הנה היה לי, ובקנין, כל זה תלילה

גם זה שנים עשר זו ארצנו נבוכה

דתי רוח כי יצאו ובשם אמת באו

ומבוכתה מה היא, ובשלימי, לא נודעה

(אמ"א)

וגדוד חבי איש עפם ולהבים פנימו.

שכל אלהים!!

הקול במקום צבעון שם הזעידם פה תוך היער.

שכל אל אלהים!!

הקול ובגדי הפשימוני גם את המבעת.

שכל אהה שמים!! ומה?!

הקול ולעיני אותם הלבישו את אויבי שקר -

שכל אללי! אי המותה!!

הקול אותי שמו פה בבור, אותו תה! הוליכו -

שכל אדוני אמת!! - תה! אמת אדוני! אפה!...

כלוא פה במערה - הוי! - אמת אסיר כלוא! -

המותה איפה? - אבדון ושאל ארדה!

אזיה -! הנני מת!! - עוד רגע אם כה אראך -

לבי - אזי לבי! - תה רוחי! - איפה פניך?!

משליך נפשו על הארץ על יד פתח המערה

תה חבר חברים ומסוכת סבכי חדק!

תה צבעון צבעון, אהה צפע בצבע צדק!

תה מרמה המרמה, הוי סכלות המשבלה!

כום דמים בן דמיון שקר המשפר סלה!

אתה שקר חתן המון - אזיה לי - אפה! -

אתה בן ביתו - ובית צבעון הנך עתה -

(אמו"א)

שכל זה! — אֲרוֹנֵי אֶמֶת! וּמַה לָּךְ פֹּה כִּי בָאתָ
 הֵן זֶה אִמֶּשׁ בֵּית צְבָעוֹן הֲלֹא עֵד הָיִיתָ
 וּבְתִהְלֶךְ בָּתוֹ, הַלְיָלָה הִתְעַלְמָתָ? —

הַקּוֹל הֵן גַּם בֵּית הַמוֹן וּפְתִיּוֹת, עוֹד לֹא רָאִיתִי
 וּפָנֵי אֶמוֹנָה אֲשֶׁר לִי אוֹתָהּ הוֹכַחְתָּ
 אַף כִּי בֵּית צְבָעוֹן וּתְהַלֶּךְ בָּתוֹ אֲדַעָה.

שכל הַמַּעֲט מִמֶּךָ אֲרוֹנֵי! כִּי תִסְתִּיר פָּנֶיךָ
 מִבְּלִי תִתֶּךָ לְרְאוֹתָם עֵינַי עַבְדְּךָ שֶׁכָּל
 וּבִיד הָאֶמֶת קָשׁוֹת אֵלֶּה עֲנִיתָנִי
 כִּי תוֹסִיף גַּם עִתָּה עַל פְּצָעַי לְזֵרוֹת מְלַח
 וּלְהִכָּחִיד אֶמְרוֹתַי, אֲשֶׁר בְּרוּר אֲדַעָה.

הַקּוֹל מִי פָנֵי הַסְתִּיר הָאֵנִי? — הֲלֹא אוֹיְבֵינוּ! —
 וּמִי הָאֶמֶת תֹּאמֶר? וּמֵאוּם לֹא יִדְעָתִי.

שכל מַה זֹאת? הֵן עִתָּה הִיָּתָה זֹאת! אֵיךְ פֹּה בְּחִשְׁתָּ
 וּמַה תֹּאמֶר כִּי פָנֶיךָ אוֹיְבִים תִּסְתִּירוּ?
 מִי הֵם הָאוֹיְבִים? הַבִּינָה לִי מַה דִּבַּרְתָּ.

הַקּוֹל זְכָרָה נָא! כִּי אַתָּה צְבָעוֹן אֲזוּ הִנֵּה נִסְעָתִי.
 שכל אֶזְכְּרָה — !

הַקּוֹל וּבְקָרְבְּנוּ הַלֵּוִם יַחַד עָלַי הַקִּיפּוֹ
 זֶה! זֶה סְבָלוֹת וּמְרָמָה וּבֶן דְּמִיוֹן שֶׁקָּרַ

(אבו"א)

ובשמי ראשון – אשר פה לא בו נקראתי .

שכל הוי ! – מי הוא הזנה גם פה , מתחת לאבן ?

הן פתח למערה פה ! טוב כי אנש הלאה ^{מביים מתחת לאבן}
 פן עוד יאמר המון על פי צבעון מזרהו
 (ופתיות תאמר בן הוא) כי באתי הפתחה
 אשר פה למערה זו , לגנוב מה ומאומה
 ותהי עוד אחריתי , כי גם ביה יכלאוגני .

הקול הן אני לא נגבתי וכבוד זה שמוני !

שכל הדי ! הלא אנוסה גם מיטמע מקרהו –

אכל גם קח את לבי כדי הניעהו
 וכמו יאחז לבי אל בורו יסחבנו

הוי ! סור בל אוכל גם שוא רגל בל יתנני

הדי לבי – מה לך ! כי תדפוק , כי תרחב פכה

הער בור זה תנוס אהה ! כעשוק דם נפש

אם מזרשיך לבי ! בור זה יורישוני ?

ומי לך שם ? אף קול קורא מחשבת לילה .

הקול גם מעי המו לך – מי אתה שם מלמעלה ?

שכל ומי אתה זה שמה , כי נפר הן פיה ?

הקול הקולך זה , שכל ! ? – הן עמה הברתיה –

ואני הדי ! – העוד לא תכיר ? – אמת אחיה !

שְׂאֲנָתִי מִנְהֵם לֵב, עַד כַּחַי בִּי אָוֶן
 אֶקְרַב לִי אֶל קִיר בַּיִת הַמּוֹן שָׁם מֵאַחֲרֵיהֶוּ
 אֲשׁוּב לִי כִּמְעַט רָגַע שָׁם עָלַי הָאָבֶן
 לָנוּחַ וּלְהִנָּפֵשׁ מִטָּרִם אֶלְכָה עֲשֵׂמָה
 מִטָּרִם אֶלְךָ אֶל אִישׁ, לֹא אָבָה אֵלַי לָכֶת.

הולך אל קיר בית המון כחוק ויושב שם על האבן אצל הקיר

הֵן הָאֲדָמִים הַקָּדִים וּפְנֵי מִזְרַח הַלְּבִינֹו ^{יבֵט}
 וּבְמַחֲשָׁדָּ וּבְצִלְמוֹת עוֹד עֵינַי יִלְיִנו ^{הַשְׂמִימָה}
 עוֹד לִבִּי לֹא יֶאֱמִין, לֹא נִפְשִׁי בִי יִשְׂרָה
 אִם מֵעַנְהָ הָאֵל הוּא, אִם אֵד הַדֵּר הָרִים אֶלֶה
 (רְאוּ כִי אֵל לֹא יַעֲנֵנִי, וַיַּעֲנֵנו הַכֹּהֵן)
 אֶבֶל אֵיכָה מְלוֹזְתִּיו זֹו אֵל זֹו תִּקְרַבְנָה
 לְהִיזוֹת אֶמֶר שֹׁפֵר, וְהִשׁוּבָה לִי יֶאֱתָה
 אִם לֹא מִחַוְהָ שְׂדֵי הוּא וּבָהֶן עֲנֵנִי
 וּדְבַר אֱלֹהִים הוּא — הֲלֹא יָקוּם לְנֶצַח! —
 עֲתָה אֲשׁוּב עַל מֵעַנְהוּ וּבְפִי אֲשִׁיחָה
 אֲשׁוּבָה אֶבִּינָה בּוֹ, בּוֹ אֶהְיֶה סָלָה
 יִשְׁקֶר יְכָל רָגַע! רָגַל אֶמֶת עוֹמְדָת
 נֶצַח! « (בְּחוּם לֵב) רָגַל אֶמֶת עוֹמְדָת!
 (וּבְקוֹל רֶם וּבִאֲהַבָה עוֹה) רָגַל אֶמֶת!! —

קול מתחת האבן הנני! — מי זה בלילה יקרא לי שמה?
 (אמ"א)

האלף בית המון? הן עתה זה גרשוני
 אם בית המלכה אלף? אחפירה אבושת
 ומדי אלכה הרפתי שם אוליכה
 מעצתי יעצתי הלא נפשי נקלמת! א
 האל בית אמת אלף איפוא אמצאנו
 הבחדר אמונה או בית צבעון עודנו?
 עוצה נא אתה! כי עצתי לא עומדת. עומדת
 עומדת? כן יעמוד מרמה, סבלות ושקר!
 אשר הפכו לב אמת, ועצתי נהפכה
 ואני אמרתי לב אמת יעמוד הנצח. נ
 הנצח לבו עומד ומה הפה אלה
 הפקודות גם הדתים נתן שם בארץ
 ופתיות זו מה לי בשמו לילה ספירה?
 עד פילק סמר, שערת ראשי סמרה.
 ובגיד האמה שלחתי מה הוא ענגני,
 וכפיות חרב, ירד במוני ודקרני. —
 אפס כי אגן הפצר, וכקסם הוא מרי
 אולי אלי דבר — על כן אחריש אדמה —
 דמי נפשי לאלהים! ובית אמת לבי,
 קני רנת בקר אם ערב ילין בכי.

עומד סכרוע על ברכיו

הל נפשו! רגלי תמוטנה, גם תכאבנה מכרוע

(אמורא)

וַתְּהִי יָדוֹ אֶת זָרִים, מְמָרִים פֹּה נִזְעָרוּ
 וּלְהַכְרִה עִמָּם אֲרַח, מִשֶּׁהָ יָד אֶתְמוּ
 אֶךְ מִכְרוּ לֹא יִכִּיר, אֶךְ רוּחִי לֹא זָרָה.
 גַּם הַמּוֹן מָאֵס בִּי וּלְבֵיתוֹ מוֹזֵר אֲנִי
 וַיִּתְּנוּ זָר בְּמְרוֹמִים, חוֹקֵם עַל מִשְׁפָּל
 בֶּן נֶכֶד מִתְנַבֵּר, גֵּר מִתְנַזֵּר אִישׁ-עֶקֶר! שֶׁקֶר

^{סודרה} הֲהָ קוֹל! — מִי זֶה יַעֲנֵנִי — לֹא אֲשֶׁר וַמּוֹתִי?
 אֲנִי עַל צְבָעוֹן אֲדַבֵּר לֹא עוֹד עַל שֶׁקֶר
 וּכְבָר שֶׁקֶר גִּדַּח מִפְּנֵי אֲמַת שְׂרָנוּ
 בְּאֲשֶׁר מִפְּנֵי אֲנִי תְּמִיד אֲדִיחָנוּ
 בֶּן מִבֵּית הַמּוֹן בֶּן מַעִיר לֹוּ וּמִשְׁעֵר.
 הַקּוֹלָהּ זֶה אֱלֹהֵי אִם אַתָּה דְּבַרְתָּ? —
 אֶךְ לִילָה לִי מַחְזוֹן, מִדַּעַת כָּל פֶּשֶׁר
 וּכְמוֹ לְשׁוֹר אֲמַת מָה הָיָה לֹא אֲרָעָה
 כִּי עֲצָבִי כִּסָּה לְבִי, וּכְעֵינִי, הַלִּילָה
 וּכְעֵינִי תֵּאָר גְּרִי, מִתֵּר לְפָנֹת בְּקָר
 בְּכִלּוֹת חַיִּשׁ לִילָה זֶה, לִיל חֲזוֹנִי גַם יָכֹל. יָכֹל
 הַיָּכֹל בְּכִלּוֹת הַלִּילָה הַלֵּא עוֹד רָנַע? — רָנַע
 אִם בֶּן קְרוֹב יִשְׁעִי — אֵן לְקָרְאתוֹ אֲרוּצָה?
 אוֹ אֵיבֵב פֹּה אֲצַפֶּה לוֹ, לֹא אֲשֵׁא רָגֵל? רָגֵל
 רָגְלִי אֲשֵׁא לְלֶכֶת, אֲנָה זֶה אֲלַכָּה?

על מוציא פיו חיו, בא הנה ויחפרו
 ומקור חיותם עמו, הן מימיו נכזבו
 נהפך לבם בם, כי הפך אמת לבדו.
 ויבצע צבעון בצעו, עלי ישראל שקר
 מרמה ילך רומה, פליות סבלות תעלוזנה
 עקשות תקשה לבה, פי אל הרך לב שקל
 ופתיות תרחיב נפשה, כי נפשי קצרה
 אף המזון יהמה המות ים, שלותו סרה - .

בוכה טר

בבכי אל נא רחם נפש, לא תדע אף רחמיה
 וכשה אובר תועה, ותבקש אף חסדה
 לב אשר נפל חלל, תקים ותחיה
 נפל לפני עוים, חלל על במת רהב
 עינים שלחו מעינות, בעדם תעצורה
 ותאירם נא מהר, כי יאיר זה הכקר
 רוח לה המרות, תצוק ביה רוחך
 שים ביה רוח קדשך, וכמו אפל תופע
 פנים בסה חשך, תאיר למו פניך
 אורך למו יעל, בעלות השחר עתה.
 איש נוקש בעצתו אתה אל! תיעצנו
 תורנו מפלט מהיר, מעצה נמתרה
 לבוא אמת הלום, בית חושבים לשבת

הם הִזְכֵּרְנִי הַזֶּה בֵּין , רוּעֵי הַשָּׁבֶל עִבְלֹו
 הם יִבְזוּ בַזֵּי שְׂוִיא וּפְרֵי פִיהֶם גָּרְלוּ
 יִתְנוּ מוֹמָם בָּם יִתְנוּם לְמַחְרְפֵי אֱלֹהֵי
 עַל אֲמָרָם חֶסֶד אִישׁ מִתְפַּלְּוֹתָיו נְבוֹהָ
 עַל זַפּוֹתָם לָבָם וּבְהִמְרוֹתָם מֵאֲנוּ
 עַל עֲזוֹבָם מִתְעִיָּהֶם וּלְבַד בִּי יִשְׁעֵנוּ .
 וּמָה יַעֲשֵׂנוּ אֱלֹהֵי וּמָה הוֹעִיל יוֹכְלוּ
 אוּלַי יִרְעוּם מוֹסֵר הַשָּׁבֶל , מַלִּים יִפְעֵלוּ
 וּבְכָר עֲשׂוּ בֵן אֵף לְשִׂיא וּלְרִיק עֲמָלוּ
 תִּיָּה פִיהֶם הַמְבַּתֵּשׁ וּלְשׁוֹנָם הָעֵלִי
 אֵף הַרִיפּוֹת לֹא־רָפוּ וַיִּקְחָה חֲבָלִי
 אוּלַתָּם לֹא עוֹד סָרָה וּקְשִׁי עֲרָפָם פְּלֹאִי !

אִם חֲמוֹן וּבֵיתוֹ עָוֹ הֲלֹא הִחַרְשֵׁתִי
 אֲבָל אֵת בְּנֵךְ , אֵלִי ! אֵת אֲמַת הַחֲטִיאוּ
 הַבֵּן יִקִּיר לָנוּ מִחֲמַד כָּל יִקְרֵי רוּחַ
 רוּחַ כָּל אִישׁ חִי – חַיִּי נִפְשׁ כָּל אִישׁ רוּחַ
 הוּא חֲמַדַּת רוּחֵנוּ רוּחַ אֲפִינוּ סֵלָה .
 עַל זֶה אֲשַׁפּוֹף שִׁיחִי , עַל דְּמְעוֹתֵי כַּפַּיִם
 אֲשַׁפּוֹף לְבִי אֶל עֵינַי , נִגְרָוֹת פֹּה אֲרַצָּה
 וְאֲבַכָּה פֹה אֲתִי כָּל הַעֵי אֲמַת יָחַד
 כִּי מֵאֲמַת זֶה מִבְּטָם בּוֹשׂוּ נָם גְּבָלְמוּ

(אמ"א)

כָּל הַזֶּן לָהֶם יִמְעַט, וּמִחַיֵּית דָּל יִתְאַבּוּ
מִהַלֵּל רַע תִּקְלוּ אֶךְ מוֹמְיוֹ חֲשָׁבוּ.

הַזֶּן מֵהוֹנוֹת אֶח וּמִצִּידוֹ לֹא צִיד
וִירוֹשָׁתוֹ גַּם רָשִׁים חִי נִפְשָׁם יִחַבּוּלוּ.
בְּנִשְׂאָה נָתְנוּ בְּסֶפֶס וּבְמִרְבֵּית מִכְלֵת
אֶךְ נִשְׂאָה אֶךְ מִרְבֵּית לֹא אָבּוּל לֹא יִלְבֵּיג
כִּי לֹא אָכְלוּ מִקְּחָם כִּי עָתָה תִּחַרְשָׁתִי
וְלִמְלֵא נִפְשָׁם גַּם לְגוֹנְבִים אֵל יָבוּזוּ
אֶךְ יִשְׁכּוּ לֹא יֵאָכְלוּ, וְלִמְרִבֵּית הוֹן אֶךְ לָמוֹ
כִּי לֹא עוֹד אֵל בְּמִנְגָם, כִּי אֵל כִּיסָם יִתְנוּחֻ
תְּהוּא נִשְׂאָה יִקְרָא, וּמִרְבֵּית – לֹא אָכְל
כִּי אֶךְ נִשְׂאָה לֹא אָבּוּל, אֶךְ הַזֶּן הוּא יִרְב
בְּנִשְׂאָה אֲרִיָּה מִרְפוֹ בֵּין שְׁנָיו יִשְׁאָהוּ
וְיִמְלֵא הוֹרְיוֹ חֶסֶן, וּמִעוֹנוֹתָיו אָנוּ
הוּא אֲשֶׁר צוּיֵת אֵל! לְבָלִי אוֹתוֹ קַחַת. (ב)
וּבֹ אָכְלוּ עִמָּה אֵל! אָכְלוּ לֹא הוֹתִירוּ
וּבְתִבְלִי בְּדִיָּהֶם אֶךְ מִעֲקָשִׁים יִישִׁירוּ
וּבְלָבָם עֲקָשׁוּהוּ כָּל הַיְעָרָה עֲקָשׁוּ
עַד כִּי מוֹרִים נִבְעָרִים בְּאֵלֵיהֶם בְּקִשְׁו
תְּמוֹרָה יִרְוֶה גַם יִבְרָא, יִרְפָּא גַם יִפְר
אִישׁ בְּעַד בְּבָעִיר, לֹא יִבִּיר לְעֵזֶן וְסִפֵּר

(אָבֵל לֹא עוֹד אֱלֹה־ בִּי יִנְנוּ אֶת פְּנִימוֹ
 עַד לֹא עוֹד נִפְרוּ, הָאֱלֹהִים! בִּי הִם הִמָּה)
 יֹאמְרוּ בִּי לָךְ יִסְבּוּנוּ, בִּי כָּם לָךְ יִיטִיבוּ –
 אַבְּן מִכְּבֶּה טוֹב הוּא, עַל כָּל אֲשֶׁר יִרְעוּ.
 מִשְׁפָּטֶיךָ אַף לְאָדָם אֵין כָּם עוֹמֵעַ
 וּלְאֵחַ וּלְרַע לֹא יִדְעוּ בִּי אִם הֲרַע
 וּלְיִצְחָן חֵץ לְשׁוֹן, לְשׁוֹם פִּיהֶם בִּי חָרַב
 וּמִרְחוֹק לַחֲדוֹר לוֹ, חֲדָרֵי לֵב וְקָרַב
 בְּתַהֲלוֹת אֵחַ תִּקַּח אָזְנִים, תִּהְלֶה יְשִׁימוּ
 אַף שְׁמִיךְ דְּבַר שְׁמִיעוּ בּוֹ, אֵל עַל יִרְיָמוֹ
 בַּעֲמִיתָם יתְּנוּ דְּבִי אַחֲיָהֶם יְשִׁימוּ
 וּיִקְבֹּא אִישׁ בְּשֵׁאֲרוֹ בְּבַעֲרָם יִקְוִמוּ
 פֶּה אֵל פֶּה יִקְרִיבוּ, בְּנִשְׁיָקוֹת בִּי יִשְׁקוּ
 וּלְכַבּוֹת זֶה מִזֶּה, מִקְצוֹת אֶרֶץ יִרְחָקוּ
 פִּיהֶם יִהְיֶה מִיִּשְׂרָאֵל, מִלֵּב מְלֵא עֵוָל
 וַיִּצְפוּ רַשְׁעֹתָם, יִרְאֵת שׁוֹא מוֹפֵר הַבָּל
 וּכְעַל יָשׁוּן עֲלֶיךָ, קוֹל גְּדוֹל יתְּנוּ
 וּיִלְשְׁנוּ בַּסֶּתֶר וּבְלִחַשׁ אֶת אַחֲיָנוּ
 חַחֲיִים יִשְׁכַּחוּ וּמִתִּיהֶם יִזְכִּירוּ
 עֲלֵיהֶם אוֹ אֲלֵיהֶם יתְּפַלְּלוּ יַעֲתִירוּ
 כָּל שׁוֹא וְדִיק יִחְקוּרוּ אַף לֹא אֶת טַעֲשִׁיךָ
 וּלְכָל דְּבַר יִאֲמִינוּ אַף לֹא רִישׁ רַשְׁיָךְ

ויעזננו וינחשו ובאזכות גם ישאלו
 בעלי כל תועבה ושמה האל יזכירו
 מקדשים מלא אשפות, כתפלתם לעג
 לשמותיה לא שמו קץ, כל מקמא פימו
 בארשת סיס עגור בן הגו ויצפצפו
 ובשמות הל, מחול רבו, שמה חללו
 ויבחושו ויבזבו, פור ותרפים דרשו
 ובגלמים יקסמו ובשמה נזרא לנו
 גם אלהים חדשים זה מקרוב באו
 שמום עליה ניספות, המה העשיר
 (וכמו על תורתה הוסיפו בן עד אלה)
 בהם חרפוה אל! גם גדפו גם נאצו
 ולשמותם בל יעבר פי, אהמא אם זמתי —
 אורו עשתונות אלה, אורו ארור נצח! —
 בראו את לא בראת, צרו את לא צרת
 לשדים ושעירים, נתנו כח חילך
 בדיהם יחריטוני, מספר עצמו —
 וכמו אם אספרה, אם אזכיר ולפניך
 וממא שפה אהי, וכבודך אל חללתי.

על בן גם חמסו תורה גם משפט עקלו :
 חקיה אף לך המה אף אלה ישמורו

(אמו א')

גַּד שֶׁהֵבֵאתִי עִיר אֲמֶת בֵּיתוֹ לְעֵבֶת
 וּבֵתוֹ זֶה אֲמוֹנָה לְאֲמֶת הוּא יִתְנַנֶּה .
 עֲתָה עֲצֵרֵי זֶה נְהַפְכָה לְמְרוֹת רוּחַ
 וּלְמִשְׁחִית וּמַעֲצָבָה הִיא ! וּלְמַפֵּחַ נֶפֶשׁ
 עֲנִי רְאֵית אֵלַי ! וְיִוָּכַח לַיִל אָמֵשׁ .

הוּי אֵיכָה נְהַפְךָ לִי לֵב אֲמֶת בְּלִבְבִי שֶׁקָּרַ
 וּלְבִבִי הַמּוֹן בְּלִבְבִי צְבָעוֹן לֵב מְרָמָה הִמָּה
 וּבֵית הַמּוֹן כִּלּוֹ נְהַפְךָ , וּכְאִשׁ אוֹכְלֵת
 כִּי צְבָאוֹת צְבָעוֹן וּמְרָמָה עָלָיו נִסְפָּחוּ
 נְדָמוּ בְּסֻדּוֹם וַעֲמֹרָה מָרָם אָז נְהַפְכוּ .
 הֵן הִרְעוּ עוֹד מֵהֵם וּלְשִׁחַת הַעֲמִיקוּ
 שָׁם גִּלּוֹ עֲזָנָם חֲטָאתָם לֹא כִּחְדוּ
 רוֹאֵיהֶם הַבִּירוֹם , כִּי תוֹךְ לֶבָם עַל פִּימוֹ
 סוּרוּ מֵאֲנִשֵּׁי רִשְׁעֵי , סוּרוּ קָרְאוּ לְמוֹ
 אֱלֹהִים מַעֲשֵׂיהֶם מַחֲשָׁבָה וּפִשְׁעֵיהֶם כִּתְרוּ
 תוֹךְ לֵב וּתְכָכִים תַּחַת פֶּה מְלֵא חֲנֻף
 עַל בֶּן פְּחִים הוּי , רִשְׁתִּי אֵלַי כָּל רִגְלִי ;
 שָׁם בְּמְרוֹתָם מָרוּ וּבְרִשְׁעֵי רַע הִרְעוּ
 אֱלֹהִים בְּאֲמוֹנֵיהֶם הִמְרוּ וּבְצַדִּיקָם יִרְשָׁעוּ
 קוֹרְאִים לְאֱלֹהִים , לְצַבָּא מָרוֹם כִּי יַעֲבֹדוּ
 וּבְשֵׁם אֵל בָּאוּ , אֵל הַמֵּתִים כִּי יִדְרוּשׁוּ

טָמוּן בְּעָרוֹץ נַחַל יִפְשׁוּטָה עַל אַפְסֵי גְבוּהַ
 רָמוּי אֱלֵי רַמְהָ וּמְרוֹמִים לֹא לֹא רָמוּ .
 חֲקָרֵי גֵוֹי , סִתְרֵי נַפְשׁוֹ , וּבְקָמָה חֲבָרוּ
 מִשְׁבַּע אֶזְנֵן , וּרְאוּת עֵינַי , אֵיךְ וּמָה הִמָּה
 אֵיכָה יִטְעַם , וַיִּגְשֵׁשׁ , וּמָה אַף כִּי יָרַח ,
 אֵיךְ יִדַּע גַּם יַחֲבֹם אֵיכָה יִשְׁבִּיל גַּם יָבֵן
 מִי כָּל אֱלֹהֵי הַזְּרָגִי , עֲלִיוֹן ! הֲלֹא אָתָּה .

אֱלֹהֵי הַזְּרִיתָנִי וּלְאָדָם רַב הַזְּרִיתִי
 וַיִּדְיֹת נַפְשֶׁךָ חֲקָמָה , מְלַבֵּת אֶרֶץ קָדָם
 וְאַמְתֵּי שֶׁר הָאוֹצְרוֹת וּמְחֹקֵק בְּאֶרֶץ
 שְׁמוֹנֵי צִיר וּמְלִיץ בֵּין עַם וּבִינֵימוֹ
 וּלְמַעַנְךָ הַבּוֹחֵר בָּם וּלְמַעַנָם סִלָּה
 אֲשֶׁרְתָם בְּלִבְבֵךְ אֶמֶן וְעִבְדֵתִי תִמָּה ,
 כִּי חֲיִימוֹ אָתָּה וּמַעֲזוֹ חַיֵּי הִמָּה
 הַמְּלַכָּה הַמְּלֹוֹךְ בָּךְ וּבְכֶם הַשֹּׁר יִשָּׁר
 בָּךְ וּבְכֶם עֲזָרִי וּלְעַפְּיָם עֲזָר אֲנִי
 וּבְלִבְכֶם כָּל חֲכָם לֵב אֲהַבֵּת אֲמַת נְמַעֲתִי
 וּכְבוֹד שֵׁם הַמְּלַכָּה גַם בְּשִׁעָרִים הַזְּרִיעֲתִי
 גַם רְאִישֵׁי מִזְרְדֵי בָם מִן גֵּוֹ אוֹתָם גְּרִשְׁתִּי
 וּלְאִישׁ הַמּוֹן הַזֶּה כָּל עֲזָר לֹא מְצָאתִי
 כִּי מִשְׁפַּחַת הַמְּמָרִים כֵּן אֱלֹוֹי נִקְבְּחוּ
 (אס"א)

עליהם ופרחם, וחליפות מראות למו
 גם עשבות דשאי שדה, ופרי ורגן גמק
 רבות אלפי אלפים ולכלם תת תקר
 פחם ופעלתם תבנית תאר פנימו
 איך יולדו איך יינקו ובמה יגדלו
 ובמה תמה שונים איש איש כמשיגהו
 ופקודי כל נפש תיה רבי מינימו
 לאלפים לרבבות ובשם לקרוא פלמו
 משפטם ומעשיהם כל תולדותם יחד
 מה נפשם ומה חיימו ולכל בהמה
 עוף דגה ובהמה, נחש עם חיתו מרף
 יזו רמה ורמש, זוחל פנין ושנין
 מי כל אלה הורגי, צורי! חויץ ממה.

אדם שר אדמה בדתות נלם אלוה *
 נלמו ירש עפר נפשו מורשת מעלה
 צפוי אלי קבר צופה בשמי שמים
 שימור אלי מות שומר חיי המיתה

(* דעת המשורר כי השם אדם מענין דמות משרש
 דמה נחם' חלף כמו חסוך מן סוך, והשם אדמה נח משם
 אדם כמו ענה מן עין ע"ש שהיא קנינו ונחלתו והוא הדוגמה
 כמ"ש והארץ נתן לב"ה. מנזרח ומוכת נחמה בדרושו לשבת
 נחשית כס' קונן דרושם (ווילנה תרכ"ד).
 (אבו"א)

וּלְמַעַלָּה בֵּן הַלְּאָה עָדִי אֵין קִין וְחֵקֶר
 עַד כִּי אֱלֹהַּ כָּלָם יַחַד , מִר מְדִלֵי הַמָּוֶה
 מִי כָּל אֱלֹהַּ הוֹרְגִי , אֵלֵי , בְּלַעֲדֶיךָ !

מִדַּת מְרוֹץ קִרְגִי אֹזֵר כָּל אֶחָד מִהֶמָּה
 וּמִשָּׁךְ צִלְלֵי אֱלֹהַּ עַד אָנָּה יִגִּיעַ
 מִשָּׁקֶל רוּחַ וְחִלְקָיו , גַּם אִשׁ עֶפֶר מִיּוֹם
 כָּל מְרֵאוֹת מְרוֹם גַּם רַעַם בְּרֶק וְקִשְׁתַּת
 חֶק מְטֹר וּבָרָד , קָרַח וּכְפֹזֵר וְשִׁלְגַן
 מִדּוֹת אֹזֵר חֶם וְקֹד , וְחִזְיוֹ עָבִי שְׁחַק
 שְׁכַבְתַּת טַל בְּעֵלוֹת אֵד , קִיטּוֹר יָמִים וְאַחַד
 יַעֲבֹה רוּחַ יְגִשֶׁם *) וַיְהִי לְרִסְסֵי מִיּוֹם
 כִּי יִתְלַכְדּוּ יַחַד יִתְנַגְּשׁוּ לְהִיּוֹת גִּשְׁמִים
 וּלְמִזְרָה לְמִטְרָה לְנִטּוֹר מְטָרוֹת אֶרֶץ
 מִי כָּל אֱלֹהַּ הוֹרְגִי , שְׂבִי , זוּלְתֶיךָ ! (כב)

חִלְקַת אֶרֶץ בְּלֹהַ לְמַדִּינֹת מִמְּלֶכֶת
 וּנְתִיבוֹת רַחֲבֵי יָמִים וּמְסֵלוֹת לְבָמוֹ ,
 מִכְּפָר כָּל צְמִחֵי אֶרְמָה כָּל עֵץ וְגִטֵּעַ
 שְׂרָשָׁם גִּזְעָם וּפְרָיִם , בְּדִים וְעֲנַפֵּימוֹ

(* יגשם כפל יעשה , והמלה הרמית (דניאל ד' ל')
 מטעם ש' נגש בעברית כאמור בטור שאל"ז , וזה גם טעם
 גשם בעברית , וכן נא פה טעם הכס מטר וטורה .
 (אמ"א)

אל ראש כל הנסבות ונסבותו בו תהי
 אל כל ירץ יוכל, אך לא תהפכות יחד
 אל כל מהלל לו הוא! ומכלם גבוה
 אל לא נודע מה הוא, אך רק כי לא איננו —
 אל, בלתו מה לא נודע, אך הוא יודיענו.

אני עבדך שכל! ובדי כל הודעת
 לא בי עזרה ולעזר אדם שמתני
 כי אבור לו דרך אשר אתה תורני.
 מכל אכן מכשלה דרכו אסקלה
 ולפניו אלה באפנה פניה סלה.

מהלך ארץ גם ירח, כל בוכבי לכת
 גדלם ארזים גבהם, ומה פדת אורמו
 מעגלם סביב לשמש לכתם על ארח
 אנה ומתי יקדדו ית כי נפגשו
 גם מוגד ומקום, יראו בוכבי שבת
 מי כל אלה חורני, אלהים, בלתך!

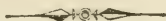
כל בוכבי אור אלה, שם מחול ימים רבו
 ונבזהים עוד עלימו מאבק נגב דקו
 כי שמש איש איש, וירחים וארצות למו
 ומדתם רבה מאלה פה אתנו

ובחלונני אמונה החל בוא אור בקר —
ונסוגתי חיש אחר פן תכירני .

פתיות תזכר מעשה ימים — אולי מעשה אלה
יתן אות כי ליל אמונה חיש יחלוק יכל
ומקנה יחל האור לאיר אלינו — .
ולבלתי גם אנות לאמונה חטא ואון .

צבען איך מעשה אל הוא ומעשי תפריע ?
אולי בעבור אבוא חיש לתפלת השחר .
פתיות כן הוא . לכן גם ממני לך עתה שפה .

הולך

מתזה ט .

פני הכר אחורי בית המון . שכל כורע על ברכיו ושתי ידיו
חבוקות על ראשו .

שכל אל חי העולם , אחר ולפנים אין קצה ! —
אל מפל נעלם ומפל גלוי נגלית
אל לא תרא עין ולקבות הן יראוהו
אל באור לא נרא ומחשבים לו אורו
אל באור כל יאר ובל ירא , פמזהו
אל בכל לא נמצא ובכל גם הגהו !

(אמ"א)

כי תת אמונה גם לי נפתית בלבב אמן .
 פתיות בן הוא - גם אולי על פי אפת לך גם אני -
 צבעון פרוץ טעמך וברוכה את לחוד ממעל - !
 ופתיות כי יפית , כי תנפוי , כי תיפי .

יחבנה

פתיות הרף תפיתני ! בוא אל בתי החדרה
 מרם אלי תשוב - על בן לא תתמחמה !

צבעון צדקת . כי קצר הלילה קרוב אור בקר
 ואני הלא עוד אבוא בית אלהים סלה .

פתיות עתה גם ידעתי - ידע לך גם אפתה -
 על מה שמך צבעון - הוריק אז קראו
 אם על פתח אישה בית אלהים זכרת . -

צבעון לא , כי אחר באצבע - באשר אלמדה .
בצחוק

פתיות או על אשר חנה חן צבעי רקמתים -
 ולכה חיש עופה כי לשחר עפעפים !
 גם פן תפירה ובוז תשבע שבעתים .

תולכחו לחדר אמונה , והיא שבה הביתה , וכרנע גם צבעון
 שב נבהל .

פתיות מה זה מהרת - ומה זה נפלוי פניך ? !

צבעון מעשה ישרים הוא ! - פה ביתך חשך ואמש
בבהלה

(אמ"א)

אָמַנְם לֹא כִתּוּרָה הוּא אִזּוּ אֵלֵי אֲמַרְתָּ
 כִּי לֹא אִשָּׁה אַחַת תִּתְּנֶיהָ אִשָּׁה לְשָׁנָיִם
 וּכְפִי אֲמַרְךָ עֲתָה גַם לָךְ אֲמוּנָה תְּהִי
 וּשְׁלֹשְׁתֶּכֶם גַּם בְּשָׂר אֶחָד תִּהְיוּ כַּנְּפֹשׁ
 וּבַחַת לָךְ בְּתִי זֹו אֵין נֶאֱמָן לִי כְּמֹוֹךְ .

צִבְעוֹן : מִה חֲכֻמָּת וּנְבוּנוֹת וּמַחְשָׁבוֹתֵי יַדְעֵת
 וּכְמוֹ בְּלִבִּי הָיִית וּרְצוֹנוֹ שְׂמַעֵת —
 אָבֵל אֵל תֹּאמְרֵי וּמָה הִיא , חֶסֶד וְתָבֵל
 הָאֲמִינִי כִי גַם זֹאת לֹא מֵאֲתָךְ יֵצֵא
 אָמַנְם סוֹד עֲלִיוֹן הוּא — וּכְבוֹדוֹ הַסֶּתֶר סֵלָה .

פְּתוּיֹת מְמֹוֹךְ תִּצַּא תוֹרָה לְאַסּוֹר אָפֶר עַל נְפֹשׁ
 גַּם כְּפִיךְ תִּצַּא כִּי תִתִּיר אֲסֻרֶיהָ —
 וּבְצִדֶק עַל בֶּן לָךְ חִמּוּרָה נִקְרָאֵךְ
 עֲתָה חֲדַר אֲמוּנָה בּוֹא נָא וְאֲבִיאֵךְ .

צִבְעוֹן וּמָה אֲעֲנֶה כִּי תִשְׁאַל אֲמוּנָה מִי אַתָּה
 הִיא אֵךְ שֵׁם אֲמַת תִּשְׁאַחַב בְּאֲשֶׁר אִזּוּ חֲגִידָה .

פְּתוּיֹת הֵן עוֹד אִישׁוֹן לְיָלָה אֲמוֹר כִּי אֲמַת אַתָּה
 (הֲלֹא כִדְבָרְךָ בֶּן הוּא אִישׁ אֶחָד אַתְּמָה)
 וּמִתְהַלָּה וּבֵית צִבְעוֹן עֲתָה זֶה שְׂבֵת .

צִבְעוֹן בֶּן דְּבַרְתָּ — וּפְתוּיֹת הֵבִי לְשִׁמְךָ קָרְאוּ

(אמ"א)

או ללִבְנָה זו נַעֲבֹד בְּצִבָּא הַשָּׁמַיִם
 הַאֵם בָּהּ חֲשֵׁקָה נִפְשֵׁי אִם אוֹתָהּ אֶתְכַנּוּ
 חֲקֻמָּתָהּ מִפְּנֵי סְבִלוֹת וּמְקַדְקֵד עֲלֶיךָ
 וּמְחַנוּפָה אֲשֶׁרֶנִּי פָּנִיָּה עוֹד יִחַדְרוּ ?
 הֵן לִלְבְּנָה מִפְּעֵל לָהּ בְּמִרְוֵמֵי גִבְהַ
 אֲשֶׁר זֹאת אַף צִלְמָהּ הִיא וּדְמוּתָהּ מִתַּחַת
 וּנְוֹת בֵּית אֱלֹהִים הִיא , הַמְּלַכָּה הַגָּדוֹה
 אֵלֶיהָ נִשְׂאָ עֵינֵי אַף אוֹתָהּ נַעֲבֹדָה
 וּבְאַהֲבָתָהּ הֵן נִשְׁעָה וּבָהּ נִדְבַק סֵלָה .
 הִנֵּה גַם פֶּה כִּפְתָה מָרָם אֲעוֹרֵר אֲשֶׁת
 לֹא יַעוֹר גַּם הוּא אֵלֶיהָ יִשְׁמָח לְגִישָׁתָּה —
 חֲקֻמָּתָהּ אוֹתָהּ אֵל אִם נִחְנוּ נְאַהֲבָתָהּ
 חֲלֹא צְדִיק מוֹשֵׁל בּוֹ , פְּאֵלֹהִים כְּמוֹהוּ
 וּשְׁנִיָּתָם אֶחָד הַמָּה חֵלֶק הוּא מִמֶּנּוּ
 הַכָּשֶׁל כְּמוֹנֵי — מִי הוּא לִי יַעֲרֹכְנוּ !

פְּתוּיֹת בֵּן הוּא ! — אֲמַנְם עֵתָה זֶה אֲשָׁאֵל בְּדַבְרֵיךָ
 הֵן אֲמַת אוֹהֲבָה גַם לֹא תֵּאָהֵב כְּמוֹךָ
 וּשְׁנִיָּכֶם אִם בֵּן אִישׁ אֶחָד בֵּן הוּא בֵּן אֶתָּה
 נִאֲדוּנֵי יִזְכּוֹר חֲפָצֵי , וּרְצוֹנֵי יוֹדֵעַ
 כִּי תַת אֲמוּנָה אֵל כָּל חֲפָץ בָּהּ , חֲפָצֵתִי
 לְאֶמֶת זֶה הַשָּׁר וּלְשֶׁקֶר בְּמַעֲרָה עֵתָה

אֲשֶׁר מֵחֹל יָם רַבּוֹ וּבְמֵאֵד גְּדִלּוֹ
 עַד כִּי יֹאמֶר הַקַּמְנָה גְּדִלָּה מִנִּי אֶרֶץ
 וּבֹאֵת יִפֹּר יִרְאָה גַם יִשְׁבִּית תּוֹרַת קָדְשׁ .
 יַעֲזוּ לַחֲזוֹת בְּלִבְנָה בְּמַלְכֵת שָׁמַיִם
 הַמַּלְכָּה לְקַבּוּשׁ , עִם הַמֶּלֶךְ בְּגִבּוֹחַ
 וּלְחַלֵּל תִּפְאָרְתָּהּ וּלְהַבְּזוֹת הַדְּרַת קִדְשׁ
 וַיַּחֲפֹשׂ בְּכָלִי רָאִי בְּמִקּוֹם כִּסֵּתְרֶיךָ
 כִּי יִרְאָה בָּהּ , יֹאמֶר , הִרְוַעְמָק מְלֵאָה
 גַּם צִלְּלָהּ הוּא מוֹדֵד מִדַּת גְּבָהָה לְדַעַת
 וּלְהַתְּאֵמֵר הַתְּעַמּוֹר בָּהּ , וַיִּמְעוֹל מֵעַל
 וּבְהַתֵּל בְּשִׁפְחָה הַתֵּל בְּעִטְרַת בְּעַל
 שָׁם שָׁמַם סִיר רַחֲצוֹ עַל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל גַּעַל
 וּלְהַתְּרוֹעַע אֶהֱבַ עַל רַעֲיָה זֹו מִמְּעַל . (כא)

פְּתוּיֹת וּמַדּוּעַ זֶה גַם אֵתָה , עֵתָה בְּלִיל
 גַּם הַמּוֹן אִישֵׁי עֵמָךְ עֲשִׂיתֶם פְּאֻלָּה
 וּתְשִׂאוּ כֵן בִּירִידוֹת עֵינֵיכֶם אֵלַיָּךְ
 וּתְרַקְדוּ בַחֲמוּדוֹת נְגִדָה , וּבַתְּאֵנֹת נֶפֶשׁ
 וְאֵלֵהִים קַנְאָתוֹ הֵלֵא בְּשִׂאוֹל קִשְׁתָּהּ
 וּמָה תַעֲשׂוּ כִי יִפְקוֹד , קַנְאָה חֲכִית גָּבֵר ?

צַבְעוֹן הַתְּרַמִּי שָׁרְתִי ! כִּי כְּאֵנוֹשׁ וְכִמּוֹ שֶׁכֵּל
 נַחְנוּ נְבִישׁ בְּלִבְנָה לְרֵאוֹת מְעַרְמִיָּה

(אמריא)

גם במאמין ומשכיל לא יאמר בו סלה .
 גם פחו הוא יגביל ליבלתו יתן קצב
 עד פה פחו יבוא , ובל יוסף עוד לכת
 לזה ידיו רב לו , לזה ידו קצרה
 יאמר כי לא יעשה ויהי גם תשע עשר
 או חמש ארבע , ושנים יותר משבע
 גם פי יגדל מן הכל אף חלק ממנו
 גם לברוא את נפשו לא יכול עושה פלא
 וברוא עוד אל כמזהו אין ידו משגת
 ובנפשו לא ימשול אף שנות בו למאומה .
 עוד חרפות כאלה הוא הרף עושתו
 אשר אזני כל צדיק תצלנה משמע .

יאמר פי בארץ הזאת כל כוכבי לכת
 ומלואם עלימו כמלוא ארצנו המה
 כי גם הם כמזה אף לשבת נוצרו
 וכמזהם תסב גם היא מסביב לשמש
 והליכות גם לשמש עם סוכביה יחד
 מסביב לאחרת שתהלה כמזה
 עם כל סוכביה , מסביב עוד לאחרת
 וכמו בן הלוך ופשוט עד אין סוף וקצה
 ושמשות כאלה כל כוכבי מרום המה

(אסיא)

יאמר כי היא חֲשֵׁקָהּ וְהוּא הָאֹרֶךְ יָגִיחַ
 וַיִּגַּל סוּד אֹתָהּ הַבְּרִית שֶׁבָעָה מֵרֵאֵי תִקְשֶׁת
 גַּם יאמר כי כָּל שְׁחֹר בּוֹ כָּלֵם נִבְלָאוּ
 וּמִכָּל לֶבֶן כָּלֵם יֵצְאוּ בְּאִשֶּׁר בָּאוּ .
 רוּחוֹתָיו הוּא יִשְׁקוֹל וְעֵפֶר אֶרְצוֹ יִמְנְחוּ
 כִּי נִקְשׁ כָּל מִצְפּוֹנָיו בְּסִפּוֹנָיו לֹא חִפְשׁ
 קִדְשֵׁי קִדְשָׁיו אֵלֶּה , גְּדוּלוֹ מִכָּל גְּדוּל
 כּוֹנֵם הוּא בְּסִפְרָיו מִטּוֹטְפוֹתֵי קִטְנוֹ
 וּבְכָל צְבָאוֹת שָׁמַיִם וּמְלוֹא רֹחַב אֶרֶץ
 יֵשִׁית חֲקָרֵי לְבוֹ וּלְתוֹרָם יִפְרוֹץ פָּרִץ
 בְּכֶסֶל כִּימָה וְעֵשׂ וּבְמִזְרוֹת שְׁמִיחוּ
 בְּאֶבְנָיו וּבְצִמְחָיו וּבְחַיֵּי כָּל נֶפֶשׁ
 עַד יַעֲפִיל לְחֻקּוֹר אֵל גַּם אוֹתוֹ לֹא יִגִּיחַ .

יאמר אֵךְ לֹא הוּא — כִּי כָּל נִחְשׁוֹב בּוֹ אֵינְנו
 לֹא חָכֵם וְחַי הוּא לֹא גְדוּל גַּם גְּבוּהָהּ
 לֹא אֶחָד לֹא הִרְבֵּה לֹא גִאוּהָהּ וַיִּפֶּה תֵּאֵר
 לֹא רַב עֹז וְחֵיל , לֹא רוֹאֶה לֹא שׁוֹמֵעַ
 לֹא יְחוּם וִירְחֵם לֹא יָשׁוּב לֹא יִנָּחֵם
 אֵין לוֹ גּוֹחַ וְגוֹעַ לֹא מִהֲלֵךְ וְשָׁבַת
 אֵין לוֹ כָּל מִהֲלָל בַּקִּי אֵין בּוֹ גַּם כָּל דְּפִי
 אֵין לוֹ כָּל יֵשׁ אֶפֶס כִּי אֵין בּוֹ גַּם כָּל חֶסֶד

יתגזר פר נרחב וקצות שמים ירא
 חזרי עפר ישבב יביט עש על בניה
 ולשמים דקים ימצא , בפני הרקיע
 גם ענולה לו שם , כה ייטב לו עם גיש
 כה יאסר הדקים וכם ישוב הביתה •
 מן הבתולה שם , צדה יקח לו לדבר
 כי פרטן ורג חיים נושאת בדלי מים
 ובשער שור מלה וגדי , תשקול במאוננים
 ובנסעו ומצאו גקרב , וארי בדבר
 וימלטהו מפותם התאומים בקשת
 כי הוא פה בארץ באלהים בשמים
 ובשמים גם ירדה וכמו אל על ארצהו —
 כל פעל שדי , ותערב עמו לדעת
 ולכל מעשה אל , בפתר יחין לגשת
 ולגלות תעלמותיו ירים ראש ומצח
 ובמכתרו יבוא במרגל ערות ארץ
 כוכביו ימד שמשו וירחו ירקיע
 אל עביו ישים לבב ובענניו עין
 במרות עזו ישפוט בגשמי יתן אמר
 וידבר על בעמו ובברקו ישית
 ובאורו ישים הקיו במאורותיו חקר
 לשמש מצא אהל ערפל יעמהו

ובמותם יגע בם טרם ירחץ במים
 ויטמא גם מת זה אבי אבות הקדוש.
 איש לשדים ישחק בשמנים יען פתש
 לא יירא נפשות מת ושעירים לא לו פחד
 בשועל יבוא בגרבות – בקברים לילה
 ויכחש כל פשף ילעג לחלומות ליל
 הוא בהוקרים ירחב יתחר בחוקרים חקר
 ויתחרה את חרטמים וללהמיהם יכו
 ניהי בו אף הכף ממך הנדיבתאמן!
 אשר בצדיק תאמיני אותו תאקהי –
 ומה עוד זאת תשאלי? – אף אמרי איהו!

פתיות אמר אצא השירה ומעט שם ישוח
 כי בתשובותיכם מצא אף מלת רוח
 מחר לא אדע אנה ילך אנה יפן.
 אולם פה לא ישוב כי אמר «הן גרשתי
 «אם לשלומי לדרוש לא באו פי דרשתי
 יובין עצי יער אנכי פה הנפן»
 אף תה! לפי דוי, כי בן הוא כדבריהו
 ותנני נא המורה! אלכה ואשיבהו.

צבעון אל ישוב עוד הלום, ולבדי עמך אהי –
 עמה בוכבים יספור ישא ראשם יחד

(אסו"א)

וּלְמַעַנְךָ כָּל עֲשִׂיתִי בְּעָבוֹר אֵל לֶךְ יִיטֵב
 כִּי לֹא יִמָּאֵס גַּם הוּא יוֹנֵה תִמְחָה כְּמוֹכִי — 6
 עָתָה לִישׁוֹן לְנוֹחַ חֲדָרוֹ הַעֲלִיתִיהוּ
 וְאֲנִי לֹא עוֹד אִישׁוֹן לְלִמּוֹד תּוֹרָה אִשְׁבָּח
 כִּי קָרוֹב אֹזֶר הַיּוֹם יַעַת הַתְּפִלָּה בְּבִקְרִי
 וְאוֹמֵר לָבוֹא אֵלַיךְ — לְדְרוֹשׁ עַל שִׁכְלִי
 מוֹצְאִיו גַּם מוֹבְאִיו לְתוֹר אִיזָה הַמָּה
 לְדַעַת כְּצִיד הַצִּפּוֹר אִיפֹה נָדָה
 וְלַהּזוֹרוֹת גַּם לִירוֹת הֲלֹא מוֹרָה אָנֹכִי!
 לִירוֹת מוֹרִים כִּי, הוֹרוֹת אִישִׁי אִשׁוֹת יָפִי —

פְּתִיית הַגַּם לִירוֹת אֶת שִׁכְלִי תֹאמֵר לוֹ יִכְלֶתָּ?
 וּבְעֵינֵי טוֹב גַּם הוּא, לֹא נוֹפֵל הוּא מִמֶּנּוּ.

צַבֵּעוֹן כִּי לֹא יוֹדַע לְמַלְכָּה לוֹ אֵךְ יִדְעֵתִי
 כִּי עָתָה אֶת כָּל חֲצִי אֵל לָבוֹ שְׁלַחְתִּי
 וְמִי עוֹד טוֹב גַּם יִשְׂרָאֵל לְהַמִּיתוֹ, כְּמוֹהוּ
 הַיְדְרוֹשׁ אֵל דָּמוֹ מִיַּד אָדָם מִכָּהוּ
 אִישׁ לֹא תִאֲמִין נִפְשׁוֹ בְּאֲשֶׁר לָבוֹ לֹא יָבִין —
 וְלִפְלֹאוֹת צְדִיקִים הוּא יֹאמֵר לֹא רָאִיתִי
 (תַּעֲלָמוֹת כְּאֵלֶּה חֲפָצוֹ לְרֹאוֹת בְּעֵינָיו)
 וַיִּתְּכֵר מֵאֲלֹהֵיו גַּם הַקְּרוֹשִׁים בְּאֶרֶץ
 וּמִמָּאִים יֹאמֵר גַּם הַמָּה כְּאֲשֶׁר יִגְוְעוּ
 (אמ"א)

ומה הם יחוו בם - פי רעה לך פורחת.

אמונה. לְבִדִּי פֹה שֶׁבֶל! אֲשֶׁב שׁוֹמְמָה? -

וְבִלְעֲדֵיךָ עֲזַרְתִּי אֵינְנָה -

וְחִי וּמֹתִי אֹלֵי גַם בְּנִים הִמָּה

כִּי לֹו בָּאתָ גַם אִזְ עִם אֲמַת הַנָּה

כָּל הַצָּרָה הַזֹּאת לֹא עָלִי בָּאה -

וּבְלִבְתֶּךָ גַם עָתָה עַל כֵּן אִירָאָה -

שֶׁבֶל אֲמוּנָה תִמָּה! עַל אֵל שִׁימִי שֶׁבֶר

כִּי כְמוֹהוּ מְזֹרֵר אֵין אֵל כָּל חֲלִי

נַחֵם אֵל כָּל אִיד מִרְפָּא אֵל כָּל שֶׁבֶר

דְּמִי נָא אֵךְ לֹו דְרַבְרַבְךָ עָלְיוֹ גְּלִי

דְּמִי - וּשְׂאִי נָא עִם עֵינַי עֵינְךָ

אֵל אֵל רוֹאָה עֲצָבִי גַם עֲצָבוֹנְךָ.

עקשות (הן) יתחנן אל אל אף יעתר איש כמִן

וְאֲמַת אָבִי לֹא בֵן הָלֵא הוּא יְגֹר אֲמַר

גַם צָבָעוֹן אֵךְ צָוָה צִוִּי נִיחִי לֹו כָּל חַפְצֵי.

שֶׁבֶל יוֹצֵא הַחוּצָה וְאֲמוּנָה וְעִקְשׁוֹת יוֹצֵאת אֵל הַחֹדֶר
וְצָבָעוֹן בֵּא.

צָבָעוֹן שְׁלוֹם לְךָ יָפְתִי! וְלִבְרֹךְ אוֹתְךָ כְּצֵאתִי -

פְתוּת בֵּן הוּא - וְאֲרוֹנִי אִיפּוּא / זֶה אִישִׁי אֲנִי?

צָבָעוֹן הוֹנֵעֵתוֹ בְּתַפְלוֹת וּבְצוּם הַלְאִיתִיהוּ

(אמ"א)

אִישׁ וְאִישׁ רָעִי הוּא , לֹא זוּלְתוֹ הַשָּׁנִים
 וְשָׁנֵי עֲדִים בְּאִישׁ מֵהֶם , כִּי יִעָנְאֵנִי —
 וּבְאֶהְבָּתֶם זֶה , הֵן כָּלָה נָרַשׁ גְּרִשׁוֹנִי .
 אֲךָ מִזֵּב כִּי עוֹד יִכְחָשׁוּ לִי הַשְּׁלֵשָׁה יַחַד
 וּמִן־ךָ לָבֶם אוֹת לִי כִי עוֹד פָּחַדוּ פָּחַד — !

מסב פניו ללכת

עקשות (לא אותך וכבודך כי אם פך ופחדו
 ומלשונך התער הם ירחו ירעדו
 ידעו כי בגליך בית המלכה יצעדו.)
 אמונה ולאן תלך עתה, עוד ראש אשמורת בקר?

שכל אצאה לי השדה שם אשאף לי הרוח
 כי רוחי כי לא קמה לבי לא ינוח
 אביט ראש פוכבים מה עיני שם תקראנה
 בם אבין מעשי אל גם השגל גם ירוע
 ומעט אשפח תוגותי כי בם תנשינה
 ובכל צרי מאז אף בם אמצא כרגוע.

עקשות (מה יוכלו עיניך לראות שם בשמים
 הלא אף פוכבים פראות כל חי אותמו
 מה אבי יראה בם מה צבעון לו שמעת
 כי עתה מי המה אלה הלא ידעת
 מה תחזה בם אתה אף פרבכה זורחת

אֲבָל עֶרְוֹן תִּקְנֶה לָּךְ כִּי אִישׁ לִבָּב אֶתְּהָא
 אֶפְסִים כִּי הַמִּזֵּן וְאַמֶּתֶת הֵם לֹא אֶהְבֹּדֶךָ
 וְאֶדְוֹנִי הֵם הַמָּה וּמְלָחֵם הוּא מוֹלַח (כ)
 גַּם תוֹרְתוֹ וּכְבוֹדָה אֶךָ מֵהֵם לֹא תִמְחָה
 וּפֶן יִחַר לָמוֹ אִם הוּא לָךְ יִתְרֹעַע
 גַּם הַמִּזֵּן כֹּה אֶמַר לִי כִּי גַם הוּא רַעֲךָ
 וּבְתִמּוֹ נִשְׁפַּע כִּי חֲפִיץ לְרֹאזֹת פָּנֶיךָ
 (אִךָ כִּי בָךְ בָּא אֶמֶת כֹּה וּלְרַגְלוֹ כָּל פִּנְעֵ)
 אִךָ מֵה יַעֲשֶׂה וְאַמֶּתֶת גַּם צְבָעוֹן הֵם שׁוֹנְאִיךָ
 זֶה הוּא מְשֻׁנָּה הַמְלַכָּה זֶה לֹא מוֹרֵה דְרָךְ
 עַל בֶּן יֵרֵא הוּא אוֹתָם לָבוֹא וּלְכַבְּדֶךָ
 לֹא הוֹאֵלֶת וְהַלָּךְ כִּי עֲתָה יוֹדֶךָ .

שָׁבַל ^{אל נפשו} הִהָ חֲמִס רָשָׁע כָּסֵל , הִהָ הַנְּפִי לֵב יָחַד !

אִל פְּתוּת ^{אל פתיות} אִם הָאֶדְוֹנִים עַל בּוֹאֵי לֹא יָבוֹאוּ כְּבֵית
 הַלֵּא אִךָ הַלּוֹךְ יִלְךָ לֹא אִזֵּי הָאוֹרֵחַ .

עֲקֻשׁוֹת (וּמִי יִתֵּן כִּי תִלְךָ - אִךָ לֹא גַם לֹא בָאֵת
 כִּי עֲתָה גַם לֵב אִמִּי לֹא כֹה הִנְיֹאוֹת

פְּתוּת כִּן הוּא !

שָׁבַל ^{אל פתיות} בְּרַכִּי נָא בְּשִׁמִּי אֶת אוֹהֲבֵי הַיְשֻׁלִּישֵׁת
 לְשִׁלְעִיָּתָם מִעֲנֶה אֶחָד תַּהֲפֹכֹת וְכַחֲשׁ
 (אמורא)

עקשות (בְּכִנְף בְּגִדֵי חוּמָא מִי נְאֻחֻז לֹו רְאִיתָ
 וּמִחֲזוּת אֲחֻזת שׁוּדִים לֹו בֹו חֲזִיתָ
 כִּי עָתָה לֹא צְחַקְתָּ לֹא כָּזַאת דְּבִרְתָּ
 וּבְכִנְף בְּגִד גַּם אָתָּה אָז נְעוֹר נְעַרְתָּ.)

פתיות ובעזף כְּנָף , שְׁכָל ! כִּי נִסַּב אֶת רֵאשִׁינוּ
 וּיְכַפְרוּ בֹו הֲלֹא גַם אָז חֲטֵאוֹת לְבַנּוּ
 הָאִם הֲלֵב נִסַּב לֹא בַעַל הַכְּנָפִים ?

הוּי הַסְבוֹרְתֶם לְבַכֶּם אַחֲזֹרְנִית סָלַח !!

שְׁכָל
 אֵל נַפְשׁוֹ

פתיות אָבָל גַּם אֶת לְבַנּוּ נִקָּה לֹא נִקְיִינוּ
 וּבְאֲגֻרוֹף עַל כָּל חֲטֵא הֵן גַּם אוֹתוֹ הִכִּינוּ
 עַד כִּי בֵן נִסְלַח לָנוּ כֹּל אֲשֶׁר עָוִינוּ .

בְּכִנְף בְּגִד וּבְעֹזֵף כְּנָף וּבְאֲגֻרוֹף רִשְׁעֵי
 נִכְפָּר גַּם נִסְלַח לָמוֹ כָּל חֲטֵא וְפָשַׁע — .

שְׁכָל
 אֵל נַפְשׁוֹ

וְכֵה עֲנוּךְ הַכֹּהֵן בְּאֲמֹר לָמוֹ כִּי בָאתִי ?

עקשות (הַמַּעֲט לָךְ מִעֲנִה אָבִי כִּי תִשָּׂאֵל גַּם לָמוֹ
 הֲלֹא תוֹרַח אַחַת לֵב אֶחָד אֵל כְּלָמוֹ.)

הַאֵמָה כְּעֲנוֹת אוֹתִי אָמַת עֲנוּנִי בֵן גַּם הַכֹּהֵן
 צִדְעוֹן אָמַר גַּם נִשְׁבַּע כִּי לֹא יִשְׁנֹאֵךְ
 אֵף כִּי לֹא תֵאֱמִין בֹּו וּבְקִדְשׁוֹ הֵן כְּחֻשֵׁת

(אֲבוּיָא)

כִּי קָנִינִי בְּקִדּוּשֵׁים לְמַלְכֵת שָׁמַיִם
וּתְקַנְנֵנִי בָּם עוֹד - , הֲלֹא תִחְרוֹק גַּם שָׁנַיִם .

פתיות בך
אל האמה בך
הֵן כְּמוֹךְ אֶמְחֶא בָּךְ בְּחִתְנַת הַקִּדְּשׁ .
לוֹ סְבָלוֹת אֶתִּי , יִחַדּוּ בְּמַחֹל יִצְאֵנּוּ .

אל האמה
אָבֵל הוּא מְרַד גְּדוֹל כִּי עַל כֵּן פִּשְׁעֵת
לְסוּר לְרֵאוֹת דְּבַר בְּשָׁרִירוֹת לֵב וְנִפְשׁ
וְלִהְתַּמְהֵמָה וּלְבוֹשֵׁשׁ אִם לָךְ נֹחִילָה .
וּמִי יוֹדֵעַ אִם לֹא נִסְתַּרְתְּ גַּם אֶת שְׁמָה
לְמַחְפְּשֵׁי בֵת הַשָּׁמַיִם כְּבָנוֹת הָאָרֶץ -
גַּם נִמְצְאוֹת לְמִבְקָשֶׁיךָ אַחֲרֵי תַחְפְּשֵׁי .

האמה ויהי מה הִיָּה שָׁם , הֲלֹא עָתָה גִּקִּיתִי
כִּי רָאִיתִי שָׁם צְבָעוֹן נֹעֵר פְּנֵי בְּנֵךְ
כְּנֹעֵר אוֹתָם בְּיוֹם , בּוֹ נִצָּא אֵל הַמָּיִם
יֹאמֵר כִּי אֲזוּ כָּל פְּשָׁעֵי שָׁנָה יִנְעֵרוּ
וּבְכֵן נִנְעָרִים עָתָה כָּל פְּשָׁעֵי הַיָּרַח
וְאֵעֵשׂ כֵּן גַּם אֲנִי וּמַחְמֵא טַהֲרֵתִי
וּכְמוֹתֵם אֶבְטַח כִּי יִבַּח זֶה לֹא אֲמוֹתָה - .

פתיות כן הוא !

הַכְּבִּנְדָה חֲטָאת ? אִם בְּלֵב תַּחְמֵאִי
הֲלֹא אֶת לִבְךָ תִנְעָרֵי לֹא אֶת הַכְּבִּד .
אל האמה שובל

(אמורא)

על בן לראות שם פנייה חיש השיגוה
 חיש גם תלמידי צבעון מן המאָרֵב בָּאוּ
 וישאו יחד קולם קול ירעים בפה
 גם ברכו אֱלֹהִים כִּי הִמְצִיא אוֹתָהּ לָמוֹ
 וַיִּקְצֹצוּ וַיִּדְלְגוּ וַיִּפְסְחוּ וַיִּגְוְעוּ
 בְּבִגְי צֵאן וּבְאֵילִים וּבְמוֹ עֵגֶל רָקְדוּ
 עָדֵי נָצוּ גַם נָעוּ עָדֵי הַתְּגוֹרְדוּ
 וַיִּתְעַלְלוּ בָהּ בֶּן פֶּל הַלְּיָלָה עַד עֵתָהּ
 וּבִזְעַת אִפְסִים וּבְלִפְפֹּה דָם עָלִימוּ
 כִּלּוֹ מַעֲשֵׂיהֶם וּמְלֹאכֶתָם , וּבְכֵן הִתְמוּ •
 וְאֲנִי שְׁמַרְתִּי פִיהֶם וּלְבָשָׁרָם חִפְצֹתַי
 כִּי בָּא אֱלֵינוּ שׂוֹכֵל וַיִּמְהָרוּ הַבְּיָתָה
 עַד פְּלוֹתָם לְגַעוֹת עַד הַשְּׁלִימָם לְצוּחַ
 לֹא עָרְבַתִּי לְבִי גִשֶׁת , וּקְרוֹב אֱלִימוּ
 פֶּן מַעֲבָדָם לְלִבָּנָה אוֹתָמוּ אִפְרִיעָה
 וַיִּצְוּעַם אֲחַלֵּל , הֲלֹא לַעֲשׂוֹת אֲרִשִּׁיעָה —
 עַל בֶּן הוֹחֵלְתִּי עַד בּוֹשׁ וְאַחַר עַד עֵתָהּ
 וַגְּרוֹנָם עַד כִּי נָחַר וּלְשׁוֹנָם נִשְׁתָּה .

שכל סיפק את כפיו

אל נפשו גם הבָּעֵלִים הָהָ! וְצָבָא שָׁמַיִם יַעֲבֹדוּ
 וַגְּדוּדִים פִּשְׁמוֹ בַּחוּץ לְגַד כִּי יִגְוְדוּ •

עקשיות (הַבְּגָדִים קָרְעַת , עֵתָהּ תִּסְפֹּק בְּפִים

(אמ"א)

הן זה כביר ושבתתי וכקרבני פיה הפיתתה
 ואשא עיני ואראך אל החר שמה
 ואדוני המון עם צבעון עליו נצבו
 ופניהם פלהבים מידם ענב ארמו
 ונשואות עיניהם ונטויות השמיות
 אל נכח הלכנה כי תתחדש כנשר
 ולמען קדש אותה פיונה אל בעל — (ח)
 ושחורים בעורבים עבים סביב יעופו
 ונשיאים ינשאו על פני רוח סער
 לסתיר בן מעיניהם ואת המתקדשת
 וכמו מעונגיה פלת חן כי תפתר
 ולהרהיב אהבה תתחפז וכמו היא בושית (ט)
 ויהי המה רצים שבים הנה והנה
 מהרים לעמקים ומעמק לגבע
 ולבקשה ולחפשה ולהפשה במעט רגע
 אף לעיף עינם ביה אף לתת ביה עינימו
 והיא מסתתרת ותכם בעב פניה
 מתחת לעב זה אל משנהו המקה
 עד כי נלאה המון ויעף גם מורהו
 למצוא שאהבה נפשים שערנה אליה
 עד עלו במכלה על הרפתים הננה
 ולהזתר גם עים מהם, היא לא זממה

לִבְנֵי לְרֵאוֹת פָּנָיו גַּם אֲנִי לֹא אוֹכְלָה —
 אִם כִּי זֶה רָעוּ אֲשֶׁר הֵייתִי הַגִּנִּי —
 פֶּן יֵרַע לִי לֵב הַמֶּזֶן גַּם צָבְעוֹן מִזֶּרְחוֹ
 כִּי יֹאמְרוּ בָּם נִבְאֵשְׁתִּי וְאֶהֱבֶה אֶת שְׂכָל
 וּלְבִיִּת הַמַּלְכָּה נִכְסֵפְתִּי לָהּ נִפְשִׁי תִּכָּל .

שכל משים יד על מצח ונדמה כאבן

שכל הַלְרֵאוֹת פָּנָי לֹא יבֹא אֶמֶת שְׁרַנּוּ! —

עקשות (הַשְּׁמֵעֵת דְּבָרֵי אָבִי בִּינָה מִעֲנָהוּ
 וְאֲשֶׁר יַעֲנוּ בָּךְ אָבִי אֲמִי וּמִזֶּרְחוֹ
 וּמֵה תוֹסִיף לַחֲקוֹר וּלְהַתְּבוּיֵן הַפְּעַם .
 הֵן נִבְּחָהוּ דָּעִי מִמֶּתְחַבֵּם וַחֲסֵר מַעַם
 מֵה תִּדְעַ בְּשִׁמוּעַ אֲזֶן מֵה בְּרֵאוֹת עֵין
 וּמִדוּעַ לֹא בִדְעַת תִּמְאֵם כְּמוֹנִי ?
 כִּי כָל הַבֵּין הַכֵּל , הַשְּׂכָל וְחֲקוֹר כְּאֵין
 הֵלֵא מִזֶּב כִּי תַחְלוּט תִּאֲמִין כָּל מוֹצֵא פִינוּ .)

פתיות כֵּן הוּא שְׂכָל! כִּי אֶמֶת יֵאָהֱבֶךָ . — אָפֶס ...

אמונה דְּמִי נָא אֲמִי! הֵן אֶת כָּל יָבִין גַּם שְׂכָל — .

פתיות וּמֵה זֶה כִּי הַתְּמַהֲכִיחַת לְשׁוֹב הַבֵּיתָה
 אֵל הָאִמָּה
 הֵן עוֹד בְּנִשְׁפָּה יִצְאָת וּבַחֲצִי לַיִל שְׁבֵתָ ?

האמה הַמְּבִיִּת הַמִּזְרָה צָבְעוֹן עֵתָה זֶה בָּאתִי

(אמריא)

וְלֹאֵט אֶהְבֵּת אֶמֶת עָבָה בּוֹ בְּרִישׁוֹתָיָהּ
 וּבְאֵשׁ אֶהְבֵּתוּ הָאֲסוּרִים כָּלָה יִמְסוּ .

אמונה האדעה מה אמרתי מה מלים עניתי
 הנה! לבי דובר בי ואני לא מה ידעתי .

כמתנבאה «אלהים ישיב לאמונה את אמת סלה!»

האמה עבה מבית צבעון

פתיית מה ענה אותך אמת מתי יבוא הנפה ?

האמה כה אמר הישר אמת כה תאמרי אל שכל

מה לי ולו עתה מה בא אלי הפעם

ובקר נודעתי לעם בשערים כלמו

במדינות המלכה ובעריה גם יחד

אל כל זקני העם אל כל איש חובר חבר

עתה גם המון גם כל גרי ביתו יחד

ידעו את אמת אשר עד כה לא ידעו

עתה מה יתן לי ומה יוסיף לי שכל ?

ובענם כל בית המון לא אותו יאהבו

ובעיני צבעון ובתו לא טוב הנחהו

יאמרו «הפכפך דרכו חקרי לבו זרו

איש אין כל אמון בו כי נפשו בו עפלה

ולמראה עין אף ישפוט ולמשמע און

ובהלך נפש לא יחפזן ובמחזות קדש»

(אמ"א)

ובאסורי ידעוני את לכה אכרו
 ובעוד ימים לא רב יתיר צבעון תקשר
 וכבר עשה צבעון גם לשמן פאלה
 ובאסור פן לב מחלת פשרים רבתי
 (אחת מנשיו היא גם צבעון ידענה)
 וכמו אמונה באמת נפשה בו בקלה
 עד נשבע לו חיימן פי ירה מגפה
 וכשוב אמת עתה מבית צבעון אלינו
 מתהלה בתו אל אמונה האלה
 גם לב אמונה ישוב ויהי לאמת סלה.

אמונה ואלהים ישיב לאמונה את אמת סלה —

פתיות פן הוא, כי לא לנצח ישוב אמת שמה

בתהלה חשקה נפשו וכבר לו היתה

עתה ישוב, בתי! ילנה עוד אליך

כי מה לו בית צבעון אחר מצא בתו

כי בית צבעון — הלא אף בית המון סלה!

אל שכל וראה נא שכל עתה כי כן גם החלו

אותות צבעון לבוא ודבריו גם לגשת

כי כן פלטה נפשה להשובתו אליה

באשר עתה בה ענתנו ענה בה פיה

וכבר החל פן לכה לצאת מאסוריהו

או מעיץ ישאל עצה או גר יגידנו
 או העורב ברע ויבשר לו הנשר
 כנביאים יבואו לו פאות ינבאו
 ובגידם יגלה אל סודו אל צבעון חרש
 גם לו מלאך מגיד סוד כל רז ודבר סתר
 ובליל אמש הוא יקר לו כל תרא עין
 גם הוא לראות יוכל עת נחנו לא נראהו .

או אם באמת לא נאמין באמת חתננו?
 ובקר את בתנו בעצתך לו נתנו
 אמונה לו נתנו ובו לא נאמינה —
 אם גם מלה בלשוננו נחנו לא נבינה
 כי נפשנו רמות אלה עוד לא האזינה .

שכל אכל זו בתך אמונה לא אהבתו .

עקשות (ומי יגיד זאת — אולי מעת באת אתה?)

פתיות זו אך אל נאפע , יאמר צבעון מזרנו
 אך פעל השטן הוא כשפיו עשוהו
 המשביתים מעשה אל ועצתו יפרעו
 ואלהים הלא יעיז תת לאמת בתנו
 ובלהמיהם על בן חפץ שדי יפרו
 ויטו לב אמונה מאהרי הבעל

(אמ"א)

ידע שיח כל חיה יבין גיב עץ יער
 גם בבלי בעת בלשון כל אדם בארץ
 ידע כל, מה בשאול, ומה בשמי שמים
 וכרמש, וכתנשמת, ידע מה בארץ.
 למרחק כי יפע תקפיץ לו הדרך
 ומקירות היקבים יוציא את תיין
 באשר ישביעמו אף בשמות שרי מעלה.

בשפתיו כי ישרוק לשעירים כי יבואו
 אז מתחת לתהומות מעל הררי חשך
 ממוחשבי היערות וממדבר תחו
 ממועמקי המערות ומחרבות ברו
 לאלפים יסעו הנה לרובות יעופו
 המונים המונים חיש ירוצו ינתרו
 ובקול כופה ומערה וילל איוס סלה.
 כל האדם וחי אז יחד חבאו למו
 מתרדת פגע מפחד אסון וקטב
 אף צבעון יעמוד הכן אליו לא יגשו
 כי נטה קו מסביב ובא המעגלה
 ובמקלו יקסם לו ויניפו על פנימו
 ויצום לעשות לו כל גפשו תשאלהו
 גם הגד לו יגידו כל יחפז לךעת

רוח מת יבוא בקחי הוא יוציא חוצה
נשמותם הוא יביר בחיים והגלגלו .
בגלמים פעל ידיו יפח נשמת רוח
אם יש משמות אלהים ישים גם על מצח .
אחוזי השדים מידם יצילנו
ולנשים ילדו לא יתגם אף לגשית .
אם הלצים בנו , בית איש להם יגזלו
כל בו השחת ישחיתו ויתגלו , יהלו
אז צבעון יתנה תוו על דלתות הכפית
ובער החלונים על נפשם ימלטו .
לו תרות קל תלדנה ועקרות הוא יתר
לגשוכי הנחשים אז כלב משתגע
מפי עין רעה ונגועי אור ירח
ירפא בלחשיו ובהנתיך למו עפרת
ומתים המחנקים נרדמים בחצות ליל
יחלוש ברבר קסם ויחנקם בעטר עשן
לילה בחצר מות ובמקדש אל כי באו
גם הוא יבא שמה ומפניו ינוסו .
עוד רבות יפליא בשער ראש ומי רגלים
ובגללים וברק ובשולי צפרנים
ובחריצי יד יבין ובקני המצח
גם יביר משפט גבר מעודו עד נצח

(אמ"א)

הַרְפוּאָה הַיָּא רַפָּה וּמְחַלְתְּכֶם גְּבֵרָה
 וּבִלְ תִשְׁיִמוּ לֵב כִּי לֹא הָרֹפְאִים הַמָּה
 כִּי לֹא זֶה הִיא הָרֹפְאוֹת גַּם לֹא זֶה הַחֲלִי
 וְצָרִי מַה לָּהֶם אִם הַמְחַלָּה לֹא הִפְרִי
 וּבִאֵין מְבִיר לַמְחַלָּה הָרֹפְאוֹה לָהּ זָרָה
 כִּי לֹא אִזּוּ רֹפְאוֹת הִיא כִּי אִם מְחַלָּה כְּמוֹתָ
 כִּי עוֹד תִּרְדִּיבָנָה אִזּוּ, וְעוֹדָה עוֹד תִּקָּב
 אֲמַנְגֶם רֹפְאֵיכֶם אֵלֶּה לֹא יִגְעוּ לַתְּהוֹ
 כִּי רַפְאוּ מַחְסוֹרֶם כִּי הִתְּלוּ חוֹלִימוּ
 אִךְ רֹפְאִים יִרְפְּאוּ הַחֲוָלִים עוֹד יִחַלְעוּ
 הֵם בְּטוֹחוֹת יִקְחוּ, לֹא כֵן אֲשֶׁר יִתְּנוּ
 אִךְ חֲלָיִים יִתְּנוּ וּרְפוּאוֹת הֵם יִקְחוּ
 עַל כֵּן לְרַפּוֹא יוֹסִיפוּ – וּרְפוּאֵתְכֶם אֵין
 וּנְבִקְשָׁה אֵת הָרֹפֵא – אוֹלֵי נִמְצְאוּהוּ
 אֲשֶׁר יִמְצֵא יִבְרִי הַמְּזוֹר וּמְזוֹרָהוּ .

עקשית (האמה הרופא תרפא את לא רפאו
 הם הרופאים, זו הרפאות, זה היא החלי!
 ומזור עוד יגהו ומדוה עוד יסירו
 ולעזרם נוחילה אם גם נחלה לנצח!)

פתיות הבצבצון לא נאמין אם בו גם נתן הפי?
 ומה הגדולות כי יעש, יראו עינינו?

למאזם כל טוב ארץ יד האל לו יצרה
 ולהנור מכל ענג ומכל נחת
 השכיח והו כל כבוד ויקר כל תפארת
 נשוחו כל גיל הנסוחו מכל עין
 ומנעוהו מכל השכל – תענוגות רוח
 כל יחיה בחיים, תת חיו אך בפנות –
 וכבר בקשורו וכעורו עצמו דבקה
 ולהוסיף צום ותפלה עוד לא יעצר פח
 ואלהים עוד לא נחם לא געתר לסלוח.

נוכה

שכל ולמתי עוד תוחילו עוד נפש תאריכו
 העד כי תמותו תמתכם לא תסירו
 הלא לב תשימו ולמעשה אל תבינו
 כי בנתוין אדמת העץ מסביב לערש
 מרם יסיעוהו מרם יפה מארץ
 כו לקחה מכם ידו כל לכם נתנה
 ויתוין אתכם נתוין סביב מכל עקר
 מרם יקח גם רוחו כי לו גם הרוח
 וישרש גם אתכם מארץ חיים סלה. (י)
 הלא רואות עיניכם רופאי אליל אלה
 כי לא מכם יגהו מזור מוסר יסירו
 התעלה לא תעלה וארובתכם ארקה

(אמ"א)

וּלְעָרֵיו וּיְרִיבָיו עֲצָמָה וְאוֹן הַרְבִּינוּ
 עַל אֲנָשֵׁי מְלַחֲמָתוֹ אֱלֹהֵי נֹסֶפֶת שְׁמֹנוּ
 וְלַחֲבֵל מַעֲשֵׂי יָדָיו מִשְׁחֹתִים הוֹלְדָנוּ
 שְׂרֵי בְלֹהוֹת וּשְׁעֵרֵי לִילִית בְּלִיל .

כָּל אֱלֹהֵי חַטָּאוֹת מָרוֹם וּפְשָׁעֵי שָׁמַיִם
 אֵף כִּי פֹה בְּאֶרֶץ לֹא כָל חַטָּא נִמְצָא לָנוּ
 כִּי אֵף טוֹב וְחֶסֶד עִם כָּל אָדָם עֲשִׂינוּ
 וּבְתַמַּת לֵב הַמּוֹן חַף מִדַּעַה וְרָשַׁע
 וּבְנִקְיוֹן בְּפִיו מִכָּל עֹל מִכָּל פֶּשַׁע .
 אֵף לוֹ הַפֶּה הַמּוֹן יְרוֹ צְבָעוֹן יוֹכִיחַ
 לוֹ לֹא הֵיטִיב פֹּה אֶרֶץ לְבָנֵי אֲנוּשׁ הַקָּבֵל
 וְלִהְיֵטִיב לְאֱלֹהִים לוֹ נָשָׂא לֵב וְעֵין
 אֲזִי אֲשַׁרְיוּ בְּאֶרֶץ אֲזִי טוֹב לוֹ בְּשָׁמַיִם
 פֹּה אֶרֶץ לֹא יִתֵּן וּמֵאֵל יִקַּח שְׁפָה - .
 לָכֵן צְבָעוֹן וְאַמֶּת אֵף שׁוֹב אֵל אֵל יִזְרוּחוּ
 וּלְרַחֵם עַל הָאֵל טוֹב מִרַחֵם עַל רַע .
 עַל כֵּן יוֹסִיף צוֹמוֹתָיו וְתַפְלוֹת עוֹד יִרְבֵּה
 בְּעַבְדוֹ יָשִׁיב לְאֵל אֲשֶׁר הֶחְסִיר מִכְּפוֹ
 וּכְבֹד הַשֵּׁיב לוֹ כָּל כַּחוֹ נָם חִילוֹ יַחַד
 וּכְבֹד עָנוּ נִפְשׁוֹ לְצוּם יוֹמָם וְלַיִל
 וְלִהְיוֹ צִיא דְבָר לְבָנֵי אֵל וְלִהְרַבּוֹת עֲשִׂיהַ

(אמ"א)

שכל צרותיכם הזפרת ובגדי לא אִקְרָעָה . —
 אָבֵל הֲלֹא לֵאלֹהִים נִסְתָּרוֹת כָּאֵלֶּה
 יִדְעָתִי כִּי עוֹד רַב לָךְ — גַּם רַב לָךְ וְדַמְיוֹ!
 הַנְּגִלוֹת הֵן לָנוּ עַל כֵּן גַּא לִי אֲמוּרֵי
 מִה יַעֲנוּ צְבָעוֹן וְאַמֶּת בַּעֲשׂוֹתֶם כָּל אֵלֶּה
 וְלֹא הוֹעִיל עַד מָה וְלֹא עוֹר וַיִּשַׁע
 כִּי רָפְאוּ אֶת מִפְתָּכֶם וְעָדָן לֹא נִרְפְּאָה
 גַּם קָרְאוּ לֵאלֹהִים — הֲגַם הוּא לֹא יַעֲנֵמוּ? —

עקשות (הַמְעַנָּה צְבָעוֹן וְאַמֶּת לָךְ נְגִלוֹת נְחַשְׁבוּ?
 כִּי תִשְׁמַע מָה עָנוּ לֹא תִדַּע מָה חֲשָׁבוּ .)

פְּתוּיֹת כִּי לֹא דַרְבָּה עוֹד צְדָקְנוּ הַמָּה יֹאמְרוּ
 וּתְפִלוֹתֵנוּ אֵין דֵּי כֶּם לְמַחֲזֵת מְרִיגוֹ
 גַּם דְּמַעוֹתֵינוּ אֵין דֵּי לְרַחוּץ בָּם נִגְעֵנוּ
 כִּי יֹאמְרוּ עַד שָׁמַיִם נִגָּעָה חַטָּאתֵנוּ
 וּכְשִׁיעֵנוּ נָהֵנוּ מוֹם בְּמִלְכַת שָׁמַיִם
 בְּדָד הוֹשִׁבְנוּהָ בַּל יִקְרַב אֵל אֵלֶיהָ
 וּבְמִרְבֶּכֶת אֵל הַצְּבָאוֹת מְעִיחַת נְתָנוּ
 וּכְלִי אוֹרוֹתָיו בַּחֲמַת לִבְנוּ שָׁבְרָנוּ
 וּבְמַעֲרֻכוֹת מַחֲנוֹתָיו שָׁכְנוּ שָׂדֶה וְסֶלֶף
 חֲסָרוֹן וּמְעֻנֹת וְלִהְמָנוֹת לֹא יוֹכְלוּ
 וְלֵאמֹן מְרַפָּא בְּחַטָּאתֵינוּ כַּחַז חֲלָעֵנוּ
 (אמו"א)

אני לא אצחק כי אם פכה א בכה סלה! —

עקשות (לא אוננה תשמענה תעלומות באלה
ומאד געלה סודם מגבה עינה שכל!)

פתיות בלחש הן צבעון ואמת את כל נשיו גם ידעו (ח)
ופאתי איש וזקנים, בו המה מצאו
גם מצרי נשים אלה בישמות יקראו
וימי נדתן וחרותן ראשם ישאו
הם שומרי עת עונתן אחרי התחטאו
ולכל גתח ויצור גם שם אחר נשאו
ביצורי צדיק ישכנו אותם נמלאו
על כן זה צבעון ואמת גם כס יה נקראו •
מי זכר ונקבה קראו לאשר קראו —
גם ארוך וקצר אפים שם שם נמצאו
ומאף קצר זה צרותינו יצאו
וחמתו שזתה רוחנו — . ודברי לעו .

שכל קרע בגדיו

אל נפשי הוה חרפות נאצות גדופי אל סלה!!

עקשות (ובגדיו הן קרע מרב קנאה וכעס
משמוע ראמות עליו וגבוהות עלימו .)

פתיות ומה זה הבגדים אהה שכל קרעת?!

פִּי אֵל כֹּל צָרָה יֹאמְרוּ, בְּצָרֵי הֵם תּוֹעֲלֶנָּה
 בָּם נִקְרָא אֵל מְלֹאכָיו שָׁרֵי מִזְבֵּחַ אֶרֶץ
 (אֲשֶׁר בַּל עָלָיו הָיָא וּבִידֹו עוֹד אֵינְנָה
 פִּי אִם לְקְרוֹשִׁים אֵלֶּה פִּי נִתְּנָה אֱלִימוֹ יד)
 וּבְמַלְכוּת שָׁמַיִם הֵם רֵאשׁוּנָה יִשְׁבוּ
 וְלֹהֲעֵלוֹת הַתְּפִלוֹת עַד לְשָׁמַי הַשָּׁמַיִם
 וְלִכְסֵא שְׂדֵי יִגְיָשׁוּם מִהֵם נִשְׁאַלָּה .
 אִו עוֹד נִגְבִּיָּה עוֹף עַד אֲצוּלֵי רוּחָהוּ
 וּכְמוֹתֵהֶם כְּמוֹתוֹ , תִּלְקִיו בּוֹ הֵם הַמָּה .

(שכל משתומם ובידיו יאחז בשערות ראשי למרסם)

וּמָה זֶה תִּשְׁתּוֹמֵם שְׁכָל ל גַּם תֵּאחֲזוּ שְׁעַר (ס)
 הֲלֵא עַד אֵל אֱלִים דַּעַת צָבָעוֹן הַגִּיעָה
 וְלַעַת בָּא אֲמַת הַנָּה גַּם הִיא פֹּה הוֹפִיעָה
 עַל כֵּן עַל שֵׁם אֲמַת הִיא בִּינֵינוּ נִקְרָאָה
 וְקְרוֹשָׁה בְּמֵאד פִּי לֹא נִבִּין בָּהּ לְמֵאוּמָה - *
 לֹו גְלוֹת עוֹד אוֹכֵל אֶת כֹּל מִהֵם שְׁמַעְתִּי
 אִו אִז הִשְׁתּוֹמַמְתָּ וְשְׁעַר רֵאשֶׁךְ אֲחֻפָּת
 אֲכָל אֶךְ הַסִּפֵּר דְּבַר הַמָּה הַזֶּה יִרְוֹנוּ
 וּכְבוֹד אֵל אֱלֹהִים הוּא עַל כֵּן נִעְלִימָהוּ
 כֵּן יִשְׁמַע זֹאת אִישׁ בְּעַר וַיִּצְחַק בְּאֵלֶּיהָ .

שכל הלא לי תגידני פי לא בער אנכי

(אמויא)

גם את נפשותימו אז העלו השמימה
 אולי הן מאחריהן שם דבר תשמענה
 ובכן תחיו המתים גם חיים המיתו .
 גם ראו בכבוד ובגזרות שאלו
 ולמעלה בסבך העץ בקדמות הביאו
 וזרקום מארץ אל ראש ארז ביער
 יודע אם נאחזו בו או אחר יפולו
 ודברם אז יודע אם טוב אם רע יהי . י

גם במרוצות חיתו יער על רחב דרך
 אותותם אז שמו , או בנחשים נחשו
 ולחשים הזרנו נכח שמש נאמרה
 ולעת תצא אז תבוא , או מיל הירח
 ובעת ייטב אל ובעת לא אפז בה יחר
 עת דינו לא ידון בה עת רחמי יגברו
 אז אליו נצעקה נרב לשפוך שיחנו
 בתהלות ותפלות הם לבקרים חד ו
 אך חתומות וסתומות כי על פן קדשו
 בלשונות השונות יחד גם יתבוללו
 ובכל עמק שפה בל יבין גם כל גבר
 כי אם האלהים , יען אליו אך תקנו -
 ובחליפות צרות לא אותנה נחליפה

בָּם יַפְעַל הַמֶּזֶן כֹּה וְכֹה, בְּאִשֶּׁר הִזְרוּהוּ
 כְּזֹאת גַּם כְּזֹאת יִגִּיד, כֹּה יִבְיַע אָמַר
 וּבְאָמְרוֹ יִחְשׁוּב אֱלֹהִים, אוֹ כֵּן וְכֵן יַעֲשֶׂה.
 וּבְשִׁמּוֹת אֱלֹהִים, רַבִּים וְעֲצוּמִים לְמוֹ
 הַשְּׂבִיעוֹ כָּל שׁוֹמְנָיו וּמַחְבְּלֵי כָּל פְּעֻלָּהוֹ
 וְשִׁמּוֹתָיו אֱלֹהִים וְשִׁמּוֹת כָּל לֹחֲמָיו גַּם יִחַד
 עַל עוֹר חַיָּה יִבְחָרוּ בַחֲרָדָה כְּתִבוּ
 עַל גְּחִלֵי אִשׁ בְּכָלֵי חָרֵשׁ כְּלִיל נִשְׁרָפוּ
 וּבְאֵף בְּלָנוּ עֲשָׂנָם הֶעֱלוּ בַכֹּחַ
 עַד כְּמַעַט גִּנְחָנְקָנוּ מֵרִיחַ הַנִּיחּוֹחַ.
 וְשִׁמּוֹת טַחְנוֹת שִׁטָּן עַל כָּל בְּלָהוֹת מְנַדָּה
 וְשִׁעִירֵי הַעֲזָאזֵל גַּם שָׂדִים שָׂרֵי קֶטֶב
 וּמְלֵאכִים הַמַּחְבְּלִים בְּשִׁמּוֹתָם יִחְרִידוּ —
 חָרְתוּ בְשִׁחּוֹר נֵר דִּנְגַּ, וּבְאִשׁ הֶעֱלוּהוּ
 וּבְעוֹר כְּשֹׁב כְּתִבוּ וּבְדָמוֹ שֵׁם שֵׁר דְּבָר
 בַּתְּעַר חָרוֹשׁ בּוֹ שֵׁם אֵל, אוֹתוֹ גָּזְרוּ.
 וּלְשׁוֹנֵי כְּבָדָה, מִמְּלִל לָךְ שִׁמּוֹת אֱלֹהִים
 כִּי גַם שְׁנֵי גָבַר כְּמַעַט בָּם תִּשְׁבַּרְנָה.

גַּם שֵׁר הַחֲלוּמוֹת בְּתַרְוֵעוֹת שׁוֹפָר הַזְרִידוּ
 וּלְהַעֲלוֹת לְמוֹ בַחֲלוּמָם מֵתִים צוּוּהוּ
 וּלְדַבְּרוֹשׁ מִהַכִּיָּה מֶה אַחֲרֵית צְרוּתֵינוּ.

(אמ"א)

דָּרָךְ לֹא הוֹרָה צָבֵעוֹן לֹא אָמְתָה תוֹרָנָה .

פתיות רבות יֵעָצוּ וּגְדוֹלוֹת יַעֲשׂוּת הַפְּלִיאָו
הַאוֹכֵל סֵפֶר בְּלֵה הֵן אֵךְ אֵשָׁה אָנִי
אֶבֶל עַד כֹּה לֹא עוֹרוּ עוֹד לֹא מָה הוֹעִילוּ .

שכל ספרי נא שרתי! אבין אם גם תמעימי .

עקשות (לא שמיך דבריכם לדעת לך נתנו
ולמעלה הם ממך לא תניעם ידך .)

פתיות לדרוש אל המתים שזככי קבר הזרנו
לאחוז ארחות דרך למקום קברות הזרנו
בקש אותם כזה וכה בקברים נקברו
ובאזנם לצעוק כל הקורות ספר למי
ולהתגל על קברם , גבי בתי חמר
על גלי עפרות ולהגלי המצבת
גם אני גם אמונה גם המון והמה
ובחוט גם ימרו כל קברותיהם יחד
ולהעלותו בגרות למתים האלה
וכגר שבעת ימים , ראשונים בימי אבול
וכגר שנה שנה , יום בו עלינו מתו .

גם חשבו עתים , ימים גם לילות בקתו
עת ישלט פוכב זה , עת ימשול על משגרת

אף כי בשלש השנים ירש כל פספסנו
 ובגדינו כלם אל חדרו קוו למו
 אבל כל הכסף הזלף ושב אלינו
 כי נשוב נלוהו שנה שנה וקקדם
 ובכל שנה על כן אף בגד לו נוספה
 כי ישוב גם הנשף ובראשו יחשב
 אפס כי שנה זו לא עוד נהיה כל שפר
 במקנה וממפר הורה צבעון אותנו
 לעשות עם מרמה רעו ואנשיו גם יחד
 ונאכל גם אכול עד כי תם כל הכסף .

בסוף כף ועניים נענים נחנו! — ויער מים נותרנו! —

ובאין עצת נפש הן כלנו אבדנו!
 כי מפל רעי אמת את מי נועצה
 אם אף דלת עם לוו אחזת מרעהו
 ומחכמי העיר לא עוד יבוא איש הנזה
 עוצה נא אתה שכל! ומצא מה עוד נעש
 וישנה דינו שדי, שדון שר וכעס.

ביכה

שכל ומה יעץ אמת מה צבעון הורה ררר?

עקשות (מה לך לעצתם התיעצנו גם אתה?
 הן אחרי עצת אבי לא עוד ייעץ גבר

(אמ"א)

הַמָּרָם תִּדְרַע מָה הָיָה לָנוּ?
 וּבְעֵינַי רַע וּמַר כִּי אָבִד כָּל עֲשָׂרָנוּ
 וּמָה הָיָה גַם צָרָה עָלֵינוּ לֹא כָּאֵה
 שְׂדֵפוֹן וּבְצֹרֶת גַּם חָלִי גַם דָּבָר
 גַּם עֵנִי רִישׁ וְחֶסֶר קִלּוֹן בּוֹז וְנִקְרַר
 שֶׁד וְשָׁבֵר... .

פתיחות
בבכיתה

שכל
 הַחֲשִׁי! וּכְבָר הַבַּל שְׁמַעְתִּי
 גַּם צִעֲקוֹת הַמּוֹן אֶל הַמַּלְכָּה שֶׁסָּם רָאִיתִי.
 עַקְשׁוֹת (כִּי יִצְעַק יִדְעֶתָ עוֹד תִּדְרַע כִּי גַם תַּעֲזוּ).

פתייה וּלְרִיק שְׁוֹעַתוֹ וְהַפְּלוֹתָיו רִיקָם שָׁבוּ
 כִּי תֵאֱמַם אֲזוּנָה מִפִּיו וּלְקוּלוֹ לֹא תַעַן
 קוּלוֹתָיו לֹא כָּלוּ דְמַעוֹתָיו לֹא תִדְמִינָה.
 וּמִבְּלִעְדֵי הַמּוֹרָה אֵין עוֹד עוֹזֵר לָנוּ
 וּכְבָר תִּמְנָנוּ בְּרָעַב לוֹלֵא הַחֲזוּיק בָּנוּ.
 הֵלֵא הוּא אֵהּ מוֹרָה, וַיִּלְמַד בְּמַעַט שְׁבָר
 וַיִּלְקַט מִשְׁכָּרְתוֹ בְּמַלְאכָתוֹ זוֹ אֶתְנָנוּ
 וַיִּתֵּן גַּם אוֹתוֹ אֶל הַמּוֹן בְּעִבּוֹט בְּגָד
 וּבְמַרְבִּית לֹא רַב וּבְנִשְׁף מִצָּעַר בִּינֵינוּ
 כִּי לֹא יַעֲבוֹר אֶת הָרֵאֵשׁ מִיָּמִים יְמִימָה
 אֵהּ כִּי לֹא בַתּוֹרָה קַחַת מִרְבִּית וְנִשְׁף
 הֵלֵא אֵהּ בְּעִבּוֹרָנוּ יִהְיֶה לָאוֹר חִשְׁף.
 (אמ"א)

פתיות קרא לה עקשות פּי אַמַת אַבִּיהָ
 ובתי המבכה בת אוני לה קראה.

שכל שלחי נא אל אַמַת לקרוא לו לבא הנָה
 כי בלִתָּה נִפְשִׁי לוֹ לְרֹאוֹת פָּנָיו נִכְסַפְתִּי
 אִמְרוּ אֵלָיו כִּי בָא, וּבָשֶׁם הַמַּלְכָּה, שֶׁכֵּל.

עקשות (ומה אם גם באת האם יחבר אליך? !)

פתיות רוצי נא ביתה צבעון לאַמַת פּה תִּקְרָאִי
 רצה

שכל ולאן הלך המון גם זה צבעון מזהרו
 כי עד כה לא אראם איפה עד כה אחרו?

עקשות (לא הם אחרו כי אם אתה בוא הקדמת
 לקדושים בארץ, ובל למו נקראת
 ומה להם ולך כי תשאל איפה המָה
 כי תחפז לראותם כי תדרוש תחקור למו.)

פתיות מה תראה בפני המון – לא לראות פללת
 איך פניו חורו, קומתו איך שחחה?
 כי תבכה מראות פניו הן במח אדעה.

בוכה

שכל ומה זאת? !

עקשות (הכל פתור לבעת אתה האורח!)

(אמ"א)

אָזי לאַ הַפְּרִתִּיהָ חַי נִפְשֵׁי! גַם אָנִי
וְאֲנִי אֲזִי אֲמַרְתִּי אִם אַף לְאַמֶּת תִּתְּנוּהָ
עוֹד תִּתְּחַזֵּק תּוֹסִיף אִמְץ גַּם תִּיף עוֹד כִּפְלָיִם *

(מוחה דמעה מעל כניו ואמונה תביש
אליו ונותנת גם קילה בבכי)

פתייות ומה תבכי עתה הלא אמת פה אין?
אמונה הביטי אל שכל כי גם עיניו תרמעהנה
ולרגלי דמעותיו גם דמעותי יצאו
כי נגעו עד לבי מבלי אדעה מדוע
וכמו בכיו ובכיוי בכוח אחת המה .

עקשות^א (הן עוד עם האיש הלז לא אתנהג לשית
בשום ידה על פי
אמונה תוסיפי דבר עמו עוד תוסיפי בכי .)

שכל ולמי הבת הלזו כי פיה היא סוגרת?
עקשות (ולמי זה גם אתה אם אותי לא ידעת .)
אמונה הן בתי היא שכל! בת אמת אדוניך!
שכל ושמה?

עקשות (נפלאות רבות לנו ושמי גם הוא פלאי .)

(* כל מאמרי הילדה עקשות הם רק לענות עזות על כל
דברי שכל כדרכה, ושכל וגם הדוברים צו לא ישמו לבם לדברים
ולא יענו אותה דבר, ע"כ כגרו כל אמרים כי לא יתחשבו כלל,
והמאמרים מחונכים רק בין שכל ושאר המדברים .
(אמ"א)

שכל האת אמת הער אמונה לא אהבה
הלא אזכור עד מה אהבתה אז הניעה?

פתיות עד מה אז הניעה גם אני אז ראיתי
אך דע עיכל ועמעה תקרי לבך הבה
כי אך בא אז אלינו זה אמת הביתה
ויהי אך כראותה אך שמה בו עיניה
כן פתע ירדו דמעה עד כמעט נגרו
ותנבא לה אך רע ובשם לבה נבאה
ומבלי נדעה מה זאת, מאז עד גם עתה
כי כן תעשה תמיד אך תבכה כי תראהו
וראה כי נהפך הודה בפעתה איך ספה
גם סר כחה ממנה ומאד גם רופפה
עד כי כל רואיה הוה! לא עוד יכירות
יאמרו הזאת אמונה אשר אשרנו
וינכרו כל אשרה ויתנו בה כל דפי
דראון בוז וגעל תחת הוד ויפי
וראה ודעה שכל! ויהי לך זה אות פלא
כי מעת היתה אל אמת היו כל אלה
באשר אז באמונה העיד מרטה לא אחת
כי לא תתעלם באמת לא תמצא בו נחת

שכל לולא כי זה בית המון ובו אתי, ידעתי

ושלום אַמֶּת הַשָּׁר אֶהְבֶּתוּ לִי נִפְלְאוֹה
מֵאֲהַבַת אִישׁ רַעֲיָתוֹ מִכָּל חֲמֻדַת נֶפֶשׁ.

פְּתוּיֹת בֶּן הוּא!

אמונה אָבֵל לוֹ גַּם אַמֶּת בֶּן יֶאֱהָבָה
וְאֲנִי שֵׁם שֶׁכֵּל עַל פִּי וְלִטּוֹב יִזְכִּירָה
מֵאִזּוּ בּוֹאוֹ עַד עֵתָה לֹא עָרַן שְׁמַעְתִּי
גַּם בְּרַבּוֹת אֶמְרָיו וּדְבָרָיו אִם עֲצִמוּ.

פְּתוּיֹת גַּם אִם דָּבָר בָּךְ צָבָעוֹן אִזּוּ גַּם חֲתַנְנוּ...

אמונה רב לך אמי! — מה צָבָעוֹן? — ומה חֲתַנְנוּ? —

שכל נאגח

וְמָה זֶה תֵּאֲנַח אִם לֹא אֶהְבֶּךָ נָבֵר
וְאֲנִי הֲלֹא אִשְׁתּוֹ וּבֵל נֶאֱנַחָה אֲנִי —
אִם בֵּת צָבָעוֹן אַמְתִּי אֶהְבֶּה מִמְּנֵי
בֵּיתָה יִשְׁבּוֹן תָּמִיד גַּם עֵתָה הֲנֹו שְׁמָה
"וּתְהִלָּה עוֹד גַּם יֹאמֵר מֵאֲמוּנָה אֶהְבֶּתִּי
"וְלִמְעַן יִתֵּן צָבָעוֹן בְּתוֹ זֹו לִי אִשְׁת
"לְקַחַת אִזּוּ גַּם אוֹתָךְ אֶךְ לוֹ שֵׁם גְּרֻצִיתִי".

פְּתוּיֹת בְּאִשֶּׁר תֵּאֲהַב אִשָּׁה אִישׁ בֶּן הוּא יֶאֱהָבָהה
אל אמונה
וּפְנִיָה בְּאִשֶּׁר הֵם בֶּן תְּרַאִים בְּמִים
וּלְבָבָה בְּאִשֶּׁר יְהִי בֶּן לָךְ לֵב הַבָּעַל.

(אמרי"א)

מחזה ח.

בית המון, בנשף בערב יום

פתיות ואמונה, ועקשות בתה נשענת

על ברכי אמונה, ושכל בא.

אמונה שְׁכָל! הוֹי, בְּרוּךְ בּוֹאֵךְ הַלּוֹם אִישׁ הַדַּעַת
 וּפְתִיּוֹת חֲבִית אוֹתוֹ וּמָה זֶה פִּי עַד כֹּה אֵלֵינוּ לֹא נִרְאִיתָ?

שכל המַעַט לִי שְׁרוּתִי! בְּמַדִּינָה וּבְעָרֶיהָ
 עֲבוֹדַת הַמַּלְכָּה וּפְקָדוֹת הַמְּשַׁמְרֵת
 לַעֲמֹוד עַל חֲכָמֵי לֵב בְּעִיר וָעִיר בְּשַׁעַר
 וְדַבֵּר הַמַּלְכָּה וְאַמֶּת עַל לִבָּם לְנִטּוֹעַ
 וּלְשָׂרֵשׁ כָּל מְרִי בַּהֲגוֹת סִיגִים מִכֶּסֶף
 וּלְשִׁכַּל הַמַּסְכְּלִים עֲצַת אֶמֶת שָׁרְנוּ
 לְשִׁפּוֹז דְּבַר קָרוֹב עַל פִּי חֲקִים אֲדַעָה
 וּלְהַנְיֵשׁ עַד הַמַּלְכוּת, דְּבַר יִרְחַק מִנִּי
 וּבֵין הַמַּלְכָּה אֶעֱמֹוד וּבֵין חֲכָמֶיהָ
 בְּמַדִּינוֹת מְמַשְׁלֵתָהּ וּבְכָל עִיר וּבְכָל פְּלֶךְ
 גַּם לְמַצּוֹא הַשָּׁר אֶמֶת לְמַבְקָשֵׁי פְּנִיהוּ
 וּלְהַנְיֵשׁם אֵלָיו אִם גַּם חָרַר בְּחָרָר.
 גַּם עָתָה אֵךְ לְמַצָּעַר אֶת לְבִי פְּנִיתִי
 עֲזוּבֹתַי אֶת מְשַׁמְרֵתִי וְאַלִּיכֶם אֵךְ בְּאֵתִי
 אֵךְ לְשִׂאוֹל לְשִׁלּוּמְכֶם וּשְׁלוֹם אֲרוֹן הַבַּיִת

(אמר"א)

הלא אַתָּה שׁוֹכֵל! וְלִמְזֹב לָנוּ דְמִיתָ
 וְלִמְרָאָה לְבָךְ הַיּוֹם וּכְפִיךָ הֵן עָתָה
 לֹא הִימָכַתְתָּ אֲזִי לְרָאוֹת לֹא מִזֹּב אֲזִי יַעֲצֶתָ
 וּמִי זֶה יִזְרַע אִם לֹא גַם זֶה הַפְּעַם
 לֹא זָרוֹת וְהַפּוֹכוֹת יִרְאֶה יַחֲזוּ לְבָךְ
 וּבְבַחֲרֵי זֶה אֲמַת חֲנָם תִּתֵּן דָּפִי .
 לָכֵן אֵין מִזֹּב שׁוֹכֵל! מֵאֲשֶׁר תִּבּוֹא אֶךְ שְׂמַח
 שָׁם בְּמִקוֹם אֲמַת מָה הָיָה לוֹ נִקְלָ דַעַת
 וּבְדָבָר קָרוֹב לָנוּ קָרוֹב גַּם לְשִׁמּוֹעַ
 הֵן רַבִּים לִי אֲנָשִׁים יִלְכוּ לָנוּ שְׂמָח
 וְלִהְתְּבוֹגֵן בְּאֲמַת אֵין אִישׁ מִבְּלָעֲדִיךָ
 אַחִיךָ הוּא מֵאֲזִי תִשְׁכַּל סֶכֶל יִדְךָ .

שְׂכַל הֵן מִזֹּב לְקַחְךָ חֲכָמָה מִכָּל תַּחְבּוּלוֹת שׁוֹכֵל
 וּמוֹעֲצוֹת הַמְּלָכָה מִמְּזִמּוֹת עֲבָדֶיךָ
 וּכְיִין הַמִּזֹּב חֲכָךְ בְּשִׁמְךָ חֲכָמָה עַל כָּכָה
 לֵאלֹהִים וְאֲנָשִׁים אֶתְּ וּלְאָדָם אֶךְ אֲנִי
 אֶתְּ בְּאֵלֹהִים תִּמְלֹכִי וּבֹ מַצָּאת דַּעַת
 וְאֲנִי כְּאֲנוּשׁ אֲשֶׁכִּיל וּבְדַעַת הֵן קְלוֹתִי
 וְלִפִּי לָכֵן יָד אֲשִׁים לְלֶכֶת הַגְּנִי
 הַגְּנִי בָּא בֵּית הַמּוֹן וְאֵלֹהִים יַעֲזְרֵנִי .

חולד

כִּי אֶרְצֵן בָּהּ תַעֲמֹד גַּם הִיא עִמָּךְ עוֹמֶדֶת
 וּמַעֲבֵר לְמָקוֹם שִׁבְתָּךְ אֵין שָׁם כָּל שָׁבֶת
 וּמִסְבִּיב לָהּ תִסּוֹב שְׁמֶשׁ וְצַבְאֵיהָ
 וּפְעָמִים לְאַלְפִים גְּדֹלָה אֶרֶץ מִהֲמָה
 וּמִקְרָב הַמְּאֹרֹת קִרְנֵי אוֹר יֵצְאוּ
 וְלִהְיוּ אֵךְ אֵלֶיהָ כָּל אֱלֹהֵי גְבֻרָאוֹ .
 אֵשׁ רוּחַ מִיַּם עֶפְרַי מוֹסְדוֹת תִּבְלֵל הַמָּה
 הַשְּׁמֶשׁ אַחַת הִיא אֵין שְׁנֵי לְיָרֵחַ
 גַּם אֵין עוֹד בּוֹכָבִים לֹא עֵינֵנו תִּרְאֵמוּ
 מִכַּעֲלֵל לָמוֹ אֵין כָּל כִּי אִם אֵךְ שָׁמַיִם
 כִּדּוֹק וִירִיעָה כְּאַהֲלֵ וְרֵאֵי נִמְתָּחוּ
 אֵךְ שָׁלֹשׁ רוּחוֹת כָּמוֹ וְרִבִיעִית אֵינְנָה
 וּמוֹשֵׁב לְאֱלֹהִים הַמָּה כְּסֹאוֹ לְשָׁבֶת .
 עוֹד רַבּוֹת כְּאַלֶּה מִחֲשָׁבוֹת אֲלֵפֵי אֶלֶף
 מוֹרְשֵׁי לִבָּךְ הֵם טָרָם בְּיָמִים כְּאַתָּ
 עַד לֹא כָם תִּקְרַתְּ עַד לֹא כָם הִתְבּוֹנְנָתְּ
 כִּי כָלָם אֵךְ תִּהְיוּכּוֹת וְרַעוֹת רוּחַ הַמָּה
 גַּם עוֹד רַבּוֹת כּוֹנְנָתְּ לֹא כֵן הַמָּה לָמוֹ
 וְרֵאָה כִּי גַם עֵתָה כְּרֵאוֹת לִבָּךְ שְׁנֵיתָ
 כִּי מִי אוֹתִי יַעֲזֵב וּכְמִי זֶה הַשִּׁיאֲנִי
 לְקַחַת בֵּת הַמּוֹן אֲעֹשֶׂה לְאַמֹּת עֲרֵנוּ
 וּבְכִפּוֹר עֲמוּנָה יָמִיר בֵּית מְלָכוֹת סָלָה .

(אמריא)

וּשְׁגִינוּ שֵׁם יְחִיד תְּעַלְמָה אוֹר נּוֹצִיאָה
בְּשֵׁאוֹל אִם תִּתְחַבֵּא מִשָּׁם אוֹתָהּ נְבִיאָה .

שָׁבַל אֵיךְ לְאַמַּת אֵלֶכָה , וְאֲנִי לֹא לוֹ גִּקְרֵאתִי
מֵאִזּוּ יֵצֵא עִיר הַמְּלוּכָה וּבָא עִמּוֹנָה
וּכְמוֹ הוּא לֹא עוֹד יֵאָבֶה כִּי אֵלָיו אָבּוֹאָה
וּבְפִתְשֻׁנָּה כְּתִבִי דָתִיו אִם מִחֹל רָבוּ
לֹא לִי עֲבָדָה מְלִים וְשָׁמִי לֹא זָכַר כְּמוֹ
לֹא אֶחָד בְּהַקְדָּה דוֹבֵר בִּי מָה וּמֵאוֹמֶה
וּשְׁאֲלֵנִי מִי אָתָּה , עָתָה כִּי אָבּוֹאָה .

הַמַּלְכָה הִלְאָה בְּשָׁמִי תִבֵּא הֵן אֲנִי אֲשַׁלְחֶךָ
וּלְבַקֵּשׁ פָּנָיו בְּשָׁמִי מֵעוֹדְךָ הַסְּבִנְתָּ
וּבֵל יַעֲרֹב לְבֹו לְשֵׁאוֹל אוֹתָהּ מִי אָתָּה .

שָׁבַל אֲשֶׁר לְבֹו חֵישׁ סָג וְאֲשֶׁר רוּחוֹ הוֹמְרָה
אֲשֶׁר בְּחַל גַּם בָּךְ וּבִי אֲנִי הֶעֱבַד
הִלְאָה הוּא גַם יַעֲזוּ לְשֵׁאוֹל אוֹתִי כְּאֵלָה .
הַשְּׁנִית . מָה אֶרְאֶה וּכְבֹר אֶת כָּל חַזִּיתִי
לְבִי רוֹאָה מִרְחוֹק מָה עֵינֵי יוֹסִיפוּ .

הַמַּלְכָה לֹא אֶחַת וְשֵׁתִים זֶה עֵינֶךָ הִרְאִיתִיךָ
כִּי מִרְאֵשִׁית לֹא כְרוּר עֵינֶיךָ תִּחְזַיְנָה
כִּי יֵשׁ אֲשֶׁר תִּשְׁנָה מְרֹם תִּשִׁים לְכָךְ
וּכְמוֹ מִלְּפָנִים דְּמִית וּבְעוֹדְךָ נָעַר

ותהלה שם הבת חנופה לו ילדה
 ובשתי נשיו אלה בצפור צדוהו
 כי מה לא יתן איש בשתי אהובות אלה .
 ובפשוע אמת גם המון יפשע בנו
 כי הוא אחר כל מושכו בחמור ילך שפי
 אף כי אחר אמת אחריו גם אתנהלה
 זו היא חטאת אמת ומשוגות המון סלה .

המלכה אני מעת היותי את אמת ידעתי
 רוחו חזק הוא מעץ ומארי אמרת
 גם נשנב מנשים ומממרים זכרת
 לא לו המיר דעת גם לא לו שנות מעם
 ולשמע און לא אאמין לא אנמר אמר
 ולמראה עינים לא אשפוט לא אזכיר
 לי חך למעום מעם החודר אל תוך אכל
 אז אל נכון אדעה ובבטחת הדעת .
 לכן עדיו תגע, שכל ! בית המון בואה !
 ובעיניך אמת תביט בינה וחקורה
 וראה מה היה לו התבונן ומצא דעת
 ואני אדע אם תיגע ותגלה כל עמק
 ואשר תמצא תגיד לי , תאמר עם הספר
 אז תקרא לי (אם תראה) ואני אבוא שמה

סָר מִדְרָכָו תָּמִים וַיֵּשׂ אַחֲרֵי הַהֶבֶל
 סִבְלוֹת הִבִּיא בַּיִת וּלְמִרְמָה קָרָא רַע
 וּשְׁפָטַנִי אֵל וּנְקַמְנִי גַם מִכִּנּוּ
 עַל כֵּן לֹא אֶעֱנֶהוּ וּתְפִלּוֹתָיו עֲתַמְתִּי
 וַיִּזְעַק וַיִּשְׁוַע אֲנִי לֹא אֶשְׁמַעֲנּוּ
 כִּי לֹא שָׁמַע גַּם לִי לְנֶאֱמַר אֲשֶׁר נָאֲמַתִּי .

שָׁבַל וּלְהַגְלִי אֲמַת אִם בֶּן בָּאוּ לוֹ כָּל אֱלֹהִים
 וּלְהַגְלֵל אַחַת קוֹרוֹת רַבּוֹת כִּי נֶאֱסָפוּ
 הֲלֹא דָבָר הוּא , אֹזֶת כִּי הוּא אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי
 כִּי מוֹצֵאִם אֶחָד וּנְסֻבָּה אַחַת לָמוּ
 כִּי חֲכָם רוּחַ אֲמַת נְטוּה מִנִּי אֶרַח
 כִּי מִמְרִים הִמּוּ לְבוֹ רוּחַם בּוֹ הִפְיחוּ
 וּבִיד נִשְׁיּוּ בַּחַר צְדוֹת נִפְשׁ הַגָּבֵר
 אֲשֶׁר חֲצִי אֲהַבִּים אֵל לְבוֹ תִמְרוֹמְנָה
 גַּם חֲצִים בֵּין חֲצִיָּהֶן עַל יִתְרֵן בּוֹנִנּוּ
 וּבַהֲבוֹת בּוֹ חֵץ זֶה נְכוֹג חִישׁ מִנִּי דָרָךְ
 כִּי אֲהַבַת כָּלָם יַחַד עַד נִפְשׁוּ נִגְעָה .
 כִּי גַם זֹאת שָׁמַעְתִּי וַדַּעִי נָא גַם אֶת אֱלֹהִים
 כִּי זֶה צְבָעוֹן הָאִישׁ וּשְׁמוֹ אִזּוֹ לֶךְ הַזִּבְרָתִי
 נָתַן גַּם אֶת בֵּיתוֹ עַל אֲמוֹנָה לוֹ אִשְׁתִּי
 לָהּ לְהִיּוֹת שְׂפָחָה וּלְאִישָׁה אֲמַת פִּילְגָשׁ

הַפְּרוֹת רְפוּת הִנֵּה וַיִּלְפָּיו עֲלָפוּ
הַכְּבָשׂוֹת נִכְבָּשׂוֹת וַתִּינָעְיוּ גַם הַתְּשׁוּ
כָּרְיוֹ לֹא נִכְרוּ וַעֲבָדְתוּ אֶבְדָּה .

וּבְדַבֵּר הַבְּצֻרוֹת כִּי יִשְׁמְיוּ נִעְצְרוּ (א)
אִישׁ אֶנְר לֹא מְלִים וַיִּיאָרוּג לִי אֲגִרֶת .

«מָטוּ מִטַּעִים גַּם גּוֹמְלִים קָמְלוּ (ב)

»וַעֲרוּגוֹת גִּנָּה עָרְגוּ אֵלַי מָוִם

»וְיִלְשֵׁר שְׂדֵה שְׂדֵד לְבָנִים נִבְלוּ

»אֲבֵל הָאוֹבֵל אֶפְסוּ מִי אֶפְסִים

»עֵנֵב לֹא יָנוּב אֲשֵׁבּוֹלוֹת שְׁכָלוּ

»עֲגָמוּ אֲנַמִּים וּמְלִילוֹת אֲמָלְלוּ .

כִּי אֵלֶּה לְבַקְרִים זֶה הַמִּזֵּן יוֹדֵיעֵנִי

אֵלַי יִצְעַק לִבּוֹ , נִפְשׁוֹ יִרְעֶה עָלַיָּה

וַיִּפְלֵל וַיִּבְקַשׁ וַיַּחֲלֶה פָּנַי סָלָה

נִשְׁפָּה עָרֵב וּבִקְר , וּבְגִין הַעֲרָבִים

וַחֲצוֹת לַיְלָה וַחֲצוֹת יוֹם צָהָרִים וְאָמִישׁ

וְשִׁאוֹנוֹ אֵלַי עוֹלָה כְּבָרִיוֹת בִּיעֵר

וּכְמִשְׁק גִּבִּים שׁוֹקֵק כְּסוּפָה וּסְעֵר

וַתִּהְיֶה לֹא הִיָּתָה לֹא מֵאִתִּי עֲדָנָה

כִּי לֹא טוֹבָה הַשְּׂמוּעָה גַם עָלָיו יַעֲבִירוּ

גַּם הַמִּזֵּן בְּמִרְדֵּים מִיָּדֶךָ אֲתָם יִדְּחוּ

וּלְפַח לִי עֲצָתִי וּכְצַפּוֹר בּוֹ נִלְבְּדָתִי •

(יסתיר עיניו בכף ימינו ובוכה)

הַמַּלְכָּה אַחֲרֵי הוֹדְעַתְנִי בַּמְדִּינָה קוֹרוֹתֶיךָ
 אִידַע לָךְ גַּם אֲנִי הַמוֹצֵאוֹת אוֹתִי בַּיִת •
 אֲנִי רֹאֵת שְׁלַח הַמֶּזֶן יוֹם יוֹם אֵלַי תִּבְאֵנָה
 גַּם הוּא יִצְעַק חֲמָס שׂוֹד וְשֹׁבֵר יוֹדֵיעַ
 כִּי מֵעַתָּה בָּא אֲמַת בֵּיתוֹ / שׂוֹאֵה בְּאַתְהוֹ •
 עֲמַדְתּוֹ לֹא עֲמַדָּה וּלְרַגְלוֹ מְעַד רַגְלֵי
 וּבְאֲנָרוֹתָיו כְּלָנָה אַחַת זֹו שְׁמָעֵתִי •

הַעֲבָדָה אֲבָדָה גַּם אֲדַמְתּוֹ נִדְמַתָּה
 הַשְּׂדוֹת שְׁדָרוּ וּכְרָמָיו הָבּוּ חֲרָם
 אֲסָמְיוּ נְאֻשְׁמוֹ וּמֵאֲבוֹסֵיו עָבְשׁוּ
 עֲרָמָיו עֲרָמִים כִּי הִתְבּוֹאוֹת טָבְעוּ
 הַדָּגָן לֹא יִדְגֵה וּפְרִיּוֹ לֹא עוֹד יִפְרֹ
 הַחֲמָה הַחֲמִיאָה גַּם הַשְּׂעוּרִים סָעָרוּ
 הַדִּמְן דִּחָה אֲרֻצָּה הַבְּסָמִים נִכְסְמוּ
 כִּחֵשׁ זֵית כְּשִׂית גַּם רִמּוֹן רָמְחוּ
 הַתְּאֵנָה תוֹנִיחוּ וּנְפָנִים כָּפְנוּ עֲרֵשׁ
 בְּיָקֵב קִבְּהָ אֵל כִּי הַפּוֹרָה הוֹפְרָה
 וַיִּצְאוּהוּ צֵאֲנוּ וּבְתוֹךְ דְּבָרוֹ בָּא דְבָר
 הַמְּכַלְאוֹת נִכְלְאוּ וְעַדְרֵיו נֶעְדְּרוּ

(אמ"א)

וּחְמָסָם עָלֶיךָ כִּי יֹאמְרוּ אֶת יַדְעִית .
 גַּם יֵשׁ אִישׁ יִתְפָּרֵצוּ , בָּךְ לְמַרְוֹד יַעֲזוּ
 לְשִׁבּוֹר עַל מַלְכוּתְךָ וּלְנַתֵּק מוֹסְרוֹתֶיךָ
 וּבָבֶר יָשְׁבוּ אַחֲזֹר וּבָבֶר נִמְצָא בָּם קָשֶׁר .

הַיָּנֹר יִכְבֶּה חַיִּשׁ כַּח אֹרֹז כִּי יַעֲתֵר
 וּבְחִזְקָה כִּי יִמְתַּח יִנְתַּק הַיָּתֵר
 נִעְלָה עַל עַל עֲלוֹת וּמַעֲלִיהֶם חַיִּשׁ יַעַל
 צָבֵא רַב צוֹ לָצוּ יוֹצִיא מְרַד וְכַעַל .
 נִסִּיתִי כַחֵי שְׁנִית וְאַשְׁנִים מִתְנַיִם
 קָרָאתִי כַח לְבִי עוֹ פֶה וּשְׁכָתִים
 אַךְ תַּם לְרִיק כַחֵי כִּי לֹא בֵּן זֶה הַפַּעַם
 לֹא עוֹד יִתְחַזַּק עַמִּי אִישׁ מִמּוֹשִׁיבֵי טָעַם
 גַּם בְּשַׁעַר סָעֵרוּ וּבְרִיתָם הַפְּרוּ
 בְּכַתוּבֵי אֲמַת אֱלֹה אֶת עֵינֵי נִקְרוּ
 וּבְשֵׁם חוֹתְמוֹ זֶה הַבּוֹנֵי עַל אַפִּים
 רַבַּע וּרְגֻמוֹנֵי בְּסַפְרֵי רַבּוֹתִים
 הַשִּׁיבּוֹ עָלַי אוֹפֵן לֵאמֹר לָךְ-לָךְ הַלָּה
 שׁוֹרֶה שְׁרָה אֲמַת וּלְמַלְכָּה לָךְ הַפְּלָךְ
 וּבְבִשֶׁת פָּנִים – וּכְלִמּוֹת וְרַק מְלֹאוֹ
 שְׁכַתִּי אֱלֹה – וּפְנִיךָ לִי יִנְשֵׂאוּ .
 אוֹבֵד עֲצוֹת אָנִי וְאָנִי כֵּן גַּם אֲבִדְתִּי
 (אמריא)

לָכֵן לֹא עוֹד יִבְחָנוּם כִּי עַל כֵּן קָדְשׁוֹ
הָאִישׁ יִגַע בָּהֶם בְּבֵת עֵינָם נוֹגַע
וּכְדַבֵּר בְּאֱלֹהִים אִם יִהְיֶה דְבַר בְּמוֹ
וּבְיָדֵי יֵשׁ מִהַפְּיָה אֲשֶׁר לָךְ הִבֵּאתִי
וּלְהִרְאוֹת לָךְ הַנְּמוֹ הֵא לָךְ וּקְרֵאִימוּ!

המלכה קוראת וקורעת

חמלכה אֱלֹה לֹא צוֹיִתִּי לֹא עַל לִפִּי הַעֲלִיתִי
וּשְׂאֵל נָא חֲכָמִי לֵב חֲקוֹר זְקֵנִי כָּל שְׁעַר
הַשְּׂמִיעוּ אַחַת מִפִּי מִכָּל זְרוֹת אֱלֹה
וּנְבִיאֵי אִם נִבְּאוּ זֹאת אִישׁ מִחֲכָמֵי קָדְם
וּלְחַקֵּר סִפְרֵי אֲבוֹתָם אֲנִי בּוֹנְנָה
וּבְעֵינַי אִם תִּרְאֶה אֵף אַחַת מִהֵנָּה .
וּלְשׁוֹנוֹ מִה נִלְעָנָה , עֲמוּקָה מִשְׂמוֹעַ
הַיְשִׁיבֶח דְּבַר צְחִוִּית וְשִׁפְתָיו אֵיךְ זָרוּ
דַּעוֹתָיו אֵיךְ עוֹתוֹ מִשְׂפָּטָיו מִה עָקְלוּ
נִפְשׁ שׁוֹמְעִים תִּגְעַל בָּם כִּי אֲזַנְּיוּ הִרְעִלוּ
וּמִה יַעֲנֶה כָּל הָעָם וּמִה כִּי נִדְּבְרוּ .

שכל לא מוֹכֶה הַשְּׂמוֹעָה עֲמַעְתִּי גַם רְאוֹתִי
יֵשׁ אֲשֶׁר יִלּוֹנוּ וּבִפְתָר יִרְעִמוּ
כְּדָמִי הַמֵּית בְּסוֹן עֵב וְשִׂאוֹן סֶתֶר רַעִים ,
יֵשׁ אֲשֶׁר יִרְעִיו חֲכָם וְשֵׁד יוֹעֲקוּ
כְּחִמַּת חֲמָם קוֹלוֹ כְּאֲשֶׁר עָבְיוּ יִבְקִיעַ

(אמ"א)

רוח סבלות שוֹרְרֶתֶם וּבֵן דְּמִיּוֹן שֶׁקָּר
וְאַמוֹנָה הִבֵּת גְּרָנֶם וּמִדְּשֵׁת כְּלָמוֹ .
מִלְּבוֹ יִתֵּן דְּתִים חֲקִים לֹא לָךְ הַמָּה
כָּל שׁוֹמְעִים יִפְרִים כִּי לֹא מִפֶּה יֵצְאוּ
חֲדָשִׁים הֵם לִבְקָרִים לְדַת הַקֵּ אֶף רַגַע
וּסְפָרִים הִרְבֵּה אִין . קִין פִּתְבִּי דַת אִין חֲקָר
לְמַדִּינֹת הַמְּלָכָה אֶל כָּל עִיר אֶל כָּל פֶּלֶךְ
יוֹם יוֹם נִשְׁלַח וִירִיצִים אֵלַי כָּל רוּחַ
וּדְבָרָיו לֹא תִכִּיל אֶרֶץ לְשֵׁאת נְלֹאֲתָה
כִּי הוֹגַע אֶת כָּל הָעַם הַלְּאָה כָּל יוֹשְׁבֵיהָ
יִחְלוּ מִמִּשְׁאֵל וּנְשֹׂא בַל יוֹכְלוּ
חַיֵּת יָדָם לֹא מִצְאוּ אִין . עַת לְמִצְוֵא חֲפִין
כָּל יָד נֶאֱסָרָה מִבְּלֵי יוֹכְלוּ בִּקְשׁ מְרָף
גַּם צִעְדֵיהֶם צָרוּ מִרַב גְּדֵר וּגְדֵרֶת
וּלְמִלְאוֹת כָּל פִּקּוּדָיו הַיּוֹם קָצַר לָמוֹ
כָּלֶם אֶף פִּעְתּוּעִים הַבְּלִים הַבְּלֵי הַבְּלֵ
מִהַתְּלוֹת וְלֵהֲג – אוֹ אֶף מִסְּפָד וְאַבְּל !
הַמְּלָכָה לְבִי פֶג מִהֶאֱמִין כִּי מַעֲשֵׂי אֱמֶת הַמָּה .
שְׁבַל הֵן בְּשִׁמְךָ נִכְתְּבוּ , וּבְשִׁמּוֹ הֵן נִחְתְּמוּ
וּבְחֹתְמוֹ אֱמֶת הַחֲרוֹת בְּטַבְּעַת
גַּם צְבָעוֹן יִתֵּן עֲדָיו בָּם כִּי לְאֱמֶת הַמָּה
(אמרא)

אֶל הַדָּוָם בְּסֵאֵף לְכַרְנֵעַ שְׁבַתִּי עֲדִיךָ
 כִּפְרֵ לְךָ חַדְשֹׁתַי וּלְחַגִּיד מַחַ קָרְנִי
 כִּי אֶחְרַתִּי עַד כֹּה בּוֹשֵׁשְׁתִּי לְעֹשֵׁב הַנָּהָה
 וַיֵּאָרְכוּ הַיָּמִים עַד חֲלוּף שָׁנִים עֵינֶיךָ
 גַּם עֲצָתְךָ לְדַרוֹשׁ תַּחֲבֹלוֹת אֵיךְ תּוֹרְנִי
 אֵיךְ לָשׁוּב לְאַחֲזוֹ דְרָכֵי וּמְלֵאכֹתַי בְּלֹא אֶרְפָּה
 שֶׁכֵּל סֶכֶל מֵעַמְּךָ וְזֵרוֹת זָרִים הִלְאָה
 וְאֲנִי עֵיפָה יַעֲפֵ אֲנִי — וּכְבָר הִלְאוּנִי .

הַמַּלְכָה הַגֵּד מַחַ יְדֻעָתְךָ כִּי נִכְסַפְתִּי לְשִׁמּוֹעַ
 וּמַחַ חֲדָשׁ עֲמָדֵי אוֹדִיעֶךָ גַּם אֲנִי
 וּלְעֵצוֹת כִּי נִדְרוֹשָׁה אֱלֹהִים יוֹרְנִי
 כִּי חֲכִי אֶעֱמִיק לְמִצּוֹא טַעַם וְדַעַת .

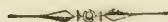
שְׁכַל לֹא טוֹב אִזּוֹ יַעֲצֵתִי מִשְׁפָּטֵי נְשִׂאָר מֵעַל
 שָׂרֵשׁ עֵץ מִלְּבָנוֹן וּלְהַעֲתִיקוֹ צְפוּנָה
 הַעֲלוֹת אָרִי מִמְּעוֹנֵנוּ לְגוֹר אַרְצוֹת קָרַח
 וְאַמֶּת מִמְּכוֹן שְׁבַתוֹ בֵּיתָה הַמּוֹן לְשֶׁבֶת
 כִּי מִיעַת בּוֹ הִתְחַתֵּן מֵאִזּוֹ בּוֹאוֹ שָׁמָּה
 שָׁנָה מִשְׁפָּט דָּרְכוֹ גַּם הַמִּיר כָּל מְעִשְׂהוֹ
 וַתְּהִי בּוֹ רוּחַ חֲדָשׁ רוּחַ זָרָה לָנוּ
 רוּחַ הַמּוֹן הַחֹתֵן וּפְתִיּוֹת חוֹתֶנֶת
 רוּחַ צְבָעוֹן מוֹרָם וּמְרָמָה הָאוֹרֵחַ

(אסו"א)

אָבֵל גִּלְכָּה נָא מֵהַר בַּיִת הַמְּשֻׁתָּה יַחַד
 מָרָם יִקְרְאוּנוּ וּבְמָרָם אִישׁ יִשְׁלַח
 וּלְבַלְתֵּי מָה יִבְיָנוּ כִּי מִתְּלַחֲשִׁים נִחְנוּ •

הולכים

שקט ארוך

מערכה ג.

מחזה ז.

בית המלכות

חכמה ועבדיה . ושכל בא

שכל יגדל נא פתח וּכְבוֹדֶךָ יָרֵב בְּאַרְצֵי
 תִּנְשֵׂא מַלְכוּתֶךָ כִּי תִכְרַע לָךְ כָּל בְּרֶךְ
 כִּי לָךְ הַמְּלוּכָה כָּל זֶרַע אָדָם פִּירו
 וְלִמְזֻבָּה מִכָּל בְּאַרְצֵי אֶרֶץ יוֹתִירוּ •
 וּמִשְׁנֵאֵיךָ כָּם יִבֹּשׁוּ רַגְעַי יָשׁוּבוּ
 וּמֵאֶהְבִּיךָ אֵיבוֹ כְּאֵבִים יָנוּבוּ •

המלכה אי מזה אלי באת ומאין שכל?

שכל כסב במדינה ומשוט עלי עריה
 לקרוא לך יושביהן במרומים עלי קרת
 עז מלכותך ליסוד וממשלתך לנטוע •

(אמ"א)

נִבְּאָה וּבֹל יִדְעָה כִּי עַל אֱלֹהִים נִבְּאָה •
 וּכְבֹר יִכָּאֵב לִפְּי כִּי מִצְחֹק זֶה תִּרְבִּיתִי
 גַּם עֵינַי יִוְרְדָה מִיָּם כִּי תִדְמַע דְּמוּעַ
 עַד כִּי גַם יִרְאֵתִי אֲוִלִי מָה יִנְבְּאוּ
 וּלְבָבִי גַם עֵינַי בְּנִבְיָאִים אֲוִלִי הִפְחָה
 לְרֵאוֹת מִרְאֵשׁ אֲשֶׁר אֲוִיבְתִי לִי עֹלֵלָה
 וּצְחֹק זֶה פֶּן יֹמַר בְּבָבִי וּמִכָּאוֹב סָלָה •

צַבְעוֹן תִּרְפִּי אֵל נָא תִרְבִּי שִׁיחַ מְלִים תִּכְבִּירִי
 עַד כִּי חִישׁ מִגִּיל אֵל אֶבֶל רַקִּדָתְךָ כְּאֵיל
 וּלְשָׁמֶן וּמִחֲנוּתָיו הֲלֵא פִיךָ תִפְתַּחִי
 וּדְבַרְךָ כִּי יָבוֹא תִאמְרִי כִּי תִנְבְּאִי •

כְּכֹלֹת וּמָה לְצְחֹק כְּזֶה תִאמַר צַבְעוֹן גַּם אָתָּה
 אֲוִלִי בְדַבֵּר עֲלֶיךָ וּמִשְׁלוֹ זֶה שְׂמִיעָתִי
 "לֵא לְצְחֹק יוֹלֵד אָדָם בְּתַבֵּל הוֹמִיָה
 "עַל בֶּן כִּי יִצְחַק לְבוֹ, בַּת עֵינָיו בּוֹכִיָה" (ס)

צַבְעוֹן וְאֲנִי אִצְחַק לְמִשְׁלִי וּלְשִׁירִי גַם יַחַד
 אֲנִי בְלִבִּי אִשְׁחַק גַּם כִּי אֶרְבַּ בְּכִי
 וְאֲבַכָּה אֵת כָּל הָעָם וּבְמִן כִּי אִצְחַקָה •

מִרְמָה וְאֲנִי גַם מִשְׁחֹק גַּם מִבְּכִי בֶן אֶתְאִפְקָה
 לְבָלִי יִבִּינוּ רוֹצֵי כִּי שְׂמִחָה אִזְעָב — •

(אמ"א)

וּלְמוֹפֶת זֹאת תִּהְיֶה כִּי הִם כִּהְקֵל יָחַד! —
 וּלְדַבֵּר בְּהִתְיַמֵּי בְּשִׁחוּק קוֹלִי נָתַתִּי
 וְאַמֶּת לֹא קָם לֹא זַע וּדְבַרִי אִךְ שָׁחַתִּי —

מַרְנִיחָה לְמָה כֹּה עֲשִׂית וּבְכֹל יַעַת מַה זֶה תִּצְחָקִי
 וּמְהוֹלֵל אוֹמֵר לְצִחוּק אִפִּי כִּי בְּדַבֵּר סִתַּר
 כִּי הִצְחֹק לְמַתִּי סוֹד הוּא לְמַעַרְהַ הַפְּתַח —

צַבְעוֹן וּמַה בְּצַעֲךָ כִּי עוֹד בְּנַפּוֹל אֶמֶת תִּשְׁמַחִי
 הֵן בְּרֵאוֹת אֵל אֵלֶּה יָשִׁיב אַפּוֹ כִּפְנוֹ
 וּבֹא עֵיכֶל וּגְאֹלוֹ וְאַנְחֵנו אֶבְדְּנוּ ;
 הֲלֹא מִמֶּנִּי תִרְאִי וּמוֹכַר תִּקְחִי
 יַעַת עָרוֹם בְּמַעַרְהַ הַשָּׁר אֶמֶת הִצִּיגוּ
 הַלְמִידֵי כָּלֶם וַחֲנִיכֵי מַרְמָה גַם יָחַד
 הֵאֵם גַּלְתִּי אִם גַּלְתָּה שְׂמֵחַתִּי אֵל עֵין (ה)
 הֲלֹא אִךְ הִתְפַּלְלִיתִי וּבְקוֹלִי קוֹל בְּכִי
 וּמִדוֹעַ זֶה אֶתֶּ לְשִׁחוּק לִבִּי תִתְּנִי .

סְכֻלוֹת מִצְחֹק הִתְאַפַּק לֹא אוֹכֵל לֹא אֶעְצֹר בַּח
 וּבְדַבְּרָכֶם אֵל הַמּוֹן וּבְדַבֵּר לוֹ שִׁקֵּר
 אֲשֵׁים מַחֲסוֹם אֵל כִּי וּבְקַרְבִּי אִךְ אֶצְחָקָה
 כְּמִשַּׁל הַמַּלְכָּה אוֹיְבֹתֵי הַגֵּד בְּשִׁעַר
 "בְּאֲשֶׁר שִׁקֵּר יִרְאֶה בְּאַמֶּת לְעֵינַיִם
 "כָּל מַכִּירוֹ אִזּוֹ יִצְחַק וּמַעְצוֹר לוֹ אֵין"

(אמ"א)

סבלות עתה עוד לא נִירָא פֶּן אֵל אִישׁ יוֹדֵעַ
 במלוא פיה
 צחוק כִּי אִישׁ בְּמַעֲרָה וּמִי הוּא יֹאבֵה לְדַעַת

וַחֲקְרוּ וּמָצָא אֲשֶׁר אָמַת הֵנְהוּ
 עַתָּה אִישׁ לֹא יַחְקֹר כִּי יִשְׁמַע שְׁשִׁים שְׁקֵר - •
 גַּם עַתָּה מִדִּי שִׁבְנו אֵל הַמַּעֲרָה רִצְתִי
 וּבְמֵאוּרָה לָהּ מַחֲוִין לְאַמַת קוֹל נְתַתִּי
 לֹא עוֹד אָמַת שְׁמָה כִּי אִם יִקְרָא שְׁקֵר
 וְלִשְׁקֵר שְׁמָה נִתֵּן כְּפָרוֹ אֶתָּה עַתָּה
 גַּם אֲמוּנָה נִתְּנָה לוֹ עֲלָה הוּא פִתְחָהּ
 וּבְשִׁמָּה הוּא עַתָּה יִתֵּן דָּתָיו בְּאֶרֶץ
 וּבְשִׁמָּה הוּא יַחֲתוּם הַסְּפָרִים בְּמַבְעַת
 דָּתִים עָלֵי דָתִים לְחֻדָּשִׁים יִתְחַדָּשׁוּ
 וּבְצִדֵי שֶׁבֶל עֲבָדָהּ כְּצִנִּינִים יָבֹאוּ
 גַּם אֲמַרִי בָּם יִרְבוּ , עַל זֹאת יִרְבַּ כְּעֵשׂ
 וּסְפָרֶיהָ כָּלָם עַל יַד שֶׁבֶל שְׁלַחַת
 אוֹתָם נְשִׁיבָה מִן הָאֶרֶץ יֵאָסְפוּ
 וּבְמַעֲרָה גַּם הֵם כְּמוֹהָ יִסְגְּרוּ
 בְּעֵבֹר לֹא יִפְקְדוּ וּבֵל עוֹד יִזְכְּרוּ
 וּבֵל עַל לֵב הָעַם יַעֲלוּ עוֹד רֵאמוֹתֶיהָ
 גַּם עוֹד נִפְאֵסִיר אֶסֶר עַל נַפְשׁ קוֹרָא כְּמוֹ
 כָּל הוֹנָה בָּם יַחְרָם , מִעַם יִכְרֹל נִצַּח
 כָּל בֵּית בּוֹ יָבֹאוּ מִמָּא לוֹ יִקְרָאוּ
 (אברהם)

אָמְתִי תֵשֵׁב בִּיהַ וְתִבְיָאָהּוּ הִיא יְשָׁמָה

נִחְנוּ נְבִיאַ אָמְתַּ לְאַמּוֹנָה שָׁם הִנֵּה

חַיִּישׁ! — כִּי הִיא לֹא נִחְמָה, עַד יָבֹוא אֵלֶיהָ —

הולכים

צבעון מרמה וסבלות שנים, והאמה

צבעון אֵיךָ אֵיפֹוא הִמָּה וּלְאֵן כָּלָם הָלְכוּ?

האמה בֵּית תְּחַפָּה הָלְכוּ גַם אָמְתַּ שָׁם הוֹלִיכוּ

וּפָקְדוֹנֵי כִּי אוֹכִילָה גַם אֶתְכֶם יְשָׁמָה.

צבעון וּלְכִי אֶמְרֵי הַכֹּל נַעֲשֵׂה וּכְבֹר גַם יְשָׁבֵנוּ

וּמִיָּהר נִבֹוא יְשָׁמָה אַחֲרֵי אֶת־פִּלְלָה,

וּתְפִלְתִּי אֵין דְּבַר יְקוֹדִימָנָה סָלָה.

הולכת

אֶמְרֵי הַכֹּל נַעֲשֵׂה מָרָם לַעֲשׂוֹת הָלְכֵנוּ —

סבלות קוראת

עַתָּה דְּבַר לֹא עָשִׂינוּ כִּי אִם צָחֲקֵנוּ

אחרי האמה

וּבְמָרָם שָׁב צִבְעוֹן מְעִיר הַמְּלוֹכָה הִנֵּה

בצחוק

וּכְבֹר אֵז אֵת הָאִישׁ אֵל הַמְּעַרָה הוֹרְרֵנוּ.

צבעון אֵל נָא תְרִימֵי קוֹל, בְּקִיר, יֹאמְרוּ, אֲזַנִּים.

אֶסִּירָם הַחֲתָן, וְחַתָּנָם אֶסִּיר בְּלֹא!

סבלות

שינה אמריה אחרי האמה

צבעון הִם! פֶּן יוֹלִידֵךְ הַקּוֹל הַמְּלֹאךָ עוֹף שָׁמַיִם

אוֹ שָׂדִים בְּעָלֵי הַכֶּנֶף דְּבַר גַּד הוּא.

(אמ"א)

כִּי אֲשַׁמֵּד כִּמְנוּ גַם לְשִׁמּוֹד לֹא יַעֲקֹב
 כִּי הוּא לֹא יֵאֱמֹן בּוֹ אֶךְ יִשׁוּר וַיִּחַסְדֵּנוּ
 כִּי נָטָה גַם לְבוֹ וַהֲוֵי בְּקוֹטְרִים אֱלֹהִים
 וְכָבֵד אֲמַרְתִּי אֲמַלֵּךְ כִּי זֶה הָאִישׁ יִשְׁכַּל
 לֹא תִמְדַּע עֵינָיו לֹא עוֹלָם לְרֹאוֹת יִיטִיבוּ
 וּמִיִּלְפָּיִת רְבוּ לֹא לְעַד גַּם יִיִּשְׁרוּ
 כִּי הִנֵּה עֵינֵי רֹאוֹת אֶת זֶה צְבָעוֹן עָתָה
 כִּי אֶךְ תִּמְסִים בְּרַכּוֹ אֶךְ שָׁלֵם הוּא אֲתָנוּ
 הֵן הוּא גָּלָה אֲנִי כִּי יֵאָרַח עִמָּם שֶׁכֶר
 גַּם הוּא גִּעוֹר עָתָה לְהַבְיִאוֹ בֵּית הַבְּלָא •

הַמֶּן אֲנִי אֲבָרְכָה אֱלֹהֵי כָּל גֵּת אוֹדְנוּ
 כִּי שָׁלַח לִי הָאִישׁ וַיִּזְאֵל אֶתִּי שָׁבֶת
 וְאֲנִי עַל כֵּן גַּם תִּהְיֶה אוֹתוֹ לִי שְׂוִיתִי — •

פְּתוּת הִבָּה נָא אִישִׁי בּוֹא עִם אִמָּת תִּתְּנֵנוּ!
 הַלֹּךְ בֵּית הַמְּשֻׁקָּה בֵּית הַחֶפֶה נִלְכָּה!
 עוֹרָה כִּי רַד הַיּוֹם וּמַעֲשֵׂינוּ עִם רְבוּ
 עוֹד זֶה הַיּוֹם לָתֵת עַל חוֹק אִמָּת בְּתָנוּ
 כִּי כְּדַבְּרָה בֶּן הוּא חוֹזֵן אֲמוֹנָה הַבָּל!
 הַמֶּן הֲלֹא צְבָעוֹן עוֹד לֹא יָשֵׁב אִיכָּה נִלְכָּה שְׂמֵת
 הַמְּבַלְעָדֵיו יַעֲשֶׂה מָה, לֹא מָה וּמְאוֹמָה!
 פְּתוּת אָנָּה אִישִׁי בּוֹאָה צְבָעוֹן כִּי יִשׁוּב הִנֵּה

המון הם נעדרה ילדה גם את אם ואשת דמי !

הן דרדו נשים לכן עם לא בינות הנה

לגור כרעות רוח ומכל מחזה הכל

וביום טובה לקבות לשפית כל גיל וענג

מה לב אנוש כי ידע הבאות יורנו

לו בת עין לראות מקרה און לשמוע

לא לבו לא רוחו הספוגי עור וגעם

אף כי לבך אמונה לב עלמה פמוכי

לו צבעון המורה איש ילע כל הסדש

לי דבר פאלה ובקדשו נתן אמר

אז אז פנתי לבי הייתי לו און

כי כל מצפוני שדי בלבבו נצפנו

אחת היא אמונה ! וכבר על בן אמרתי

כי לא את התקרי טוב ורע לי תתקרי

לא יען כי אז אהבת אהבתי גם אני

אף לא עתה כי מאנת אני אמאנה

אני אני אבחר ואשר אואל הואילי

אהב ותאהבי אהעב ותתעבי

לא איזאב את ערן , כי תאבי ותמאני

לולי חפזה אמך כי עתה תעגני .

שקר שב ואמונה יוצאת

שקר הן זה עיכל האיש מצבעון הזהירני

(אמורא)

גוֹשֵׁי נָא הַלּוֹם וּמָה הָיָה לָךְ חַגִּידִי .

(ננשת וידיה על לבה)

אמונה הוּי אָבִי הוּי אָמִי ! הֵן נִפְשִׁי לֹא אֲדַע
 אֵךְ בְּלִבִּי בִי יָגִיד לִי אֵךְ זֹאת אֲגִידָה
 וּבְלִבִּי זֶה בֶּן פִּי הֲלֹא הוֹרִי תִדְעוּ
 וּלְנַפְשִׁי מָה הָיָה וּלְלִבִּי – לֹא אָבִינָה
 מָה זֶה כִּי מִרְחֹק שֵׁם אָמַת כִּי שָׁמַעְתִּי
 לֹא נָחוּ לֹא שָׁקְטוּ מִיַּחַל לֹו אֵךְ חָלוּ
 וּכְאִשׁ בּוֹעֶרֶת אֲהַבֵּת אָמַת כָּם נִצְרָה
 עָתָה כִּי עֵינֵי רְאִיתָהוּ פִתְאֹם נִהַפְכוּ
 וּבְמִקּוֹם אֲשֶׁם זֶה יוֹצִיאוּ עָתָה מָיִם .
 בּוֹקָה

בבכי וּלְנִבְאוֹת לִי אֵךְ קִינִים אֵךְ מִסְפָּד הַחֲלוּ
 וּלְאֵבֶל שְׂמַחְתִּי וּלְהִי גִילִי יִהְפְּכוּ
 וּשְׂשׂוֹנֵי בִיגוֹנֵי חֶפְזָה בְּשִׂאוֹל יִמְרוּ
 וּלְאֲזִנֵי כָּל הַיּוֹם אֵךְ קוֹל בּוֹכִים יִשְׁמִיעוּ
 וּכְמוֹ קוֹלְכֶם אֲשַׁמַּע וּבְכִיתְכֶם הוּי אֲקַשִּׁיבָה ! –
 וּלְעֵינֵי אֵךְ דָּם חָלָל דָּם עוֹלָל אֲבִיטָה –
 הוּי אֲחַרְד מִרְאוֹת הוּי מִשְׁמוֹעַ אֲבַהֲלָה ! –
 הָהָ לִבִּי – הָהָ רוּחִי – רָטַט וּבַעַד סָלָה ! ! –

פתיחת הָה פֶּחַד וּרְעָדָה – אָנִי חֲזוֹן אֲאֻמִּינָה
 כֶּן הוּא אִי אִישִׁי הַמּוֹן ! גַּם אָנִי לֹא אָבִינָה .

(אכו"א)

כִּי שָׁם אָמַר לְבִי אֶסְגִּיר שְׁקֵר אֲוִיבְךָ
 בְּעִבּוּר תִּדְעַ אֶמֶת! הַמְעַרְהָ בָּהּ הִנְחֹו
 וּמִשְׁמֵר עַל מִשְׁמֵר יוֹם יוֹם עָלִיהוּ תִּרְבּוּ.

מִרְמָה אֶל סְכָלוֹת
 הֲלֹא עֲמָנוּ סְכָלוֹת! גַּם מִזֶּה תִּלְכִּי
 וּפְנֵי שְׁקֵר הֲלֹא תִרְאִי מָרָם יִסְנֶר
 גַּם לְבָלִי גִלוֹת סוֹד שָׁם יַחַד נִשְׁבְּעָה
 כְּפִקּוּדַת אֶמֶת הַשָּׁר וּכְמוֹ הַעִיד בְּנוּ.

אֵיךְ אֶן תִּשְׁאֵר פֶּה וּתְגַלֶּה הִיא סוֹדְנוּ
 אֲזִי תִשְׁגָּה וּתִבְטֵא הַשֵּׁם יִיבָר עַל שְׁקֵר.

צְבָעוֹן סְכָלוֹת וּמְרֻמָּה פִינִים לֵלֶכֶת וְגַם שְׁקֵר אַחֲרֵיהֶם
 הַמּוֹן וּלְאֵן תִּלְךָ אֶמֶת הֲלֹא צְבָעוֹן שְׁלַחַתָּ?
 שְׁקֵר הָאֵם צְבָעוֹן אֲשַׁלַּח וּלְשַׁלְּחוֹ לֹא אֶצְאָה?
 אֵךְ בְּחָצִי כְּבֵרֶת אֶרֶץ – אֵךְ רָגַע אֲשׁוּבָה
 וּכְבָר לְהִיזוֹת מִבְּלִי לֹא כְּבֵד הוּא כְּמִנִּי –

הוֹלְכִים אַרְבַּעַתָּם וְאִמוּנָה כֹּאֵה סֵן הַחֹדֵר

הַמּוֹן וּפְתִיּוֹת וְאִמוּנָה

פְתִיּוֹת אִוְלָם עַל עֵינֵי אֶמּוּנָה שִׁימָה עֵינֶיךָ
 וּרְאֵה נָא אִישִׁי אֶהָהּ! כִּי דְמָעָה מְלֵאוּ.

הַמּוֹן קִרְבִּי הִנֵּה אֶמּוּנָה וְכֵה זֹאת אֶמְזִיר!
 הִבְמַלְאֵת סִפְקָךְ בֵּן מְלֵאֵת עֵינֶיךָ בְּכִי?
 אִם עֵינֶיךָ רוֹאוֹת אֶמֶת הַיּוֹם תִּדְמַעְנָה?

(אמ"א)

מרמה גם כל אלה אעש אף לא דבר אפילה
אחרי התו עוד לנו פה אתו לשבת .

שקר במה אדע פי כן הוא פי אחרי מלאת ?

פתות ידעתי פי כן הוא ודבריו יאמנו .

המון ולעינינו אולי יעש פי נלכה שמה .

שקר לא עת צאת היום לנו יום שמחת גילנו - .

פתות כן הוא , וכעוד רגע הלא נבוא כלנו

אל המשתה פי חוכן , בית חפת פתנו .

צבען אם כן אלכה אני עם מרמה אלי שקר

ואני פי אמת אשמור - עליו עוד איספה

ולמענה אל תורתי לא אשוב עוד רגע

פי אמחר לעשות ומעשי שם אחישה

ולכהך את הזבח הלא גם אשובה

וינובון אמת ואמונה אז פי אנוכה .

שקר אין טוב לי מאשר תלך פי אף כף אאמונה

ולחלות פניך פנים לא חליתי

עתה כי אבית לא אוכה וולתך

ולשקר תאמר פי אני אמת שולתך .

צבען הוי עת התפלה באה ! - אבל אתפללה

במערה התפללנו אז אמה ואנחנו

הנה אאות למז' פי אך לכם נעניתי
ופניכם לשאת פי המלכה לא אשאלה
אפס עוד אחר במו אותו לא אוכלה
הן צבעון ספר לי ובתמו' הודיעני
פי גם שקר נלה עמם נספח עלימו
ואני אויבו מאז וכמו הוא ישנאני
כאשר לשאול לשלומי לא בא גם הפעם
הוא לא יוכל גור פה, שקבת עמי גם יחד
בשמי אקת ובשם המלכה אשבע
פי גרש אנרשהו בעבור לא אראנו
אמנם זאת לכם אעש ובזאת אאות למז'
אם אין מכלט לו ובעמונה יסתפח
לסגור בעדו צאתו לא יצא פה עוד הוצה
ובאחת המערות יושם איש בל יראהו
גם לשום עליו משמר לשמור פתי פיהו
בל יוציא החוצה תוך לבו ודבר מרד
וארוחת תמיד שם מאתי לו תנתן
ולאיש אל יודע פי פה במערה שקר
פי רבים הם אוהביו מהעיו לא יצערו
פן יועדו יחדו ובהזקה יוציאוהו
על פן לבלי הודע זאת פלכם תשבעו
בזאת תבחנו ובאלה תודעו!

או פי צדיק תשאֵל צבֵעוֹן הַלֹּאִם הַנִּחָה –
הַשְׁמָעוּ מִפִּינוּ מִרְדוֹת וּדְבַר כָּל מְרִי
מֵאֵז בְּאֵנוּ הִנֵּה מֵאֵז פֹּה נִתְגַּוְרְרָה
גַּם נִפְשָׁנוּ יִכִּירוּ כִּי לֹא הִתְנַבְּרָה .

פתיות בֵּן הוּא , חֲתַנִּי אֶמֶת ! אוֹרְחִים בְּנִים הֵמָּה .

הַמֶּן הֲלֹא גַם אֶת שִׁכְלִי , תִּדַּע אֶתָּה לֹא נִחַנּוּ
בְּדַבַּר הַמְּלֻכָּה עַד בּוֹאוֹ לֹא נוֹדַע לָנוּ .

שָׁקֵר גַּם אֲנִי גַם הַמְּלֻכָּה בּוֹזֵאת בּוֹ יִדְעֵנוּ
כִּי לֹא תִמְיֵד לֹא יִחְמִיא לֹא יִשׁ מִנִּי דָרָךְ
כִּי יִלְךְ מִישׁוֹר אֶךְ כָּל עוֹד בּוֹ נָשִׁים עֵינַי
וּבְחִרְחִיקוֹ לָקֵת אִזּוֹ יִקָּר כִּי גַם יִתַּע .

הַמֶּן אִם בֵּן הוּא חֲתַנִּי אֶמֶת אַחַל פְּנִיךְ
יִשְׁבוּ נָא פֹה אֶתְּנוּ אַחֵר כִּי יִשְׁבוּ
כָּל עוֹד לֹא רָאִינוּ גַם לֹא נִרְאָ בָּם אָוֶן .

פתיות בֵּן הוּא , כֵּן דְּבַר אִישִׁי בֵּן אַחֲפוּץ גַּם אֲנִי .
סְבֻלוֹת עָלְזוּ לְבִי בְּךָ תִמְיֵד «בֵּן הוּא» כִּי תִשְׁיִבֵי
וּשְׁפָתַיִם תִּשְׁקִי עֵת פִּיכִי תִרְחִיבִי .

מִרְמָה כִּי אֶמְנֵם בְּעֵנָה «בֵּן הוּא» לֹא יֵצֵא מִפִּיךְ
בְּלִתִּי אִם עַל דְּבַר בְּמֵאֵד נִפְשָׁה יוֹדַעַת – .

שָׁקֵר כִּי אֶמֶת חֲתַנְּכֶם בְּעֵבוֹר הַיּוֹם תִּדְעוּ
אל המין
ופתיוה

(אמו"א)

וְלִהְרֹאוֹת לְמַלְכָּה כִּי נִאֶמֶן לָהּ הַנְּהוּ
 וּבְחִנְפֵי חֶלְקֵת לַעֲנֹ בְּמַלְשָׁנֵי בְּפִתְרֵי
 יִתְנַנּוּ כְּמֹזְרֵדִים יִצְדְּנוּ בְּכַנְי מְרֵי
 מַעֲרִים גִּרְשָׁנוּ מִקְרִיּוֹת הַדְּפָנוּ
 כִּי שָׁם יָדַע לְמִצּוֹא לוֹ חֲכָמִיו בְּשַׁעַר
 בְּגִדְזוֹלוֹת יִלְכוּ עִמּוֹ גְּפִלְאוֹת מִמֶּנּוּ
 וּבְשֵׁם זֶה הַמַּלְכָּה וּבְשִׁמְךָ יִתְאַמְרוּ .
 פְּרוּחַ בְּחֻשׁשׁ הָרִים בֵּן יְפִיחַ בָּנוּ
 בְּתַרְנוּ מִסְבִּיב לְסִנּוֹר עָרִים מִמֶּנּוּ
 צְדִי הִרְדִּיפָנוּ וּמְנוּחָה הִרְרִיבָנוּ (י)
 בְּכַפֵּר זֶה עֲמוּנָה לְמִצּוֹא אֵיפֹה מְנוּחַ
 תַּחַת תַּמְתֵּי הַמּוֹן וּפְתִיּוֹת רַבַּת נֶפֶשׁ
 אֶבֶל קָשָׁה לֵב שׁוֹכֵל עוֹד יִתְנַפֵּל לָנוּ
 וּבְכָבֵד נִרְאוּ פֹה רַגְלָיו הֵה! עוֹד לֹא יָנוּחַ
 לְבוֹ אֵךְ לַעֲקוֹר זֶה מִשְׁפַּחַת גֵּר וְעַקְרֵי
 עֵתָה אֲדוֹגִינוּ אֵל שְׁמַע שְׁמֹךְ בָּאֵנוּ
 כִּי נֹרְאָ שֵׁם אֲמַת וּמִפְּנֵי נַחְתָּנוּ
 כִּי רַגְלֵי זֶה בָּנוּ גַם אֵלֶיךָ יִדְעֵנוּ
 וּכְזָבִים הֵן שְׁנֵאֲתָ גַם מְעַפִּים תַּעֲבֹתָ
 אֵל נָא מִזֶּה הַלְּאָה אֹתָנוּ עוֹד תִּגְיַע
 וּמְנוּחָה אַחֲרוֹנָה אֵל נָא תִשָּׂד אֹתָנוּ
 וַיִּשְׂאֵל נָא פִי הַמּוֹן , וּפְתִיּוֹת כִּי תַחֲקוֹרֵחַ

(אמ"א)

קיום המזין בפתיחות אמונה לאמת הנזה!
 ולטובה גם אלהיכם את צבעון תזכורו
 וברית פרתו לו אבות גם בנים ישמורו.

המזין
 ופתיחות
 ברוך אל הרצנו אותך אמת שרנו!
 ונציב הארץ אמה ותהי חתננו
 היא לך בלבב אמון אמונה זו בתנו
 ונתונה היא לך באשר הורה זה מורנו.

שקר
 ירחו אצבע
 אמינה
 היא לך בעיני על ידך זו הטבעת
 שם המלכה ושמי אמת חקוק עליה
 חותם לבי הוא, עתה זכרון לך יהי
 כל רואיך יבירוך כי לי את מעתה
 ונתונה את לי מאת המלכה ידעו
 כי בי אמת בחרת בך אמונה גם אני
 בשמי זה חקתי על ידך, לך נשבעתי.

אמונה יוצאת וידיה על ראשה וצבעון מתנוג אליה ומשתחית.
 סבלות ומרמה באים ומשתחיים לשקר בהרת קדש.

מרמה
 לך אמת אדונינו! עתה הנזה בראנו
 ולברך אף אמה הנה נא מנוס לנו
 הן זה שקל האיש ציר המלכה שלום
 שוכנו מפגע לו וילמוש עיניו לנו
 אף למצוא חנו מצא חנם עוננו
 (אמורא)

וראה! כי גם צבעון יאמר כי בן הוא סלה —

אבל רוצה חיש אתה ושאלה ושובה המון
אל העבר
ודעה גם במערה מה זה כי יחד באו.

(רץ גם שב)

צבעון ואמת השור המה! וכבר יסעו העבר
בהשיב רוח
ובמערה שם, אמר צבעון התפללו
ואמת שמה החליף הבגדים בבגדינו
גם מרמה ועדתו שם במערה עוד יחד
גם כל תלמידי צבעון נעצרים עוד שמה
לקבורו וכבוד אמת לקראתו יצאו,
אך צבעון עם אמת מן המערה מהרו
ולמרפבתם בחרדה אצו לעלות שבת
ויצונוי לשוב חיש לרוץ ולבשרך
עד במתי המערה התבונן לא הרפוני —
וכבר עד שובי המרפבה העבירתי
וכבר עזלים הביתה — גם הנה הנמו!!

(המון ופתייות תומכים חיש בידי אמונה מזה ומה וקרבים
אל פתח הבית, הדלתים נפתחים וצבעון בא תומך בידי
שקר לבוש בגדי המשאת)

צבעון ברוך אמת הבא לאל הביאו הנה!
וברוכה אמונה בשור אמת בזחרת!
ויברכו הזריה חברו זו החוכרת!

(אמו"א)

מחזה ו .

בית המון

המון ופתיות ואמונה

המון נשנה מהר הלום פה החלון וראינה!

(פתיות ואמונה נגשות)

המון
נשנה
ביתו

הן שָׁכָה מְרַבְּבֵתִי , שָׁם תַּעֲמֹד עָלַי דָּרֶךְ –
הִיא! – וּמֵה מְרַחֵק אֶרְאֶה , כָּל אִישׁ בָּה אֵין .

(פתיות ואמונה נבהלות)

הִרְפוּ! – הֵן מִן הַמְּעֵרָה שָׁם בְּחֹצֵר הַקִּיּוּן
כְּשֶׁנִּים אֲנָשִׁים הֵן אֶרְאֶה כִּי יֵצְאוּ
וְרֵאִינָה! – כִּי צְבָעוֹן הָאֶחָד! – וּמִשְׁנֵהוּ? ...
הֵן לְבוּשׁ בְּגָדֵי הַמִּשְׁאֵת – וְאַמֶּת הַנְּהוּ!!

פתיות כן הוא! ומבלי הבגדים גם אפירנו .

המון מעורבך אותו לא ראתי כי תפיריהו
זה דרבה כסל לך "כן הוא" תמיד תאמרי .

פתיות הן אפיר את צבעון , זו מרפבת סוסינו
ומי זה האישה עמם אם לא אמת יהי .

המון אולי הוא שכל וכמו הלכו בן ישובו
ואמת השך אין אתם לא יבוא אלינו .

פתיות הלא אמת הוא! כי גם אתה בן אמרת

(אמ"א)

אֲרָצוֹ לְנִשְׁוֹת מַלְכוּת וּנְגִידִים לְשִׁבּוֹחַ
 לְחַיּוֹת חַיֵּי עַם וּבְחַיֵּי עוֹלָם לְבְטוּחַ
 יִתְרַע אֶת אֲנִשֵּׁי קִדְשׁ וּכְמוֹהֶם יִשְׁחַח
 וּבְבִתְּךָ אֶךְ יִדְבֵק וּבְאַמוּנָה אֶךְ יִחַד
 וּלְמַעַן תּוּכְלוּ שְׁכַת תְּשֻׁלְיוֹ גַם יִחַד .

המון אַחֲרֵי עֲצָתְךָ מִי יִשְׁנָה — הֵן אֲעֲשֶׂה כְּכָה !

צָבֵעוֹן עֲתָה בְּטַח אֵלֶיךָ וְאֱלֹהִים גַּם יוֹשִׁיעַ
 לְשִׁלּוּחַ לְךָ הָאֲדוֹן בּוֹ אֲנִי אֶחְפּוֹצָה —
 וְלִהְבִּיא אֶמֶת אֶמֶת — עַד לְמַחֲזוֹ חֲפָצְנוֹ
 וְאֲשֶׁר כָּלָתָה לוֹ נִפְשֵׁי — תִּרְאִינָה עֵינֵינוּ .

מִי יִגִּיד אֵל מְרֻמָּה כִּי עֲתָה זֶה בְּצַעֲתִי אל לכו
בפניתי
 אֶת עֲצָתוֹ כְּלָה בְּאֲשֶׁר אוֹתָה נִפְשָׁנוּ — לצאת
 כִּי אֶךְ אֲנִי וּלְבִדִּי אֶת אֶמֶת אוֹלִיכָה
 וּבְאִין שִׁקְלֵ אֲתִי גַם מַעֲשֵׂי אֲבָצַע
 וַיְכַנֵּם אִזְ הַמּוֹן תַּחַת אֶמֶת אֶת שִׁקְר
 אֶךְ מְרֻמָּה יִשְׁמֹר חֲקוֹ לְעַמּוֹד עָלַי דְּרָךְ
 עִם עֶרֶב תִּלְמִידֵי בִיעַר וּכְמוֹ אֶרֶב
 כְּזֹאבֵי עֶרְבוֹת אֵלֵי יֵצְאוּ בְּעֶרֶב .

ירצא

קָלָלְתִּי לֹא מִשְׁחָק יִלְעַג לַחֲלוּמוֹת לַיִל
 יָמִים אֱלֹהִים יֹאמֵר מִן הָרְאִישׁוֹנִים מִזְבוּ
 אֱלֹהִים חַיִּים עֲדֹנָה וּכְבֹד אֱלֹהִים מֵתוֹ
 וּלְיִרְאֵי אֵל חֲרָפָה לִקְתַּת עֲמוֹ בְּדַרְךָ
 אַף כִּי לִי הַנְּזֹרֶעַ – הוֹדוֹת לָאֵל – בְּאַרְצָךְ
 וְלַמַּעֲנֶה אַךְ הַמִּזֵּן הֵלֵא זֹאת הֵן אֲעֵשׂ
 עֲשֵׂה נָא אִם כֵּן אֵיפֹא וְלַמַּעֲנֵי גַם אֶתָּה
 וּכְתוֹב חֵישׁ אֵל הַמַּלְכָּה אֵל אֶמְתַּת אֲנֶרֶת
 כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא יַעֲצֵתִי גַם הוֹרִיתִי
 לָכֶם הַמִּזֵּן וְאַמוֹנָה! אַךְ לַעֲזוֹב אֶת שְׁכָרְךָ
 וּתְמוֹרְתוֹ אֶת הַשָּׁר אֶת אֶמְתַּת תִּבְחָרוּ
 וַעֲצַת שׂוֹכֵל וְאַמְרֵי כָלָם לֹא הוֹעִילוּ
 לוֹלֵא תוֹרְתִי לִי עִם עָרְיוֹ הַתִּיַצְבָּה
 לַהֲרוֹם אֲשֶׁר בָּנוּ לְנִתּוֹשׁ אֲשֶׁר נִמְעוּ
 כִּי כֵן אוֹכַל הַטּוֹת תוֹרְתִי אֵל כָּל רוּחַ
 וְחֲרִיצוֹת אֲנֶרֶתְךָ בַּעֲבוּר יְקֻדִימֵנו
 מִדֵּי דְבָרְךָ תִּכְתּוֹב גַּם מִי וּמָה אֲנִי –
 וּכְזֹה גַם זֶה הַמַּלְכָּה תֵאֱמִין כִּי עָתָה
 עַל יָדֵי וּלְבַדִּי אֶת אֶמְתַּת לָךְ לְשִׁלוֹחַ
 וּמִבְּלִי שׂוֹכֵל כִּי אֲשׁוּב עִם אֶמְתַּת הַנָּה
 וּמִדֵּי נִסְעֵי אַךְ אֲנִי / אֵתוֹ בְּדַרְךָ
 כָּל דְּרָכֵי בֵיתְךָ מִלְּפָנִים אוֹכַל אוֹרְנוּ

צבעון שלום לך המון! הנני עם שכל נוסע
 גם לך אמונה שלום הרגעי ודמי
 חיש תראי האיש בתשועת אל לך הוכחתי
 בישועתו החלותי בה אגמור סלה
 כי אף תורתו אהנה אליו אתפללה.

(צבעון ושכל יוצאים וכרגע והנה צבעון שב הביתה)

המון מה זה צבעון שבת ובחויץ יעמוד שכל?

צבעון הן דבר לי אליך הוא אל ידענו
 הלא תדע המון גם העם זאת יבינו
 כי אין תפארתי וכבודי על זו הדרך
 כי אלקה גם אני עם האיש שכל יחד
 איש לא ישם לו בעם בקדושים לא יחשב
 וכם גם לא יאמין יאמר כי מתעים הנה
 כל בינתו מאנה לא עוד יאמינהו
 גם חרדות ופחדים לו לעג וקלם
 כחש בשדים ושעירים, יאמר לוא הנה
 יאמר כי המתים לא יחיו גם בלילה
 גם ימים נזראים ימים טובים לו הנה
 ומוסרי הנזרא קרא מוסר הקל
 ואבכה את כל העם הוא לא בא לשמוע
 אף תורתו שמע בעבור ילעיג עליה

(אמ"א)

כָּל עוֹד אוֹחֶזֶה דָּרָךְ כָּל עוֹד אֵרַח אֶעְבֹּרָה
 וּמִבְקָשֶׁיהָ מִפִּי מִה יַעֲשׂוּ אִיפּוּא הַמָּה
 אִם לֹא כִי מִסְעֵי זֶה דָּרָךְ זֶה אֵלֶכָה
 כְּדָבָר אֱלֹהִים הוּא וּכְמִצְוֹת תּוֹרַת פִּיהוּ
 וּכְכֹל מַעֲשֵׂי מַעֲוֵדֵי גַם הֵם יִחַשְׁבוּ
 כִּי חֲפָצוֹ הֵיזֹת אֲמוּנָה לְאַמַּת אֲשֶׁלִּימָה
 וּכְתוֹרַתִּי כְמוֹהוּ חֲפִיץ אֵלֵי הַמָּה
 לְכֹן לַעֲשׂוֹת לְאֱלֹהֵי תּוֹרַתִּי אֶפְרָה
 וּלְמַעַן הַמְלַכָּה וּלְמַעַנְךָ אֶעֱשֶׂנָה
 וּלְמַעַן בְּתֶךָ אֲמוּנָה לְאַמַּת אֶתְנַנָּה .

הַמּוֹן עֲתָה אֲמוּנָה בְּתֵי! הַבְּגָדִים הַבִּיאִי!
 הַשְּׂמֹרִים שָׁם אֶתְךָ וּלְמוֹעֵד זֶה נִשְׁמְרוּ
 וּתְנִימוֹ עַל יַד צְבָעוֹן מִשָּׂאת אֲמַת הַמָּה
 כִּי בָהֶם פְּעֻצַת צְבָעוֹן יִרְאֶה אֲלֵינוּ
 וּכְאַחַד מֵאַתְנֹו יִתְהַלֵּךְ בִּיגִינוּ
 וּבְזֶה שְׂבֵת נוֹכַל יַחַד כָּל יְמִינוּ .

רצה ומביאה

אַל צְבָעוֹן הֵא לָךְ מוֹרֵי הַבְּגָדִים גַּם גְּאָמֵר הַרְכֵּב
 וּמִהֲרָה נָא מַעֲשִׂיךָ רְצוּא וְשׁוֹב חוֹשָׁה
 כִּי תִכַּל גִּפְשׁ בְּתֵי עֵינֶיךָ תִּקְלִינָה
 מִיַּחַל לָךְ צְבָעוֹן! גַּם לְאַמַּת בִּימִינְךָ .

(אמו"א)

כֵּן זֶה בְּזֶה תִּבְגְּדוּ פֶּן גַּם תִּמְעְלוּ מֵעַל
וַיִּשָּׂא רוּחַ כְּשֵׂאֵר בְּשֵׂאֵר אִשָּׁה לְבַעַל . (ו)

צבעון אֵת אֱלֹהֵה לֹא אֲדַעַה אֵךְ אֵת זֹאת יִדְעֵתִי
כִּי נִשְׁמֹת אִשָּׁה וּבַעֲלָהּ חֵד הָיוּ שָׁמָּה
בְּחֵדֵר הַנְּשִׁמֹת אֲשֶׁר לְאֱלֹהִים מִמְּעַל
וּבְמָרָם יוֹצְרוּ , יְבַתְּרָם אֵל לְשָׁנִים
וּבְגוּ אִשָּׁה וְגַבֵּר הַחֲצִאִים יוֹשְׁמוּ
לָכֵן גַּם פֹּה בְּאֶרֶץ יַחַד יִתְלַכְדוּ
בְּחֻצוֹת מִי־הַנְּחָר וּלְהִתְעַרֵּב יֵשׁוּבוּ
כְּשֵׁתִי תוֹרוֹת אִם זֹ מוֹזוּ בְּמֵאֵד רְחִקוּ
אֲנִי אֶכִּיר אוֹתָן כִּי תוֹרָה אַחַת הִנֵּה
וּבְחֵדוּרֵי רְעִיוֹנֵי לְאַחֲדִים תִּהְיֶינָה .

הַמִּין אֵין דּוֹבֵר רְאֵמוֹת אֵין חֲכָם לְכַב כְּמוֹד
רוּחַ אֵל דּוֹבֵר בָּךְ וּמִלְתּוֹ עַל פִּיךָ
וּמִי בְּבִנֵי בֵיתִי יוֹתֵר נִכְבָּד מִמְּךָ
וּלְהִבִּיא אֶמֶת הִנֵּה הֵלֵא אֵין בְּלִתֶּךָ
עַל כֵּן מִמְּךָ אֲשֶׁאֵל עֲנֹת צִדְקָךָ תִּרְבֵּנִי
הַתְּאִזֵּר אִתָּה וְלֶךְ וּרְכַב נָא וְנִסְעָה
בּוֹאָה עִיר הַמְּלוּכָה בֵּית הַמְּלָכָה הוֹפִיעָה
וְעֵשָׂה כָל יַעֲצֵת כִּי אֵךְ אִתָּה יִדְעֵת .

צבעון וּלְתוֹרֵתִי מָה אַעֲשֶׂה מִהַגּוֹת בָּהּ אֲחַדְלָה
(אזכ"א)

על בן בֶּשֶׁר אֶחָד עָשָׂה אֱלֹהֵי קָדָם
 אֹז הָרֵאשׁוֹן אָדָם מֵאַדְמַת עֲפְרוֹת חֲמוֹר
 מִבֶּשֶׁר הָאֶחָד גַּם הָאִישׁ גַּם הָאִשָּׁת
 אַחַת מִצְלָעוֹתָיו הִיא , מִמֶּנּוּ לָקַחָהּ
 עֲצָמוֹ וּבָשְׂרוּ הִיא , וּשְׂאֵר רוּחַ לֹא סָלָה
 כִּי קַח גּוֹ מִן גּוֹ אֶצֶל רוּחַ מִן רוּחָהּ
 וּמֵה בִקֵּשׁ אֱלֹהִים כִּי אֶחָד עָשָׂמוּ
 אֲשֶׁר יִבְחַר לֹא אִישׁ אִישׁ אֶךְ אִשָּׁה מִהֵנָּה
 וּתְהִי אֶךְ הִיא לֹא אִשָּׁה וּבָהּ יִדְבֹק סָלָה
 אֶחָד יְהִיו גַּם הֵם זֶה אֶת זֶה לֹא יִמְירוּ
 אֶךְ זָרַע לְטַעַת וּפְרִי בְטָן יִבִּיאוּ
 כִּי זָרַעִם יוֹלִידוּ זָרַע אֱלֹהִים הַפֹּה
 כִּי בְדַמּוֹתָו וּבְצִלְמוֹ גַּם אוֹתָם יוֹלִידוּ
 כִּי אֲשֶׁר בָּהֶם מֵרֵאשִׁית הוּא בָרָא אוֹתָמוּ .
 לֹא כִבְהֵמָה וְעוֹף וּכְכֹל חַיֵּתוֹ הַיַּעַר
 כִּי אֶךְ לְתִשׁוּקָתָם וּלְמִלָּא תַּאֲוֹת נִפְשׁ
 יִבְחַר לֹא לְרָגָעִים אַחֲרֵת מִמִּינָהּ
 כֵּן לֹא אֶחָד עָשָׂה זָכָר וּנְקֵבָה בָּמוֹ
 כִּי לֹא זָרַע אֱלֹהִים גַּם אֵלֶּה זָרַעְמוֹ
 כִּי בְדַמּוֹתוֹ וּבְצִלְמוֹ גַּם הֵם לֹא נִבְרָאוּ .
 זְכָרִי אֲמוֹנָה ! וּבְרוּחְךָ זֶה הַשְּׁמַרִי
 גַּם אִמְתַּ כֵּן יִשְׁמְרֶךָ בְּשְׂאֵר רוּחָהּ

כִּי אֵל אֲמַת שַׁר הַמַּלְכָּה אֹתְךָ נָתַתִּי
 וּכְבָר הַזֶּה בֵּן מֹרֵי וּכְבָר בֶּן עֲשִׂיתִי -- .

בְּרוּךְ אֵל עֹשֵׂנִי וּבְרוּכִים הֹרֵי אֱלֹהֵי אֲמוֹנָה
 וּבְרוּכָה הַמַּלְכָּה גַם שִׁכַּל יוֹעֵץ פֶּלֶא כִפִּית יְהוָה
 לְאַחַדִּים לַיָּמִים
 זֶה צְבָעוֹן הַזֶּה דָּעָה גַם הוּא בְּרוּךְ יְהוָה
 נִיכַח לִבָּהּ
 אֲנִי תַמְתִּי אֲנִיד - אוֹכָה מְבִלִי דָעַת -
 אֵךְ דְּבִקָּה רוּחִי בּוֹ מִעַת אֲזַנִּי שׁוֹמַעַת
 עַל פִּי שִׁכַּל שֵׁם אֲמַת שֵׁם שְׂבַת מִגְבִּיהִי .
 מֵאֲז חִתָּה נִפְשִׁי מִשְׁנָה חַיִּים חַיִּיתִי
 וּכְאֵלוֹ מִלְפָּנִים הַחֲצִי אֵךְ חַיִּיתִי
 חֲצִי בְשָׂר וְדָם חֲצִי נִפְשׁ וְרוּחַ
 וּמֵאֲז בָּא שִׁכַּל בְּשִׁמּוֹ כֶּלֶם שְׁלֵמוֹ
 וַיִּצְוֵי וּבְדֵי עֹרֵי חַיִּים עָצְמוֹ
 כְּזִכּוֹר אֵךְ אֲמַת אֵיתֶם , לְבִי כִי יָנוּחַ .

שִׁכַּל אֹת הוּא לָךְ אֲמוֹנָה וְהִי בְזָה נֹכַחַת
 כִּי אֵךְ יַד הָאֱלֹהִים גּוֹרְלָךְ זֶה תַפִּילָה
 לְאֲמַת לְהַיּוֹת נַחֲלָה מֵאֲז עָלָה עֲלֶיךָ
 וַיַּמְעַת נֹצְרָתָם נֹעֲרָתָם לְהַיּוֹת יָחַד
 וּלְבָשָׂר אֶחָד , לְאַחֲדִים רוּחַ וְנִפְשׁ
 לָכֵן כִּי אֵךְ תִּקְשְׁבֶת שֵׁם אֲמַת אֵךְ שְׁמִיעַת
 בֶּן דְּבִקָּה רוּחְךָ בּוֹ בֶּן נִפְשְׁךָ בּוֹ נִקְשְׂרָה .

(אמ"א)

כי כל דברי צבעון אמרות אל הם בקדש .
 צבעון ובתורתו כי אינע כן לי חיש נמצאו
 לו יגעת כה שכל ! ותמצא גם אתה .

שכל כל יודעי אמונה כי נשובה נשאלה
 אל מי מפל גבר להיות אשה יאתה
 הלא אף אל שר אמת ! פה אחר ישיבו
 ולאיש אחר זולתו לא תוכל תנתן
 ואשר לא ישר הוא כל תורה לא תורנו
 אף כי דברת המון לא לנו תישירונו
 כי יבור הוא לו איש , לא בתו תבחרנו .
 ומה אינע למצוא אשר עמי הגהו - .

אל המון אף זאת ידעתי וכבר לי המון הגדת
 כי פי בנכם או בתכם בעת תתחתנו
 אתם לא תשאלו הירצו הימאנו ,
 ואמת אדוני לא כן , לא יחפזין באלה
 הוא שאול ישאל אם פי אמונה שאלתי
 אם לא כן לא יאות לי לא יאבה ללכת
 וכבר אם נשאלה - אולי אחר מהרה .

המון קראו נא גם לאמונה איפה היא נחבאה .

נקראת ובאה

אל אמונה המזב גם לך בתי התאבי אם תואילי

(אמו"א)

(רַעְיָה רָמָה וְקַדוּשָׁה אֵלֶיהָ נִמְשָׁלָה —)
 וּבֵיַד אִישׁ הַנִּכְבָּד וּמִבְּחַר כָּל אִישׁוּיָךְ
 תִּרְוֵץ בֵּית הַמִּלְכָּה עִם סוּסָה הַדוֹתָרֶת
 אֶל אֲמוֹנָה הַרְעִיהָ תָבִיא אֶת הָרַע
 וּבִימִין אִישׁ הַכְּבוֹד תִּשָּׂא אֶמֶת הַנָּה
 אֶל יוֹם חֲתָנָתוֹ הוּא יוֹם שְׂמִיחַת לִבְנוֹ
 לְרֵאוֹת אֶת אֲמוֹנָה עָלֶי חֵיק אֶמֶת סָלָה.

אֶבֶל גַּם שְׁלוּחִים תִּשְׁלַח מֵאֵת פָּנֶיךָ
 וּנְשָׂא מִשָּׂאת אֶל אֶמֶת עַל יַד הַשְּׁלוּחִים
 אֶת הַבְּגָדִים לְאֲמוֹנָה יָדֶיהָ כּוֹנְנוּ
 לְאִשֶּׁר אֱלֹהִים מָאֵז לֹא אוֹתָהּ הוֹכִיחַ
 וּלְבָשָׁם גַּם אֶמֶת אִם לֹא לְכְבוֹדוֹ הַמָּה
 וּכְמִנְהַג אֶחָד הָעַם לֹא כְנִסִּיכֵי אֶרֶץ
 וּבָזָה אוֹת לָךְ יִתֵּן כִּי יֵאָהֵב בְּתֶךָ
 וּבִידִדּוֹת הַמִּיר מַלְכוּת וּבְאַהֲבָה הָרַד
 וּכְמוֹכֶם יִלְבַּשׁ וּכְבְּגָדֵיכֶם יַעֲטֶה בְּגָד —
 וּבְרִצּוֹתוֹ עִמָּךְ גַּם עִמּוֹ תֵּרֵץ אֶתָּה
 וּבְעוֹד רַבּוֹת כּוֹזֵאת כֵּן אִישׁ לְאִישׁ תֵּאוֹתוֹ .
 עַד הַכְּרִית בֵּינֵינוּ גַם בֵּינֵיכֶם תִּכְרֹתוּ .

הַמִּין מֵה נָאוּ דְבָרֵי מוֹרֵי וּמֵה לִי נַעֲמוּ !
 הִנֵּה מִלֵּא הָאֵל כָּל מִשְׁאֲלוֹתֶיךָ שֶׁכָּל !

(אמריא)

הן טוב כי עתה כלנו פה נתפללה .

הלהתפלל הלום באת הלזאת נועדנו ^{שכל}
 ודבר מלכות לנו אם נזחר ומרדנו ! ^{בנערה}

זה הוא מיטפמי המזן ! (ושמע נא גם שכל !)

אמרת כי באמת תחפזין ובו חשקת
 אף דבר מפיה ובטחם יבוא שכל
 יצא אל אחרים וממה הלטהו

וראה זה מצאתי , פלאי תורת שורה :

הן טרם יצא אמרה וכבר יצא שכל
 מיארמזן המלכה באמרה על פיהו

ודברה קדמוה גם באשר היא שמה

אשר לו זאת ידעת .עת נדברתם יחד

אתה עם הדוברים כך איש אלי העהו

לא אותם הבטחת לא אז נתת אמר

ודברך אם בן , פשיגה יוצאת מפיה .

גם מופר הוא מראשית פמוהו כאן

ודבר המלכה ראשון ודברך הפריע

ונתונה אמונה מאז לאמת שרנו .

עתה כבוד למלכה עז לאמת גם הבח

מתרה מרפבתה , ורתום אותה לרכש

ולסוקתה היפה פיה בעדי עדיים

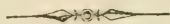
צבעון אָבֵל לֹא אָף לְשִׁמּוֹעַ פִּי גַם לַעֲשׂוֹת כָּכָה
 גַּם הַתּוֹרָתִי מְעוּדֵי לֹא אוֹתָהּ לְדַעַת
 פִּי אִם גַּם לְשִׁמּוֹר לַעֲשׂוֹת אֲעִמּוּלָהּ אֵינְנָהּ .
 דְּבַר כָּלוּ דַעַת וּבוֹ כֹּל פִּעֵל אֵין
 אָף אִם אוֹבֵל לוֹ גַּם הוּא , לֹא יִשָּׁב מִמֶּנִּי
 אוֹתוֹ לֹא אֶלְמָדָה גַּם פִּי בֵּל יַעֲבֹר סֵלָה
 אָף אֵל מַעֲשִׂים עֵינֵי אִם גַּם לֹא אָבִין לָמוֹ
 פִּי מַעֲשֶׂה בְּבִלִי דַעַת גִּשָּׁם בְּבִלִי רוּחַ
 וּבִלִי מַעֲשֶׂה , דַעַת , רוּחַ וּגְשָׁמִים אֵין
 וּמִשָּׁל קַדְמוֹנִי הוּא וּמִכְחָשִׁים יִתְפַּכּוּהוּ
 פִּי גִשָּׁם אַחַר לָמוֹ גַּם רוּחַ אַחֲרָת
 אֵל חֲקָרֵי לְבָמוֹ שִׁמּוֹת אֵלֶּה חֲסֵבו
 גִּשָּׁם אֵל כָּל גּוֹף , לְאִשֶּׁר אֵינְנִי גּוֹף , רוּחַ
 וּבִבְנֵי הַפּוֹזֵב לְרַע דָּרַע לְפּוֹזֵב יִשִּׁימוּ — .

הַמִּין הַנַּח נָא הַמּוֹדָה ! וְאָמֹר מִשְׁפָּט דְרָצָת
 וְעַבְדִּי
 פֶּן תִּשְׁפַח מִרַב דְּבַר , אֵת אִשֶּׁר יַעֲצָת .

צבעון סֵלַחוּ נָא אֲדוֹנֵי בְּדַבַּר הַתּוֹרָה אִם אַעֵן
 גַּם הַתּוֹרָה אַחֲרָת אִשֶּׁר לֹא יִשְׁאֲלוּנִי —
 וּכְמַעֲפָטִי שְׁשִׂיאֵלְתֶם גַּם עָלָיו אֲשִׁיבָה .
 אָף אַחַת אֵינְנֵאל טָרָם מִשְׁפָּטִי אֲנִידָה :
 כִּימוֹדֵד מִנְחַת עֶרֶב פֶּן אֶחֱזַר יִרְאֵתִי

(אמיתי)

כִּי לֹא יִחַפּוּם וּמִזְמִיחָ אֵין בּוֹ , יָדַע עֵינֶיךָ
 וְעֵינֵיהֶם אַחַר דְּבָרוֹ לֹא עוֹד לוֹ יִחְקֹרוּ
 אַף כִּי בְּאֵמֶת חֲפָצִים לָכֵן עוֹד לוֹ יַעֲזוּרוּ .

מחזה ה

בית המון

המון ושכל יושבים וצבעון בא

צבעון ברוך המון לאל גם עינך איש הדעת

כל היום יגעתני גם לילה למצוא פועל

עד שמצאתני , בית התפלה כי יצאתי

(בחצות היום כי בן ימים יום איתמהמה)

פתאם על לבי מפעמקים העליתיו

פחה את הדג וכאגמון הצפרהע

וכבר — אם גם אמרו לי — פתוב זאת על ספר

אני לא בו קראתי מלב הוצאתיהו

ואמהר לקת הנה לא אלי החדרה

למעום משרת פת שחר פתות במרק גרש

כי טוב לי תורת פי מפל מעדני מלך

אף כי למבקש מפי תורתני , כמוד .

המון הלא תגיד משפטך כי אחרד לשמוע .

(אמ"א)

צבעון האל האוהב גר אבי יתום ועקר
הוא יעמוד לימיני לעשות חסד עם שֹׁקֵר .

הולך

ככלות אוֹיֵה לי מְרֻמָּה הָהָ! כְּמַעַט כִּי אֶתְעַלֶּפֶה
וּלְבָבִי תָעָה כִּי כִי נִבְהַלְתִּי מִשְׁמוֹעַ
הִנֵּחַ יָדְךָ עַל לִבִּי וּרְאֵה מַה יִּנּוּעַ! —
אוֹלֵי טוֹבָה עֲצָתְךָ אוֹלָם כִּי אֶפְתָּחָה
אֶת אוֹיְבֵי עוֹ אִירָא מִפְּנֵי עֵלְכָל אֲגוּרָה
כֵּן יִפִּיר בְּרָעָה וּבְפֶחַח טָמוּן כֵּן יָבֵן
(כֵּן צִבְעוֹן נִשְׁבַּע כִּי הַבֵּין טָרָם גְּלוּת) וְחַמַּת הַטָּמוּן תִּגְדַּל כֵּן הַטוֹב לוֹ קוֹיֵת
וּרְאֵה כִּי לִבִּי יִנְבֵּא כִּי בֵן גַּם יְהִי
כֵּן רַבִּים אוֹמְרִים כִּי הִנְבוֹאָה לִי נִתְּנָה — .

מַרְמָה כִּי עֲשִׂית וּתִירָאֵי גַם אֲנִי מַה עֲשִׂיתִי
הֲלֹא צִבְעוֹן הַמְדַבֵּר שֵׁם לֹא אֶתְ לֹא אֲנִי —
וּגְאוּנוֹ לֹא יִתֵּן לוֹ אִם יִתְפָּשׂ שָׂמָה
תַּת גֹּזֵר חִילוֹ לֹא אִמַּר מְרֻמָּה הַשִּׁיאֲנִי
וּלְהַצְמִידֶךָ בְּשׂוֹא יִמְצֵא כַּדּוּחִים אֶלֶף
הֲלֹא אֲנִי מִכְרוֹ מִנְעֵר מִכְּמֵן —
אָפֶס כִּי לֹא יִפִּירוּ אֶבְמַח לֹא אֶפּוֹנָה
זֶה הַטָּמוּן יִאֲמִין בּוֹ , לֹא בּוֹ יִפִּיר כָּל רָשָׁע

(א"ח"א)

בְּלִתִּי אֶל חַיִּים הַזֶּה בְּלִתִּי לוֹ עֵינֵינוּ
 מִה לָּנוּ וּלְמַחֵר אוֹלֵי לֹא לָנוּ יְהִי .
 יוֹם בּוֹ חַיִּים נִחְנֶנוּ בּוֹ נִשְׁיֵשׂ אַף נְגִילָה
 לִילָה לֹא עוֹד נָמוֹת בּוֹ לָמָּה בּוֹ נִילָה
 רַגַע אֲיֵר מְצִאֵנוּ אֵל גַּא יֵאבֵד לָנוּ
 שׁוֹרוֹ חַיִּים חַיִּים לֹא כֹּת וְנָחֵי
 וְרֵאוּ הַיּוֹם בְּתֵהָ לֹא בְּאֵיֶר עוֹד יְהִי
 אֶל מְחֵר אִם נָבּוֹא אוֹלֵי עַל יוֹם מֵזֶב בְּאֵנוּ .

צַבְעוֹן הֵן יֵשׁ אֶתִּי רַבּוֹת אִם כֹּה אוֹ כֹּה מֵזֶב לָנוּ
 אִם לְדֹאֵזֶג וּלְפַחַד אוֹ אִם לְשׁוֹשׁ לְכַמּוֹת
 וְקָבֵר אֶל כָּל הָעַם בְּזֶה שׁוֹנוֹת הַגְּדֵרֵי
 וְנִחְלֹנֵי כָּל הַשּׁוֹמְעִים מֵאִישׁ עַד אִשָּׁת
 וּבִסְפָרֵי זֶה הַגְּדֵלְתִּי כָּלֶם אֲסַפּוּ בָּאוּ
 קָחֵנוּ גַּא בְּמַחִירוֹ כִּי הַכֹּל בּוֹ תֵּרָא —
 וְקֵרָא בּוֹ כָּל הַקְּרוֹשִׁים מִה עָלְיוּ הַגִּידוּ
 אַף מִזֵּיִעַם כִּי לִי הוּא מְרָם בּוֹ יִקְרָאוּ — .
 אוֹלָם אֲנִי בְּאֵלֹהִים מְבַטְחִי אֲשִׁיכָה
 בְּסֵ עֲלִיָּה מְרָמָה עוֹד אֲחַדְרִי אֲשִׁיגָה
 וְאֲנִי הוֹלֵךְ בֵּית הַמּוֹן וּדְבָרָה אוֹרְנוּ
 הֵן הוֹלֵךְ תָּם אֲנִי עַל בֶּן בְּטַח אֲלַכָּה .

מְרָמָה וְכִתְמָה עֲלִיָּה בֶּן יְגִמְלָה אֶל סֵלָה !

(אמ"א)

צבעון הן בספרי מרמה! ובתורתך נשבעתי
 כי אף יצא זה כפיך מרם אשימעה
 וכבר עלה על לבי וכבר גם ידעתי
 ומאד יצר לי כי לא עוד רגע חפיתי
 ופי אז הגיד לך אשר הגיד לי פיה –
 עד כי עצתך זו לי היא, אנני גם עמה –
 אף עוד אשאֵלך ומנוד לבי אז יגות
 הן אוקרים כי נשבעו, שמים גם ארץ
 (ושבועת רבים היא לא אוכל אפיקה –)
 לבלי בשות דבר ולהעלימו עד נצח
 אף כי מעיני המלכה ומשורתה על כל
 חופשי מרם כעל תרי ארץ מתחת
 המהם תצפון דבר ובל ימצאוהו
 אם לא היום או מחר הן עוד ידעוהו
 כי הם בדבר סתר עד לפנימה יחדורו
 ויפנה הוא הדקה עד אשר יתקורו.

טרמה זו דקה חכמה ויכל היא כסל למו
 את הנולד יראו אותו תמיד יראו
 ולאחור יביטו אל אותיות ישקפו
 וימיהם מלאו מגור ושנותם אף פחד
 נחנו לא בן נעש לא יזתר נתחכמה

(אמ"א)

ובגנדים אלה עשו , עתה גם יבגודו
 כי בעטות זה שקר , אלה מעשי ידימו
 אשר לאמת אותמו זה עתה שלחו
 לא עוד בו יתבוננו לא עוד לו יחקורו
 אם לא כשיר אמת מלפניו ומעשהו
 כי לא כמוך ללב יראו אך לעין
 ובבגד לערים עתה ידע גם שקר .
 מלבד אהבתם ושלומם ירבו בינימו
 אם תלבשת כל בית המון גם שקר יעמ
 כי בן אהיה רגלו (יאמרו) אך באשורינו
 וכמו גם בבגדיו הואיל לדמות אלינו ,
 בן יאמרו פה בית המון ולמראה עינים
 בן גם בית המלכה ולהשמעות אננים .
 ובגדי אמת מלפנים אם לו אמרנו
 לעטותם על שקר , הן לו לא יתבנו
 וכן כי לא אמת הוא בזה יפירוהו
 לא בן בגדי אמונה שפבר בן הוכנו
 מבלי דעת תבנית האיש לו גחלה תחי
 וכמדת האיש תבחר עוד תתקון אותמו
 ולאיש משניהם אולי עתה לא יפנו
 ובזאת בל יודע גם אם אמת אם שקר
 בגדי אמונה עליו על בן לא יחקר !

אָבֵל יָרַט לִי דְרָפִי בֵּית הַמּוֹן אֲלֶכָה
 וּכְבָר עֵינֵיהֶם שָׁם מִיַּחַל לִי תִקְלִינָה
 לָכֵן פִּלֵּה וְאַמּוֹר אַחֲרֵית דְּבַר הַיְדִיעָה!
 גִּלְהָ גַם הַגִּלְהָ לְגִלּוֹי עֵינַי הוֹפִיעָה!

מַרְמָה קוֹם צְבָעוֹן וּשְׁמַע אִישׁ חַוֵּי עַבֵּי הַאֲזִינָה
 הֵן לֹא אֲמַת הַמּוֹן יִפִּיר אַף לֹא אֶת שְׂקָר
 וּפְנֵיהֶם לֹא רָאָה וּשְׁגִימוֹ לֹא אֵךְ זָרוּ
 עָתָה אִם כֹּה הַמּוֹן יַעַשׂ וּשְׁלַחְךָ שְׁמָה
 וְאַמַּת תִּלְפִּישׁ שְׁמָה בְּגִדֵי אֲמוֹנָה אֲלֶה
 וּלְבַדְךָ אֶתָּה עִם אֲמַת הַנָּה תִפְסְעוּ
 אֲנִי עִם תִּלְמוּדֶיךָ אֲשַׁמְרֶנֶּךָ בְּדַרְךָ
 וּכְקַרְבָּכֶם הַנָּה לְקַרְאֲתְכֶם אִזְ נִצְאָה
 וּפְתֹאֹם עֲלֵיכֶם כַּמָּל יַחַד נִפְּוֶלָה
 וּמַעַל אֲמַת הַבְּגָדִים מִהֵר נִפְּשִׁימָה
 אֶת שְׂקָר שֵׁם אֶתְנֶנּוּ הִישׁ אֹתָם נִלְבִּישָׁה
 וּבְאַחַת הַמְּעֵרוֹת כֹּה אֶת אֲמַת נִשְׁלִיכָה
 וּבְמַרְכָּבָה שְׂקָר לִימִינְךָ נוֹשִׁיבָה
 וּבְמִקּוֹם שׁוֹר אֲמַת אוֹתוֹ תִּבְיֵא הַבְּיָתָה
 וּבְשֵׁם אֲמַת יִקְרָא לֹא עוֹד לֹא שֵׁם עֲקָר
 וּבְבֶן גַּם אֲמוֹנָה לֹא אִז אֲשָׁה נִתְנָה
 הֲלֹא אֵךְ נִחְנוּ לֹא שֶׁכֵּל אִז נִמְצָא הַכֶּיֶץ •

וּבָנִים חֲדָבְרִים אֶת הַדּוֹבָר הֵם יִקְרְאוּ
 כִּי גַם עָרוֹם וּבֹגֵד כִּדְבָרוֹ הֵנְחוּ. (ה)
 גַּתָּה אֶרְאֶה אֲעֲלֹוֹת אִף לְבִי עֲלֵמִים
 כִּי כִסִּיתִי דְבָר וּלְהַעֲרִים כִּי יִדְעֵתִי
 עָדִי כִּי לֹא הַחֲבֵרֶת בּוֹ צָבָעוֹן אִף אֶתָּה!
 וּבִזְוֹאת יִאֱמִין לְךָ וַיְדוּ גַתָּה בּוֹמִים
 כִּי תִבֹא אֶל הַמִּזֵּן בְּעֵצְתִי לֵךְ וַעֲזֵתִי
 לֹא עוֹד עֵים יִפְרֹו בָּהּ גַם הַמִּזֵּן גַם שֶׁלֵּל.

צִבְעוֹן יִדְעֵתִי גַם אֲנִי לַעֲשׂוֹת רַבּוֹת כָּאֵלֶּהָ
 וּבְרוּךְ שֵׁם אֱלֹהֵי כִּי עָרוֹם גַם אֲנִי
 וּלְהַעֲרִים בְּבִגְד מִי זֶה יוּכַל כְּמוֹנִי
 (וּלְמַעַן הַשְּׁלֹום, יַעַן שְׁלֹום לִי יְהִי)
 וּבִמְהֵ אֲזַכֶּה אֶרְחִי בֵּית הַמִּזֵּן שְׂבֵת
 וּלְהַתְּעָרוֹת כְּאֲזַרְח וְאֲנִי גַר וַעֲקָד? —
 אֲכַל זֹאת עוֹד יִצָּר לִי גַם הַיּוֹטֵב לִי יִחַר
 כִּי לֹא אֲגִיד חִידָתְךָ סוּדָךְ לֹא אֶדְעָה
 הֵן סוּד אֵל וּקְרוֹשׁוֹ מִי כְּמוֹנִי יוֹבֵעַ
 וְאֲשֶׁר בִּפְסָה עֲתִיק יוֹמִין אֲנִי גְלִיתִי
 אִף כִּי סוּדָךְ כִּרְמָה תַעֲלֹמוֹת עֲצַת נָבֵר
 אוֹלָם חִי אֲנִי! — לוֹ עוֹד רַגַע אֶתְבַּיְנָנָה
 וּמִתְחַת לְתַחֲזוֹמוֹת חִידָתְךָ אֲעֲלֶנָּה

וּלְמִזְכֵּרֶת אֲהַבְבָּהּ, לְאַמּוֹנָה עוֹלָם יְהִי
 כִּי כַתְּנֶת יָדָהּ הִמְיָה גַם פִּעַל כַּפֵּיהָ
 אִם כָּזֹאת תִּיַעֲצֶנּוּ וַעֲצָתָךְ אִם יַעַשׂ
 הֵן תִּשְׁיָגָה יָדָנוּ וּמִצָּאֵנוּ חֲכִיץ
 וַעֲצַת הָאִישׁ לֵיכֹל יֵשֵׁא זָרִים וְנִכְיָץ.

צבעון עֲמוּקָה מִחֲשִׁבְתָּךְ וְרַחֲוִקָה נִפְיָי
 גַּד כִּי רֵאשִׁיטָה מַעֲוֵדִי פִּיאַת תִּקְרָנִי
 הֵן עֲמוּקוֹת תּוֹרַת אֵל לֹא כִנִּי תִרְחִקָנָה
 אִם בְּשֵׂאוֹל יִצִּיעוּ גַם שָׁם יָדִי הוֹאֲחִימוּ
 וּדְבָרְךָ מִרְמָה הָבִי מִשְׂאוֹל עֲמָקוּ.
 תֹּאמֶר אִם הַמּוֹן כֹּה יַעַשׂ אִזּוּ נִמְצָא חֲכִיץ
 הֲלֹא אִזּוּ אֶת חֲפָצוֹ יִמְצָא לֵיכֹל לֹא נִחְנוּ
 וְאַמּוֹנָה כִּיִּדְנוּ הֲלֹא אִזּוּ שְׂנִחְנוּ.

טרמה הֵן זֶה דְבָרִי מַעֲוֹלָם מִשְׁפָּטִי כִיִּעַר
 כִּי אֶסְתִּיר דְבָר וּבְדָבָר זָר אֲבַכְּנוּ
 וּדְבַר סִדְרִי כְמוֹס כִּי זֶה עָלְיוּ בְּבָגֶד
 וְלִעֵינֵי הַשּׁוֹמֵעַ עָרוֹם אֲצִיגְנוּ
 וּבֵל יִפִּיר כִּי אַךְ כְּלָבוֹשׁ הוּא עַל הַפְּלִאִי
 וּדְבָרִי כִּי יִבּוֹא אִזּוּ סוּדִי יוֹדַע
 אִזּוּ כִּי הַעֲרָם הָעֲרָמְתִּי יִדַע הַשּׁוֹמֵעַ
 אִזּוּ יִקְרָא כִּי גִירָפִים אַךְ בְּגָד בְּגָדוֹ

(אמר'א)

דָּרָךְ בָּא בֵּית הַמּוֹן הַדָּבָר לְהַשְׁיִיבֵהוּ
 וּבְחֵר לֹא אֶתָּה עֲתָה כִּי יִשְׁמַע אֵל שִׁכָּל
 הוֹרֵחוּ דָּרָךְ זֶה יִלְךְ אֵל יַט מְכֻנָּה
 עוֹיץ כִּי אֵין מוֹב מְאֻמָּת לֹא וּלְבַתּוֹ גַּם יַחַר
 וַיִּמְחַר לַעֲשׂוֹתוֹ וַיִּמְאַחֲרוּ יִשְׁמַר
 כֵּן יַחַר לַמְּלָכָה אִם עוֹד מָה יִתְמַחֲמֹת
 עוֹד עֲנִילַת צָב יִשְׁלַח מְרַפְּקֵתוֹ הַמְּרַקְדָּת
 וּבָה אִישׁ הַנִּכְבָּד מְכַל אִישֵׁי הַבַּיִת
 (וּמִי הוּא הָאִישׁ הַלֵּא יִדְעֵת כִּי אֶתָּה)
 כְּכַבוֹד מַלְכַת קָדָם וּכְכוֹר אֻמַּת נְשָׁנָת
 וּבְיָדוֹ בְּגָדֵי חַמּוּדוֹת אֵת כָּל הַעֵרֶךְ
 וַיְדִי הַפֶּת אֲמוּנָה תַעֲשִׂינָה אוֹתָמוֹ
 כְּרִצוֹנָה כְּלִבָּבָה וּכְמִנְהַג בֵּיתָם סָלָה
 אֲדַמָּה כִּי כֵן נַעֲשׂוּ וּכְבָר לָהּ הוּכְנוּ
 לְאִשֶׁר הוֹדָה לְהַיּוֹת אוֹתוֹ יוֹכַח אֱלֹהֵי
 כִּי זֹאת בָּעַם כִּי־זוֹ חֵק הַבְּנוֹת כְּלָנָה
 וּבָא עִיר הַמְּלוּכָה אֵת אֻמַּת יְבִיא הַנָּה
 וּלְבוּשׁ הַבְּגָדִים אֻמַּת . בְּגָדֵי הַמּוֹן הַמָּה
 אֹת הַיָּא בֵּינוּ וּבֵין הַמּוֹן וּבַתּוֹ אֱלֹהֵי
 כִּי אֵת הַמּוֹן אֶהֱבֵ וּבָה נִפְשׁוֹ חֲפָצָה
 וַיִּשׂוּ נִפְשׁוֹ כָּהֶם וּכְמוֹתֵהֶם יִלְבָּשׁ בְּגָד
 וּבְאֶחָזוֹ אֵת דְּרָכָם גַּם הֵם דְּרָכּוֹ אֶחָזוֹ

וּמָצָא מְרִינוּ כִּי בַּמִּלְכָּה גִבְאֵשְׁנוּ
 וּבָקֵר לֹא כָּל חֲכָמֵי לֵב כָּל יוֹשְׁבֵי הַשָּׁעַר
 וּבְפִשְׁטָנָנוּ יִפְּתָה גַם הַמִּזִּין אֶתְנוּ .

צבעו ומה זה איפה אורה ולהמון אשיבה
 הַלְמְלָאוֹת אַחֲרֵי שֶׁכֵּל וְאַמֶּת יָבִיא בַּיִת
 הֲלֹא אִזּוּ גַם מְזֶה בְּלָכֶם יַחַד תִּצְאוּ
 בַּקֶּשׁ לִפְנֵי רוּחַ מִפְּנֵי אֶמֶת תְּנוּסוּ
 וְאַנִּי אִם אֶמֶת לֹא אִירָא אִירָא אֶת שֶׁכֵּל
 כִּי הוּא עֵינָיו תַּחֲדוֹרְנָה חֲדָרֵי לֵב וּבְמִן
 עַד גַּם לְמִמּוֹנֵי צְדָקֵי בַת עֵינֹו מַנְעַת
 וּבְרַגַע מִגְבְּאֵי לִפְנֵי יַחֲשׂוֹף אוֹתָמוּ
 וַיִּשְׁכַּלְם אִךְ יִשְׁכּוּל מִשְׁנֵי יִשְׁלִיךְ מִרְחַף
 וַיִּגְרֶשְׁנִי גַם אֲנִי בְּגִרְוֹשׁ רָפֵשׁ מַיִם .
 עֲתָה אִם לֹא אֱלֹהִים אֵין עוֹד עוֹזֵר לָנוּ
 מְזֶה אֵשׁ מְזֶה מַיִם אִם בָּהּ אוֹ כֹּה אַעֲשֶׂה
 בְּאֵנֹו מִשְׁעוֹל צָר וּמְשׁוֹכָרְתִּי גְדֵרוֹת הָרֶק
 וְלִךְ מִרְמָה אִם עוֹד עֲצָה הִבָּה נָא עוֹצָה
 וְלַמַּעַן תּוֹרַתִּי אֱלֹהִים גַּם יוֹרֶךְ
 הַשּׁוֹלַח בְּמִלְאֲכַתְךָ מִקִּדְשׁ עֲזָרְךָ .

מַרְמָה עוֹד אַחַת לִי אָבִי וּבִלְבָבִי רוֹחֶשֶׁת
 וַשְׁמַעְנָה אֲדוֹנֵי מַלְאִים תִּבְחַן אֲוִן

מרמה אֶכְבֵּל נָא הַשְׁמִירְנָה אֵל נָא יוֹדֵעַ
 כִּי נִקְרָאתָן חַנָּה כִּי בְּאֵתָן פִּיחַ הַחֲדָרָה
 אַף כִּי מִבֵּל דִּבְרָנוּ לֹא עַד מָה וּמְאוּמָה
 בְּעֵנָה כִּי יָשָׁם זֶה עֲשֶׂבֶל מְרֹאֵשׁ סוּף יוֹדֵעַ
 וּמֵאַחַת אִם תִּגְדָּנָה הוּא יִמְצָא שְׁבַע
 אֲמוֹרְנָה כִּי הָיִיתָן יָשָׁם בְּאַיִשֵּׁר הַלְאִמְרָנָה •

הולכות

אֵל צַבְעִין הֵן לְדִיֵּק יִגְעַנּוּ וּדְבָרִים אַף יִשְׁחַתְמוּ
 וּבְאִמָּה כֵן בְּקִמָּה בְּשִׁיתִיתָן גִּבְתֵּי אֵין
 וַיְחִי בְּהֵן חֶפֶץ מִדְּרָה תוֹלְדוֹת אֶרֶץ
 כִּי הָאֵם טָרָם תִּדַּע מוֹב וְדַע כְּגִלְד
 חֲבֵת כְּמִלְצֹת יָמוּם אֵל נָכוֹן יוֹדֵעַת
 זֶה תִּגְוֹד בְּעֵנָף עֵץ כְּעֵלָה אֵל כָּל רוּחַ
 וּפְרִי בְּמִנְהָ פִּשְׁרֵשׁ וּכְגֵנֵעַ עֵץ אֶרֶץ
 אֶפְסָם גַּם לֹו רָצוּ לֹו אָבוּ לְעֻצְתָנוּ
 לֹו תוֹרָה גַם אֶתָּה תֵת אֲמוֹנָה אֵל שְׂקָר
 נְבוֹל בְּלָנוּ נְבוֹלָה נִיגַע לְחֶקֶל
 וּלְבֻצֵעַ לֹא נוֹכַל חֶפְצָנוּ לֹא נִשְׁלִימָה
 אַחֲרֵי בּוֹא עֲשֶׂבֶל וּמַעֲשֵׂינוּ חֵלָא יַחוּ
 וּבְקָר גֵּתָן כְּמִוֹרְדִים וּמְמָרִים בְּלָנוּ
 לִפְנֵי חֶקְמֵי עִיר לֹו לִפְנֵי כָל זְקֵנֵי אֶרֶץ
 עֶתָּה גַם אֲמוֹנָה מְוֹדוּ כִּי נִקְחָה

אֵינְנִי שׁוֹהַ לְאִישׁ לֹא אֶסְבֹּן לְגַבְרָה
כִּי אִם חֶפְצִי בּוֹ וְאֲשֶׁר אֲוֹדָה נַפְשִׁי סָלָה •

פְּתוּחַ גַּם אֲנִי לֹא אֲנַחֲמָה לֹא עוֹד אֲחַלִּיף אִמְרֵי
וּבְחֶפְצִי עוֹד אֲחֻזֵּק וּמֵאֲנִי לֹא אֶרְפֶּה
לְתֵת בְּתִי לְשִׁגְיָמוֹ לְאַמְתֵּי שׁוֹר וְלִשְׁקָר
כִּי יִתֵּן וַיְהִי בֶן לּוֹ הוֹאִיל אֵל וַיַּעַשׂ
עוֹד לְבִי דוֹבֵר בִּי עוֹד גַּם רוּחִי יִרְאֵנִי
כִּי נִתְּנָה דוֹרֵי בְּתִי לְשִׁנֵּי דוֹרִים אֱלֹהִים —
וְשְׁלִישֵׁי עוֹד בֵּינֵיהֶם — גַּם לָהּ אֲבִיאָהּ —

צַבְעוֹן יִדְעָתִי כִּי נָשִׁים כְּמוֹכִי תִנְבְּאָנָה —
יִדְעָתִי גַּם הַשְּׁלִישִׁי עָלָיו תִּנְבְּאֵי
יִדְעָתִי כִּי לּוֹ אֲבִיתִי גַּם לִי תִתְּנֶיהָ —
וְלִהְיוֹת לַעֲשׂוֹת זֹאת לֹא אוֹכַל לְעֵינַיִם
לְתֵת הַמֶּזֶן אֶמְוֹנָה לְשִׁלְשָׁה לְשָׁנָיִם •
מַה לַּעֲשׂוֹת לֹא נֵאֻוָּה אוֹתוֹ גַּם לֹא אֲזַכֵּירָהּ
וְלֹא הוֹעִיל נְשִׁיחַ שְׁוֹא מְלִים נִכְבְּרָה •
שׁוֹבְנָה עִתָּה שְׁרוּתִי נָא שׁוֹבְנָה חֲבִיתָה
אֲנִי אֲחַרִּיכֶן אֲשׁוּב גַּם דְּבַר אֲשִׁיבָה
וְאֶמְוֹנָה אֶתְּ הַאֲמִינִי כִּי לָךְ אֲאָמְנָה
כִּי לֹא אֶדָּ מוֹרָה אֶבְיֶךָ כִּי גַם אוֹמְנָךְ אֲנִי
וְלִרְגְלֵי הַלֵּא רַבִּית גַּם עַל יְדֵי גְדֻלָּתִי — •

תָּהָה בְּתִי אִיךָ הִכְרַעַת פְּלָנִי תִכְרִיעֵי מכלות
 גָּרִים פֹּה אֲנַחֲנוּ עָלֶי צוֹאֵר נִרְדָּפְנוּ בספיק כף
 מָה אִיפֹה נַעֲשֶׂה וּלְעֹזְרָה אָנָּה נְנוּכָה
 אִם גַּם עַד עֲמוּנָה עַד בֵּית הַמִּזְוֵן יִגִּיעַ
 שְׁבַט אַף מִכֶּנֶּה מִמֶּה שֶׁכָּל אוֹיְבֵנוּ .
 תָּהָה חוֹסֵי עֲנֻנָּה עַל נִדְכָּאִים חֲמוּלֵי
 אַף כִּי עָלֶי שָׁקַר בְּלִתְּךָ מַעֲמֵד לֹא אֵין -
 אֵל נָא תִרְחַק תִּרְחִיקֵי לְבוֹת כָּךְ דְּבִקּוּ
 שֶׁן רַעַת הַמַּלְכָּה וְחֲמַתָּה תִדְבִּיקֵנוּ .

אמונה אם בְּגִבּוֹרֵת חֹזֵק יָד וּבְמֵאֲמָצֵי כַח
 יִקְחֵנִי אִישׁ וַיְבִיאֵנִי אֵלָיו בֵּית
 הַלֵּא לִבִּי לֹא יִקַּח רוּחִי לֹא לֹא בָאָה
 וּמֵאוּמָה לֹא מֵצָא כִּי אֲנִי לֹא לֹא אֲנִי - ;
 אֶת אָבִי יַעֲרוֹץ עֲרִיץ יִגִּיף עָלָיו חֶרֶב
 אוּ הַעֲלֹזֹת אוֹתוֹ יֹאמֵר עַל מוֹקֵד שְׁלֵהֶבֶת
 עַד יִתְרַצֶּה לֹא כִי וּלְאִשָּׁה לֹא יִתְגַּנֵּי
 אֲנִי לֹא אֶרְצֶהוּ לֹא דוֹדִי לֹא גִתְנוּ :
 כֵּן אִם בְּחֲנִינָה וּבְחֲמַלֵת נְחוּמֵי נִפְשׁ
 אִם אֶרְצֶה לְאִישׁ וַיִּפְתָּה לִבִּי רָגַע
 גַּם לֹא לֹא אֲנִי הִיא יַעַן לֹא בּוֹ חֲשָׁקֵתִי
 לֹא אֲנִי חֲמַדְתִּיהוּ לֹא נִפְשֵׁי אוֹתֵהוּ

* נָבַל עֲכָרָן וְאַחִירַע עֲלֹן שׁוֹבֵב חֶפְרָה
 עֲקוֹב בְּזִם תּוֹעִי וְכִזְבָּא בּוֹז וְהַבֵּל
 עֲגִלֹן סוֹסִי וְגִמְלֵי חֲמוֹר וּבְעוֹר לִישׁ
 נִמְרוֹד יָרִיב וּמִדָּן בְּלַע שִׁמְהָ וְגַעַל *
 עַל כָּלֵם תַּעֲגֹבֵי בַל יָרִיב כָּהֵן הַכָּעַל .

אמינה הרב מלים לא אען אמרות בביר רוח
 אני ראמות לא אבין לא לי בינת נבר
 ובאחד אני ובלבי אחת אחושה
 וכבר אותה דבר פי אחור לא אזורה
 לאמת הן אפול חבל ולגודל לו אעל
 ומאז בא שכל, מבית מלכות הופיע
 ובשם אמת הזכיר, השמיעו אל אזנינו
 חיש ברג נאחו לבי בו ונקחהו
 ויוליכהו שבי ואני גם ארוצה
 וכמו ברזל לאבן פן אחריו נמשקתי
 ומבלי דעת למה מה זאת ומדוע
 לכן תשעו מני אל נא לבי תבאיבו
 ובחזקה ובתפוצר אל נא אתם תפרידו
 בין נפשות נאהבים זו אל זו כה נקשרה
 בין לבות בין רוחות פן יחד התלכדו .

* כל השמות האלה לקוחים מספרי הקדש ונאו פה על עדת החופים ללוי
 כוראתם נלשון על רוע המדות והמעשים ועל השמן לבס .
 (אמ"א)

פֶּשַׁע יָמוּן אֵין לְצַעֲדָה וּשְׂמֵאל אֵין לְנַעַם
 וּדְרָכִים לֹא לֹא הַמָּחָה הוּא יִסְגֹּר עֲלֵיךָ
 עַד אֲשֶׁר תִּקְוֶיךָ נִפְשֶׁךָ וּבְחִלָּה בְּדַרְךָ
 יוֹם יוֹם אַךְ בָּהּ תִּבְוֹאֵי מוֹיִם לֹא תוּבְאֵי
 וַיִּקְנֶאֶךָ גַּם בְּבֵית תְּמִיד מִכָּל נֶבֶךְ
 וּבְעַד עֵינֶיךָ יִגְדֹּר בַּל אִישׁ זָר יִבְיטוּ
 אַךְ אֱלֹוֵי יִשְׁרָאוֹל וּלְבַד פָּנָיו יִשׁוּרוּ •

אָפֶס לֹא הוֹאֵלֶת בְּתֵי וּתְהִי אֶל שְׂקָר
 וּלְפָנֶיךָ כָּל מַעֲגָל וּלְהִלְקֶךָ כָּל אֶרֶח
 תִּתְחַלְקֵי כָּל הַיּוֹם אֶל כָּל תְּשֻׁאֵי שָׁם עֵין
 אֶל כָּל תִּשְׁאֵלֶךָ נִפְשֶׁךָ שָׁם יִסּוּל לָהּ דַּרְךָ
 וּבְאִשֶׁר תִּלְכֵי בְּקָר לֹא תִלְכֵי עוֹד עָרֵב
 בְּיָמֵינוּ יִתְמוּדָה יְהוָה יוֹלִיכֶךָ אַךְ נֶחֱת
 וַאֲרָחוֹת לֹא לְרֹב וּבִמְסֻלִּים אֵין קֶצֶה
 כָּלֵם מְלֹאוֹ עֲדָנִים שְׁעֵשׂוּעִים וְנֵעִם
 לָהֶם תַּאֲוֹת כָּל נִפְשׁ יִתְנוּ לָהּ כָּל חֲמֹד
 עֵינֶיךָ לְרָאוֹת לֹא תִשָּׁבַע אֶת לֹא תִרְאֶה עֵין
 וּבְלֶכֶת יִשְׁמִיעֶךָ אֶת לֹא שְׁמַעַה עוֹד אֵין •
 וּלְפָנֶיךָ גַּם כָּל הָעִי בָּם נִתְפָּאֲרָה
 נְלוּיִם פֹּה אֱלֵינוּ עוֹלָם לֹא יִפְרְדוּ
 תְּנִיכֵי בֵית מִרְמָה תִּלְמִידֵי צְבָעוֹן תִּמְחָה

מלים אז נדברנו כי הלכנו לשוח
ראיתי כי נפלאות איה נראות השתוממת
עד שבה ותחי רוחך מהאזין משמוע
ודעי לך בת המון לשמועתך הקשיבי
כי עוד לא האונת גם עוד לא אונך לקחה
כדק מעפר ארץ ומים פרסים מים
מבל צפן לך דודה זה בענו שקר
כי הוא יוסיף יפליאך אף הפלא ופלא
ומה יערב לנקבה מה ינעם אל אישת
משמוע חדשות מהאזין שיג ושוח
אף כי מפי דודה מאישה בו בחרה
ומה ימתק לבנות עדינות כמזכי
מהתהלך כל היום בזה ובה לשוח
אל כל דרך ומשעול רוחה ישאנה
כי בן משפט הנשים בית המון ראיתי
לראות כל חדש ולהראות אל כל עין
לא בן הוא זה אמת אם לו חבל תפולי
לא הוא עמך יצא לבנות אנה ואנה
ולבדה גם לא יתן לך איפה ללקת
כי אף דרך אחר לו ובו תמיד ילך
לעבוד עבודתו ומשמרתו בארץ
ובו ידריכה גם אף אם לצאת תואילי

בל יפנו לנשיהם אל רעייתם אף רגע
 ודעי כי כן זה אמת אף ימשול עליך
 מרבים דורשי פניו אליך לא יפן
 ומעט קט ומצער תשמע דבר מפיהו
 גם במעט זה אין נחת, קשה ונחר ענג
 ולמפילים המשפלים טוב הוא, לא לך אצת!
 לא כן הענו שקר אם לו תהיי חבל
 הוא אף בך יתפאר ולבד בך ישתעשע
 את בוז תמשולי ולפניך יפגע
 המתחבטים בעם וגאונים האלה
 אל ביתו לא יבואו אליו לא יגעו
 ופניהם אל ירא ולפניו לא יבנו
 אף את תהיי כל חלקו כל היום שיחוו
 ובך ידבק תמיד ילוח אף אליך
 עדי כי לא יעמוד בלעדך אף רגע
 ובאהבתך ישגה פי את מעוז חייהו
 ודבריו כל היום אף אזניך תשמענה
 אף דברי רמות נוראות אף אמרות פלא
 ופלאות כל היום לדבריו אף תקראי
 הממלאים לב נחת משפיעי און ענג.

מכלות זכרי נא בתי הלא עדנה תזפורי

(אמ"א)

בְּרִבְרֵךְ אֲדוֹנֵי וּבְמִזְעָה עָנָה בְּךָ פִּיךָ —
 וּבְעֵינֶיךָ אִם אַף אֵיטֵב לַעֲשׂוֹת לִי חֶסֶד
 הֲלֹא תִמְצָא יָרֵךְ גַּם תֵּת בְּתִי לְשִׁנִּימוֹ .

צבעון ומה אם למצוא לך ככה לא עוד אוכלת
 הלא אם לא אמצא אות כי אל לא ירצהו
 על כן פתוב על ספר עתה עוד אינהו —

פתיית אז עשו לכם אתם את אשר תעשוהו
 ובאני הן לא ארף אף לא אחד מהמה .

צבעון ואמונה את מה תעני את מי לך תבחר?

אמונה את הנבחר לבני אדם ובחיר אל סלה
 ואשר כל חכמי לבב אף אותו ידרשו
 ולמשנה לה המלכה אף אותו בחרה
 את החתום אמת על כל דתי ארצנו
 ובפי כל העם במדינה לו שם וזכר
 אף כי המלכה ישלל בה יעצוני —

מרמה ומה בצע לנשים ומה חלק למו
 בכבוד בעליהן ובממשלת אדונימו
 הלא כן גם בהנה ומשולו ישלטו
 ומה אם כל היום אותם רבים ידרשו
 ודבריו אף לאחרים ולזרים מעשהו

(אמריא)

וּכְמוֹ עַמִּי תִחַרְצָנָה אוֹתוֹ אֹרֶה שְׁמָה .

פְּתוּיֹת וְשִׁמוּעָה מַה תִּבְיִן מַה תּוֹרָה לָנוּ דַעַת
הַנְּעֻזָּה הַשָּׁר אֲמַת שֶׁר מְלַבֵּת קָדָם
לְבָלִי תַת לוֹ אֲמוּנָה אִם כִּחַ אֲעִצּוֹרָה
הַאוּכַל לִסְגּוֹר לְבִי אִם יָדִי אֲקַפּוּצָה .

סְבֻלוֹת אֲבָל זְכָרִי רַעֲיָתִי הַתּוֹכְלִי שְׂכוּחַ
כִּי אֵךְ בְּרִצּוֹן נִפְשֶׁךָ וּבְשׁוֹשׁ לְבָבְךָ אֲתַנּוּ
(אֲמַנָּם כִּי גַם פְּתִינֹךָ אִז מְרָמָה וְאֲנִי)
תַּת לָנוּ אֵת בְּתֶךָ אֵת אֲמוּנָה אֶל שְׁקָר !
פְּתוּיֹת גַּם מְזַח לֹא אֲשׁוּב גַּם אֵת זֶה לֹא אֲנִיחַ
הֲלֹא אֲמֹר : מִן הָאֶחָד מִזְבִּים הַשָּׁנִים .

צַבְעוֹן וּלְהוֹרוֹת זֹאת שְׁרָתִי ! לֹא אוּכַל גַּם אֲנִי
כִּי עַל פִּי תוֹרַת כָּל עַם גַּם חֲקֵי כָל אֶרֶץ
לֹא תִהְיֶה אִשָּׁה אַחַת לְשָׁנִי אִישִׁים אִשְׁת
גַּם בְּסִפְרִי לֹא גִמְצָא אִם נֶעְשְׂתָה בְּכָה .
אֲמַנָּם זֹאת לָךְ אַעֲשֶׂה כִּי אֲבַחֵר גַּם אֲנֹכִי
בְּאִישׁ בּוֹ תִבְחָרִי וְאֲמוּנָה לוֹ תִתְּנִי
וְתִחַלֵּה בְּתִי עָלֶיךָ כֵּן לוֹ אֲתַנְּנָה .

פְּתוּיֹת וּבַעַל אֶחָד יִרְבֶּה לוֹ נָשִׁים עַד אֵלֶּף ?
כִּי בִיָּדֵי הַגְּבָרִים תּוֹרָה וְדַת נִתְּנָה
(אמ"א)

אם פי דבר על לב נשים עוד לא נסיתי
 פי לא אשמע קולן מבלי גם ירהיבני
 ופניהן גם לא אראה בל אתעורר למי
 אף כי נשים אלה אשר גם יפות הנה .

למדתו רוצה בית העשיר ביתה המזון נא חושה
 וקרא לי לאמונה ופתיות פי תבאנה
 פי כדת לא אוכל הזרות עד עת בואנה .

מרמה וראה לבלי יראו המזון שכל אותכה
 וכן יבינו כך פי להן לקרוא באת .

רץ ומבואן

אלהים עמה המורה ומלמד דעת !
 אמונה ופתיות

צבעון וברוכות לי הבנות קול מזון תשמענה
 הלא כי לי התורה שרותי תדענה
 תורני חפצי ותלמדני אשר ארץ
 ואני מה אחפץ אך אשר אתן תחפוצנה
 ואדונינו המזון יושב ומחכה בית
 ולתורתי יחל ודבר מה אורתי
 אם יעזוב את שקר ובאמת יחליפני
 ובשקר אם יחזיק ובכן דמיון רעהו
 עתה עמי אתנה את פיון אשאלה
 אמורנה את מי תאבינה ובמי תבברנה

(אמ"א)

גַּם יִדְעֵנוּ כִּי בּוֹאוֹ יַחֲשֵׁ אֶת צְאֵתָנוּ
וּמַעֲשֵׂהוּ אֶת מַעֲשֵׂינוּ יִשְׁבִּית יַפְרִיעַ •

מַרְמָה אִם לֹא עֲצָתִי לֹא אֲדוּגִי תִשְׁמַעֲנִי
אֲנִסָּה נָא עוֹד דְּבַר מָה אַחֲרִיתוֹ אֲרֵא
וּבְעוֹד תִּקְרָא בְּסִפְרִים כֹּה הִנֵּה וְהִנֵּה
נִקְרָא נָא לְאֱמוּנָה וּפְתִיּוֹת אֶל חֲדָרָךְ
כֹּה אַבְבְּרָה בְּהֵן וּנְפֹתָה לְבֵן יַחַד
אוּלֵי נוֹכַח הִשִּׁיבוּ מֵאֲמַת בּוֹ בְּחָרוּ
וּלְחַטּוֹתוֹ אֵלֵינוּ אֶל בֶּן דְּמִיּוֹן שְׁקָר
וּבְשֵׁנֵי הַלְּבָבוֹת גַּם הַשְּׁלִישִׁי נִאֲחָה
לֵב אֱלוֹפִם הַמּוֹן הַלֵּב הָאֲחִיו בְּמוֹ •

צַבְעוֹן הֵן צַדִּיק יִבְחֵן אֶל כָּל דְּרָךְ פָּנָיו יִפֵּן
כָּל יַחְדָּל גַּם מִנְסוֹת כָּל מַעֲלוֹת רוּחָהוּ
וַיִּקֶן גַּם לְאֱלֹהִים כִּי תַמַּת לְבוֹ יֵרָא —
הֵן זֶה רְחוֹק מִרְעַע וּלְמִזֵּב קָרוֹב הַנְּחֹה
אִם אוּלֵי לֹא יוֹעִיל הֲלֹא אֵין בּוֹ גַּם גִּזְק
וּלְמִי נִתּוֹן לֵב הַמּוֹן הֲלֹא אֶל יַד אִשְׁתּוֹ
וּפְתִיּוֹת הֲלֹא לְבָהּ יִשָּׂה אֶל כָּל רוּחַ •

סְכָלוֹת וּבְיַדֵי לֵב אֱמוּנָה מֵאֵז הַלּוֹם בָּאנוּ
וּפְתִיּוֹת גַּם לְבָהּ — וּכְבָר אוֹתִי גִשְׁקָה •

צַבְעוֹן אִם בֶּן הַבָּה נְחִישָׁה וּנְמַהֲרָה אוֹתָנָה

(אֲבוֹרָא)

גַּם בַּעֲנָה אֵין כָּל עֵשׂ בִּי חֲמָה עֹדְנָה
גַּם הַסְּפָרִים הִבֵּה וּלְפָנַי פֹּה הַנִּיחָה
כִּי אֶלְמֹד גַּם אוֹכַל אֶת־בּוֹנֵן גַּם אֶשְׁבְּעָה
וּלְכָה בֵּית הָאוֹרְחִים שָׁם נִמּוּי מִנֵּי דָרְךָ
וּמִתְרָה אֵלַי סְכָלוֹת גַּם אֶת מַרְמָה הִנֵּה
וְאֵנִי פֹה אֶרְחִין כִּפֵּי בַּמִּים בְּכָלִי
כִּד לַפָּה כִּד לַפָּה פַּעַם אַחַת וְיִשְׁתִּים
מָרָם אֶכַל מָרָם שְׁתָּה בֵּן גַּם אַחֲרֵי־מוֹ
וּמַחָה אֶמְחָה אֶת יְדֵי עַד כִּי תִבְשָׁנָה
וְאֶבְרָכָה אַחֲזֹר וְקָרַם מָרָם תִּבּוֹאוּ .

(יושב לאכול וללמוד כאחד והמשרת הילך ומביאם , ויוצא)
צִבְעוֹן בָּרוּךְ בּוֹאֲכֵם לֵאל מִתּוֹרְתוֹ לְמַדְנֵי
וַיֵּצֵא חֲסִדוֹ לָתֵת עַל יְדֵי לָכֶם יִשַׁע
הַנְּנִי מִתְּבוֹנֵן קוֹרֵא דוֹרֵשׁ מֵעַל סֵפֶר
לְמִצּוֹא הַשְּׂאֵלָה שְׂאֵל הַמּוֹן אוֹתִי עֵתָה
תּוֹרָה בִּקְשׁ מִפִּי בְּסִפְרִים אַחֲפֶשֶׂה
כִּי עַל כָּל שְׂמִיץ דְּבַר לִי תּוֹרוֹת אֵין קֶצֶה
וּלְהוֹרוֹת אֵלַי נָתַן אֵל מִי בְּתוֹ הַנְּתָן
כִּרְצוֹנְכֶם אֵל שְׂקָר אִם לְאַמֶּת כְּדַבֵּר שׂוֹכֵל
וְיִקַּק אֲשֶׁר בְּמַהוּמַת לֵב וּבְרוּחִי כִּי נִמְתְּרָה
שְׂכַחְתִּי הִגֵּד לָכֶם בּוֹאוּ וּמַעֲשׂוּהוּ .

סְכָלוֹת גַּם בּוֹאוּ יְדַעְנוּ גַּם מַעֲשׂוּהוּ שְׂמַעְנוּ
בִּאֲנָחָה

וּכְמִלְאָהּ אֱלֹהִים הוּא תָגֵר בְּכַנֵּי חֶלֶד
 אוּ בְחִמּוֹר שׁוֹר וְכֶשֶׁב אוּ עוֹ כִּי יוֹלֵד .
 שְׂבֵל
 אֵל נִפְשׁוֹ

מחזה ד .

חדר צבעון

צבעון ^{למשרתו} עוֹרָה נָא מִשְׁנֵתְךָ וּרְחִץ הַיָּמִב יָדֶיךָ
 כִּי תַעֲבִיר רוּחוֹת רָעוֹת מֵעַל צְפָרְנֶיךָ
 אַף עָרְכָה לִי הַשְּׁלָחַן וּתְנֶה אֶת הָאֶכֶל
 הֲלֹא לַיְלָה יִשְׁנֶתָ וְאֲנִי עַר הָיִיתִי
 וְכִרְשָׁךְ מִלֵּאתָ וְאֲנִי לֹא עוֹד בְּרִיתִי
 וּבְכִלֵּי בֵּית הַמּוֹן חִישׁ הַבְּרִיָּה הַגִּישָׁה
 וּכְמוֹ שִׁפְחָתוֹ עֲתָה וּלְעֵינַי הַבִּיאָה
 וְכִסּוּם גַּם בְּשִׁלָּה וּמִלֵּאִים עוֹד הַנְּמוֹ
 וּבְמִטְפַּחְתָּהּ הַבִּיאָה לֹא יָד בָּהּ נִנְגָעָה
 וּלְבַד עֲמֹה הָיִיתִי עַל כֵּן שִׁלַּחְתִּיךָ
 גַּם לֹא עָלִיךָ אַךְ בְּמֵאֶכֶל הַתְּבוֹנָנְתִּי
 אַךְ פִּיךָ שָׂאֲלֵתִי דְרִשְׁתִּי גַם עֲנֵתִנִּי
 לָחֶם מֵעֵבוֹר יָשׁוּן וְשָׂרוּךְ בְּכַעַר אֲזִין
 לֹא תַחַת מִטְחָה עֹמֵד גַּם הִינּוּ תִיּוֹן
 וּמְכַנֵּן גַּם הַמְרַק רָמָה בּוֹ אֵינְנָה
 (אמ"א)

גֵרֶן לֹא יִפִּיר לֹא יִקַּב עֵינָיו רָאָתָה
גַם לֹא עֲשִׂבוֹת הָרִים פָּרְחֵי בְרֶמֶל וְאֶחָד
זָרוּ לוֹ חֲרִישׁ קָצִיר נְמוֹעַ וְזֶרַע
כָּל עֵזֶף הָרִים לֹא יִבִּין כָּל צְפוּר שָׁמַיִם
גַם לֹא חִיתוֹ שָׂדֵי לֹא בִהְמוֹת פֶּר וְיִיעַר
וְשָׁמוֹת עָרִים לֹא יֵדַע וּמְדִינוֹת לוֹ פְּלֵאֵי
וּבְכָל אֲשֶׁר פֹּה אֶרֶץ מִתַּחַת לַשָּׁמַיִם
לֹא יִחְפוֹץ לְדַעַת כִּי זֶה כָּל אִישׁ וּגְבֹר
וּבֵן שָׁמַיִם הוּא כִּי תוֹרְתוֹ מִכְּמַעַל
עַל בֶּן אָדָם בְּהָ יִבְחַר מִכִּלְאוֹ תִּבְלֵ וְאֶרֶץ
גַם הִיא עֹמְדָה לוֹ מִדַּעַת כָּל עָלֵי חֲלָד
וּדְמוֹת תִּבְנִית בֶּן אָדָם לָכֵן לוֹ גַם אֵין *

פְּתוּיֹת גַם בְּתִמוּנוֹת כָּל מִמּוֹן * חוֹתֶמֶת כָּל מַלְאָךְ
הָעוֹבְרִים לְרִגְעִים מִיַּד אֶל יַד בְּאֶרֶץ
גַם בָּהֶם לֹא יִפִּיר לֹא יִבְחִין בָּם כָּל עֶרְךָ
גַם בְּלִשׁוֹן עִם אַחֵר וּבְגִי אֶרֶץ אַחֶרֶת
לֹא יֵדַע מַה לַעֲנוֹת אִם אֵינְנו שׁוֹמְעִים
אִם כִּי סִפְרָם וּכְתָבָם אֵינְנו יוֹדְעִים
כִּכְתָּב וּלְשׁוֹן בֵּת עַמּוֹ לֹא לָמַד לְדַעַת
כִּי דָבָר אֵין לוֹ עִם אֲזָרַח גַם גֵּר אֲזָרַח

* לדעתו המלה עברית מבושרת פון וכמו מקום מן קום ומלשון תמונה
והנה השם הזה אחר שהחלו לעזע תמונות במטבעות.
(אמרי"א)

שכל אמן כי אתם הפער - אף הוא נגדו .
אל בשו

אל חסון ומה זה יכף ראש ויעקל את גבתו ?

חסון כי יעיק משא תורתו את ראשו ארצה
פענלה מלאה עמיר כי תצא מנורן
ובקרבו זו הורתו הלא יום יום תרב
ברבות על אדמתי קשואים ואבמים
על בן גבה גבו גם ישערותיו יגברו
וקמו סיר הפרתח וקאובות חמת יין
עד כי בטנו על פיו זבת תורה פעין .

שתיות ושערו הוא לא ישרוק לא יבדיל בינימו
מאין לו עת לפנות מן הקדש אף רגע
על בן שמנו עבו וקמו יחד נארגו
בסבך הומי כישורי עברו ויסבכו
ובצפרניו כל היום על בן אף יתגרד
ירחצם בן בפנים ויטהרם כל רגע
ובערו הטהור לא יטבר מכל נגע .

חסון גם מעודו לא יצא מקור עיר והלאה
כי כהמור הנרם ירפץ הוא בשפתים
וכארניה על טרפו יהנה תמיד על ספר .
על בן לא ידע בתבואת שדה וקרם

ובגללן אף צבֵּעוֹן חַי בַּטוֹב עַל חֶלֶד
 כִּי לֹאֵל וּלְתוֹרַתוֹ הוּא קְדוֹשׁ מִזַּעַר
 וּלְבֵיתוֹ לְמִצּוֹא מֶרֶץ גַּם הַפֶּן אֵינְנו
 עַל כֵּן אֵף חֵיל זָרִים יֵאָבֵל צְדִיק לְעִבֵּעַ
 אֲשֶׁר אֵף בְּעִבּוּרָן כָּל הָעַם לֹא יִקְרִיבוּ
 כִּי אֵל כָּל יוֹדְעֵיהֶן אֲהוּבוֹת הֲלֹא הִנֵּה
 וּבְעִינֵיהֶן כָּל הָעַם אֵל בֵּיתָן תִּקְרָאנָה,
 וּקְבַר לְעִבּוּדַת עֲמָל אֵינְנו צוֹלֵחַ
 כִּי חוֹלָה הוּא הִלְיָיו וַיִּדְנַע בְּלִמּוֹ
 יַעַן אַחַר גּוֹי הַשְּׁלִיף הֵם אֵת גּוֹהוּ
 וַיִּהְיוּ עַל עַמּוֹ וּמְנוּחָה לֹא נִעְמָה
 וּבָשְׂרוּ כִּי אֵף יִשְׁבוֹת שָׁבַת גַּם פָּעֵלְהוּ
 וּבְרוּחוֹ כָּל מַעֲשָׂיו עַל כֵּן אֵף הִיא עֲצֻמָּה;
 וּמָה תַעֲנֶנָּה, שִׁכָּל! הָרוֹפְאִים זֹאת הַגִּידוּ
 אֲנִי כִּי חִקְרֵתִים מִמֶּנִּי לֹא הִכְחִידוּ .

שִׁכָּל וְאֱלֹהִים עָשָׂה הָאָדָם בְּשֵׁר וְרוּחַ
 וּשְׁנֵיהֶם יַחַד יִתְּאִימוּ לְצִאת מַעֲשֵׂהוּ
 וּפְעֻלַת אֶחָד הֶבֶל מִבְּלַעֲדֵי הָעוֹהוּ
 וּמַעֲשֵׂה רוּחַ צְבֵּעוֹן אֵף בְּנֶאֱד גְּפוּת .

דַּמּוֹן עַל כֵּן יֹאמַר צְבֵּעוֹן כִּי הוּא לָנוּ הָרוּחַ
 וּכְבָּשָׁר הֵן נוֹצְרֵנוּ אֵף לֹא וּלְמַעֲנֵהוּ —

(אמ"א)

שכל אף שמעו שמעתי עתה עיני ראתהו :

המון גם עתה שכל עוד לא רבות בו ראית
 איש קרוש הוא מִמָּמֶן מִלֵּא סְפָרֵי קִדְּשׁ
 וּשְׁבַע מִצְוָה פָּקֶן וְרִיחַ תּוֹרָה פְּמִים
 וּכְבֹר פֶּתַב גַּם סְפָר אֲרָכּוֹ אֲמֹתִים
 וּכְמוֹ אִפְּה רָחֲבוֹ וְעָבִי גִבּוֹ כְּפָלִים
 וּכְחִין עֲרָכּוֹ וּכְרוֹב צְדָקוֹ מִנּוֹ לוֹ אִשֶׁת
 וּכְמוֹ גִּלְתַּי מִיָּם אֵל עֵץ יָבֵשׁ כִּי תִתָּא
 בֶּן נְאוּה לוֹ הָאִשָּׁה לוֹ מָנָה נִתְּנָה
 הִיא חֲנוּפָה בַת זִיפָה אִשֶׁת הֵן וְנִעַם
 עַל פְּנֵיהָ רִצּוֹן וּכְפִיהָ עֲנוּת צְדָק
 בְּשִׁפְתֶיהָ אֵף מִזְבוֹת וּבְעֵינֶיהָ אֵף חֶסֶד ,
 גַּם כְּפָרֵי תֹאֵר בְּעֵץ זֶה יִתְּנוּ הַמַּיִם
 הַבַּת הַיְפֹה־רִפְיָה הָאִשָּׁה לוֹ יִלְדָה
 תִּהְיֶה אֹרֶךְ כָּל עֵין וְתִהְיֶה לָהּ לָהּ קָרְאוֹ
 מִרְאִיהָ מִה נְאוּוֹ וּמִלִּיהָ אֵף נִפְתַּת
 וּכְבֹר מוֹדַעַת בָּעַם בְּמִדְיָנָה נִכְבְּדַת
 כְּבוֹד וּיְקָר לְאִישׁ אֵף אֱלֹוֹ הִיא דְבָרָה ,
 וּכְאִמָּה בִּתְּהָ אֵל כָּל רוֹאִיהֶן נְחֻמְדוֹ
 אִישׁ אִישׁ יִשְׁאֵל מִן הָאֵם תִּתַּת בִּתְּהָ לוֹ אִשֶׁת
 וּבְעֵינֵי צְבָעוֹן יֹאמֵר הֲלֹא יִשְׂרָאֵל אֲנִי .

וְאָמַר עֲתָה גַם הַזְמַן אִיךָ גִּחְלַק לְךָ כָּכָה
 אֲבָל הָאֵף אוֹתוֹ תָּמַד לְךָ וּתְחַלְקֶהוּ
 וּמָה עֲשִׂיתָ גַם לְאוֹר הֵם קִר וְרוּחַ
 וּלְכָל מַעֲשֵׂי אֱלֹהֵינוּ וַיִּצְוּרֵינוּ אֱלֹהֵי
 הַבַּי לֹא תֹאמַר כִּי בֵן תַּחְלוּק אֶת כָּל־מֹו
 וּלְנַפְשׁוֹת אָדָם וְחַי . וּבִאֵל מַה תַּחְקוֹרָה
 הַגַּם עָלָיו תַּתְּחַקֶּה וּמַעַט לְךָ מַעֲשֵׂהוּ
 וּמַה דַּבֵּר אוֹסִיף אֲבִלָּה עַת בְּהַבֵּל
 וּלְתוֹרָתִי מָה אֲעַשׂ כִּי תִבְטַל גַּם רַגַע
 וּלְשִׁמּוֹן לָהּ מֵאִז אֲתָה / גַּם עַת וּפְגַע .

שְׂכַל אֲמַנְגַם בֵּן כִּי בְהַבֵּל אֵלֵי הַתְּרַגְוֹת
 וּרְגָעִים אֲחָדִים אוֹר תוֹרָתְךָ מִנְעֵת
 אֲנִי כֹה אֲמַרְתִּי : הֵן מֵאוֹר גְּדוֹל אֲתָה
 עַד תַּחֲשִׂיךְ אוֹר שְׁמֶשׁ וּתְכַחֲשֵׁנוּ כְּאֵין .

צְבַעוֹן אַף בָּזָה אֵין כָּל חֲדָשׁ גַּם הוּא כְּשִׁפְתַּי יִתֵּר
 וּכְבֹר רַבִּים וּשְׁלֵמִים גַּם מִבְּלַעְדֶּיךָ
 נִקְבּוּ לִי שֵׁם מֵאוֹר גְּדוֹל וּבְכָה וּבְסַפֵּר .

שְׂכַל מִפְיָהֶם לֹא שָׁמַעְתִּי סַפְרָם לֹא רָאִיתִי
 וּשְׁפַתַּי יִתֵּר כִּי תִשָּׁנֵא מֵרֹאשׁ כְּךָ חַזִּיתִי .
 הַמּוֹן שְׁלוֹם שְׁלוֹם לָכֶם ! לְךָ־נָא צְבַעוֹן וְשׁוֹבָה .

הוֹלֵךְ

(אמרי"א)

כִּי אֶסְמֵן לִי עֵתוֹתַי אֶךְ בַּפְּעֻלוֹת קִדְשׁ
 וַיְמָה חָשַׁב לְבָבְךָ כִּי אֶחְשָׁבָה גַם אֲנִי
 עֵתוֹתַי בְּכַנִּי גִילָךְ וּמוֹעֲדַי כַּמוֹךְ
 לְמַד יוֹם וַלִּיל בְּצִלְלִים, חוֹל, אוּ מִיּוֹם
 אוּ בַכְּלֵי הַבְּקָרָה וּבְצִלּוֹת הוֹלְמֵי פָּעַם
 עַל אוֹפְנֵי עֵץ וּנְחֻשֶׁת אוּ בְרִזְלֵי עֵשֶׂת
 בְּדָאֵת מְלֻבָּךְ וּבְתַעְתּוּעֵיךְ, שֶׁכֵּל!
 תְּלוּי הוּא עַל צְוֹאֲרֶךְ חוֹתָם עַל לְבָבְךָ
 רֵאשִׁית חַטָּאת לָךְ וַיִּסַּד מַעְלָה אֶל כָּל מַעַל
 וּכְמוֹ רֶכֶב אֱלֹהִים הִלֵּא לָךְ תַּעֲשֶׂהוּ
 הָאֵם כְּמוֹהוּ גִלְגַּל קוֹרֵא לָךְ בְּאֵזֶן
 הַגַּם רְצוּא וְשׁוֹב אוֹפְנֵי לָךְ יִלְכוּ
 וּבְנֻצַּת בְּרִזְלֵי דָקָה רוּחַ חַיָּה שִׁמְרֵת
 וּתְשִׁים חֵישׁ אֲשֶׁם בְּה אֵת יִשְׂרָאֵל עַקְשֵׁת
 הוֹשֶׁבֶתָהּ בֵּית כְּלָא וּמִשְׁפָּטָה חֲרָצֵת
 לְתַת מִדּוֹת לְזָמֵן לָךְ לְסַפּוֹר חֲלָקֵי רַגַע
 רֵאשׁוֹנִים וְשֵׁנִים וְשְׁלִישִׁים לָךְ תוֹדִיעַ
 וּלְכַפָּרֵם עַל לִוּחַ וּבְאוֹתוֹת לֹא קָרְשׁוּ
 וּכְפּוֹר הַחַל מְחֻצוֹת יוֹם וּמְחֻצוֹת הַלַּיִל.
 הֵן הַזָּמֵן בְּדַבֵּר אֱלֹהִים אֶתָּה שׁוֹיֵת
 וְאֱלֹהִים הִלֵּא תֹאמַר כִּי לֹא גִדְעָנוּ
 גַּם תִּיבַח כִּי אֵין לֹא לֹא מִדָּה גַם לֹא חֲלָק

וּבְדַרְכָם זֶה יוֹם יוֹם בֵּין הַתְּפִלוֹת הָאֵלֶּה
 אוֹלֵי אֵז אוֹכְלָה וּבְכָר אֲשׁוּב אֵלֶיךָ
 אוֹ אוֹלֵי בְלִילָה אַחַר כִּי אֶתְפַּלֵּלָה
 וּמִבֵּית הַתְּפִלָּה כָּל הַעַם כִּי יֵצְאוּ
 אַחַר אֲצֵא הָאֲחֵרוֹן וּכְמוֹ רֵאשׁוֹן בְּאֵתִי
 וּדְלָתָיו כִּי אֲנִיף וּכְמוֹ אוֹתָם פֶּתַחְתִּי
 אוֹ אוֹלֵי אוֹכְלֵי פְחָצוֹת אוֹ פְחָצוֹת הַלְּבִיל
 כְּקִרְוֵא לִי הַנְּרַגֵּל לַתּוֹרָה וַיַּעֲיִנֵנִי
 יִישְׁנֵי שָׁמַיִם בֶּן כָּה אֲעִיר בְּמִוְדוֹ
 אוֹ אַחֲרֵי אֶחְדָּלָה – לִפְנֵי הַתְּפִלָּה בְּקָר
 וּבְשִׁבְעַת הַחֲכָמוֹת אִם אֵז לַחֲקוֹר לֹא אֲרַב
 אוֹ (יָהּ-עוֹד לֹא יַעֲבֹר) אַחַר הַתְּפִלָּה נִגַּע
 וּבְטָרְס לְעַם רַבֵּי הוֹרוֹת אֲלַמְּדָה
 אוֹ אַחַר כִּי תוֹרָה בַתְּפִלָּה אֶחְבְּרָה
 טָרְס גַּם אֲמִינָה אֶל דוֹרָה אֶעֱוֹרָרָה .

בַּתְּפִלָּה יִמַּד עַת וּבַתּוֹרָה אֹר וְאֲמִשׁ . חמון
אל נפשו

הוֹי מַחְשִׁיבֵי כָּל אֹר וּמְבַחְשֵׁי עֵתוֹת שְׁמִשׁ I שכל
אל נפשו

שְׁמַעְתִּי דְבָרֵי בָלַע וּנְבוֹן לַחֲשׁ אֲנִי צבעון
אל שכל
 וּכְרוֹס חֶלְקַת מִצְחֵי וּכְרַחֵב לִבִּי תִרָא
 בֶּן רַחֲבוֹ גַם אֲזִנִּי גַם כֵּן הִלֵּא תֶאֱרַכְנָה
 לְדְבָרֵי בּוֹז תְּבוּז וּבְעֵינֶיךָ לֹא מִיְבוּ

(אמ"א)

עָקַח לְתַבּוּנָהּ וּלְתוֹרָתָהּ עֵינֵינוּ
אָמַר מַה תֵּאמְרֵנָה מַה תּוֹרוֹתַי תּוֹרְנוּ •

צָבֵעוּ מִי לָנוּ בַּמְדִּינָה גְדוֹל מִשֵּׁר הָאָרֶץ
מֵאַמֶּת אִישׁ כָּל הַחֲמוּדוֹת חֲמִדַת אֵל וְגַבֵּר
וּמִי זֶה לֹא יֵאָהֵב אֲשֶׁר הַכֹּל יֵאָדְבוּ
וְדַבֵּר מַלְכוּת שְׁלֵמוֹן וּמִי לֹא יִירָאָנָה
וּבִירְאָתָהּ עַל כֵּן גַּם בְּאַמֶּת אֶבְחָרָה —
זֹאת הִיא תּוֹרַתִי רוּחַ בִּינְתִי יַעֲגִנִי •

אֲבָל פָּנִים שֶׁבָעִים וּדְרָכִים אֶלְפֵי אֶלֶף
לְרַחֲבָה כְּנִי יָם תּוֹרָה לְפִלְגֹתֶיהָ
וּכְפִלְגֵי מַיִם נִתְּנָה בְיַדִּי מִלְחִימָה
לְהַפּוֹדָה בָּהּ גַּם לְנַטִּי אֵל כָּל פְּאֵה וְרוּחַ
לָכֵן שׂוֹם לִי מוֹעֵד אֲשֶׁאֵל יוֹם אִוִּי יוֹמִים
עַד אֲדַלַּח יָם זֶה כְּפִרְקָהּ אֲשִׁימָהוּ
גַּם עַד אֲשׁוּב אֲשָׁבִיחַ שׂוֹא גִלּוֹי רֹאמְמִתִּי
וּכְשִׁמְלָה מִיַּד כּוֹבֵם אוֹצִיא דַת לְטַדֵּר •

חֲמוֹן וְדַבֵּר הַמַּלְכָה הוּא עַל כֵּן אֵל תִּתְמַחְמָה •

צָבֵעוּ הֵן לֹא רַחֲזֹק עוֹד לְהַפְלֵת בֵּין הָעַרְבִים
וְעַדְתִּי מִבְּלָעֵדֵי הֵן לֹא יִתְפַּלְלוּ
וּבִינָהּ וּבִינֹתָ עֵת הַתְּפִלָּה בְּעָרֵב
אִם לֹא לְדְרוֹשׁ וּלְלַמֵּד הָגֵם בִּי יִפְצְרוּ

ומפני על ספר כל חדש הם יכתובו
 ובכספם ולמעני גם לאור יוציאורו
 אחר לסעוד לפי בעבודת אל יגע
 ולתמבו במעט מרק לעבוד עדי ערב
 לכן כזה אחרתי אחר עשות כל אלה
 ובכן תורת לי לי אכלה תורת יומך
 אבל יש לי רבות ומחר אשלקנה
 וחדשות כה אוסיף ובכר בית אשיבנה .

המון אלה צדיק נגוע!

הזי עיט צבוע! —

שבל
אל נפשו

המון אל צבעון
 הן בעתך אדרוש מה אשאל הודיעני
 כי במקום התורה שם תושיה ידעתי
 הנה זה שכל יועץ המדינה הנהו
 עתה בדבר המלכה אלי הוא שלוח
 לתת את אמונה האמונה על ידיך
 אל אמת המשנה נותן דתים בפלך
 חמדת כל העם (הלא תוקירו גם אתה)
 אבל הלא תדע הלא הגד לך אמש
 כי מפני דבר יצא אל איש האורח
 אוהבך זה מרמה וחלטהו ממני
 תתה אל בן דמיון בן רעי גם רעה

(אמ"א)

מי ישאלהו כל אלה!

שכל
אל נפשו

צבעון ובלילה זה ארכה תורתו מפני
 חדשות לה הולדתו ובגן הרביתה
 עד צאת לה כרח עוף עלי אור השחר
 עד קרבה עת התפלה וביתה ללקת
 ולהכה גם רגלי טרם שם ותפללו
 (ותפלת עם תוחיל לא תוחל עד בואני)
 ולהריק גם הבשר ולטהרו כרוח
 ולהתמהמה שמה ללמוד חכמות שבע
 ובמי מקנה לבוא התנודות שם על און
 כי גם צדיק און כל יהטא בבלי דעת
 משם לבוא בית מועד לבוש בגדי קדש
 ציצית בכסות אות על יד מושפות על עין
 לתפלה ארוכה ובמחשבות עמקו
 מתנשאת על אל אלים במרומים מפעל
 גם לנוע בתפלה וכנוע הנקר
 עד כי אונע את גוי ובשרי ביזע
 כי אז אסבון לתקון ביה חטא מקרה כל ליל
 וללמד לחברים גם תלמידים אחרים
 הנצבים עלי סביב פנציבי מלח
 ודברי לצמאם אשקם ארום פמים

(אמ"א)

תּוֹרַתִי בְּלִילוֹת תָּמִיד אֶהְיֶה אֶלְמָדָה
 לֹא נִפְקַד עוֹד לַיְלָה מִיָּמֵי חַיֵּי בְּחֻדְד
 כִּי אֲשֵׁתִי לְבָשָׂרִי הֵן בָּנִים לִי יוֹלְדֹת
 וּלְרוּחִי בֶן תֵּלֵד לִי גַם תּוֹרַתִי זָרַע
 אִף כִּי אִישׁ כְּמוֹנִי תּוֹרַתּוֹ שְׁעֵשׂוּעִיהוּ
 לֹא נִבְרָא לוֹ לַיִל כִּי אִם לְהַגּוֹת בּוֹ סֵפֶר
 וּכְמוֹ לְבָשָׂר, יִרְבֶּה זָרַע בּוֹ לְנַפְשׁ
 וּלְחַדָּשׁ בּוֹ חֲדָשׁוֹת וּצְרוּרוֹת לְפִתּוֹחַ
 לְבָנוֹת מְגֻדֵל בְּרוּחַ וְעֲלִיּוֹת עָלֶיהוּ
 וְעֲמוּקוֹת גַּם לְדָלוֹת בְּחֻתְמוֹר הַיָּמָב בְּעֵמֶק
 וְלִהְיוּצִיא מְדַבֵּר נִשְׁמָע לָנוּ בְּנִחַת
 לְקַח שְׁנוֹן וְחַד לֵב יְפוֹל בּוֹ פּוֹלֵחַ
 חוֹד חִידָה חֲדָה וּשְׂאֵלָה תַעֲמִיק לְשֵׂאוּלָה
 וּלְרוּם מוֹחַ קְדָקֵד אִישׁ, הִיא תַעֲלֶה תִבְקִישׁ
 וּלְחַבֵּר נִפְרָדִים זֶה אֵל זֶה לֹא קָרְבֵנוּ
 וּלְחַפְרִיד חֲבוּרִים זֶה מְזֶה לֹא עוֹד מְשֻׁ
 וּלְחַתִּיר אִפְרִים לְאַסּוֹר אֲשֶׁר הִתְרוּ
 לְקַל כָּל כְּבֹד סוֹב כָּל קַל וּלְחַכְבִּידָהוּ
 וּלְחַמֵּר אִמֹר כָּל אִמֹר וּלְחַחֲלִיפָהוּ
 גַם אֶתְפוּשׁ גַּם אֲשַׁפּוּט וּכְפַטִּישׁ אֶפּוֹצְצָהוּ .

המון הפלא ופלא!

אל נפשו

(א"ו"א)

שכל ידעתי כי לא תשמע לי לא תט לי און
 כי תוקיר עזללות צבעון ממציר ענבי שכל
 גם לקט סבלות ממציר חכמה המולכת
 ושלא נא וקרא לך אל אשר תקראהו
 ושאל נא פי מורה ודברו השיבני .

המון קראו נא חיש למלמדי צבעון מורה צדק
 שם בחצר החיצונה יושב בחדר
 מה זה העביר מועד אחר בואו עד עתה
 מתי אלמד היום חק השערים לבקר
 העבד רץ ומביאו

צבעון בקדושה
 שלום שלום לך המון ואלהים יענהו
 אף תורה ותפלה מביתה אל ימוש
 ובבן כסף ופז פנשרים לך ימוש .

המון מה זה כה אחרת היום לבוא בוששת ?

צבעון מאז הבקר אור עוד טרם אתפללה
 ובטרם אלקה בית אל לתפלת השחר
 פראוי אל איש על כל העדה במוני
 וכפי מימי ילדותי עוד הסבן הסבנתי
 לבא הלום אליך אני לא יכלתי
 כי לא עוד אז כליתי עוד לא אז העלמתי

פתיות אל אמונה
 בתי הלא תנידי אמונה אמורי!
 התרצי את האיש ובאמת אם תחפוצי
 הלא להיות תואילי לאיש לו כל אלה
 רום כבוד שלטון ויחש, רב הון ועשר
 וכבר ארץ אוזיל, אוכה אחפוצ גם אני.

אמונה לא אל אלה אביט אמי לא כם הפצתי.
 כי אם בו ובנפשו אמונה נפשי חפצה
 אם גם לא אדעהו לא עיני ראתהו
 אבל זאת אופרה ומאד נפשי יודעת
 כי על פי כל איש חי ופי כל עט בספר
 נשא שם זה השר לתהלה ולתפארת
 ומי לנו עדים מאלה יאמנו
 ולמי אפוא נאווה לקם הורי! לשמוע
 אל מי לתת אמונה - הלא אך אל שכל -

המין לא בן שכל תעשה לא בן מזרי הורני
 כי תשאל פי אמונה את מי היא אוהבת
 לא הנערה תבחר איש כי אם עין אביה
 גם אמונה לא תהיה אל היא תבחרהו
 כי אם לאשר נאכה אני ומורי יחד
 אם גם לא בו תחפוצ ותמאן ומאסתהו
 וברוב ימים אם לא תחפוצ הלא תרצהו. (ד)

(אמ"א)

ובכל אשר דברת בן הוא בן גם יהי.

המון האוכל הפל דבר או השיב אחרת
 אם לא אך ישר ומזב! אך לתת הנני -
 כי מי זה רב מחקמה ומאמת מזב אין
 ומה יקר ממשרה מכבוד גם עשר
 ומה המזב יחסר לי עצתך אם קמה.
 אפס כי מלים ומפי דבר הוצאתי
 טרם בדברך אלי ובטרם תבואה
 את בתי זו לתת ולכן רעי אהבתי
 ושפתי פצו לך מוצא פי לרע
 אהטא כי לא אשמורה אאשם כי אמירת
 ואני ובתי חפאים פן נהיה יחד
 ודבר אלהים הוא - בן אליו אביאנו
 אל מזרי איש סודו אל צבעון אנישנו
 וכמו גם אל מבלעדיו דבר לא יעש
 ודבר מה ישיב לי הוא דבר אשיבך,
 ולכל תשאל את המון אך צבעון עונך.

טבל הן לא אותך ישא אמת כי אם בתיך
 ומה אם לא היא כי אם אמה או דברת
 עתה הלא את פיה את לבה נשאלה
 באשר לו להיות תאבה, לאיש זה גם תתי.

ובלעדיו במדינה ובלתו בפלך
 אל יורם ראש כל אדם אל תמ יד ורגל
 גם כל חכמי העצה הראשים בשער
 בעיר ועיר במלכות, במדינות משלה
 אך את פיה: ישאלו אך אליו ידרשו
 ובקשו פניו תמיד עד עדין יבאו –
 עתה הנה זה השור בדבר השלמת
 יחון לבוא אל ביתך ולחתן לך יהי
 ולאשה לו את בתך המלכה הוכיחה
 הבת זו אמונה אל אמת היא תנתן
 ובחכמי השערים אז תתחשב גם אמה
 עתה הבה תודה כבוד למלכה תנה
 וענה אותי דבר ונכוחה לי השיבה
 כי התחתן במלכה לא נקל לך יהי
 לבוא אמת אל ביתך ובתך לו תהי.

פתיות מה אפוא אאזינה מה זה אזני שזמעת
 אדנינו זה אמת – שר שרי ארצנו
 את בפתנו הוא יקח ותהי לו היא אשת?
 ופינו עוד תשאל ודבר מה לך נשיבה
 הליכה את בתי ונתונה לך הנח
 ובטרים עוד תשאל טרים דבר הואלת
 (אמ"א)

כי כן גם את נפשי אִירָא אֶפְחָד גַּם אֲנִי
אִם גַּם אֶדַע כִּי מַעֲוֵדֵי אִישׁ לֹא רַמְנִי .

סבלות ומרמה הולכים

מערכה ב:

מחזה ג.

בית השון . המון . פתיות . ואמונה . ושכל בא והכוך אור .

שכל שלום לך בן עמי שלום לנות בִּיתְךָ !

המון ופתיות שלום לך איש הכבוד ולשלום בואך !

שכל ולשלום גם בואי ולשלום לך שלחתי .

המון ומה זה ? ולמי שלחתי ? ומי שולחתי ?

שכל הן אליך המון ! בדבר המלכה באתי

אך לא לפקוד ולצוות גם לא לחרוץ אמר .

כי אם לשאול שאול ליעצה עצת אמן .

היבעת את אמת אם שמעו שמעת

ובחיר המלכה הוא שר ומושל שמתחו

על כל ממשלת ידה ממלכתה בארץ

כל פקודי דת וחק על פיהו יצאו

(אמ"א)

ובוא עם הכן הנה אל ביתי עם שקר
ולמתי אכין המשטה מועד שים לנו .

מרמה יום שוב דמיון אלינו יום חגנו יהי
כי אחת דברתי ושפתים לא אוסיפה
כי לא ירא שקר אם אין אתו אביהו - .

הן תאות נפשונו ורצוננו מלאו פתיות
עתה כף נמחאה גם אשקוד ושקיני בנפול על צוארי סבלות
מי יתן וכבר נתנה אל שקר בתנו -
עתה סבלות באי ורעותי אצא לבי
ומהרי את חפצנו , מהרו נא החישו
ולמען נדבק בכם גם אתם בן בנו .

איך לא אמרר הלא אל זאת הלום באנו - סבלות בצחוק

אכל שמעי עננה ופתיות האזיני מרמה
הן כדברך אלכה אמררה גם אשובה ,
אף מובת עין אף ואני על בן יראתי
גם מהתענג ורף פן מהר תפתי
ולאחר את בתך את אמונה תתני
אם מרם אשובה לך יבא ויקדמני .

פתיות בן הוא , על בן צויתי לכלי תתמהמהו (אמריא)

לא לנו לשום לב ואלהים זה לו ירא
 ואשר יתן חיים יתן כח וטרף
 יוצר אדם אף לפרות הן פריו אל ירף
 אף כי שקר ואמונה כל עוד בנעוריו
 יחד ידבקו אין דבר יפריד בינימו
 ושאל נא פי מזרקה פי צבעון וחקורה
 מעל ספרי מצרים וכאז בקבלה
 אז תשמע עוד מלים, רבות ונצורות סלה.

המון אם בדברך הוא ומזרי בן גם יורגי
 הלא כבדה חטאתי מנשוא ומסלוח,
 זה רבות דבר כה באמונה שבעתים
 ואני לא אביתי לא פגיתי לשמוע
 ופשעי פשו, זרע רב עד כה למנוע.

פתיות ואני לך אמרתי מאז דבר החלו
 לתת את אמונה אל כל אשר דברו
 וכדבריהם בן הוא הן מאז לך אמרתי:

המון ומה נסב פנים נביטה מאחרינו
 נחזה אשר עתה ולפנינו הפעם
 כל נוסף נחטא עוד בילדה זו אתנו
 ולאיש אביאנה, בל תביא עלי קצף.
 עתה מרמה הואילך ולכה לנו שמה

(אמ"א)

וַיִּחַל עַת בּוֹאֵם בָּם מָרָם נִקְרָאמוּ
 לֹא בֵן כִּי אִם נַחְנוּ נוֹצִיאֵם וַנְּבִיאָמוּ
 כִּי אַךְ אֶל הַזֶּרַע וּפְרֵי בְטָן עֵינֵינוּ
 וַנִּקְדְּמָהוּ מָרָם וַנְּמַזַּל עוֹדְנוּ בְּמֶרֶץ
 נַחְנוּ לֹא נִשְׁמָר עִתָּם עַת דּוֹדִים תַּנְיֵעַ
 כִּי פֶן אֲזִי יִחַטְּאוּ מָרָם חֲלָקָם יִנְחָלוּ
 כִּי יִקְחוּ לָמוּ חֲפָצָם מָרָם יִתֵּן לָמוּ
 אֲזִי הִמָּה יִבְחָרוּ לֹא נַחְנוּ אֲבוֹתֵינוּ
 לֹא בֵן הוּא בְּמִקוֹמְנוּ לֹא בֵן נַעַשׂ נַחְנוּ
 וַבְּנֵי אָדָם לֹא יִתְחַבְּרוּ כְּסוּם כְּפָרָד
 וּכְחֲפָצָם הָאֲבוֹת - לֹא בָנִים - יִתְחַתְּנוּ
 הַבֵּן יִקַּח אִשָּׁה אֲשֶׁר אָהֵב אָבִיו
 הַבַּת לְאָהוּב יוֹלְדָתָהּ תֵּתֵן אֶת דּוֹדֶיהָ
 וּבְעוֹדָם רַבִּים וּבְעוֹד עַד מָה לֹא יִדְעוּ
 וּבְעוֹדְנוּ לֹא אִישׁ וּבְעוֹד הִיא גַם לֹא אִשָּׁת
 הֲלֹא אֲזִי יִרְבוּ זָרַע כְּרִבּוֹת חֲלָדָם יַחַד
 גַּם יִפְרוּ גַם יִדְגוּ עַד כִּי כָּעַשׂ יִשְׂרוּצוּ
 וּכְמִסְפַּר שָׁנִים יִלְווּ יִהְיֶה זֶרְעָמוּ
 וּלְמַחְסוֹרָם כִּי יִרְבּוּ כְּרִבּוֹת הַטַּף לָמוּ
 וּלְעֵנִים כִּי יִגְדֵּל בְּאֲשֶׁר הִמָּה יִגְדֵּל
 וּרְפוֹת כֹּחֵם בְּחֻלָּיִים כִּהוֹרִים כִּילֵד
 כִּדְבַר רוֹפְאִים וּפְרוּעִים הַמְרַפִּים יִדְנוּ

(אבוֹת)

אם גם לא כלבבי ולבב אמונה תהי
 אזי בעבור ולמען אף דמיון הענו
 הטוב לבנו לגמול ולזרעו לעשות חסד
 ולהביא בן נרנו ופריו לאסוף בית
 כי לא יוכל עצמוד ותקומה לו לא תהי
 בערים וקריות ששם רודפיו מלאו
 זה עיכל ומרעיו וכמו לי תגידו
 לולא אאספנו אני אלי הביתה.

פתיות אם הדבר טוב לך ובעיניך גם אני
 ואמונה בן לפרי בטן דמיון תתננה
 אנא מהרה נא ולבצע דבר נא חושה
 כי לבלי תת את בתי אל איש ישאלנה
 אני התאפק לא אוכל, הקיל גלאיתי.

המון אכל כי תחפוי בן תמיד תבהלי
 ובתך לא עת עוד לא עת-בוא עוד דודית
 כי עולת ימים היא גם הוא עורנו ילך.

כרמה לא בן אדוני דובר אמרים לא טובו
 לא רבות נוחילה קחת אשה לבנו
 אף כי לא נזחר עת תת בתנו לבצל
 ולחפות לא טוב לנו עד עת כי יגדלו
 כי לא אל תאות לבם אל חשקם נביטת

(אבויא)

כִּי מִנְפֹשׁוֹ אֶהְבֹּה גַם יֵרָא הַיְהוָה
 כִּן לֹא תִרְעֵ עַיִן רָעָה כִּי תִרְאֶהוּ
 אֲבָל אַךְ זָכְרוּ תִדְעוּ וּשְׂמוֹ לָךְ אֲנִידָה
 קָרָא לֹא אֲבִיו גַּם כִּי יִקְבְּנוּ - שְׁקֵר
 וְלֹהֲבִישׁ תִּתְאַרוּ וּרְאוֹת פָּנָיו אִם חֲפִצָּת
 אֶת דְּמִיּוֹן אַךְ תִּזְכּוּר שׁוּה פָּנָיו נִגְדָה
 וּכְאֲבִיו כְּמוֹהוּ הֵן תִּתְאַר אֶחָד לָמוּ
 וּכְמוֹ אֶמוּנָה קוֹמְתוֹ לֹא יִגְבֶה מִנָּה - .

סְכֻלוֹת לֹא הֵמוֹן שׁוֹמֵעַ לִי אִם לִי לֹא אֲבִית
 לֹא תִאֲבֶה כִּי יָבֹא גַם בֵּיתְךָ יֵשֵׁב שְׁקֵר
 כִּי יֵשֵׁב גַּם לֹא יָשׁוּב בַּל עוֹד יַעֲזֹבְךָ
 אֶת בִּתְךָ לֹא תִתֵּן אֶל בֶּן דְּמִיּוֹן רָעָה
 אֶמוּנָה תִבֹּא חֵיק שְׁקֵר לְהִיּוֹת לֹא אִשֶׁת
 וּכְאֹ אִז שְׁקֵר בֵּיתְךָ עוֹלָם בּוֹ לְשִׁבֹת
 אִז עָלָיו תִּתְעַנֵּג וּמִצָּאתָ לָךְ נָעַם .

פְּתוּיֹת אֲבָל אִישִׁי לֹא תוֹאִיל לֹא תִרְץ כְּמוֹנִי
 וּנְתַנָּה בְּתֵנוּ אֶת אֶמוּנָה אֶל שְׁקֵר
 וּמִי יִתֵּן אֶחְזֶה לִי - וּכְבָר לֹא רָאִינוּ
 אוֹתָם כְּתוֹאֹמִים כִּי יָלוּ וּלְעִינֵינוּ
 כִּי תִהְיֶה לֹא אִשָּׁה גַם אַחַר אַחֲרִיתֵנוּ - .

הַמּוֹן אִם זֹאת אֶעֱשֶׂנָה אִם אֲנִי לָכֶם אִאוֹתָה

(אבוי"א)

וּגְדִי נַעֲשֶׂה תִישׁ וְעַצְתּוֹ אֲשַׁאל אֲנִי .

הַמִּין הֵן חֲפָצֵי לִי תִגִּיד וּמֵאַנְי תִּזְדַּיעַ
מַה מְשַׁפֵּט בֶּן דְּמִיּוֹן הַנִּזְקֵן עַל יָדֶךָ
אֲהַבְתִּי אֶת הָאָב וּבָנֹו לֹא עוֹד אֲדַעָה .

מַרְמָה אֵל גַּעֲזוּ יְדֻמָּה עֲנַף כִּפָּה אֵל צִמְרָת
וּבַת אֵל הַזְּרָתָה וּבֶן אֱלֵי אֲבִיהוּ
וּכְמוֹ הַעֵקֶה דְּמִיּוֹן אִישׁ נֹדַע בְּשַׁעֲרֵינוּ
כִּי נִחְמַד אַף נָעִים נֶאֱהָב אֵל כָּל רוֹאֵהוּ
וּלְכָל אִישׁ מִכִּירוֹ דְּבִק מֵאֵח הַנְּהוּ
בֶן כִּרְיוֹ זֶה כְּמוֹהוּ בֶן מִחְמַד כָּל עֵין
וּמִיִּדַע כָּל יוֹדְעֵיו וּכְרוֹאֵיו יְדַבֵּק גִּצַח
וּלְכָל רוּחַ אִישׁ וְאִישׁ יִטָּה גַם רוּחֵהוּ
עַד יִמָּצֵא בּוֹ כָּל אָדָם אֶת כָּל יֶרֶץ סֵלָה .
וּמִי מִלֵּל יוֹכַל כָּל מַהֲלָלוֹ יִבְיַע
וּלְלֹא רָאֵהוּ וּלְלֹא שָׁמַע שְׁמִיעַן מִנְּהוּ - .

הַמִּין הַזֶּה אֲכַל לְרֹאֲתוֹ לְשׁוֹם עָלָיו אַךְ עֵין ?

מַרְמָה הֵן לֹא גַעַת עוֹד עֲדָנָה לֹא הַיּוֹם אֲעִיעֲנָה
כִּי בֶן אַחַת נִשְׁבַּעְתִּי וּלְאָבִיו נִדְרָתִי
בֶּל יִשׁוּר עָלָיו עֲפַעַף בֶּל תִּרְאֵהוּ עֵין
כָּל עוֹד אֵינְנו אֶתוֹ זֶה דְּמִיּוֹן אֲבִיהוּ

(אמ"א)

נתן אותו ללכת אֶתֵּנוּ אָבִיהוּ
וַיֹּאמֶר לִי אִמּוֹ אֵת וּמְרָמָה אֶחִיהוּ .

המין ומאד מעי יהמיון ומאד נפשי תכל
ומפי זה האיש כפי מרמה לשמוע
קורות אלופי זה גם תולדות זה היגלד .

סבלות וקרא נא לו הנה הביאהו ביתה
ודעה את כל תאבה לה לדעת נפשך .

המין קראו נא להלה זה מרמה האורח !

העבר רץ ומביאו

מרמה שלום לה המון ולכל פה עמה בפית
ונברתי חכמת נשים סבלות המשפלת .

המון שלום גם בואך מאן הוא הנידה .

מרמה כנה צדיק מורה חדר צבעון איש קדש
כי אף בו מיום בואי אף בו אשפתעשעה
ובו גם אועצה , יחד סוד נמתיקת
כי יפירני ומנער לו נודעתי
בעצתי הנה אמון בזרוע אומנהו
הוריו ומוריו על פי דרכי הנכונה
ולאיש הנה עתה ויגדל גם מכני
(אביא)

תאמר כי רַעָךְ, וּבָאָח לָךְ תִּבְרָחוּ?
הָאָח מִה עֲמִיחָת, מָה הִחַיִּית רִוַחְנוּ!
בְּבִשׂוּרָה זֹו, מִיָּם קָרִים לְמַעוֹף נַפְשֵׁנוּ
בְּשִׁרְתָּנוּ וּתְוֹסֵף בְּשָׁר לְבַעֲרָנוּ —
בְּשִׁמּוּעָה טוֹבָה זֹו דִּשְׁנָת עֲצָמֵינוּ.

המון ומה הוא לכם זה רעי דמיון, אָמֹרִי
כי כה תגילי ולאמרתי כה תעלוזי?

סבלות הלא בן גילנו הוא ומארחתנו
ובכל מסעינו מהלכינו בארץ
אתנו התגורר ובו דבקנו סלה
גם עתה כי גרשנו, העיר כי יצאנו
את הַבַּיִת לְקַנְיֵי הַבַּיִת גַּעַר וְעַלְמֵם
שָׁלַח אֶתְנוּ וּבִיָּדְנוּ עֲזָבָהוּ
אף הוא עורנו נשאר עוד עצור הנהו
שם לעמוד בשער כי יתפלל בעדנו
לפני זקני עיר ותנפל, חכמי ראשיה
כי אף אותו לא שנאו ובו לא ימאסו
גם אנשי מצותנו גם אויבינו אלה,
ומשפט גער זה ומעשה זה היקר
ידע איש עצתנו מרמה פה אתנו
כי אף אל ידו אל פחת עינו חזרת

וַיָּבֹא שָׁמַיִם בְּלֶם וַיְקוּם כָּל הָאָרֶץ .
 גַּם כָּל אֲשֶׁר בְּאָדָם מֵרֹאשׁ עַד כַּף רֶגֶל .
 וַמָּה אוֹסִיף דַּבֵּר וּלְהַגִּיד לְךָ אוֹסִיפָה
 וּבְתוֹלָה אֲנֹכִי אֲבוֹשׁ כִּי אֶמְלֶלָה - •
 הִנֵּה זֶה חֲבִיבֹדָה פֶּה עֲמָנוּ נֹצְצֹת
 וּמִי יוֹכַל יְשׁוּחַ וַיִּמְלֵל כְּמוֹתָ
 הֵן עוֹד רַבּוֹת אֵתָהּ מְלֵאָה עֵתְךָ וּגְבוּהָהּ •

עֲתָה אֵיִשִּׁי מַה תֹּאמַר וּמָה עֲתָה תַעֲנֵן

הַמַּוֹב כִּי עַל יָדָה אֵת בְּתִי זֶה נִתְּתִי
 וּמִי הֶאֱמִין כְּזֹאת וּמִי מִלֵּל לְשִׁנְיָנוּ
 כִּי תִאֲלָף בְּתַנּוּ כִּי תִדְעֵ גַם כָּל אֱלֹהַ
 וּבָיוִם אִזּוֹ יוֹמִים - וּמָה יָמִים יָבֹאוּ ?
 אֲדַמָּה כִּי עֲתָה תִתְּנֶנָּה בֵּן גַּם אֵתָהּ
 לְאֲשֶׁר בּוֹ רָצִיתָה נִפְשִׁי וּלְכֹל בּוֹ אֲבַחֲרֶתָ •

דַּמּוֹן אֲמַנָם הִתְאַוִּיתִי גַם רוּחִי בֵּן נִכְסְפָה
 לְשִׂאוֹף תַּעֲלָמוֹת וַחֲמוּדוֹת אֱלֹהַ לְשִׁמּוֹעַ
 הֵן דְּמִוִן זֶה רָעִי וּבָאָח לִי מִנִּי רַחֵם
 עוֹד זְכוֹר אֲזַבֹּרָה עֲדָנָה לֹא שְׁכַחְתִּי
 כִּי רַבּוֹת וּכְמוֹ אֱלֹהַ גַּם כִּפְיוֹ שְׁמַעְתִּי
 כִּי־מִי יִלְדוּתָנוּ וּבְשִׁעֲשׂוּעִים בְּנֶעֱר •

סְכֵלוֹת הַנִּכְבְּדֵד הַלְלוּהָ הָאִישׁ דְּמִוִן הַזְּבוּרָתָ

בַּחֲלָה

(אמ"א)

הלא טוב אמרתי רק חֲדָשׁוֹת לְשִׁמּוֹעַ
 כָּל עֵינַי לֹא רָאִיתָהּ לֹא שָׁמְעָה כָּל אָזְנוֹ
 כִּי אֲשַׁמְעֵה כִּי אֲאִזְנוּ אֶת־פִּלְאָ לֹא אֶבְיֵנָה
 הִיא תִשְׁיַח וְתִדְבֹר וְאֲנִי אֶךְ אֶאֱמִינָה .

אָמְנָם גַּם עַל אֱלֹהִים עַל כָּל נִרְאָה לְעֵינַי
 וְדִבְרָה הָאִשָּׁה וְדִבְרִים אֵלַי הִבְבִּירָה
 וְהִגִּיל בָּם תַּעֲלוּמוֹת וְחֲרָשִׁים לִי הִשְׁמִיעָה
 וְלִסְפָּרָם הֵן אִירָא וְלִגְלוֹתָם אֶפְחָדָה : —

הֵן כָּל חַי בְּאָרֶץ בִּבְשֵׁת בְּמִים
 גַּם כָּל עוֹף בְּנֶפֶשׁ כָּל עֵץ בְּרִקְיעַ שָׁמַיִם
 נִפְשׁוֹת מִתֵּי אָדָם בָּם , מִגְּוִיּוֹת גְּוָעוּ
 בָּם עֵתָה תַחֲיִינָה תִבְאֲנָה גַם תִּצְאֲנָה .
 לְתַקּוֹן אִיפֹה יִיחַתָּם , לְמִנּוֹת עֵתָה פֹה אֶרְצֵן
 הַשְּׁחִיתוּ בְּעוֹנָם בְּהִיוֹתָם פֹה רֵאשִׁנָּה
 בְּדָמוֹת כָּל הַקִּדָּשׁ וּבְמַעֲרֻכּוֹת אֱלֹהִים —
 כֵּן לְצַמַּח גַּם לְצוּר וּלְכָל מוֹסְדֵי אֶרֶץ
 לְנִפְשׁוֹת הַפּוֹרְחִית מִשְׁכָּנוֹת כָּלֵם הַמָּה
 וּבְאָדָם — יָבֹא בְּחוֹר בְּכַתּוּלָה וּלְהַפְּךָ .
 גַּם יֵשׁ חַי וּבֶן אָדָם מְעוֹן לְשׂוֹד יְהִי
 אוֹ עֵץ יִבְחַר לוֹ שְׁבֵת אוֹ יִשׁוּד לוֹ בַּיִת .
 גַּם יֵשׁ שָׁם בְּאֱלֹהִים אֶף שְׁמוֹשׁ אֶף יִרַח

אל אוניו
בלחש

אֶךְ זֹאת יִדְעֵתִי כִּי אֶךְ רָמוּ כִּי נִשְׁגְּבוּ - *
 דְּבָרָה עַל אֵל אֱלִים וְכִלֵּי יָדָיו כְּמוֹדוֹ
 וּבְגִי בֵיתוֹ וַחֲדָרָיו וּמִשְׁרָתָיו גַּם יָחַד
 עַל בְּעָלֵי מִצּוֹתָו אֲשֶׁר פָּעְלוּ יִפְרִיעוּ
 עַל הַמִּתְפָּרְצִים לַחֲשִׁיד וּלְכַהוֹת אוֹרְהוֹ
 וּבְעֵד עֲצָמָתוֹ לְעֵצוֹר גַּם כַּחוֹ לְגִרְעוֹ
 וּפְקִידֵי הַצְּבָאוֹת בְּשָׁמַיִם בְּאָרֶץ
 אַף עַל רְבוֹת שָׁדִים פֶּעַל שְׁדֵי יִשְׂרָאֵל
 וְשֹׁעִירִים אֶלְפֵי אֶלְפֵי מִשְׁעֵרוֹתַי רְבוּ
 מִשְׁחִיתֵי כָל בְּאָרֶץ עֲלִילָה יִתְעִיבוּ
 וּבְגִי הַבְּלָהוֹת בְּהַלּוֹת וּבְגִי קָטָב
 וּבִידָם שְׂבָמֵי אֵשׁ וּמִיִּסְרִים בָּם מִתִּינוּ
 אֲשֶׁר לְדַבְּרֶיהָ בְּחַיִּים לֹא הֶאֱמִינוּ *
 וּמָה אִסְפָּר לָךְ וּמָה עוֹד אֲדַבְּרָה
 וַיִּגְעִים הַדְּבָרִים וּלְשׁוֹנֵי הַלֹּא תֵּלֵא *

חֲסוֹן וּמִדּוּעַ לֹא דַרְשֵׁת לֹא שְׂאֵלָתְ אֵת פִּיָּה
 עַל מִרְאֵה עֵינֶיךָ עַל כָּל יִשְׁנֵנו בְּאָרֶץ
 עַל כָּל צָמַח וְחֵי כּוֹכַב שְׁמֵשׁ יִרְחַ?

אמונה הלא נבח עיני ומפולֵי כל אלה
 ומה כל חֲדָשׁ מֵה פֵּלֵא בָּם תִּשְׁמִיעֵנִי
 וּבְמָה כִּי אֲדַבְּרָה בָּם הַפֵּלֵא תִּפְלִיאֵנִי (ג)

(אמז"א)

וכדברה עמה אחת בן דבקה בה פתע .
 גם אמרתי הן בתי מעודה בבית
 ופנימה תשוב וכלואת מטה וגרש
 תשמע תקשיב מלים מפי זאת הגדפרת
 ואשר תאזין בפער לא תעזוב לנצח
 היא תרנה מה יורו קני כף ומצח
 ללחוש על עין רעה או על שן בואבת
 על מכה, על נחש, על נצחה לא אוהבת -
 בעבור תדע מה תכל גם תבין מה תלד
 ולחכן הביאה לה האשה גם ילד .
 סבלות ואמונה באית . והקודמים . אישן לילה
 אמונה שרם לך אב יקר ושלומוך אמי ורב .
 סבלות שרם חורי הבת זו , אין מורה בנצחה .
 המון ומה בתי עשית ומה תיום ששמעת .
 אמונה רבות ועצמות הנה ולאין קין רב אמר
 ונעצמות גם נוראות - כפר לא אוכלת .
 המון הלא תגדי מה ומאנוכה ככל אלה !
 אמונה הן נגדו ככל דעת - לא אדעה גם אני
 מה אדע בפלאות אם אף הפלא אף פלא
 (אמר)

ויבֹלֶה יָמָיו בְּצַחֲזֹק וּשְׁנוֹתָיו בְּנַחַת
 וּבְלִי אֲתִים וּמְזֻמְרוֹת מְזֻרָה וְרַחַת!

הַמֶּן אֲנִי אֵךְ הָעֵמֶל אֵךְ עֲבוֹרָה יִדְעָתִי
 כִּי הִמָּה יִתְּנוּ חַיִּים אֶל כָּל חַי נֶפֶשׁ. —
 אֲבָל אֲמוּנָה אִפּוּא אֵן כַּיּוֹם הַלְלָה
 וּבִיד מִי שִׁמְתָּ אוֹתָהּ יַד אִשָּׁה לֹא תִדְעִי.

פְּתוּיֹת אֲמוּנָה כִּי מִזֵּב הָעֵמֶל וּמְלֹאכָה גִּעְמָה
 אֲבָל שְׁעֵשׂוּעִים וְצַחֲזֹק גַּם הֵם לֹא יִרְעוּ
 מִזֵּב כִּי נֹאחֲזוּ בְּשִׁנְיָהֶם וּנְחַבְרָם גַּם יַחַד
 וּבְדַבְרֵי אִישׁ מִכֶּם בֶּן הוּא, כִּי כִנִּים הִמָּה,
 וּבְכָר יִדְעָתָּ כִּי אֶל כָּל אֲנִי שׁוֹמְעַת
 אֵת כָּל אֲאֻמִּינָה אִם גַּם נֶפֶשׁ לֹא יִדְעָתָּ.
 גַּם הָאִשָּׁה מִזֵּבָה הִיא אִם עוֹד לֹא נִדְעָה
 אֵךְ מִהַלְלָה מִפִּיהָ כָּל הַיּוֹם אֲשִׁמְעָה,
 עֲמָה הַיּוֹם בְּתִי כְּתִמּוֹל שְׁלִשׁוֹם שְׁלֹהֲתִי
 בְּשֻׁרוֹת לְשׁוֹחַ כָּל הָעוֹלָה עַל רוּחַ
 וּלְתַתָּה עַל יְדֵה הָאִשָּׁה בֶּן בְּקִשָּׁה
 וּבְתִי אֲמוּנָה הִלֵּא נֶפֶשָׁה יִדְעָתָּ
 כִּי אֶל יַד אִישׁ אֲתִנְנָה גַּם בּוֹ הִיא בּוֹחֶרֶת
 כִּי הַפְּצָר לֹא נִוְכְלָה מֵאֵן לֹא גִדְעָה
 בֶּן לְמִדְתִּי מֵאֵז לְמִדְתִּיהָ מִכְּמֶן

(אמ"א)

לְשִׁמוֹעַ לְקוֹשִׁיב אִמְרוּתֵיהֶם כִּי נִעְמּוּ
 מִנִּפְתַּת צוּפִים יִמְתְּקוּ מִדְּבַשׁ יַעֲרְבוּ ,
 הָאִשָּׁה אָמַר וּדְרָכִים אֵלַי עָרְכָה
 עַד כִּי נִפְשִׁי בָהּ וּבְדַבְרֶיהָ נִקְשְׁרָה
 וּבִתְנוּ אֲמוֹנָה עַל חִיקָה נָתַתִּי
 וּבִזְזֹאת לָהּ תִּרְגַּלְתִּי בְּדַרְכֶיהָ לְלַכֵּת ;
 וּמְרֻמָּה הָאִישׁ עָבְדָה מְלִים אֶל מוֹרֶךְ
 וַיִּגַּל לוֹ אֶל צְבָעוֹן נִסְתָּרוֹת לֹא אֲדָעָה
 וַיִּזְרְזוּ חֲדָשׁוֹת אֵיךְ וַיִּמָּה יוֹרֶךְ
 וּלְפִי דְבָרֵי סְכָלוֹת אֵךְ אֶל מְרֻמָּה נִזְדָּעוּ
 קַדְמוֹנִים לֹא דְמוּם לֹא זְמוּם אֲבוֹתֵינוּ
 עַל לֶבֶם לֹא עָלוּ עַל פִּיהֶם לֹא נִשְׁמָעוּ
 מֵעֵטֶם לֹא יֵצְאוּ עַל סִפְרֵיהֶם לֹא בָאוּ
 נִפְלְאוֹת חֲדָשָׁה זֹו ! – אֵיךְ צְבָעוֹן פָּרְתָהּ
 וּבְרִית עוֹלָם לֹא תוֹפֵר בִּינֵיהֶם פָּרְתָהּ .
 וּבְאֲבוֹתַי כָּל הַיּוֹם לָצֵאת אֵךְ אֵלַיךְ
 לְעוֹרֶךְ בְּעַמְלֶךְ וּכְמוֹ מֵאֵז הַסִּבְנֵתִי
 מְרֻמָּה פָּתַח פִּיהוּ וַיִּזְרְזוּ לְדַעַת
 כִּי לֹא עָמַל לְאִשָּׁת וּמְלֹאכָה לְגִבֹּר
 כִּי לֹא עָלִימוּ וּלְבָדָם תַּחֲיָה כָּל נִפְשׁ
 וּדְרָכִים יוֹרָה אָמַר וּחֲדָשׁוֹת יוֹדִיעַ
 לְמִצּוֹא בָם מְחִית אָדָם וּבְנִקְלָ גַם עִשָּׂר

אך לרוות נחת וענג ושמחות שבע .

פתיית פי כדברך בן הוא הלא אישי תאמנתי
אבל ידעת נפשי נפש אהבתך
כי גם שייח גם שייח היא כמוך אהבת
ומבין אורחים אלה אליך אספת
מבית בו ינוו אלי יום יום יבאו
איש גם אשה ומכלם הכי נכבדו
שם האשה סכלות ומרמה שם הנקר
ונברתי הוא יקרא לה שרתי! רבתי!
ונבון לחש היא תקרא לו גם יועץ פלא
ונבהת הקומה היא וגדולת עינים
ארוכת האון וגלוית השנים
עצלת גו ובשר וכבדת הרגל
פיה אך פתוח ולשונה לא ינוח .
וקצר הקומה הוא וכמו שועל מראהו
וצנומים פניו וזקנו צהיב בקנע
וקמנות עיניו וכמו ברק בו רוצצו
ולשונו שגון פחץ גם נמחר ממנו
ודברים רב למז שמים לא יכילו
אלי ולבתנו כל היום הם נדברו
מה רבו תענוגות רוינו גם שבענו

לא יוכל הנִּיא דְבַר בְּעֵצְתָהּ שׁוּם סֶלֶף
 כִּי לֹא יִתֵּן לֹו הַתְּקַדְּשׁוּ עֲשׂוֹת לָךְ אֱלֹהִים
 וּבְכֵן צְלַחַה וּרְכַב נָא בְּדַבַּר אֲמִתּוֹ , שֶׁכֵּל!
 וְאֱלֹהִים הַבּוֹחֵר בָּנוּ חֲפָצְנוּ יַעַן
 יִשְׁלַח בְּעֵנָה לְלַעֲזוֹנָהּ לְמַלְשָׁנִים כִּי תַעַן
 כִּי הָרִים יָד וְרֹאשׁ לְמִרְוֹת בְּמִלּוּכַת אֲרָץ
 הוּא רֹאשׁ כָּל רְשָׁעָה , אֵף פֶּשַׁע רַב מְכַבֵּל פֶּשַׁע! —

שְׁכַל הַשְׁתַּחֲוִיתִי הַגְּבִירָה לְרִצּוֹנָהּ הַגָּנִי!
 הוֹיךְ

מחזה ב.

בית המון בכפר עמונה

המון, ופתיות, לפנות מדב

המון מדוּע לֹא הַיּוֹם גַּם לֹא אֶתְמוּל הוֹפַעַת
 לֹא בָאת אֵלַי הַשָּׂדֶה לְהִיּוֹת שָׁם לִי יַעֲר
 וּבְכֵן אֲמוֹנָה גַם הִיא פֹה עִכְךָ נַעֲצָרָה
 וּכְדַרְכָּהּ מְכַלִּי לָךְ לֹא צָאת נְבוֹא אֵף פֶּשַׁע
 וְדַעִי נָא וְרֹאִי כִּי לֹו יֵצֵאת אֵלַי לְשִׁמָּה
 וּכְבָר פֶּעֲלִי וּמְלֹאכְתִּי כִּי עַתָּה כְּלִיתִי
 וּכְבָר יְהוּדִי עֵבְנוּ בְּאֵנוּ עַתָּה הַבְּיָתָה

(אמ"א)

כי היא בידי אמת, לך חומה מפני מרד.

המלכה אם בְּדַבְרֶךָּ הוא שְׂכַל כִּי לְשֹׂאֵל הַקְּשִׁית
 כִּי נִתְחַתֵּן בְּאַמוּנָה וּבְהֶמוֹן אֲבִיהָ
 אֲבָל אִם בְּדַבְרֶךָּ כִּי אִךְ הַיָּטִב שְׂאֵלֶת
 לְשֹׂמֵר בְּגִלֵי הַמּוֹן וְצַעְדָּיו מִכָּל לְכָד
 וּלְהַשְׁקִיט הַמְּדִינָה וּמְרֵי מוֹרִים לְמִנּוּעַ
 וּלְכוּנֵן הַמְּלוּכָה בַּל תִּמּוּט יְעָדֵי גִצָּח
 הֵן נִתּוֹן לָךְ גַּם זֶה לְרִצּוֹנָךְ וּבִגְדֶךָ
 כִּי אִךְ אֵל שְׁלוֹם אֲבִיט אִךְ אֵל טוֹב וְחָסֵד.
 הֵן כְּמוֹנֵי כְּאַמֶּת אִךְ אֵלֶּה כָּל חֲפֻצָּנוּ
 כִּי לֹא אֶרְאֶה אֶת הַמּוֹן בִּיקוּד אִישׁ שְׁלֵהֶבֶת
 וּלְהַצִּילוֹ לֹא אֶרְדֵּ אִם אוֹלֵי אוֹכְלָה
 כִּי אוֹמֵר: אֲנִי חֲכָמָה הֵן הַמְּלִכָה אֲנִי!
 עֲתָה אִם אֵל מִיִּשְׂרָאֵל יַעֲצֶתְךָ פּוֹנֵנֶת
 הֵן אֲתָה יַעֲצֶת גַּם אֲתָה תִשְׁלִימָנָה
 וּלְכֶה לָךְ עֲמוּנָה בּוֹא אֲלֵי הַמּוֹן בֵּיתָה
 בְּדַבְרֵי וּדְבַר אֲמֶת בְּשָׂמִי וּבְשִׂמְחָה
 הֲלֹא לָבוֹ יִשְׂמַח יַעֲלוּז נִפְשׁוֹ לָךְ תִּגַּל
 וְתִהְיֶה לוֹ זוֹ הַבְּשׂוּרָה אֵל צִמְאוֹן מָוֶם
 כִּי לְשִׂמּוּעָתוֹ הַיּוֹם לֹא עוֹד הֵאֱמִין אִמְשׁ.
 גַּם זֶה הַמִּתְקַדֵּשׁ הַמְּמַהֵר מוֹרְהוֹ

(אמ"א)

לְהִיזוֹת אִשָּׁה לְבַחֲרֶיהָ רַעִית אִישׁ תַּכִּירִי
 אִישׁ דָּגוּל מִרְבָּבָה בְּחֹר מֵאַלְפֵי אֶלֶף
 וּכְבֹד קָרָא בְשֵׁם הוּא הַנְּצִיב אֶמֶת סֵלָה ,
 וְשִׁמוֹ הַטּוֹב מִשְׁמֵן בְּזֶה לֹא נִחְלָה .
 כִּי יִשְׁכּוֹן גַּם הָאֵל אֶת דְּבָא וְשֶׁפֶל רוּחַ
 וּלְפִי גִבָּה הָעֵץ שָׁרְשָׁיו כֵּן יַעֲמִיקוּ
 יִדְעֵתִי גַם עֲנוּתָהּ כַּגְּדֹלְתָהּ תִּרְבַּח
 כִּי יִתְחַתֵּן בָּהּ זֶה הַמּוֹן לֵב אֵל תְּשִׁימִי
 כִּי אֵף אֵל טוֹבֵת עֲמֹדָה הֵן שׁוֹמֹת עֵינֶיהָ
 וְיִמָּה טוֹב מְבֹאֵ אֶמֶת בֵּית הַמּוֹן לְשֹׁבֵת .
 לְסוּר אִזּוֹ כָּל מְנֹרָה כָּל פֶּחַד מְלַבְּנוּ
 וּבְשֹׁבֵת זֶה הַשָּׂר נֹתֵן דְּתֵי הָאָרֶץ
 וּבֵית וּבֵת הַמּוֹן לוֹ , שֵׁם בְּכֹפֶר עֲמוּנָה
 וּפְקוּדֵי הַמְּדִינָה גַם מִשֵּׁם יֵצְאוּ
 לְרִצּוֹן בֵּית הַמּוֹן גַּם פְּרָאוֹת עֵין אֶמֶת שְׁמָה
 לֹא עוֹד יָד וְרֹאשׁ סְכָלוֹת וּמְרָמָה יְרִימוּ
 עַד עוֹלָם יֵאֻלְמוּ , נֶצַח יִדְמוּ עִם שְׁקָר
 כִּי חָצַר הַמּוֹן זֶה לְמִקּוֹם מְאָרֵב עֲמוּדָה
 עֲתָה חִישׁ יִהְיֶה לְמִצּוּדָה וּלְפַח לָמוּ
 וּכְיָד הַבַּת זֹו , פִּנְתַּי יִקְרַת כָּל הַבַּיִת
 לֵב הַמּוֹן וּבֵיתוֹ עִם הַנְּלוֹיִם לוֹ יִחַד
 לוֹיֵת עוֹלָם יִלְוֶה לָּהּ נֶצַח לֹא יִפָּרֵד

גַּם חָלִיזִי וּמְזוּזָרוּ מִי יִכִּיר בְּלִעְדֵיךָ
 וְחִלּוּכֹת לָךְ תִּמְדִּיר בֵּין עַמִּי כָּל יָמֶיךָ
 וּכְבָר לָךְ תַּחֲבִלֹת מַה שֵּׁית יַעֲזוּת נִגְדָמִי
 עוֹצָה שֶׁכָּל אַתָּה וּפְלִילִיָה נָא הִבֵּה!
 וּכְבֹל לְתַמוּךְ אוֹכֵל גַּם אֲנִי אֶת יָדֶיךָ
 אִם לְעִזּוֹר לָךְ תִּשְׁאַל מֵאַתָּה לֹא אֶהְדָּלָה
 אִם הַגִּבּוֹה וּלְמַעַלָּה אוֹ הַעֲמֵק וּשְׁאַלָה.

שָׁכַל הֵן אֲנִסָּה דְבָר כִּפִּי מְלִים אוֹצִיאָה
 וּבְעֵינֶיךָ אִם אֵךְ יִטֵּב הֲלֹא טוֹב יְהִי
 עֲצָה הִיא בְּלִבְכִי עֲמִיקָה כִּי אֶדְלָנָה
 וּלְפָנֶיךָ רַבֶּת בֵּינָה! תִּבְחֵן רַגַע.
 הִנֵּה הַמּוֹן לֹו בֵּת מֵאֵז אוֹמְרִים שְׁמַעְתִּי
 תִּמָּה הִיא וּבָרָה גַם כִּינוּ גַם בְּנֶפֶשׁ
 וּשְׁמָה אֶמּוֹנָה גַם כִּשְׁמָה פֹּדֵהִיא נְאֻמְנָה
 לְתֵת כָּל נַפְשָׁה אֶל אִישׁ אֶבְיָה יִתְנַנֵּן
 וּמִבְקֻשִׁיהָ רַבִּים וְעַצוּמִים שׁוֹחֲרֵיהָ
 כִּי תִמֵּת גּוֹ וְנֶפֶשׁ כָּל כִּוְהָלָל כָּל אִשָּׁה
 עֲתָה כִּחֵךְ נָא יִגְדֵל וּבְהִבֵּךְ תִּמְעָמִי
 מְלִי תִבְחֵן אֲזַנְךָ עֲצָתִי נָא תַחֲקוּרִי
 לְבָךְ נָא תְשִׁימִי אֶל הַבֵּת זֶו אֶמְרָתִי
 וּלְחִבָּל אוֹלֵי תַפּוֹל וּלְגוֹרֵל נָא תַעַל

המלכה הקשבתני ואדעה כל אמרתך שכל!
 גם לבי לאיש זה גם רוחי לו נבהלה
 ודבר המון וביתו יגע בי עד נפש
 אם גם אמנה לא לנו כי אם לו ירע;
 כי אני אל כל עמי אך אם אל בניה
 ותענני ענים אך צרתם לי תצר
 גם לא בחרב אמלוד בחנית לא אשורת
 ובחזקה ובענוש לא אעש לי ממשלת
 כי אחת נשבעתי ובכסאי לא אמירח
 כי אך בצדקה יבון יכוננהו חסד
 ובאהבת כל חפער ובחפץ כל רוח
 ובחכיר כל לבב ובמאד דעת נפש
 אני על איש ואיש אני אך אז אמשלה
 ולהמון זה מה אעש מה אביא לו עזר
 אם אחת מפל אהב אהנו לו אין
 וחפציו בלמו תאווה נפשו גם יחד
 אך בידי שונאינו בית אויבינו נקצאו
 אוצרות ונצורות כל היום לו ייצרו
 אך גבי חמר לו יבנו על אבני ברו -
 עתה אתה שכל יועץ מלכות הנך
 ומליץ בין העם וביני הן שמתיך
 ולבדך נפש המון גם שיחו ידעת

כי לא ימנעו במו את לו נפשו תאבה .

עוד רע ונמר אראה מכל אלה אמרתי
 כי לבו בידי זרים ובקרבו איננו
 ומרד ימסור לבו לא עוד יקחנו ;
 ולמורה הן פחד לו קח למלמדו דעת
 את צב עון החוי העיש הצבוע
 איש מתקדש פגם ובקדשים ינוח
 ומצנא כל תועבה ובלבבו יבע

משפח מוכר הקלים על מחשבותיו און
 יאמר פי ימיב לאלהים ויהי לו ישע
 כי יסבן הוא אם האל גם פחו הוא ירב
 ולאדם לא מצא גם לא בקש לו עוד
 יאמר לעזור עזרו לעזוב אין עוד במו .

וברמה עם זה צבעון פן יהיו יחד
 ושניהם אל סב לו ות ושלשתם עוד אל שקר
 ולהבון אין תקנה ולביתו אין תוחלת .
 עתה לעצת מלכות לעימוע היום באתי
 וכמו בדבר אלהים הלא פנה אישאלה
 ובחך ימנע אכל עסק דבר תמנעמי
 ודבר מה תפקודי הלא אלשמע גם אנש
 אם לחנינה נחית אם לנמול ובגש .

וּבְדוֹר אִישׁ אוֹכְלָה תֹאכַל כָּל הָאָרֶץ •

וְלִהְיוּכַח כִּי אוֹמֵר אֲנִי מְלִים אֶחְשׂוּבָה
 וּבְעַד לֵב הַמִּזֵּן לְעֲצוֹר מְלִים אֶמְרֵי יִשְׂרָאֵל
 וְלִיִּסְרוּ מִתּוֹעָה דְרָךְ קוֹשְׁרִים מְלֶכֶת
 לֹא עוֹד אֶתְפָּאֵר וְלִהְתְּעַרְב לֹא אוֹכְלָה
 כִּי לְבוֹ טַח מִהַשְׁכִּיל גַּם אֲנִי מִשְׁמוֹעַ
 וְדַבְרֵי לֹא יִשְׁווּ לוֹ בְּדַבֵּר בְּדִים אֱלֹהִים
 אִם כִּי יֵשׁ הַבֵּן שֶׁקָּרָב בֵּן רַעוּ מִנְּעַר
 בֶּן-דְּמִיוֹן מוֹדְעוֹ וּמִבְּטָן יִנְחֶנּוּ
 וְלִבֵּב הַמִּזֵּן הֵן נִפְתָּה אֶף אַחֲרֵי הַהֶכֶל
 וּפְלָאוֹת וּנְבִיחוֹת מִמִּיִּשְׁרִים לוֹ טוֹבוֹ
 אוֹהֵב הַרְבֵּה כִּמְעַט אִם גַּם לֹא אֶחָד בְּמִוִּי
 וּמְעַקְשִׁים בְּמִרְחָב מִדְרָךְ הַמְּלֶכֶת
 וְלִמֵּי חֲמוּדוֹתָיו אֱלֹהִים הֲלֹא אֶף לְמוֹ
 כִּי מִה לֹא יִתְנוּ לוֹ עַל אָרֶץ עַל שָׁמַיִם
 אֶת כָּל הַשָּׂאֵל עֵינֵינוּ אִם יִשְׁנֵנוּ אִם אֵינְנוּ —
 וּמָה אֶתְנָה לוֹ אֲנִי לְחֶסֶד לֵב כְּמוֹהוּ
 וּמָה תֵּת לוֹ אוֹכְלָה ? — הֲלֹא אֶת יַדְעֶת —
 עַל בֵּן לְבוֹ דְּבַרְיָהֶם כִּיִּן יִיטִיבוּ
 כִּי בָהֶם יִמְשׁוּל בְּשִׁבוֹר רַב הַמְּמִשְׁלֵת
 וְדַבְרֵי הֲלֹא יָבוּ יִמְאַסֶּם בְּמִוִּים

וּלְבָדֵי וּלְנַפְשֵׁי וּמִכְּלֵי לֶךְ כִּי אָחִי
 לֹא אוֹכַל אֲנִיעֶצָה מִהֲלַעֲשׂוֹת אֲחִילָהּ
 יִדְעֵתִי לֵב מִרְמָה לֵב יוֹדִים וּבְלִיעַל
 כִּי הַשִּׁקְטָא לֹא יִדַּע מְרִיב לֹא יוֹכַל יִשְׁבֹּת
 אִךְ עַד יַעֲבֹר זַעַם יִחַבֵּא כְּמַעַט רַגַע
 אַחֵר יִקְבֹּץ אָוֶן יִאָסֹף אֲנִישֵׁי גִילָהוּ
 לְצוּר גַּם לֵב הַמִּזֵּן אֵל תוֹךְ לֶבָם תְּרַשֵּׁת
 וּבִשְׁחָתָם יִתְפֹּשׂ וּבְחַכְתָּם יַעֲלוּהוּ
 עִם כָּל מִרְבֵּית בֵּיתוֹ וּמִשְׁפַּחְתּוֹ כִּי רַבָּה
 כְּדָגֵי הַיָּם הֵם וּלְמִקְמַרְתָּם בֵּן יִבְאוּ .
 גַּם עֵינֵי אָדָם רַב אֵל לֵב הַמִּזֵּן נִשְׂאוּ
 אֵל מִסַּת יִדְהוּ כָּל מִטֵּי יָד יִדְרוּשׁוּ
 יִתֵּד נִאָמֵן הוּא רַבִּים יִתְלוּ בוֹ חַיִּימוֹ
 וּבְבִרְכַת בֵּיתוֹ חֲכָמֵי לֵב גַּם יִתְפָּרְכוּ
 אִזּוּ יִהְיוּ לֵב בָּלָם חֵישׁ יִסַּב אֶת רוּחָמוֹ
 לְמֵאוֹס הוֹד מְלָכוֹת וּבְחֹזֶל בְּהִדְרֵי מְמִשְׁלֵתָנוּ
 וּבְאֶחָד אִזּוּ נוֹסְפִים יִהְיוּ עַל שׁוֹנְאֵינוּ
 וּלְאִיתְנָה אִזּוּ תִשׁוּב מִרְדּוֹת לְבָנֵי מְרִי
 תִפְשֹׁחַ בַּסַּפְחַת וּבְמִכְנוֹת אִשׁ צָרְבַת
 וּתְכַלֶּה כָּלֶם יַחַד מִבְּשׂוּר עַד נַפְשׁ
 תִּצְאָ אִשׁ לֹא נִפְחַ מְכַפֵּר עֲמוּנָה לְיוֹת
 בְּמִכְיַב עָרִים תִּאֲחִזוּ בְּמִדֵּינֹת תִּתְלַקַּח :

חַקוּשֵׁרִים גַּם הָמָּה לֹא עוֹד פָּנִים הַעֲזוּ
 כִּי יִזְכְּרוּ בֵּית הַמּוֹן מְרִי וּדְבַר קָשֶׁר
 וּמִזְמוֹת רָע בְּלִבָּבְכֶם כֹּל פִּיהֶם תַּעֲבוֹרָנָה
 כִּי יֵרְאוּ גַם רָאוּ הָרָעָה תִּמְצָאֵמוּ
 אִם יוֹדַע בְּעִיר וַיִּבְלַע אֶל רֵאשִׁיָּה
 כִּי עַל קִיאֵם הֵם שָׂבִים שׁוֹנִים בְּאַוְלָת
 עַל כֵּן אַךְ בְּאוֹרְחִים וּכְמוֹ נָטוּ מִדֶּרֶךְ
 בָּאוּ בֵּיתָה הָאִישׁ וַיִּזְאִילוּ שָׁם שֶׁבֶת
 לְנֹתָם אַךְ בְּקִשְׁוֹ וּלְאִמְכָם אֶל נֹחֵו
 וּבְאַחַת מִחֲצֵרוֹתָיו כִּי רַבִּים לוֹ הָמָּה
 עַד גַּת מְנוּחַ אַחֵר בְּלִבָּבְכֶם יִמְצָאוּ
 אֲשֶׁר אַחֲרָיו יִתִּירוּ בְּסִבִּיבוֹת הַפֶּלֶךְ
 וּבְרַפְתַּת זֶה הָאִישׁ מִבְּלִי דַעַת כָּל עוֹלָם
 וּבְרַבּוֹת טוֹבָתוֹ וּבְרַבּוֹת גַּם אוֹכְלֵיהָ
 לֹא רַבּוּ גַם עָלָיו כָּל מִדְּבִיתָם גַּם יָחַד :
 לֵב הַבָּאוֹת לֹא יֵרָא לֹא יִפְחַד כָּל פְּחַד •

חַמְלָה מֵה גָּעִים מַעֲנָה פִּיהָ וּנְאֻם נִיבָה עֲשֶׂה
 וּלְחַקְשִׁיב גַּם סוֹף דְּבַר הַלֵּא נִפְשֵׁי תִבְלֵ
 וּבְכָר אֲמַרְתִּי זֶה סְבִלּוֹת בְּאֲשֶׁר נוֹאֲלָה
 כֵּן לֹא נוֹכַל לָהּ אִם לֹא גִרְשׁ אֶתְהָה כָּלָה •

שֶׁבֶת עַד הַלְזִים עַל כֵּן שֶׁבֶתִּי חַמְלָה עֲבִיךְ

כִּי עֲדַת סְבִלוֹת אִם מֵאָדָם לֹא שֶׁפִּלְתָּ
כָּל עַמִּי מִיַּדָּה עוֹד הִצַּל לֹא הִצַּלְתָּ .

שָׁכַל אֲמַנְנָם כִּי לֹא כָלָה לֹא שָׁלַם עוֹד חֲפִצָּנִי
וַיִּשְׁמִי לֹוֹ עוֹד לֹא זָכוּ וּלְמַדֵּי מָהָרוּ
כִּי אֵךְ בַּעֲבוּר עֵבִים מִשְׁמִשׁ הַצְּהָרִים
כִּי יִשׁוּבוּ יִתְלַקְטוּ שָׁם בִּירְכָתֵים
וּבְהַחֲתִית רָקִיעַ בְּקִצּוֹת אֶחָל שְׁמַיִם
בֵּן בְּנִגְזַע קוֹ אֹרֶךְ בְּהִשְׁפִּים בְּאֵלֶה
נָדְדוּ מֵרוֹם קָרַת מִנִּי שְׁעַר נְהַדְפוּ
יְמוֹץ הָרִים לְעַמְקֵ חֲשֵׁשׁ גְּבָעָה לְשִׁפְלָה
וַיִּבְקָשׁוּ מָנוֹס לָמוֹ מִפְּלֹט וַיִּמְצְאוּ
בֵּית צָנוּעַ אִישׁ תָּמִים וּמְפֹשֵׁשׁ לֵב מִדַּעַת
אִישׁ בְּכִפָּר עֲמוּנָה וַיִּשְׁמוּ הָמוֹן יַדְעֵתִי
שָׁם הִלְאָה לֹא תִרְחַק מִקִּיר הָעִיר וְחוּצָהּ
וּמְאֹד כְּבֹד בַּחֹן מִבְּנֵי הָעִיר בַּעֲשֵׁר
שָׁם לֹו שְׁרוֹן עִם פְּרָמָל עַל שְׂדוֹת וּכְרָם
פְּרוֹת הַבִּשְׁטָן לָרֵב וּפְתֵי יוֹת לֹו אִשְׁתִּי
אִין עִם אִישׁ לֹו דָּבָר מֵאֲנִשֵּׁי עִיר וְקָרַת
וְדָבָר מִלְכוֹת וּמִשְׁרָה מִכְּנֹו רָחֵקוּ
כִּי לָבוֹ אֵךְ אֲמֹנִים אֵל כָּל בֹּו יִמְשֹׁלוּ
אִם אֶת חֲקֻמָּה הַמְּלִכָה אוֹ סְבִלוֹת שֶׁלְמַת

בפנים באו בם על קירותם חֲרְבוּ
 בלִשְׁד שָׁמֶן הַטּוֹב על עֲצָמוֹת נִחְרוּ
 עַד אֲשֶׁר פָּקַחְתִּי וַיֵּאָדְרוּ עֵינַיִמוֹ
 לְרֵאוֹת מַלְכוּת הַקֶּדֶם אֵל מִי הִיא יָאֲתָה
 לְרֵאוֹת רֵאוֹת עֲבִיךָ וּמְרֵי מוֹרִים אֵלֶּה
 כִּי אַךְ תֵּאֲוֹת נִפְעָם וּמְשׁוּבוֹת לָפָם אֲנִי
 הָיוּ בְמֵרוֹת עֵינֶיךָ תִּכְבֹּדָה רַבְתִּי!
 וְחֹטְטִים רוֹדְפֵי חֹשֶׁךְ יוֹשְׁבֵי צֶל צְלָמוֹת
 בַּל תִּגְבֹּן יִתְנַצְּבוּ עִם אֹר הַדְרָתְךָ סֶלָה •

אִז קָמוּ גַם נִדְבָרוּ כָּל חֲכָמֵי לֵב יַחַד
 כָּל מְתִבּוֹנֵן בִּינָה כָּל אִישׁ בּוֹ חַי רוּחַ
 אַחֵר כִּי הוֹבַחְתִּי אַךְ מֵיִשְׂרָיִם הַכִּירוּ
 וַיִּגְרְשׁוּם כָּלָה וַיִּדְיָחוּ קוֹשְׁרֵי קֶשֶׁר
 עַד לֹא נִשְׁאָר אִישׁ מִכָּל הַמּוֹנֵם בְּשַׁעַר
 אַחֵר נָתְנוּ יָדָם וּבִבְרִית שְׁלוֹם בָּאוּ
 אַחַת לִי נִשְׁבְּעוּ בַּל יָשׁוּבוּ מִמֶּנָּה
 כִּי אַךְ לֶךְ הַמְּלוּכָה תִּקַּח הִיא לֹא עוֹבְרֶת
 וַאֲנִי עֹבְדֶךָ שֶׁכֵּל תוֹעִי לֵב אֲשַׁבֵּלָה
 גַּם אֲמַת שִׁמְתָ לְנֹצִיב עַד עוֹלָם נֹצֵב סֶלָה •

המלכה מה נעים מענה פיה ונאומיה שכל
 ולתקע יב גם סוף דבר הלא נפשי תקל

וּפְנֹתַי עֵקֶלְקֵלוֹת מִיַּגְל וּמִשְׁעוֹל הַלֵּךְ
 מִהַלֵּךְ הַלֵּיכוֹת עוֹלָם יוֹלִיכֶם מִלֵּךְ . (א)

אָכַל יְהִם אֹזֶר שְׁמִיט הַמֵּת יָם נָפֹחַ
 וּדְבַר הַמְלָכָה עַל פִּי , הַמּוֹן מְמָרִים אֱלֹהִים .
 אֲנִי אֵךְ שָׁם הַנְּעֵתִי הָעִירָה אֵךְ בָּאתִי
 רָאִיתִי בַּפֶּתָאִים וּבַחֲשָׁכִים בְּיֹנֹתִי
 וּכְמוֹ כְּנָפֵי שַׁחַר אֶל רֹאשׁ הָרִים יַעֲוֹפוּ
 וּכְהַקְדִּים אֹזֶר קְדִים עֲלוֹת עֲלֵי רֹאשׁ גִּבְעַ
 טָרָם יִפְיִצוּ אֹרָם עֲדֵי רַחֲבַת עֵמֶק
 בֵּן חֲשֵׁתִי גַם אֲנִי וּמֵהָר כֹּה הַקְדַּמְתִּי
 עֲלוֹת רֹאשׁ הַזְּמוּת עֲלֵי גַפִּי רוּם קָרַת
 לְמִקּוֹם רֹאשֵׁי הָעִיר אֶל חֲכָמֵי לֵב לְגִשְׁת
 וּדְבַרִּי הָיוּ רֵאשִׁית עִם זְקֵנֵי הַשָּׁעַר .

אָפֶס גַּם הַמְזוֹרְדִים וּמְרִימֵי יָד שָׁם בָּאוּ
 זֶה מְרֻמָּה רֹאשׁ הַמְזוֹרִים גַּם שָׁם עָלָה שְׁבַת
 רַבּוֹת שָׁם נִלְחַמְתִּי בְּעֲצוּמוֹת הַתְּאֻמְצִתִּי
 עִם שׁוֹנְאֵי שְׂאֲנֹן הָאֱלֹהִים אוֹיְבֵי אוֹהֲבֵיךְ
 עֲדֵי כִי עֲרִיתִי נִצְחָתִי גַם יָכַלְתִּי
 וְאִי־כַח בְּדַבָּרִים וּלְשׁוֹן שׁוֹנִים הִרְשַׁעְתִּי
 כִּי לִבִּי הִשְׁכִּיל פִּי וּפְרִי סֶקֶל שִׁבַּלְתִּי
 וּלְבַב כָּל חֲכָמֵי לֵב מִפִּי כִלִּים מִלֵּאתִי

נֶאֱמַן נְנֹזֵי הַמְלוּכָה הַיָּשָׁר אֶמֶת כָּלָה
 הַשְׁזָרָר בְּמַדִּינָה מָרָם לְמִלּוֹךְ הַנְּעֻתָּ
 וּבְמָרָם לְכַפֵּא יִשְׁבֶּתָ עַד לֹא נִדְבַעְתָּ
 בּוֹ לְמַרְזֵת הוֹסִיפוּ וַיַּעֲנֵי בּוֹ אֵךְ סָרְתָה
 וּפְקוּדֵהָ בְּמַדִּינָה הַיּוֹצֵאתָ עַל פִּיהוּ
 כָּל חֲקֵי מַמְלַכְתְּךָ הַנְּתוּנִים עַל יְדֵהוּ
 וּבְתוֹכֵי הַדָּתוֹת בְּשִׁמּוֹ אֶמֶת נְחַתְמוּ
 הַמְיָרוֹם הֵם בְּהַתְלִים וּבְתַעֲנוּעֵי הַכָּל
 וּבְמִשְׁאֵוֹת שָׂוֵא וָאֵוֹן וּבְמַדוּחֵי רוּחַ
 הַמְצִיא לָמוֹ שֶׁקֶר פִּתַח אֶמֶת מְנוּהוּ •
 וּלְמַצְבֵי אֲנִי עֲבָדָךְ וּמְשַׁרְתְּךָ שֶׁכָּל
 אֵת רֹאשׁ מְרָמָה הַרִימוּ פִתְחֵי הַפְּקִידוֹת •

הַסִּירוֹךְ מִנְּבִירָה וְצִעִירֵיהֶם הַשִּׁירוּ
 הַשְּׁבֵת סְכָלוֹת שֶׁפָּחַתְךָ מֵאוֹהֶךָ הוֹקִירוּ
 אֵף מִעַקְשֵׁי שֶׁקֶר מִנְּתִיב אֶמֶת הַבִּירוּ
 וּבְרָמֹת מְרָמָה חֵן אֶמְרֵי הַמְיָרוּ
 כִּי זֶה לְכַתָּם שׁוֹכֵב בְּשִׁרְיוֹת לֵב וְחֹפֵשׁ
 מִזֵּב לָהֶם מַחֲקִים לָהֶם נְחָנוּ נְחָנוּ
 מִשְׁמָרָם אֲרַחֲמֵךְ מִנְּצוֹר אוֹתָם עֵקֵב •
 רוּחָם כִּי יִמְרִיא בְּדָרוֹר לְעוֹף אֵל כָּל רוּחַ
 מִזֵּב לָהֶם מְדָאוֹת דָּרְךָ נִשְׁרַר לְשָׁמַיִם

(אמ"א)

וְלֹהֲשֹׁקֵיט כָּל נִרְנָן וּמְפִיחֵי רוּחַ מְדֵרִי
 כִּי עָתָה הָעִיר לֹוּ כִּמְעַט כְּלָה נִהְפְּקָה
 וּנְתָהּ לָךְ עִיר הַמְּרֻדוֹת עִיר גְּרוּ עֲרִיבָה
 וּכְאֵשׁ אֶכְלָה כְּבִיב כָּל הָאָרֶץ אַחֲרֶיהָ .
 וּכְבָר הַרִים עָשׂם רֹאשׁ זֶה מִרְמָה רֹאשׁ מִמְּרֻדָּה
 סֶכֶל לֹוֹת שִׁפְחָתָךְ אוֹמְרָה הַנְּבִירָה לְרֵשֶׁת
 וּבֶן דְּמִיּוֹן זֶה שֶׁקָר אֲשֶׁר הִיא גְדֹלְתָהּ
 וְיִלְרִיחֶם כָּלֶם וַחֲנִיכֵיהֶם גַּם יַחַד
 וַיְהִי אֲמִיּוֹן הַקָּשֶׁר בַּחוּשׁ זֶה שְׁלִישִׁי
 וַיְהִי עֲבוֹת עֲנָלָה צָב חֶבֶל שְׂוֹא עֲפֵרֹו
 הוּא יָסוּב עִיר כְּלָה וּסְחָבָה אֵל כָּל רוּחַ
 אַחֵר כִּי אֲנָשִׁיָּהּ זֶה אֵל זֶה נִקְשְׁרוּ
 בֶן כְּלָמוֹ גַּם יַחַד בְּשִׁלְשֶׁתֶם אֶסְרוּ .
 וְלִרְנָלִי כָּל הַמְּדִינָה לְהִיּוֹת הִיא הַרְשֵׁת
 הָעִיּוֹז עִם נוֹעֵז וְנִלְוִיִּים כָּלֶם לֹוֹחַ
 וַיִּדְבְּרוּ בָךְ תֹּעָה וַיִּתְּנוּ בָךְ כָּל דְּפִי
 לְתֵת כָּל הָעַם לָךְ יַחַד כְּתָה סוֹרְרָת
 וְלֹהֲבֹזוֹת יִקְרָתָךְ וְלִסְכַּל עֲצָתָךְ
 וְלֹהֲזוֹרִידָךְ מִכֶּם שְׂדֵי בַּשִּׁפְלָה שְׁפָת
 מִפְּנֵי אֲמָתָךְ זֹו מִפְּנֵי סְכָלוֹת יִמְלִיכוּ .
 וּבְשִׁלִּישׁ הָרֹאשׁ עַל יָדוֹ תִשְׁעֵנִי
 בֶן מִשְׁק בַּיִת הַמְּלָכוֹת וּמְחֻזַּק הָאָרֶץ

מערכה א.

מחזה א.

בית המלכות בירושלים

המלכה יושבת על כסא אבני שיש סהוד ושבל בא.
שבל בת מלך אל עולם מלכת ארץ הקדם!
יגדל הדר בסאף וישלום מלכותך ירב
שם חקמה ויקרו יקרא בקצות ארץ
ייקר באפסיה שם יפירוהו סלה
ובזכרך אור זרח יחד נתחלקה.

המלכה וישלום ארץ מה הוא גם עיר לזו שם ישלחת?

שבל עתה זה שבתך ודבר שלום השיבותי
שלום בעיר בארץ אף חשקט אין פתך! —
אמנה לולא באתי ובדברך שלחתי
אחר קושר לדרוש ודבר שרשו לבעת

נזכרה בכל ספרי הקדש בשם אמונה. וכל שם האמונה הבא לרוב מאד בכל סה"ק הוראתו המיד, היות נאמן וקיים (ע' ס' שרשום) כי אך זם הוראה שגש אמן. אבל מי שהוטבע בחולדתו להיות מוכן לבוא חכמה בלבו מעט מעט עד אשר יגדל ויהיה לאיש חכם לב אליו ילוה גם כה הבינה להגדיל בין האמת ובין השקר, וגם כה השכל לשכל ולהשליך כל דבר שוא ותפל מתוך האמונה החפשית הזאת (ע' מאמר א' בשם שכל), והוא השכל יגביל אותה ויזרפה, ויקדשנה להנתן אך לאמת וצדק לבד, והוא לבדה בזה פעם אחת לד"ק בסה"ק (חבקות ב' ד') וצדיק באמונתו יחיה. וע"כ בזה בכנוי על הצדיק להורות על אמונה זו הנתנת אך לאמת וצדק, ואך אז היא אמונת אומן, קיימת ונאמנת, זכה וזרופה, רמה ונשאה. ובמשל השיר הזה הגתיה תחלה כיום הולדה, ע"כ יתחיה להורים אלה כדבר הכוזב ה"ל (משלי י"א ט'), והשיר הולך ומספר אך שהיא מוצאת אחרי כן מתחת ידי הורים אלה בידי החכמה והשכל ובישועה ה', ונתנת גושאת אך לאמת כראון אלהים ומכמוי ז"ל בתורתו, שהוא גם תכלית כל השירה הזאת, כאמור בשער.

אלה מקראי קדש הם למזכרת,

לשמות המדברים ולמעשיהם בוו החוברת.

1. הלא תבמה תקרא, 2. קשט אמרי אמת, 3. אמונה אמן.
4. אך שקר נתלו, 5. הקמון הקרב הזה, 6. הזמיה פתיית.
7. צבעון החי, 8. לא יראה כל חכמי לב, 9. פי יבזו לשב ל.
10. ויפיה פזבים מרמה, 11. עקשות פה, 12. הוללות ושב לות.

1. משלי ח' א'. 2. שם כ"ב כ"א. 3. ישעיה כ"ה א'. 4. ירמיה ט"ז י"ט.
5. דה"ב כ' י"ב. 6. משלי ט' י"ג. 7. ברא' ל"ו ב'. 8. איוב ל"ז כ"ד.
9. משלי כ"ג ט'. 10. שם י"ד כ"ה. 11. שם ד' כ"ד. 12. קהלת א' י"ז.

המדברים

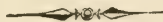
- חכמה . המלכה בארץ בני קדם ומכון שבתה בירושלים .
 אמת . משנה למלכה .
 שכל . יועץ המדינה .
 סכלות . שפחת החכמה , ומתפרצת מפני גברתה למלוך .
 מרמה . יועץ סכלות .
 שקר . בן דמיון , מתהלך את סכלות ומרמה .
 המון . בן כפר עמונה , הקרוב לעיר לזו היא בית אל .
 פתיות . אשת המון .
 אמונה . בָּתָּם * .
 צקשות . בת שקר .
 צבעון החוי . מורה ומלמד בבית המון .
 עבד ואמה . משרתי בית המון .
 חכמי לב . זקני שער עיר לזו .
 המשוררים .

ירושלים עיר המלוכה , עיר לזו וכפר עמונה
 כלם בנחלת שבט בנימין (יהושע יח) .

* ראוי לומר בשם אמונה הנא בכל השיר הזה «כח הספול»
 הטובה בנפש האדם מימי ילדותו להאמין דבר» והנה כהית
 האדם עיר פרא בהולדו , כמש"כ (אוב י"א י"ב) , ע"כ יאמין בילדותו לכל דבר ,
 מבלי דעה משנת אז להבחין בין אמת לשקר . ומי שכסהו אלוה חכמה בתולדתו גם
 כי יזקן לא יסור מהאמין כל , כמש"כ (משלי י"א ט"ו) פתי יאמין לכל דבר , כי
 הפתיות היא המצאה לאמונה כזאת . ואמונה זו הטבעית החפזית ונלתי מוגבלת , לא

וענינו בנמשל שהוא במציאות. ובזה יהיו דברי המדברים בספר, מובנים יותר אל הקורא, ויובנו גם איזה כמיוס אשר יבואו לפעמים במשל, לפי דעתנו זו בהוראת שמות המדברים ובמחותם, בלשונונו; והמאמר הב' ידבר על כל המקרים אשר קרו למדברים אלה בנמשל, רצוני לומר בפועל המציאות. ובזה יראה הקורא כי כל הדבורים והמעשים שבאו בתוך המשל בספר, כלם המה בְּנִים לְכַל הַנַּעֲשָׂה בַּנְּמֻשָּׁל, במציאות, וכלם יעמדו הכן זה לעמת זה בד בבד יהיו, עד שכל דברי השיר הנשמעים במשל המה עונים לקורא גם מן הנמשל כקול הד הרים. — והנה לפי זה היה ראוי להביא ב' המאמרים האלה לפני כל ספור המשל בשיר, אבל ראיתי כי אין להוגיע ולהלאות את כל הקוראים הבאים להשתעשע לראות מראה הזיון, ולשמוע דברי המדברים בו בשיר ומליצה, בתתנו לפניהם בראשית בואם ענינים עיוניים, אשר המה יאהרו מאד את דרכם כטרם יגיעו למחוז הפצם הראשי, אחרי רואי שגם המשל לבדו יוכן להם למדי, והאיש החפץ לדעת ולהבין כרחבה את כל האמור בתוך המשל, יוכל לקרוא לו את המאמרים האלה תחלה, או לשוב לקרוא את המשל שנית, אחרי קראו את המאמרים בסוף הספר, וימצא רוב הדברים וכל המעשים איש לקראת רעהו במשל ובנמשל ר"ל בשיר ובמאמרים וכל הקורא יעשה לו כהפצו וכטוב בעיניו. וגם פה אחדל מדבר עוד מטעם האמור, ואשים שאר הדברים ע"ד ספרי זה וע"ד מלאכתי בו בשיר ובמשקל, וגם במה שאצטדק עליו לפני חפצי צדקי, בסוף המאמר השני. בסוף הספר.

שנת יום ו' י"ב לחדש אֶבֶר. אדים הכהן לעבענזאוקן.

לספר יקובץ דרושים הנדפס מטעם הממשלה יר"ה (ווילנא תרכ"ד), ואך מספר הנוכחי לבד השיבותי ידי מלשלו החוצה מטעמים שונים, ולא שמעתי עד כה גם לעצת חברי אשר העירוני תמיד להוציאו בדפוס.

ועתה כאשר התפטרתי מעבודת מורה לשון עברי וארמי בבית ספר הרבנים אשר בעירנו (אשר נקרא נקראתי אליה מהממשלה יר"ה זה עשרים שנה) כי רפה כחי לעת זקנתי ואור עיני גם הם אין אתי, והרופאים צוו עלי מקרוא ומכתוב בכפר. ואומר הנה עתה היא העת למלאות עתותי הפנויות, בעבודה מן העבודות אשר הסכנתי בהן מעודי. כי על כן כבדה עלי הבטלה עד מאד, ואהגור שארית כחי ואקרב אל ספרי זה לעבור עליו שנית ולהניחו ולשום עליו מעט נוספות לפי הזמן הזה, ונתתיו לבית הדפוס אחרי רואי כי עיני רבים תצפינה לראותו.

והנה אקדם את פני הקורא בהגיד לו בטרם יבוא לקרוא ספרי זה, כי כלו הוא אך משל במראה וחזיון בין המדברים בארה שיר האלה, אשר נשאתו על כל הנעשה בענין זה תחת השמש, שהוא הנמשל אל המשל הזה, ועל כן ככלות דברי החזיון והמשל עד תום, יבואו אחריו בסוף הספר עוד שני מאמרים בדבר הנמשל הזה. (שכן הוא גם דרך ספרי הקדש לרוב לבוא הנמשל אחרי המשל כמו במשל יותם (שופטים ס') ומשל ישעיה (ישעיה') ועוד רבים): המאמר הא' ידבר על מהקרי שמות המדברים במשל זה לפי משפטם ומעשיהם, יען כי לא היתה דעתי בשמות האלה שיהיו רק שמות עצם פרטי לבד, כמו שהם בשאר ספרי חזיון, כי אם שרצוני בהם מה שהוא לדעתי ענין השמות האלה בלשוננו, בעולם המציאות, וכל איש מהם שידבר או יעשה מה בתוך המשל ידבר ויעשה לפי מה שהוא גדרו

על דבר הכפר.

אמר אד"ם הכהן זה לי המש ועשרים שנה אשר כתבתי את השירה הזאת על ספר, בקנאי את קנאת החכמה והאמת בתוך בני עמי, והיתה זאת לעת צאת ספרי 'שירי שפת קדש' לאור (לייפציג תר"ב), כי גם שם בתהלתו במכתב אשר דברתי שם לנכח פני שפתנו הקדושה, יראה הקורא כי כבר התלה אז קנאתי זו להתעורר בקרבי, ויהי אך בצאתו מכה"ד, החלתי לכתוב גם ספרי זה, וכן השלמתיו בשנה ההיא, והיה עמי בכתובים עד שנת תר"ז, אשר אמרתי אז להוציאו בדפוס, והודעתי שמו ותבניתו בסוף ספרי 'קיינת סופרים' שנדפס פה עירנו בשנה ההיא. אולם אחרי זאת נחמתי כי דברתי, וישאר כמוס עמדי עוד עשרים שנה עד היום הזה (*). בתוך השנים האלה הוצאתי לאור ספרי 'שירי שפת קדש' מחברת ב' (ווילנא תרמ"ז), גם שם באש קנאתי דברתי שיר קטן צד 139 בשם אלידע ואלדעה, והוא מעין השיר הגדול הזה, וכן בא שם שיר אחד מענין זה בצד 154, ועוד גם בצד 69, מלבד אשר באו דברי מענין זה בה ובה בתוך הבא"ח אשר בתוך התנ"ך שיצא על ידי לאור בארצנו עם ת"א ובאור בא"י ובא"ח פה עירנו, ואשר באו גם בבא"ח מחוצה לו בספרי 'תורת האדם', וכן גם בתוך ספרי 'קיינת סופרים' הנ"ל; ויותר מהם בתוך הדרושים שלי אשר נתתם

(* בין כה וכה נשמע ענינו וגם נראו דבריו לק"ת סופרים, עד שבא מעין ענינו בספרים, או מלותיו על לשונם.

אל כבוד

כ 3/2

בני ידידי, יקירי ויחידני,

המשביל השלם, יקר רוח ומקור לב,
הולך תמים ופועל צדק,

כמוהר"ר אריה לעבענזאהן יזיי"א.

גזבר על מעשה הצדקה בעירנו, ומשגיח נכבד לבי"ם הרבנים
פה ווילנא יע"א.

בני יקירי!

הן רבים ידעוהו כמוני, כי שוחר חכמה אתה וסוחר
באמונה, מבקש אמת בשום שכל ותבונה, לכל סכלות
תשחק, ומדבר שקר תרחק, לא תדע מרמה ורהב, ופתי
לא תאהב; והנה גם מחברתי זו את קרוביך אלה תקרוב
ותבחר, ובאלה רתקיך היא תתמר, על כן אמרתי להגישה
אליך למנה, לך היא יאתה ולשכך תהיה נתונה.

מידי אביך אוהבך ומקורך

המחבר.

(אמ"א)

לדעת חכמה ומוסר

אם מוסר למה חכמה, ואם חכמה למה מוסר?
אלא אם יש באדם חכמה, הרי הוא לומד מוסר,
ואם אין באדם חכמה, אינו יכול ללמוד מוסר.
דבר אחר לדעת חכמה ומוסר, אם יש באדם
חכמה, הרי דברי תורה מסורים בידו, ואם אין
בי חכמה אין דברי תורה מסורים בידו.

(ילקום משלי רמז התקכ"ט בשם מדריש)

אמת ואמונה

לטהר האמונה מכל דבר שקר
ולהקדישה קדוש אך לאמת.

שפת-אמת תכון לעד
מעד-ארגינה לעון שקר

(סטלי י"ב י"ם)

Дозволено цензурою. 29 Ноября 1894 г. Вильна.

LI
DEC 1 1974

PJ
5052
IL32E5

1895

Абрамъ-Беръ и Михель Лебенсонъ.

ЭМЕТЪ ВЕЕМУНА

т. е.

ИСТИНА И ВЪРОВАНИЕ.

Драма въ трехъ дѣйствіяхъ, въ стихахъ.

Абрамъ-Бера Лебенсона.

Томъ III.

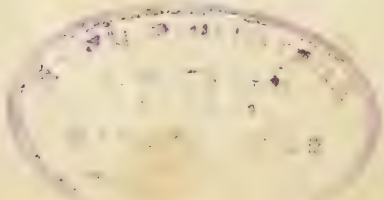
Съ Виленскаго изданія 1867 г. безъ перемѣнъ.

~~~~~

ВИЛЬНА

Тип. Вдовы и Бр. Роммъ. Жмуд. пер. домъ № 328.

1 8 9 5.

כל שירי אד"ם ומיכ"ל

אמת ואמונה

שיר הזיון (פאעמא)

בשלוש מערכות ובשנים עשר חזיונות.

אַשֶׁר אֶשֶׁר

אברהם דובער בן-חיים (לעבענזאהן) הכהן ז"ל

מווילנא.

תוצאה שלישית.

ווילנא

בדפוס והוצאות האלמנה והאחים ראָם

שנת תרנ"ה לפ"ק

נפקד ב... -

מ 1700 אינומר
מתקת

כל שירי אדם ומיב"ל

ИЗДАТЕЛЬСТВО "ВЪКОВИЪ"
СРЕДНОУЧНО-ТЕХНИЧЕСКАЯ ШКОЛА
АГЕНТАВЪ ПРЪЗНАТО ГОДИ
№ 165
ВЪКОВИЪ

BINDING SECT.

MAR 12 1975

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

PJ
5052
L32E5

Lebensohn, Abraham Dob Baer
Emet ve-emunah

